

ION BĂIEȘU

Intîmplări trăite de alții

ION BĂIEȘU

Întâmplări trăite de alții - schițe

CARTEA ROMÂNEASCĂ

GHINION

Gogu m-a invitat la o bere. Are un necaz, simte nevoia să i se destăinuie cuiva, să se descarce. Mai întâi tace, apoi urlă:

— Asta e! Și lovește cu pumnul în masă, scrâșnind din măsele. N-am noroc în viață!

— Nici eu, mă grăbesc să-l aprob, jenat că cei de la mesele din jur ne privesc cu insistență. Nici eu n-am noroc.

— Taci! îmi ordonă Gogu, dând o halbă de bere peste cap. Tu n-ai dreptul să vorbești. Ție toate ți-au mers din plin. Ești un băftos.

— Pe dracu', zic, vrând să-i îndulcesc suferința. Ieri am pățit o chestie feroasă, un ghinion care se întâmplă odată la un milion.

— La un milion de ce? mă întreabă el, încruntat, cu fața chinuită de neodihnă și, probabil, de alcool.

— De împrejurări. Ascultă cum a fost. Eram pe malul unei bălți. Adică eu și încă patru prieteni. De opt ore nu prinsesem niciunul nimic. Ca, la un moment dat, să mi se smulgă lanseta din mână. Trag cu disperare, trag, trag: părea un monstru de peste zece kile, dacă nu chiar de cincisprezece. Mă lupt cu el circa o oră, îl aduc la mal, la zece metri, la nouă metri, opt, șapte, șase, cinci, patru, trei, întind minciocul să-l iau, dar...

— Dar ce? mă întreabă Gogu, fixându-mă cu o privire în care se aflau treizeci de procente de scepticism, treizeci de plictiseală și restul dispreț.

— Firul mi se agață de ceva... De ceva... nu știu de ce. Trag, se rupe...peștele fuge... și gata. Ce zici de ghinionul meu?

— Care ghinion?

— Păi ai răbdare. Așteaptă. Știi în ce s-a agățat firul lansetei?

— Nu.

— Zi ia întâmplare.

— Într-o rădăcină.

— Aiurea! N-ai să ghicești o lună. Până la sfârșitul vieții. Știi în ce s-a agățat? Cazi de pe scaun când ți-oi spune. Într-un televizor.

— Și ce-i cu asta?

— Tu ești nebun!? strig eu, trântind cu pumnul în masă. Ce căuta televizorul respectiv pe fundul lacului? Cine l-a aruncat? Și de ce? câți pescari la un milion pot avea ghinionul să li se agațe firul de un televizor, exact atunci când prind un crap de peste zece kile?! Unul singur. Eu!

Gogu mă privește plictisit.

— Auzi? Tu n-ai voie să vorbești despre ghinion. Numai eu am voie.

— De ce numai tu ai voie?

— Pentru că numai mie mi se putea întâmpla ce mi s-a întâmplat ieri.

Numai mie. Și eu n-am pierdut un crap de zece kile. Eu am pierdut propria mea fericire. Fericirea mea personală.

Cuvintele lui, spuse cu o apăsare mai mult decât dramatică, mă înfioară. „Dă-l naibii de pește, îmi zic, omul ăsta suferă ca un câine”.

— Tu vorbești serios? îl întreb, îngrijorat.

— Da, din păcate. Ieri am avut ghinionul vieții mele.

— Cum s-a întâmplat? Povestește-mi.

— Pentru asta te-am chemat. Eram tot aici, la masa asta, ca de obicei.

Venisem de la ora deschiderii, adică la unșpe, unșpe și cinci, avusesem o noapte albă, cu coșmaruri, voiam să mă remontez. Am luat o gustărică și o berică, mai târziu o saramurică și un șprîțuleț ușor, de vacanță, mă simțeam excelent; nea Nae, ospătarul, omul meu, care mă servește de atâția ani, îmi zice: „maistre, aveți vreo oră fixă?”. „Da, zic, fă-mi nota la unu fără cinci, am la unu fix o treabă importantă”. Între timp, vine la masă un amic cu care mă iau la vorbe, zice el una, zic eu una, se face unu fără cinci și nea Nae uită să-mi facă nota, eu contez pe el, nu mă uit la ceas și mă trezesc că se face două fără cinci și zic: „Nea Nae, păi ce făcuși, dom'le, ai uitat să-mi întocmești nota la unu fără cinci, nu ți-am spus că la unu fix am o chestiune foarte importantă?”, el se scuză: „dom' Gogu, vă

rog să mă iertați, așa ceva nu s-a mai întâmplat și n-o să se mai întâmple, dar m-a chemat șef' la mizanplasul din salonul doi și-am uitat, sunt și eu bătrân, mai am doi ani până la pensie, vă rog să mă scuzați...”, eu ce puteam să-i fac, că doar îl cunosc de atâția ani, e ca și tatăl sau unchiul meu, mă servește ireproșabil, zic: „Nea Nae, acum lăs-o baltă și mai adu o baterie, că și-așa am uitat unde trebuia să mă duc”, drept pentru care continuăm cu una, cu alta, până când el, amicul meu, pronunță din întâmplare cuvântul „căsătorie”. În momentul respectiv eu mă albesc, brusc, la față, am un vertij și mă clatin, după care mă năpădește o transpirație abundentă, el se sperie, vrea să-mi dea o nitroglicerină și să cheme Salvarea, la care eu îi strig: „Mișule, nu mai chema nimic, nu mai e cazul, sunt un om definitiv nenorocit”. După care m-am pus cu ei pe băut până la închiderea localului, m-am făcut praf, nu mă mai interesa nimic.

Un asemenea ghinion întrece orice măsură, numai mie mi se putea întâmpla, adio viitor.

— Zi-i despre ce-i vorba.

— Acum nu mai are importanță. Important e că mi s-a întâmplat tocmai mie. Și tocmai ei.

— Cui? Ofeliei?

— Exact/Ofeliei, o ființă minunată, adorabilă, inestimabilă, o știi prea bine, mă cunosc cu ea de paisprezece ani și trei luni, am înconjurat-o întotdeauna nu numai cu alese sentimente de dragoste, dar și cu o stimă și un respect nețărmurite. Cu trei săptămâni în urmă, cuprins de un avânt sentimental și matrimonial de care nu mă mai credeam în stare, i-am propus să legiferăm legătura, adică să ne căsătorim, am făcut toate formalitățile, am stabilit ziua și ora... Ei, bine...

— E clar, zic, nu mai continua. Ai uitat să te duci la ceremonia propriei tale căsătorii. Ce-a zis sărmana Ofelia?

— Nu știu. Crezi c-am avut curajul s-o întreb?

— Într-adevăr...

— Ce să-i zic? Cum să mă justific? Să-i spun adevărul? Că am avut ghinionul ca nea Nae, în care aveam încredere ca în tatăl meu personal, să uite să-mi facă nota la unu fără cinci?! M-ar crede? Și, dacă m-ar crede, ce-aș câștiga?

Gogu mă privi îndelung și fix. Avea lacrimi sincere în ochi. „Ăsta da, mi-am zis eu, prăbușit sufletește, ăsta da ghinion”.

PREMIUL

Tocmai mă întorceam de la piață, unde nevastă-mea mă trimisese cu noaptea în cap pentru a cumpăra diferite zarzavaturi și legume, plus lapte și brânză de vaci, ceea ce, vă spun foarte sincer, avea asupra moralului meu un efect aproape dezastruos. Cu alte cuvinte, mă simțeam umilit, mărunț și penibil, lipsit de prezent și perspectivă, sortit să rămân pe jumătate casnic și pe jumătate scriitor, o zdreanță lipsită de curaj și demnitate.

Dar, intrând pe ușă în vârful picioarelor, ca să nu trezesc copiii și câinele, nevastă-mea a mârâit de sub pătură:

— Vezi că te caută cineva la telefon.

— La ora asta?!

— E cineva care vorbește într-o limbă străină. Am înțeles că telefonează din Stockholm.

Chiar în clipa aceea telefonul a sunat din nou. Am ridicat receptorul. Mi s-a spus că mă caută cineva din Stockholm. Imediat l-am întrebat pe individul de la celălalt capăt al firului dacă vorbește limba franceză, limba engleză, germană, rusă, spaniolă sau italiană, iar la toate aceste întrebări el a răspuns că da.

— Vorbiți toate aceste limbi? m-a întrebat el.

— Nu, am răspuns eu, hotărât, nu vorbesc niciuna din aceste limbi, v-am întrebat din pură curiozitate. Pentru ce m-ați deranjat la această oră nepotrivită?

— Domnule, a zis individul, cu o voce metalică, vă vorbesc din partea Academiei regale suedeze și vă anunț că vi s-a decernat Premiul Nobel pentru umor.

— Mersi — am răspuns eu foarte calm și flegmatic, ca și cum vestea mi se părea întru totul normală —, spuneți-mi când aș putea să ridic premiul și în ce valută îmi va fi înmănat.

Individul a răspuns că toate acestea sunt detalii de or din tehnic și administrativ, pe care le voi afla ulterior, și că el nu a avut altă misiune decât să mă anunțe faptul că atare și a închis telefonul.

— Du-te dracului! am strigat eu, furios.

— Cine era, dragă? m-a întrebat nevastă-mea, nervoasă.

— Un bădăran. Mă anunță că am luat un premiu, dar nu e în stare să precizeze în ce constă: în dolari, în obiecte agro-alimentare, într-o excursie peste hotare sau un frigider „Fram”.

M-am dus imediat la primul chioșc de difuzare a presei și m-am așezat la coadă. Când mi-a venit rândul, am cerut toate ziarele și revistele care apăruseră în ziua respectivă, m-am rezemat de un gard și am început să le răs foiesc. Bineînțeles, marile cotidiene nu anunțau nimic: ori redactorii de serviciu nu mă agreau, ori așteptau o confirmare oficială. Singura publicație care anunța știrea, la rubrica „Curiozități”, era revista micilor meșteșugari invalizi de război.

Oricum, vestea a început să circule prin oraș, mi-am dat seama de asta prin faptul că portăreasa a venit să mă roage să-i cumpăr din premiu câteva cutii de calciu Sandoz pentru o nepoțică. Am primit, de asemeni, un telefon de la un văr de la Buzău și o cumnată din Mehadia care, auzind vestea, îmi propuneau să le înfiez câte un copil. Dar colegii mei de breaslă, poeții, prozatorii, dramaturgii și criticii, de ce tăceau, de ce nu-mi telefonau?

Abia spre seară, când ziariștii autohtoni și străini mă sufocaseră cu întrebările și blitz-urile lor, m-a sunat, în sfârșit, cel mai bun prieten al meu, el însuși umorist de certă notorietate, mult mai subtil și mai cunoscut decât mine pe plan național și balcanic.

— Ascultă, mă porcule, cum ți-a reușit escrocheria asta, cine ți-a aranjat afacerea? Pe cine ai avut în spate?

— Pe nimeni.

— Asta să i-o spui lui mutu’! Adică nu iau Cervantes și Mark Twain, nu ia Moliere, nu ia Caragiale și iei tu, marele umorist și ironist de pe strada Galați, colț cu Julius Fucick, pentru două volumașe groase cât unghia mea de la degetul mic?!

În zadar i-am explicat prietenului meu cum se întâmplase povestea (între timp aflatam amănunte), nu m-a crezut.

— Dragă, am zis, să-ți explic cum a fost. Toți ceilalți două sute de concurenți aveau fiecare câte un grup care îi susținea, grupurile s-au luptat între ele și și-au îi chidat unii altora favoriții, iar eu, care eram total necunoscut și nesusținut de nimeni, am ieșit cu unanimitate de voturi. E o chestie logică.

— Bine, a urlat amicul meu, scos din minți, dar cine te-a propus? Ca să candidezi la Premiul Nobel trebuie să te propună o anumită societate literară, o anumită academie, un grup de publicații prestigioase sau un grup de persoane de largă notorietate. Pe tine cine te-a propus?

— Nevastă-mea.

— Nu se poate!

— Pe cuvânt. Într-o dimineață, citește ea într-un ziar rezultatele unui concurs de epigrame organizat de O.N.T. Carpați pe tema folosirii pe timpul iernii a băilor de nă mol, concurs la care participasem și eu cu nu mai puțin de șapte bucăți. Bineînțeles că nu luasem nici măcar o mențiune, ceea ce a enervat-o înfiorător. „Bine, dragă, a urlat ea la mine, tu nu ești în stare să ieși niciun premiu în viața ta? O să le scriu suedezilor, să vedem dacă și ăștia au curajul să te refuze”. Eu am crezut că glumește, dar ea s-a ținut de cuvânt. Rezultatul este cel pe care îl cunoști.

Chiar în aceeași seară, prietenul meu și-a bătut nevasta cu cureaua de la pantaloni pe motiv că nu se ocupă de cariera lui literară. Numeroși alți colegi i-au urmat exemplul.

GIGI AL CINCILEA

— Alo!

— Da.

— Ce faci?

— Bine. Cine-i la telefon?

— Cum cine e?! Nu mă recunoști? Vocea mea e inconfundabilă.

— Totuși...

— Sunt Gigi.

— Care Gigi?

— Păi ce, ai mai mulți prieteni cu acest nume?

— Da. Vreo cinci.

— Bravo! Și eu pe ce loc sunt?

— Nu știu, n-am făcut un clasament.

— Te pomenești că m-ai pus pe ultimul loc! auzi, să lăsăm glumele. Ce facem cu chestia aia?

— Care chestie?

— Știi tu care. Fii atent că au intervenit niște modificări în situație. Nea Gogu a fost destituit.

— De ce? Ce-a făcut, săracul?

— Bine ai zis „săracul”. Avea de toate, adică era putred. Putred de bogat, bineînțeles. Și s-a lăcomit. Acum e sărac. Ce să-i fac? Lăcomia strică omenia. Nevastă-sa insistă să mă duc, cu orice preț, martor la proces și să spun că e nevinovat, că tot ce-a făcut a făcut din greșeală și nebăgare de seamă, plus etîcî. Ce zici, să mă duc?

— Depinde.

— Depinde de ce?

— Dacă nea Gogu e sau nu vinovat. Dacă e nevinovat, pledezi în favoarea lui; dacă e vinovat, îl demaști.

— Să-l demasc?! Doamne ferește! Păi cum să-i fac eu una ca asta lui nea Gogu? Dacă se enervează și zice și el de mine?!

— Ce să zică?

— Păi dacă am fost colegi în chestiune, are ce să zică.

N-ar fi mai bine să nu mă duc?

— Unde?

— La proces.

— Faci cum crezi.

— Păi pentru asta te-am sunat, ca să-mi dai un sfat competent. Ești de meserie, nu? Ești scriitor, cunoști sufletul omenesc până în străfundurile lui, îi știi toate cotloanele, ți s-a zis că ești și moralist, dai lecții de bună purtare.

— Bine, dragă, du-te!

— Să mă duc?!

— Da. Du-te și răspunde sincer la toate întrebările. Cât mai sincer cu putință.

— Sincer?!

— Da.

— Ascultă, tu îți bați joc de mine?! Cum adică să fiu sincer? Păi ăsta e sfat de om serios?! De prieten?! Du-te dracului!

LACRIMI IPOCRITE

Uneori, destinul omului e ca o biată surcea ajunsă pe valurile mării, odată prinsă în vârtej ea nu mai are nicio scăpare, întâmplarea și hazardul (amândouă deodată) fac din ea ce doresc.

Această meditație — pe cât de adâncă, pe atât de tristă — am săvârșit-o zilele trecute, când mă aflu în sala tribunalului, unde urma să mă judec cu un vecin în baza faptului că un țurture de pe streășină casei mele a pus în pericol integritatea persoanei sale fizice. Dar nu despre asta vreau să vă povestesc, întrucât m-am împăcat cu vecinul meu chiar în decursul procesului, devenind apoi prieteni și cumetri. Despre altceva vreau să vă povestesc.

Înainte de procesul meu se judeca procesul unei persoane de profesie magazioner la un depozit de materiale de construcție, o persoană în putere, cu o figură distinsă, care a ținut un discurs simplu și la obiect și care discurs pe mine m-a emoționat realmente, răscolindu-mă sufletește.

Iată ce spunea el:

— Stimată instanță, dacă dumneavoastră socotiți că sunt vinovat, n-aveți decât, eu mă supun verdictului. Totuși, vreau să vă supun atenției faptele sub forma lor umană și nudă, așa cum s-au petrecut ele, spre a le putea judeca în deplină cunoștință și conștiință. Acum un an, în ziua de Blagoveștenie, șeful meu, care mi-e și naș (precizez acest amănunt pentru că e foarte important), îmi zice: „mă, vrei să te fac magazioner?”. Zic: „de ce toc mai pe mine, nașule?”. „Pentru că, zice, tu ești finul meu și am încredere în tine”. „Bine, nașule, zic, asta e situația, n-am încotro, accept”. Și am acceptat. Peste o vreme vine la mine cu un nepot (foarte simpatic, de altfel) și mi zice: „Îl iei ajutor și-l cununi”. Puteam să refuz? Nu puteam. Nunta a ținut de sâmbătă până marți, s-a trecut și de potroace, a fost, vorba nu știu cui, un prolonjeu. Acolo s-a discutat o problemă deschisă: tinerii căsătoriți doreau să-și facă o casă la Afumați, un cuibușor al lor. Ce urma să fac eu, în calitate de naș? Să le dau din depozit cărămidă, ciment, cherestea și ce le mai trebuia. Le-am dat. Era cadoul meu de nuntă. Puteam să le pretind bani pentru asta? Nu puteam. Nu trece mult și finul meu cu nună și el o rudă de-a lui apropiată. M-a invitat la nuntă. Puteam să refuz? Nu puteam. Mai ales că venea și șeful. A fost o nuntă ca în basmele de altă dată, cu tot felul de obiceiuri, inclusiv dansul găinii și suitul nașilor într-un

pom. Șeful îmi zice (la potroace): „măi, hai să-l ajutăm și pe finul finului tău să-și facă și el un cuibușor”. Și l-am ajutat cu de toate. Dă-i una, dă-i alta, băiatul era cam lacom. Dar și dădea. Nu venea niciodată cu mâna goală. Am luat parte și la inaugurarea casei. Era frumoasă, nimic de zis, dar de ce așa de mare, de ce atât de spațioasă? Ne-au zis că vor să-și aducă niște rude cu care să conviețuiască împreună. Mă rog, treaba lor. Ce s-a întâmplat mai departe? Că nu vă ascund nimic, vă spun tot. Finul finului meu cunună și el o rudă și sunt invitat la nuntă, care nuntă a ținut tot circa trei zile, cu prolonjeuri, prilej cu care finul finului meu îmi zise să-l ajut și pe respectivul să se rostuiască. Și l-am ajutat. Între timp, finul finului finului meu a cununat și el o rudă și, cu acest prilej, ne-au prins. Adică a căzut șeful, am căzut și eu. Ce eram eu? Un biet magazinier. Un amărât. Ce-am făcut eu? Am ajutat niște fini. l-am încurajat în viață cu niște materiale. N-a fost ideea mea, a fost a șefului. Uitați-l, e aici, alături de mine, poate să vă spună dacă am mințit cu ceva. Și atunci, vă întreb: ce vină am eu în toată trășenia asta? Am intrat eu de bunăvoie în vârtejul ăsta, eu am avut ideea cu cununatul și cu toate aiurelile care au urmat? Ce sunt eu altceva decât o victimă a nemilosului destin?

Judecătorii l-au ascultat înmărmuriți, impresionați profund, unii dintre ei vărsând chiar și câte o lacrimă furișă. După este s-au retras, ca să-și revină din emoție. A

urmat sentința: cinci ani. „Cinci ani?! am strigat eu, indignat, către cei din jur. După ce au vărsat lacrimi de mila lui, ipocriții?! Să mai crezi în oameni...” Și-am început să plâng ca un copil. O soră de-a condamnatului a venit și m-a îmbrățișat: „Domnule, îți mulțumesc pentru gest”. După care m-a invitat vizavi, la restaurantul „Ciocârlia”, și mi-a oferit o friptură de porc și o sticlă de vin. La cea de-a doua sticlă (era un „Jidvei” la trei sferturi), respectiva soră mi-a zis: — Domnule, te văd un om sensibil, cu dragoste față de semenii. Nu vrei să intri magazinier în locul fratelui meu?

Am un nepot care tocmai vrea să-și întemeieze o familie și care...

M-am ridicat brusc și am zis:

— Doamnă, săru-mâna pentru masă!

CONCENTRARE

De o lună și ceva, prietenul meu și nevastă-sa nu mai închid un ochi din cauză că fiul lor dă examenul de treapta unu, beau cafele peste cafele, au slăbit, nimic nu le mai prieste.

— Ce-ți pasă, tu n-ai trecut prin chestiile astea, ha bar n-ai censeamnă o emoție.

Marți dimineața m-au sunat de la ora șase, ca să-i duc cu mașina la școală. Adică copilul, pe ei, părinții, și pe bunică.

— Pisica n-o luați? i-am întrebat.

— Încetează cu ironiile stupide, au strigat ei, cu ner vii ascuțiți ca niște brice, că și-așa suntem într-un hal fără de hal! La șase și un sfert să fii aici.

— Păi examenul începe la nouă.

— Nu-i nimic. Să fim acolo mai devreme, să nu pățim ceva pe drum.

— Ce să pățiți?

— Anul trecut, fiica unei cunoștințe de-a noastre a greșit autobuzul și era gata-gata să piardă examenul, peste un minut s-au închis ușile.

Am ajuns la ei la șase și douăzeci de minute; erau în stradă, fremătând de nervi și nerăbdare.

— Dacă mai întârzieai un minut luam primul taxi sau porneam pe jos. Te joci cu viitorul copilului nostru?

De abia am pornit și ne-am întors: uitaseră să-i dea copilului o tabletă de Glutacid pentru fortificarea memoriei. Așa le-a zis doctorul.

— Ce se întâmplă dacă ai o pană? m-a întrebat el. În șoaptă. În cât timp o faci?

— În cinci minute.

— Ai rezerva bună?

— Cred că da.

— Și dacă nu e bună?

— Ne descurcăm.

— Ți convine să vorbești așa. Ai un stilou la tine?

— Da.

— Dă-i-l copilului.

— De ce? L-a uitat pe-al lui acasă?

— Nu. Are două. Dar dacă se defectează?

— Amândouă?

— Da. Unul se sparge, altuia i se rupe penița. Au fost cazuri. Ce marcă e al tău?

— Parker.

— Perfect. Ți s-a oprit motorul?

— Nu s-a oprit el, l-am oprit cu Un vezi ce coadă e la stop?

— Te-ai găsit să faci economie la benzină tocmai azi, când e în joc soarta copilului meu? Mersi! Dacă nu mai pornește? Ne pui s-o împingem, nu? Ca să-mi intre băiatul la examen leșinat de oboseală?

— Uite c-a pornit.

— Și dacă nu pornea?

— Uite c-am ajuns. Sunteți primii.

— Foarte bine. Gigi, intri primul, dragul meu, dar ieși ultimul. Iei lucrarea la mână de două, de zece, de treizeci de ori. O virgulă, și tot contează. Fii atent să n-o scapi pe jos, să n-o murdărești, contează la impresie. Descheie-te larg la cămașă, respiră adânc după fiecare frază scrisă, oxigenează-te. Nu te uita în dreapta, nu te uita în stânga, dacă vrei să te concentrezi, te uiți pe pereți. Sau pe tavan. Sper că n-am dat de pomană banii pentru lecțiile de yoga.

Maică-sa i-a dat și ea sfaturi, i-a dat și bunică-sa.

— Tu nu-i zici nimic, ești om cu experiență...

— Lasăți-l în pace. Nu de sfaturi are nevoie.

— Păi sigur! Ce-ți pasă ție? Dacă-ar fi copilul tău...

Gigi, poți să-ți dezlegi șireturile la pantofi, dacă e cazul. Eventual, mestecă niște gumă.

Peste două ore și ceva, năuc de cap, copilul a intrat la examen. Părinții și bunica au rămas lipiți de poartă, ținându-se de mâini ca înecații.

Aseară le-am dat telefon.

— Ce-a făcut Gigi?

— A intrat al doilea, mi-au răspuns ei, dezamăgiți. Dar știi de ce? Pentru că nu s-a concentrat.

CAUZE ȘI EFECTE

Viciile mi-au făcut mult rău în viață. Mă refer, mai ales, la alcool, tutun și jocuri de noroc, practicate abuziv, drept pentru care le-am părăsit fără regrete. Atunci cum să te distrezi în timpul unui concediu de odihnă, secondat fiind de o soție cu vechi state de serviciu, vorbăreață, acră și cu ochii pe tine? Să te uiți pe cer, să joci cu ea șeptic, să pescuiești guvizi, să faci castele de nisip? Enervat și scârbit de viață la culme, i-am smuls într-o zi cartea din mână. „Ia să văd, dragă, ce scrie aici de stai tu cu nasul în ea de ore întregi?” Și ce credeți că mi s-a întâmplat?

Cum sunt lipsit de măsură în toate, am căzut în patima cititului. Adică am citit cartea respectivă de la un cap la altul, timp de două săptămâni, cât am stat la mare. Foarte bine, veți zice, nimic mai folositor decât lectura. Fals! Nimic mai periculos decât lectura!, zic eu, și o zic în cunoștință de cauză. Iată de ce. Unul din personajele cărții (cel care m-a impresionat cel mai mult) avea pe ultimele două sute de pagini remușcări crâncene din cauza unui rău făcut unei anumite persoane. Drept pentru care cineva l-a sfătuit să facă un bine cuiva, unei persoane necunoscute, ca să-și afle, astfel, liniștea și alinarea. Și? Ce-i cu asta?, veți întreba. Aveți răbdare. La vreo lună de zile după concediu, într-o seară oarecare, mă întorceam acasă instalat comod la volanul Daciei mele 1410, excelent îmbunătățită, după ce avusesem o zi la fel de excelentă la chioșcul meu de răcoritoare și dulciuri, vremea fiind și ea excelentă, adică foarte călduroasă, iar strada din belșug aglomerată. Fluieram o melodie la modă, moralul fiindu-mi ridicat la o cotă dintre cele mai înalte, dat fiind că mica mea partinică de agoniseală pe ziua respectivă se afla bine ascunsă în portbagajul mașinii, într-o pungă de plastic, agoniseală pe care trebuia s-o duc în păstrare la locuința soacrei mele, și anume în locul știut numai de noi doi, adică doaga a treia sud-vest a butoiului cu varză, când, deodată și brusc, moralul îmi coboară vertiginos. Ce se întâmplase? Îmi adusesem aminte că, în ziua respectivă, încălcasem rugămintea expresă a nevastă-mii de a nu mai fura de la copii, copiii fiind, după opinia ei, o categorie social-biologică sfântă. „Nu fura de la copii, îmi zicea mereu, pentru că și noi avem copil și mi-e frică de un blestem sau, Doamne ferește, de un virus puțin cunoscut și nevaccinabil, ia cât poți de la adulți, că ei sunt căliți, chiar dacă te blestemă, au și ei destule pe conștiință și

Dumnezeu nu-i mai ia în serios”. Or, eu ce făcusem în ziua respectivă? Un cârd de copii excursioniști însetați se așezaseră la rând în fața chioșcului pentru diferite siropuri, iar eu, luat de viteză, îi servisem cu păhăruțul cu fund dublu, adică numai cu jumătate din porția de sirop de mure și de coacăze (producție proprie, introdusă clandestin în chioșc). De ce mă lăcomisem eu, oare, la bănuții acelor copii nevinovați? Nu-mi era de-ajuns ce luasem pe ziua respectivă, pe luna respectivă și în anul respectiv? Nu mai era, oare, nimic sfânt în mine, nu mai avea, oare, lăcomia mea nicio limită? Pur și simplu îmi venea să-mi dau palme și să-mi smulg părul din cap. Și atunci mi-am adus aminte de personajul din cartea citită în concediu, care își alunga remușcărilor printr-o faptă bună săvârșită în favoarea unei ființe necunoscute. Voi proceda și eu la fel, mi-am zis. Dat fiind că a început ploaia, voi opri la întâmplare în dreptul primei stații de autobuz, voi lua un călător oare care și-l voi duce acasă (la el, firește), redându-l familiei mai devreme, mai odihnit și neudat de ploaie. Așa am și făcut: am oprit, am luat un călător anonim, l-am întrebat unde locuiește, el mi-a spus că pe bulevardul Mihai Bravu, eu am zis că „păcat că nu locuiți mai departe”, el m-a întrebat „de ce?”, eu i-am zis că: „de aceea, pentru că aș fi dorit să fac un drum cât mai lung, ca să mă pedepsesc”, el m-a întrebat că pe cine vreau să pedepsesc, pe mine sau mașina, eu am zis că pe ambii, el a întrebat din nou „de ce”, eu am răspuns că problema e complicată, durează până o povestesc cu toate detaliile și subtilitățile ei, fiind o problemă de ordin sufletesc cât se poate de delicată, el zicându-mi că este omul cel mai potrivit dacă vreau să fac o mărturisire completă, drept pentru care, după ce am ajuns în fața casei lui, am stat un ceas de vorbă, povestindu-i totul din fir a păr, el incitându-mă să-mi pun sufletul integral pe masă, iar eu, intrând pur și simplu într-o transă de sinceritate cum n-am avut în viața mea, am ajuns până la lacrimi și ruperea cămășii de pe mine, strigând „uite, dom’le, uite în ce hal am ajuns, să fur ultimii bănuți din palma nevinovată și sfântă a unor copii, sunt o cârpă și o zdreanță morală”, după care am adus din portbagaj punga de plastic cu banii agonisiți în ziua respectivă, împrăștiindu-i pe stradă de furie și remușcare, la care el m-a apucat de guler și m-a zguduit, ca să mă trezească la realitate și să mă calmeze, zicând: „ajunge, dom’le, ajunge, nu te mai

zbuciuma, lasă că te vindec eu”. Și m-a vindecat. Cum? Simplu: fiind procuror, m-a luat cu el și m-a dus unde trebuie, cu corpul delict cu toi. Inclusiv păhărelul cu fundul dublu pe care îl aveam cu mine. Acum dumneavoastră o să mă întrebați: 1) Cine m-a pus să am remușcări tocmai în seara respectivă? 2) Cine m-a pus să aleg dintre pietonii din stația respectivă tocmai un procuror, de ce n-am ales un farmacist, un ceferist sau un contabil-șef adjunct? 3) De ce, dacă am doi it să fac o faptă bună, nu mi-am ținut gura? 4) De ce a trebuit să-i arăt și corpurile delict, adică banii și păhărelul falsificat? 5) De ce m-a apucat pe mine tocmai viciul cititului, și nu alt viciu, și de ce am citit tocmai cartea respectivă și de ce m-am luat tocmai după personajul respectiv, când erau acolo și altele, cu alte apucături: afemeiați, pederasți, mistici sau colecționari de fluturi, fir-ar mama ei a dracului de literatură, cu cine-a inventato, bou sau muscă să se facă cine-o mai pune mâna pe o carte, că vreau să dau și acatiste împotriva scriitorilor, ca să-i pedepsească Dumnezeu. Alo, tovarășii gardian, un popă n-aveți pe-aici?

OUĂLE

La ora șase dimineața sună cineva la ușă. Întreb:

— Cine e?

— Eu, mi se răspunde.

— Adică cine?

— Virgilică, vărul tău.

— Virgilică de unde?

— Din Mehadia.

Deschid și îmi apare în față un tip dolofan, cu bască pe cap și cu o sacoșă în mină. Râde cu gura până la urechi (dezvăluind o dantură extrem de precară) și încearcă să mă pupe pe obraji, acțiune care nu i-a reușit decât parțial.

Îl poftesc înăuntru, deși nu-mi aduceam aminte să am un văr în Mehadia, ai mei fiind, cam toți, din Buzău.

— Care-i baiul? zic.

— Nu e niciun bai, zice, am trecut prin București și m-am gândit să te văd.

— Ai avut o idee minunată, îl ironizez eu, discret. Și ai ales și o oră ideală.

— Păi, da, zice el, m-am gândit că poate ai vreo treabă de dimineață și să nu te pierd. Uite, ți-am adus o atenție. Câteva ouă de găscă și câteva de rață.

— Mersi, dar nu consum așa ceva. Fac alergie.

— Aiurea. Sunt naturale, ouate la mine în gospodărie.

— Zi despre ce e vorba, că am de lucru.

— Da?! Ce lucrezi?

— Ba una, ba alta.

— Dragul meu, tu știi că eu am un băiat, pe Gigi.

— Nu-l știu.

— O să-l știi. E un băiat foarte dotat, foarte înzes trai, m-am gândit să-l facem doctor.

— Ce fel de doctor?

— De dinți. Că e mai ușor, mai curat, mai delicat. Plus alte avantaje. Poți să ni-l bagi și nouă în facultate?

— Păi cum?

— Păi așa, cu relațiile tale. Ce, e o problemă pentru tine?

— E pregătit?

— E pregătit, dar mai mult sufletește.

— Te-am întrebat dacă învață.

— Învață, mititelul, dar n-are ținere de minte. Acum două săptămâni s-a dus la un ceai și-a uitat să mai vină acasă trei zile, abia l-am recuperat. Încolo e băiat bun.

Ajută-l, c-o să corespundem și noi.

— Îmi pare rău, dar examenul de admitere e secret.

— Și ce dacă-i secret? N-ai pe cineva care să lucreze la secret?

— Nu.

— Pe cuvânt?

— Pe cuvânt.

— Îmi pare rău, dar contam foarte mult pe tine.

— Și mie îmi pare rău.

— Zici că ouăle de rață nu-ți folosesc?

— Nu.

— Atunci o să le iau. Le pun sub cloșcă.

— Ia-le și pe-alea de găscă.

— Le iau. Totuși, poate te mai gândești.

— Păi ce crezi că fac tot timpul?

- Asta faci?
- Da.
- Atunci, cu bine. Sănătate.

LA ANALIZE

Vecinul Bulboacă, vechi prieten și excelent pescar, negustor ilicit de ace, gută (nylon), rime și viermuși, mă căuta disperat de câteva zile. De obicei, îmi vindea „fixuri” furate de la clienți: în balta cutare e șalău, în alta crapul mănâncă la boabă de porumb în prostie, în alta somnul trage la coropișniță ca turbat *etc.* De astă dată nu era vorba de un fix pescăresc, ci de unul literar.

— Literar?! am sărit eu, plăcut surprins.

— Da, îmi spune el, cu privirea sclipind bizar. Sunt un om pierdut definitiv. Mă duc să mă internez la „Central”. S-ar putea să nu mai ies de-acolo niciodată.

— Pot să te ajut cu ceva?

— Da. Să folosești cazul meu în literatura dumitale. E ultima mea mângâiere. Vreau să fie și altora de exemplu.

— Despre ce-i vorba?

— Aparent, totul e obișnuit. Mă duc la un doctor și-i zic: „nu mă simt bine”.

— Se vede, zic eu.

— Știu că se vede. De-aia m-am și dus. Toată lumea îmi zicea că nu arăt bine. Doctorul mi-a spus: „că nu arăți bine nu înseamnă nimic, noi nu ne luăm după aparențe, noi ne luăm după fapte”. Și mi-a dat să fac niște analize.

Nu mai puțin de paisprezece. M-am dus dimineața, pe nemâncate, la laborator. Am stat la rând până mi-a crescut al doilea rând de urechi, după care o soră solidă și grasă mi-a zis că nu am vene. „Nu se poate, zic, insistați, trebuie să fie măcar una”. Și, ca să-i dau un imbold în activitate, scot un săpun „Palmolive” și i-l strecor în buzunarul halatului. Ea se face palidă la față, aruncă săpunul și mă întreabă cu glasul răgușit de indignare: „cum îți permiți, dom’le, nu ți-e rușine? După care îmi înfinge în mână un alt ac, gros cât un cui de

șapte, eu leșin, firește, și-mi revin după câteva ore, acasă. A doua zi, mă duc la laboratorul respectiv ca să-mi iau rezultatele.

„Dom-le, îmi zice cineva, să fim serioși, dumneata n-ai făcut niciun fel de analize la noi!” Mă revolt, fac scandal, ajung la director, care vine cu mine la fața locului să cerceteze situația și care-mi zice și el: „dom’le, dumneata halucinezi, la noi nu există o soră de laborator așa cum o descrii dumneata, adică o bestie care să-ți înfigă în mină o seringă cu un ac gros cât un cui de șapte. Și, mai ales, care să refuze un săpun „Palmolive”. Dumneata suferi de o boală de nervi suspectă, ai halucinații, nu întâmplător ești pensionar de boală, tratează-te”. „Pardon! am strigat.

Sunt pensionar de boală, dar nu din cauza nervilor, ci din cauza ficatului, și nu halucinez, nu sunt nebun!” „Ba da, mi-au strigat celelalte surori și asistente, ești nebun, oști nebun!”

— Și? îl întreb și eu, curios. Te-au convins că ești nebun?

— Da. M-au convins. Au deschis toate sertarele și poșetele și mi le-au arătat. „Uită-te și dumneata, mi-au zis. Avem, într-adevăr, câteva rujuri, câteva «Kent»-uri și mai multe săpunuri. Dar e vreunul dintre ele «Palmolive»?! Este?!”

— Și?

— Nu era. Toate erau „Lux”.

— Într-adevăr, ai comis o gafă imensă.

— Da, imensă. Mi-am cerut scuze, i-am rugat să mă ierte, am vărsat și câteva lacrimi.

— Și? Te-au iertat?

— Da, dar cu greu. Și pe jumătate. „Omule, mi-au zis, ești la pământ cu nervii, nu mai știi ce spui, în curând vei deveni un pericol social. Îngrijește-te”. Așa că mă duc.

Adio. Să scrii despre mine, să nu mă uiți.

— Nu te uit. Și scapă naibii de Palmolivurile alea!

— Le-am aruncat în canal. Le promisem moștenire de la o mătușă blestemată, stabilită în străinătate. Mi-a purtat ghinion toată viața. Am cumpărat, Stela” și „Oana”.

— Perfect, i-am răspuns eu, dar, în sinea mea, îi zi ce-am. Cu jale: „Nefericitule!”

MICILE ÎMPRUMUTURI

De câte ori mă laudă, Ginel îmi cere un pol. „Să-ți fie de bine ce-am auzit! îmi zice. Se spune că ai făcut o lucrare trăsnet, s-a auzit de ea până la minister, șeful te-a pupat până și-n vârful nasului, ești mare, dom'le, ai ajuns gloria instituției, dă-mi și mie un pol să iau o gustare la bufet, nu știu cum dracu' fac de-mi uit mereu porto felul acasă, am să mi-l leg cu un lanț de mână, așa cum își agață diplomații gențile diplomatice (vorbesc de ăia occidentali, care sunt niște uituci), lasă, nu-mi da douăzeci și cinci, n-am nevoie decât de douăzeci, bine, atunci îți aduc cinci lei restul”. Dacă n-am săvârșit nicio viteză profesională, Ginel mă atacă pe partea familială. „Dom-le, am văzut-o ieri pe nevastă-ta în oraș, trecea pe Magheru și se întorcea lumea după ea de parcă ar fi fost actriță de cinema, să n-o recunosc, nu-i dădeai mai mult de douăzeci și cinci de ani, pe cuvânt dacă ai fi crezut că e mamă a doi copii și șefă de birou, cu atâtea pe cap. Ce zici de portofelul meu miraculos, iar l-am uitat acasă, dă-mi repede un pol, că se închide bufetul, mersi”. Altă dată îmi laudă copiii, a auzit despre ei că sunt premianți și vorbitori de limbi străine, frumoși, îmbrăcați cu gust, mare bucurie să ai copii buni și reușiți, el n-a avut parte, toate cele trei neveste erau contra, pentru asta le-a și lăsat, a patra, care-i încă logodnică, face tratamente. Ca să i-o iau înainte, îl invit la bufet, îi fac cinste cu o gustare, dar polul tot mi-l cere, are un stil care-l face irezistibil: „polul pentru micul dejun a fost ăla de sud, dă-mi-l și p-ăla de nord, pentru țigări și cafeluță”. Deși nu-i cer niciodată datoria înapoi, Ginel nu este într-un totu lipsit de memorie, o dată pe săptămână îmi strecoară în buzunar o mică atenție, adică două-trei țigări străine, o gumă de mestecat *etc.* „Dacă ești cuminte, îmi șoptește el, te pricopsesc și săptămâna viitoare”. De banii datorati, nici pomeneală.

Acum o săptămână s-a întâmplat, însă, ceva neprevăzut.

Ginel a venit la mine și m-a lăudat timp de o jumătate de oră pe toate planurile (profesional, moral, uman, colegial *etc.*), pentru ca, apoi, să plece fără să-mi ceară polul, pol pe care eu îl aveam deja pregătit în buzunar. M-am dus după el și l-am întrebat: — Unde pleci? Nu iei polul?

— Care pol? m-a întrebat el, la rândul lui, nedumerit.

— Polul...

— A, polul! Păi de ce? N-am nevoie. Am și eu.

Și mi-a arătat o bancnotă de o sută de lei. Toată ziua, precum și noaptea care a urmat, m-am gândit ce s-a putut întâmpla cu Ginel. Î-o fi revenit demnitatea? L-oi fi jignit cu ceva? O fi primit vreo moștenire intempestivă și e ghiftuit de bani? Nevastă-mea a avut o altă presupunere: că Ginel îmi pregătește o lovitură. Adică mă lasă câteva zile în stare de tensiune, cu polul în buzunar, pentru ca apoi să-mi ceară altceva, ceva mult mai consistent. Am contrazis-o: „fii serioasă, Ginel e modest, se mulțumește cu puțin”. „Punem pariu?” s-a ambiționat ea. „Punem”, am zis eu.

Și-am pierdut. Ieri, după ce mi-a lăudat cravata și butonii, precum și gustul meu în materie vestimentară, mi-a cerut un mic serviciu: să-i dau mașina pentru zece zile în vederea unei excursii la părinții logodnicei, în Maramureș.

— A mea e bătrână și hărtănită, o bag în reparație, a ta e nouă, face altă impresie la niște oameni simpli.

Puteam să-l refuz? Puteam, dar m-am intimidat. I-am dat cheile și actele, rugându-l să meargă cu grijă. Dar el nu pleca, aștepta privindu-mă lung.

— Păi banii?! mă întrebă, apoi, într-un târziu.

— A, polul!

— Lasă polul. Banii de benzină...

VACANȚĂ PRIMITIVĂ

Adunată în unanimitate cu prilejul unei onomastici, familia a decis să petreacă, în sfârșit, o vacanță în comun.

Adică eu, nevastă-mea și doi copii, cumnatul meu, nevastă-sa și doi copii, cumnata mea, soțul și doi copii, plus Gică, slăbiciunea soacră-mii, pensionar de boală (în vârstă de treizeci și unu de ani), de pe urma unui salt sem-imortal cu „Mobra” în râul Dâmbovița, de unde a fost extras cu o mână mai scurtă, un picior mai lung, o ureche lipsă și un ochi în plus (sau invers). Sarcina de a organiza totul și-a asumat-o el, întocmind în acest scop un plan încă din luna martie, detaliindu-l în luna aprilie și pe care ni l-a prezentat în luna mai, urmând ca plecarea să aibă loc pe întâi august.

— Uitați, dragii mei, cum am conceput cu vacanța noastră, și-a început Gică expozeul. Va fi cât mai rustică cu putință, cât mai naturală și mai primitivă, scopul ei fiind îndepărtarea totală de civilizație și stres. Vom locui în aer liber, într-un luminiș de pădure, la o altitudine de opt sute de metri, fără niciun fel de acoperiș deasupra noastră, adică fără corturi. În caz de ploaie sau vânt fie care urmând să se adăpostească după plac, fie în scorburi, fie în grote sau alte ascunzișuri. Îmbrăcămintea va fi lejeră, iar încălțăminte interzisă, vom umbla desculți, în vederea eliberării electricității din corp și, odată cu ea, a stărilor nervoase. Se va bea din râuri, pârauri sau băltoace, în vederea formării de anticorpi suplimentari și se vor consuma cât mai multe verdețuri naturale ca: măcriș, păpădie, ochiul boului etc., precum și fructe ca: măceșe, mere pădurețe și ghindă, toate acestea având o mare cantitate de metale necesare organismului, cum ar fi fie rul, cuprul, aluminiul, bronzul, uraniul și altele. Se va putea mânca și carne, dar obținută exclusiv din vânatul și pescuitul propriu, care nu se va face cu arme și lansete moderne, ci cu unelte tradiționale, cum ar fi arcul și vârșa.

Gică ne-a mai informat că programul va fi organizat și controlat numai de el personal, urmând să ne culcăm și să ne sculăm la oră fixă, să facem înviorare matinală în comun. Se excludeau cu desăvârșire lecturile și discuțiile pe teme artistice, științifice sau morale, bancurile și aluziile, comunicările urmând să se facă prin minimum de cuvinte, cu precădere prepoziții și interjecții. În final, el ne-a cerut câte un avans de o mie de lei de persoană, sumă necesară pregătirilor generale.

În fine, ca să nu lungesc povestea, luna iulie era aproape trecută, dar noi nu primeam niciun semn din partea organizatorului Gică, persoana la care locuia (o concubină provizorie) răspunzându-ne că e plecat în interes de serviciu nu se știe unde. Pe data de întâi august am intrat în alertă, pe doi ne-am adunat ca să luăm o hotărâre, iar pe patru l-am găsit cu ajutorul a diferite organe la un bar din Mamaia, unde se distra de minune.

Adus cu forța acasă și pus în fața judecății severe a familiei, el a recunoscut că a avut unele neglijențe în organizarea vacanței, în sensul că, plecând la mare pentru câteva zile, cu un grup de amici și amice, a uitat de noi, dar că ideea unui concediu à la comuna

primitivă rămâne valabilă pentru anul viitor. Soacră-mea ne-a șoptit să nu ne supărăm pe el, să nu-i zicem cumva vreo vorbă care l-ar putea jigni, deoarece a rămas de la accidentul respectiv cu o sensibilitate atroce, nu suportă reproșurile și discuțiile în contradictoriu. Totuși, cu riscul de a face o gafă, eu mi-am permis să-l întreb pentru ce i-a trebuit acel avans de o mie de lei de persoană, adică douăsprezece mii în total, dat fiind că vacanța urma să fie întru totul primitivă ca organizare și concepție.

— Ca să cumpăr niște amnare ! mi-a răspuns el, fixându-mă cu o privire dură. Cu ce ne-am fi aprins țigările și pipele? Ha?!

ZÂMBETUL

Nu înțelegeam de ce vecinul de palier îmi zâmbea în fiecare dimineață, la întâlnirea din fața liftului. Azi un zâmbet, mâine un zâmbet, poimâine o conversație de rutină despre starea de curățenie a blocului, pentru ca, într-o zi, să mă întrebe dacă nu cumva o anumită parte din balconul meu, nefolosită, ar putea adăposti, temporar, o curcă pe care a primit-o cadou de la un cuscru din provincie și pe care nu o poate sacrifica înainte de a o îngrășa temeinic, precizând că balconul lui era ocupat în întregime cu o instalație de crescut nutrii. Timid cum sunt, nu am putut refuza propunerea și m-am trezit că familia mea s-a înmulțit cu încă o ființă vie. Atât de vie încât au fost numeroase nopți pe care nu le-am putut dormi din pricina faptului că a trebuit să duc o îndelungată discuție filologică cu soția mea pe marginea faptului că, dacă o rață măcăne, iar o găscă găgâie, o curcă nu poate curcăi, drept pentru care am făcut apel la toate dicționarele aflate în circulație, ajungându-se la jigniri și propuneri de divorț.

Simpaticul și zâmbărețul meu vecin mi-a explicat, peste numai o săptămână, folosindu-și din nou smailul lui fermecător, că intenționează să amâne sacrificarea curcii pentru un posibil botez în familie și a adus pe balconul meu o cușcă în care se aflau un câine *caniche*, un iepure de casă și o rață. Cum el uita în anumite zile să le dea hrana convenită, animalele și pasărea mai sus pomenite mă vizitau în dormitor sau în camera de lucru, uitându-se în ochii mei cu o nedumerire pe care eu o înțelegeam întru totul. Devenindu-mi

dragi și familiare, îmi petreceam o mare parte din timp hrănindu-le și mângâindu-le cu duioșie.

Dar n-au trecut decât două săptămâni și vecinul meu m-a rugat să-i găzduiesc, pentru o singură noapte, un nepot din provincie, sosit în localitate în vederea angajării unui avocat care să-l scoată dintr-o belea. Cum încur cărora s-a dovedit de mai lungă durată, nepotul a primit vizita tatălui său, astfel încât canapeaua din biroul meu a trebuit extinsă la maximum. Firește că rudele vecinului nu veniseră cu mina goală, ele aduseseră mai multe damigene și păsări vii, care au fost depuse tot pe balconul meu. Tot el, vecinul, m-a anunțat, zâmbind cu gura până la urechi, într-o seară, când mă întorceam din provincie, e. I are o veste pentru mine: și-a tocmnit niște meșteri zugravi, drept pentru care și-a mutat sufrageria în sufrageria mea, inclusiv mobila de bucătărie. El mi-a cerut, de asemenea, îngăduința să-mi spargă un perete pentru a devia o conductă de apă, întrucât dorea să-și instaleze o chiuvetă în dormitor. Situația devenind aproape insuportabilă, mi-am făcut curaj și i-am propus soției să ne mutăm, pentru o vreme, la socrii noștri, lângă Grădina Icoanei. Ea a fost de acord, mai ales că maică-sa era suferindă și avea nevoie de îngrijire. Nu ne-am luat cu noi decât strictul necesar.

De atunci au trecut mai bine de două luni. Din când în când, fac câte o vizită pe la vechea locuință, ca să văd care mai e situația. Rudele vecinului meu sunt tot acolo și se simt excelent, dovadă că nepotul și-a adus și logodnica, o tipă brunetă și subțirică la trup, căreia rochiile soției mele îi vin ca turnate. Nu i-am întrebat când au de gând să se mute, mi-a fost jenă. Ultima oară eram gata-gata să le-o zic pe ocolite, dar m-a intimidat replica unuia dintre ei: — Nu vă supărați, dar poate că ar trebui să luați legătura cu administratorul blocului. Pretinde că sunteți restant cu întreținerea.

Plecând, am avut surpriza neplăcută să fiu mușcat, în propria mea casă, de caniche-ul pe care-l hrănisem și-l mângâiasem cu mâna mea.

— Nerecunoscătorule! I-am certat eu, cu blândețe, dar el, îndemnat în surdină de nepotul din provincie („mușcă-l, mușcă-l”), m-a lătrat cu ură fățișă, drept pentru care i-am aplicat un picior în burtă.

— Animalule! am auzit vocea vecinului, dincolo de ușă, imediat cum am ieșit.

— Poftim?! am întrebat eu, deschizând, brusc, ușa, cu obrajii congestionați de indignare. Ce-ați spus?

— Mă refeream la câine, îmi răspunse vecinul, zâmbindu-mi irezistibil. Căci ce e el, decât un biet animal!

M-am dus la administrator, am plătit întreținerea, apoi la ICRAL, unde am achitat chiria, răstimp în care m-am calmat. Ajuns acasă, soția m-a întrebat, mai mult din priviri, care-i situația.

— E bine, i-am zis, musafirii noștri au început să se rărească. După mirosul care venea dinspre bucătărie, cred că au tăiat curca.

O SCHEMĂ

Stilul lui de viață și de muncă este schema. Dacă vrea să-și cumpere o mașină nouă, Ciprian îmi zice:

— Dă-mi și mie o schemă ca să-mi iau o mașină nouă, bună și ieftină.

În accepțiunea lui, schemă înseamnă un procedeu simplu, ușor de înțeles și aplicat, cu ajutorul căruia se poate obține orice, într-un timp rapid și cu un profit cât mai mare.

— De unde ai casetofonul ăsta? Dă-mi și mie schema.

Caut printr-un sertar și aduc o bucată de hârtie pe care sunt desenate principiile de funcționare și reparare a aparatului.

— Dragă, se enervează Ciprian, parcă ai fi lovit în cap! Vreau schema procurării, adică de unde l-ai luat, cu cât, dacă ai plătit vamă sau nu, dacă ai o sursă la prima mână etîcî.

El nu cumpără niciodată nimic pe cale normală și la prețuri normale, caută căile cele mai obscure și sofisticate.

— Auzi, îmi zice el, într-o zi, fii atent cum a vândut cumnatul meu Ilie un televizor alb-negru la preț de color, ce schemă de milioane a avut.

— Ce schemă?

— A aflat că tipul care cumpăra suferea de daltonism se-a păcălit. Ce zici de el?

— De cine? De cumnat-tu?

— Da.

— Foarte inteligent.

Mintea lui Ciprian era doldora de scheme. Avea una, imbatabilă, pentru obținerea unui concediu medical, plătit, de trei zile, (își înfășură degetele de la mâna dreaptă cu o sfoară, zicând că are reumatism poliarticular și că nu mai poate ține pixul în mână), una pentru evitarea amenzilor de circulație (avea o eșarfă neagră pe care și-o lega imediat la mână, zicea că e în doliu după maică-sa și că nu mai știe pe ce lume e), alta pentru a le lua altora înainte rândul la ziare, la bilete de tren sau maxi-taxi (vorbea stricat românește: „io sono puțin straniero, scuzați, multumesc”) etc. Ultima lui schemă era divorțul.

Avea o nevastă, avea și un copil, dar se îndrăgostise lulea de o dansatoare temperamentoasă, care nu concepea relația decât prin căsătorie. Copilul ca copilul, dar cum să scape de nevastă, aceasta nu accepta divorțul cu niciun chip. Mi-a cerut, firește, o schemă, i-am spus că n-am, să se lase păgubaș.

— Cum o să mă las, a urlat el, dacă o iubesc pe cealaltă ca un furibund?!

— Suferi cât suferi și-ți trece, au mai fost cazuri, ce-ar fi dacă ne-am însura cu toate femeile care ne plac? Resemnează-te.

— Nici nu mă gândesc. E o chestiune de onoare la mijloc, i-am promis persoanei pe cuvânt de cinste că o voi face fericită. Am trei scheme în cap, le încerc pe toate.

A încercat-o pe prima, adică înscenându-i soției un flagrant de adulter cu un coleg săritor la nevoie, capabil de orice. Nu i-a reușit. A încercat-o pe a doua, internând-o cu forța la neurologie spre a se dovedi că e iresponsabilă și incapabilă de a fi mamă și soție. Nu i-a reușit. A apelat la cea de-a treia schemă, cu care, credea el, va merge la sigur: a provocat un incendiu în bucătărie, unde soția tocmai gătea la aragaz, în speranța că butelia va face explozie. Nu i-a reușit nici de data aceasta, butelia fiind pe terminate. Mai mult: i s-a reproșat că și-a încuiat soția pe dinafară, încercând s-o ucidă cu premeditare și a fost trimis în judecată.

A venit să-mi ceară să-l ajut la proces, ca martor.

— Nici nu mă gândesc, i-am spus. Du-te și ispășește-ți pedeapsa, ca să te înveți minte!

— Mă duc, mi-a răspuns el, rânjind. Dar ce crezi că o să fac acolo, tot timpul?

— Ce?

— O să caut două scheme noi. Una va fi pentru ea.

— Și-a doua pentru cine?

— Ghici?!

UN SECRET PENTRU VASILE

Vechiul meu prieten Vasile D. tânjea după mine ca un câine flămând după ciolanul mult așteptat. Mă privea cu o tristețe nemărginită.

— Mă, tu nu ai încredere în mine.

— Vai, îi ziceam, cum poți să spui așa ceva?

— Ba da. Tu mă ocolești, simt cum mă eviți. Ne știm de peste trei decenii și tu nu mi-ai spus nimic esențial despre viața ta. Nimic. Niciun secret. Nimic care să mă facă să cred că sunt cel mai bun prieten al tău, cel mai sigur confident al tău. De ce nu ai încredere în mine?

De ce nu-mi încredințezi mie ceea ce ai tu mai intim în tine?

— Vasile, îți jur că nu am nimic să-ți încredințez.

— Nimic?

— Nimic.

— N-ai făcut nimic de care să-ți fie rușine?

— Nu.

— O faptă pe care să nu ai curajul s-o spui soției?

— Nu. Sunt curat ca lacrima.

— Mă rog. Eu nu te cred. Ține, totuși, minte: când o să ai nevoie de un om de încredere, căruia să-i spui cel mai mare secret al vieții tale, eu sunt acela.

— Mersi, Vasile. N-am să te uit.

Au trecut anii. Mă întâlnesc cu Vasile D. pe stradă aproape zilnic. Un nesfârșit sentiment de jenă mă cuprinde.

N-am nimic să-i spun. Niciun secret. Nicio confidență.

— Tot n-ai încredere în mine? mă întreabă.

— Ba da, zic. Am.

— Și atunci? De ce te ascunzi?

— Nu mă ascund.

A mai trecut un an. Simțeam că Vasile D. va exploda.

El avea o nevoie stringentă de un secret de-al meu.

— Mă, îmi zicea, de ce nu vrei tu să-ți scuturi interiorul sufletesc în fața mea? De ce nu vrei tu să te abandonezi în brațele mele? De ce te ascunzi de mine?

În sfârșit, a venit momentul. La ora trei noaptea i-am sunat la ușă.

— Vasile, am strigat, am nevoie de tine. În viața mea s-a întâmplat ceva, numai ție pot să-ți spun, numai în tine am încredere!

Vasile s-a transfigurat, brusc. Era alt om.

— Îți mulțumesc, mi-a zis, emoționat, ia loc și spunemi despre ce-i vorba.

— Dragă, zic, la mine în casă s-a petrecut o crimă oribilă.

— Fii calm. Spune tot. Cine pe cine a omorât?

— Tocmai mă întorceam de la pescuit, când nevastă-mea mi-a zis: „Asta să i-o spui lui Mutu, nu mie! Țăsta nu e pește de lac, e pește oceanic, zi la ce femeie ai fost!”

După care eu am luat un briceag și i l-am înfipt în piept.

— Fii calm, mi-a zis Vasile D., nu te agita. Ai omorât-o?

— Nu. Briceagul a trecut pe lângă inimă. S-a ales doar cu o zgârietură și cu spaima. Dar gestul contează.

Dacă mă reclamă? Ce mă fac? Învață-mă. Să zic că e vorba de o tentativă de sinucidere?

— Dragul meu, a continuat Vasile, febril, din moment ce mi te-ai destăinuit mie, totul va rămâne un secret veșnic. Bea această cafea. Între timp, eu mă retrag nițel, ca să meditez. Voi găsi o soluție.

Vasile D. a ieșit din cameră. L-am urmat în vârful picioarelor, fără ca el să-și dea seama. Ce făcea în camera alăturată? Scria. „Către tov. Comandant al secției de Miliție. Numitul cutare și-a ucis în chip bestial soția cu o baionetă. Acum se pregătește s-o topească în var. Veniți de urgență”.

RUJ DE BUZE

Cam pe la ora unsprezece dimineața, când zăduful era în toi, dă buzna în casă la mine un tip mărunțel și destul de gras.

— Dom-le, dă-mi repede un pahar cu apă, că mor, îmi strigă el, gâfâind, după care se prăbușește într-un fotoliu.

Îi aduc paharul cu apă, îl bea pe nerăsuflăte, îmi mai cerc unul, i-l aduc, după care mai vrea unul.

— Dom-le, zice, dumneata ești un criminal, puteai să mă bagi în spital, să mă ai pe conștiință. Știi de când te caut? De trei săptămâni.

— M-am mutat, mă scuz eu.

— Știu. Dar de ce n-ai lăsat noua adresă administratorului de la blocul de unde ai plecat?

— I-am lăsat-o, dar i-am zis să n-o dea la nimeni.

— Până i-am smuls-o, am cheltuit o săptămână, un pachet de „Kent” și un săpun „Lux”. Important e că te-am găsit. Ce faci, nu te îmbraci?

Eram în pijama și halat, tocmai lucram. Mă duc, fac un duș, mă rad și mă îmbrac, întrebându-mă ce-ar putea dori tipul de la mine.

— Sunt gata, îi zic.

— Atunci, hai să mergem.

— Unde?

— O să afli la momentul potrivit.

— Aveți un document la îndemână? întreb eu, timid.

— Asta contează?

Fug repede în bucătărie și-i spun nevestii-mii că plec cu un lip misterios, care nu știu ce vrea cu mine.

— Ai verificat cine e, i-ai cerut documentele?

— I-am cerut și mi-a dat de înțeles că are. Mi-a fost jenă să insist.

— Bine, zice, du-te, dar, dacă întârzii mai mult de două ore, o să fiu îngrijorată.

Plec cu tipul, adică ies în stradă, unde ne aștepta un autoturism marca Dacia 1310 de culoare bleumarin închis, al cărei număr începea cu 2-B. La volan se afla un tip foarte slab și taciturn, care conducea cu o dexteritate de cascador.

— Și? întreb eu, insinuant, întrucât tăcerea lor începea să mă enerveze.

— Și ce? mă întrebă, la rândul lui, grasul.

— Ce mai faci? Ce mai...

— Bine, zice.

— Ai vreo idee unde mergem?

— Bineînțeles. Oricum, fii calm, dacă te porți cum trebuie, nu ți se întâmplă nimic.

După vreo jumătate de oră, ajungem în cartierul Crângași și oprim în fața unui bufet. Intrăm. Localul mi-a făcut din prima clipă o impresie mizerabilă: fum, gălăgie, muște, fețe de masă murdare, mucuri de țigări pe jos, ospătari grăbiți și nervoși, o barmaniță grasă, cu halatul jerpelit și cu părul vâlvoi. Ne așezăm la o masă.

— O vezi pe tovarășa de la bar? mă întreabă grasul.

— Da, o văd.

— Ce părere ai despre ea?

— N-o cunosc, zic eu, prudent.

— Ba da, o cunoști, zice el și face un semn anume către un ospătar. Acesta dispare într-o încăpere alăturată și se întoarce cu un caiet. E condica de sugestii și reclamații.

— Cunoști scrisu' ăsta? mă întrebă grasul, deschizând la pagina șaisprezece.

— Da, zic, e al meu. Am fost acum o lună de zile aici din întâmplare și mi-am îngăduit să atrag atenția organelor lor de resort că halba de bere cu care am fost servit avea marginile pătate cu ruj de buze.

— Exact. Ce voiam să-ți atrag atenția? Că barmanița care ți-a dat respectiva halbă e soția mea. Și că a fost transferată la acest bufet mărginaș disciplinar, întrucât a mai avut câteva abateri asemănătoare. Dacă organele de resort vor vedea și această reclamație, o vor da, pur și simplu, afară.

— Dar...

— Nu mă întrerupe, ascultă-mă până la capăt. Asta ar însemna să nu mai poată lucra în alimentația publică și să devină casnică, deoarece ea nu concepe, cu niciun chip, să activeze în alt domeniu. Notează faptul că și eu sunt casnic, din motive pe care prefer să nu ți le mai spun, având o condamnare pe nedrept, sub motiv de transporturi ilegale de materiale de construcții într-o comună mărginașă, eu fiind șofer pe o dubă de lapte și iaurt, dar intrând în ultima grație. Cu alte cuvinte, ea nu ar avea ce face acasă, de cei

doi copii ocupându-mă eu personal, adică îi scol, le dau de mâncare, îi pun să-și facă lecțiile, îi plesnesc când fac diferite drăcii, gătesc, dau cu aspiratorul, etc., inclusiv îngrijirea mamei mele, care e suferindă. Asta, bineînțeles, până când mi se va rezolva situația și mi se va înapoia carnetul de conducere, în urma unei re-re-examinări, întrucât, atunci când s-a întâmplat chestia cu transportul acela nenorocit, mi s-a pus în cărcă și faptul că aș fi avut alcoolemia crescută.

— Bine, zic, și ce trebuie să fac eu?

— N-ai înțeles?

— Nu.

— Ce dracu', dom'le, eu am crezut că suntem în clar. Ia pixul ăsta și scrie aici următoarele: „În ziua de cinci a patra, când am scris reclamația ce figurează pe pagina șaispe, eram într-o asemenea stare de ebrietate încât am compus uncie cuvinte care nu exprimă câtuși de puțin adevărul, întrucât eu am dorit să spun invers, adică să subliniez că halba pe care mi-a oferit-o, cu o deosebită eleganță și zâmbete tovarășa barmaniță Lili Duduveche, nu avea nici urmă de ruj de buze pe ea, fiind curată ca luna, drept pentru care o felicit și o propun organelor superioare pentru promovare”. Semnează și pune data de acum o lună.

— Păi, zic eu, îngândurat, adică cum să...

Între timp, celălalt tip, care condusesese mașina, învârtea un briceag pe care îl închidea și-l deschidea cu o dex tentate de profesionist.

— Îl vezi p-ăsta? mă atenționează grasul. Știi ce e?

— Nu.

— Surdo-mut. Dar, dacă-i faci un semn, înțelege totul imediat.

Barmanița veni spre noi, clătinându-și șoldurile proeminente, și ne puse câte o halbă în față. Ridicând halba, ce observ? Aceasta avea marginile mâzgălite de ruj de buze, ceea ce m-a făcut să râd în hohote. „Oamenii ăștia sunt plini de umor, mi-am zis, trebuie să fac un gest frumos pentru ei”. Drept pentru care am luat pixul și am scris în condică rândurile dictate de gras. Acesta m-a bătut pe umăr și a mai cerut un rând.

Am ajuns acasă la miezul nopții, beat criță. Nevastă-mea nu dormea, tocmai povestea unui maior de miliție împrejurările în care

am fost răpit. Intrarea mea în apartament a avut loc pe această replică:

— Cât credeți c-or să-mi ceară pe el?

PLAGIATUL

Recent, am publicat un roman (nu știu dacă l-ați citit) intitulat „Știuca de aur”. Aria sa de investigație este largă, diversă (poate prea diversă, mi s-a reproșat), abordez acolo circa nouă teme majore și cincisprezece minore, am șase personaje principale și douăzeci și cinci secundare, plus descrieri de peisaje, obiceiuri folclorice și matrimoniale din diferite locuri ale țării etc. I-am pus titlul acesta pentru că personajul principal, mergând în Deltă și nefiind pescar, prinde întâmplător o știucă aurie, întâmplare care are în viața lui o semnificație anume.

La numai o lună de la publicarea cărții mă trezesc cu o citație prin care eram anunțat că am fost dat în judecată pentru plagiat de către un autor cu numele V. D. Pânișoară-Sascut. Citația era însoțită de actul de acuzare, acesta însumând 47 de pagini. Neavând aici spațiul necesar pentru a-l reproduce în întregime, am să fac un scurt rezumat al documentului respectiv, citind fragmentele importante.

În primele douăzeci de pagini, V.D. Pânișoară-Sascut informa organele de justiție că este autorul unei cărți fundamentale intitulată „Știuca ca regină a bălții”, consacrată exclusiv acestui pește de elită și că respectiva carte a fost împiedicată sistematic să fie tipărită de mine, în cârdășie cu mai mulți editori. Citez: „Pentru a vă face o idee despre moravurile care există în acest sector de activitate, vreau să vă spun că în ziua în care mi se respingea cartea la Editura „I.L.Caragiale” pe motiv că este nulă din punct de vedere artistic, agramată și stupidă, pe ușă a intrat autorul incriminat, cu manuscrisul romanului la subțioară, s-a îmbrățișat cu directorul, s-au pupat, după care au băut o cafea împreună, veseli nevoie mare.

Dar mârșăvia lor n-a rămas aici. La toate editurile la care mergeam apoi, cartea mea era respinsă, inclusiv la cea Enciclopedică sau a Academiei. De ce? Simplu. Cei doi anunțau celelalte edituri, telefonic sau telegrafic: „Vedeți că vine unul cu o

carte așa și-așa, sabotați-l". Moralitatea oribilă a autorului reiese, de altfel, în toată goliciunea ei mai ales dintr-un fragment foarte elocvent al romanului. După ce prinde știuca de aur, personajul o duce acasă, la București, o face rasol, cu mujdei și maioneză, și cheamă mai mulți prieteni la masă. Cine credeți că erau printre aceștia? Un editor și un critic literar.

Adică unul care-i publică cartea și altul care i-o laudă.

Și atunci noi, debutanții, unde să mai găsim un locșor? Nu mă refer numai la mine, care, fiind pensionat numai de doi ani și beneficiind de o sănătate excelentă, am posibilitatea să mai aștept, dar există persoane al căror debut nu mai poate fi amânat nici măcar cu o zi din pricina gripei lor care bântuie trimestrial".

În următoarele 27 de pagini ale actului de acuzare, V. D. Pânișoară-Sascut venea cu numeroase argumente care să demonstreze plagiatul meu. El susținea cu nerușinare că i-am furat întreaga carte, deși opul lui avea 400 de pagini, în timp ce capitolul meu despre prinderea știucii se întindea doar pe cinci pagini. Dar ce plagiasem, de fapt?

S-o luăm pe puncte:

Faptul că eu numeam știuca „stăpână a bălților”, iar el „regină a bălților”, ceea ce era același lucru, după opinia sa.

În modestul meu fragment erau descrise cele două modalități de a prinde o știucă: cu peștișor viu sau cu linguriță de metal, lingurița fiind, la rândul ei, tot de două feluri: rotativă sau „pișcot”. Acuzatorul susținea că aceste detalii le-am furat din opul lui, deși eu le aflasem de la un bătrân pescar dunărean.

Atât la mine, cât și la V.D. Pânișoară-Sascut, se vorbea despre cele patru feluri în care poate fi mâncată o știucă: prăjită, rasol, umplută sau chifteluțe.

Mi se mai aduceau și alte acuze, dar mai importante erau cele expuse mai sus. În final, el cerea ca instanța judecătorească să mă oblighe să-mi cer public scuze pentru fapta mea ignobilă sau să-i cedez toate drepturile de autor pe care le încasasem de pe urma respectivei cărți.

Aveam de ales.

M-am dus la tribunal, unde am stat de vorbă cu președintele, o persoană amabilă și cumsecade, care m-a înțeles întru totul, dar

care mi-a mărturisit că nu mă poate ajuta cu nimic, singura soluție fiind să-mi angajez un avocat. Cunoșteam unul, tânăr, capabil și iubitor de literatură. L-am telefonat. Acesta știa cazul. (Îl știa, de alt fel, tot Bucureștiul).

— Nu aveți nicio șansă, mi-a zis el, cu tristețe. Acest Pâinișoară-Sascut și-a angajat cel mai mare avocat din țară, un tip strălucit și imbatabil. Va câștiga în mod sigur.

— Bine, dar e stupid! am strigat eu.

— Păi tocmai de-aia. Acest maestru e specialist în procese stupide. N-aveți nicio șansă să scăpați. Cereți-i scuze lui Pâinișoară-Sascut.

— Asta nu! Orice, dar asta nu!

Am ajuns acasă extrem de tulburat. Această întâmplare întrecea, prin absurdul ei, orice închipuire. Eu, plagiator al lui V.D. Pâinișoară-Sascut, un veleitar idiot, probabil schizofrenic, obligat să mă apăr la tribunal, umilindu-mă pentru toată viața, precum Caragiale în fața lui Caion! Cum e posibil așa ceva? Cum e posibil? Din cauza indignării, am plâns în brațele soției. Aceasta m-a liniștit cum numai ea știe s-o facă, după care am stat toată noaptea de vorbă, întorcând lucrurile pe toate fețele, cu calm și luciditate. N-are rost să vă povestesc aici ce-am discutat, care au fost argumentele mele și, mai ales, ale ei. N-au nicio importanță. În încheiere, vă rog să-mi îngăduiți să folosesc acest prilej pentru a face următoarea declarație: „Stimate și prețuite V.D. Pâinișoară-Sas cut! iartă-mă! N-am să mai fac!”

SCURTU ION

— Alo! Măi, de când te caut, parcă te-ai ascuns în pământ, ba ești plecat în Deltă, ba în Maramureș, ba în Făgăraș. Fii atent, te deranjez pentru o chestie mărunță, pentru tine e un fleac, o bagatelă. Sună-l pe Dumitrașcu, ca și cum ar fi din întâmplare, și întreabă-l: „Mă, ce mai face Scurtu Ion?” Adică eu. Fii atent, nu cumva să întrebi de Scurtu Vasile, ăla e altul. Spune-i că mă stimezi nemaipomenit și că ești nedumerit de ce mă persecută, ce are cu mine, de ce vrea să mă scoată din funcție. Bineînțeles că el o să spună că funcția mea de magazinier este incompatibilă cu cazierul

pe care îl am, la care tu îi pui imediat întrebarea: „dar Scurtu Vasile nu are antecedente? Pe el de ce-l menții?” El, bineînțeles, o să vină cu alte obiecții, cum că Scurtu Vasile nu a fost, ca mine, condamnat, a fost doar amendat, tu nu te lași, insiști și zici că eu — adică Scurtu Ion, nu Scurtu Vasile, vezi să nu mă confunzi, că mă bagi în belea — deci, eu, Scurtu Ion, pot să corespund mai bine ca Scurtu Vasile, în sensul relațiilor pe care le am, inclusiv pe tine, care ești cine ești în materie de presă vorbită și scrisă. Zi-i că n-o să fie nemulțumit de mine, eventual corespund cu ceva și pentru șeful lui ierarhic, care e încurcat cu o secretară căsătorită cu un văr de-al meu. Zi-i că vreau să încep o viață nouă, să fiu corect până în pânzele albe, mi-am făcut studiile la seral, mi-am plătit cotizațiile, mi-am... Măi, fii atent, să nu faci cumva confuzie, să nu mă ia drept Scurtu Vasile, eu sunt Scurtu Ion, fostul tău coleg de clasă.

— Dar ce liceu ați urmat dumneavoastră?

— Liceul „Vasile Cantemir”.

— E o confuzie.

— Confuzie?! S-ar putea. De fapt, mi se pare că am terminat liceul „Dimitrie Alecsandri”. Dumneavoastră ce liceu ați terminat?

— „Radu Eminescu”.

— Atunci mă scuzați.

— Nu face nimic.

LA PESCUIT

Sâmbătă noaptea m-a sunat Gogu Beșleagă, un tip nesuferit, infatuat, invidios, poltron (într-o singură zi i-am numărat nu mai puțin de șapte defecte), zicându-mi cu vocea lui agresivă și insinuantă: — Măi, amărâtule, dormi?

— Nu, zic, speriat.

— Păi de ce nu dormi, că e târziu? Iar ai insomnii, iar te chinuie stresul? auzi, tot eu te vindec. Măine dimineață, la șase fix, să fii în fața casei mele, mergem la pescuit. Ai benzină?

— Am.

— Scule ai?

— Am.

— Mergem la o baltă fabuloasă, nu mai iei pe nimeni, nu spui la nimeni.

Eu n-am luat pe nimeni. El, în schimb, i-a luat pe nevastă-sa, pe cumnat-su și pe taică-su. Săraca mea mașină se târa pe burtă, ca o reptilă sătulă. Ajunși la baltă.

Beșleagă a luat comanda treburilor asupra lui. Mai întâi a repartizat locurile: tu aici, tu dincolo, tu stai lângă mine. Eu am fost trimis într-un păpuriș, cu noroiul până la genunchi.

— Și-așa n-ai să prinzi nimic, mi-a zis, poți să stai oriunde. Uită-te la plută și încearcă să nu te gândești la nimic, profită de aer și vindecă-te de cap, prăpădilule, măcar cu atâta să te-alegi.

I-am cerut împrumut niște ace mai mici. Nu mi-a dat.

A zis că din superstiție. I-am cerut niște momeală, adică niște mămăligă specială, tare, cum numai el știe să facă. Nu mi-a dat.

— Am puțină. Dă și tu cu niște pâine. Și-așa n-o să prinzi nimic. Sau du-te și sapă pe câmp, poate găsești niște rime, niște gânganii, vreo coropișniță, e bună pentru mreană.

— Păi ce, sunt mrene pe-aici?

— Nu, dar ce contează? Totul e să te faci că pescuiești.

Beșleagă urmărea fiecare mișcare a celorlalți, îi certa, îi beștelea, se enerva tot timpul.

— Dragă, îi zicea nevastă-sii, tu nu vezi că pluta ta e pe burtă?! Las-o mai jos! E o chestie de logică elementară. Și asta trebuie să ți-o spun eu?! Când o să fii în stare să gândești cu capul tău, să te descurci singură în viață?

Pe cumnat-su era să-l arunce în apă.

— Măi, tembelule, ce ace ai pus? De unu?! Păi ce crezi că sunt în lac? Balene, rechini, crocodili? Pune ace de zece și de douăzeci. Schimbă forfacul! Nu știi ce-i ăla forfac?! Atunci ce cauți la pescuit? Du-te, dom'le, la popice, la oină, du-te la un concurs de croșetat, nu veni aici să-mi mănânci sufletul!

Neatent, a scăpat un pește tocmai la mal. A dat vina pe bietul taică-su.

— Auzi, bătrâne! Du-te, dom'le, în altă parte, că mă scoți din minți. De ce te-ai mișcat, de ce-ai vorbit?

Păi de ce să-ți spun eu, mata nu ești pescar, nu știi că peștele se agită când ajunge la mal, că se sperie de oameni? Se sperie, rupe

firul și se duce dracului, iar eu îmi smulg părul din cap că v-am luat cu mine, nu puteam să vă las acasă?! Gata! Nu mai vorbește nimeni, liniște de mormânt! Aici e pescuit, nu clacă.

Dar tot el vorbea. Vorbea singur, își făcea reproșuri, își dădea sfaturi, se certa cu peștii, cu broaștele, cu berzele.

— Beșleagă, pune momeala mai mică, deșteptule, dă mai pe fund, hrănește locul, că doar ești pescar bătrân, cunoști tehnica, prada trebuie momită, fie că se cheamă pește sau fiară sălbatică. Alo, tovarășu' Ciortănescu, fii atent ce mămăligă specială ți-am livrat, e cu zahăr, cu sare, în amestec cu halva și alte ingrediente. Servește!

Ca să nu-l mai aud și ca să nu-i atrag atenția, m-am retras tocmai în coada lacului, în spatele unei sălcii, am răscolit pământul, am scos câteva râme și m-am pus pe treabă. Unul, doi, trei, patru, cinci, zece... Bibani cât palma, chiar și mai mari, cocoșați, zbârliți, buni de saramură. Când l-am luat pe al cincisprezecelea, a apărut Beșleagă și m-a prins asupra faptului.

— Ce faci, mă? a urlat el, brusc, în spatele meu, speriiindu-mă de moarte.

— Ce să fac, zic, am prins niște bibănași.

— Bravo! Prinzi și taci. Nu spui nimic! Japiță ordinară! De ce nu m-ai chemat și pe mine?

— N-am vrut să te deranjez.

— Aha! Te prinsese grija de mine? Nu-i nimic, altă dată să mă mai rogi să te iau cu mine la pescuit, să te vindec de stres! Te duci dumneata la spitalul numărul nouă, nu la baltă, la aer curat. Te duci la pastile și dușuri reci.

— Păi, zic eu, rușinat, cu ce te-am supărat?

— Ia te uită, ce naiv e dânsul?! Păi dacă erai om și aveai un pic de caracter în tine strigai și ziceai: „dragă, veniți aici, aici e bătaia peștelui, stau bibanii unul peste altul!” Dar tu, ca un infect ce ești, ți-ai zis să prinzi numai tu, ca să ne oftică. Nerușinatule! Cu ce-ai dat?

— Cu râma asta.

— Se confiscă.

Mi-a confiscat și râma, și locul. M-am dus în altă parte. Dar tot eu am prins. El — nimic. Era ca o fiară: urla, înjura, dădea cu pietre în apă. Monoloagele lui de furie împotriva naturii și a oamenilor păreau

rupte din „Richard al III-lea”, dacă i-ar fi stat în putință ar fi secat balta, ar fi exterminat peștii și ar fi spânzurat toți pescarii.

Noroc c-a venit o ploaie și-am plecat. Pe drumul de întoarcere n-a scos un cuvânt. Se prăbușise în sine, copleșit de supărare și silă; din când în când gemea și mă privea cu dispreț, îl enerva felul meu de a șofa.

În fața casei am încercat să-i fac cadou jumătate din bibanii mei. Mi i-a aruncat pe trotuar.

— Aia sunt pești de mâncat, aschimodiile alea eu mă răcini în spinare! Nici servitorii nu s-ar uita la ei!

Peste o oră mi-a dat telefon.

— Dragă, pune-ți un costum închis, ia-ți nevasta și hai la „Athénée Palace”. Vă invit la un șalău „Bonne femme”.

— Mulțumesc — i-am răspuns eu, cu o răceală de-a dreptul englezească — prefer bibanii. Sunt un om simplu.

După care i-am închis telefonul în nas. Ha! Ha!

UICHEND

Doi bărbați discută la telefon sau pe stradă.

— Dragă, voi plecați undeva la iarbă verde duminică?

— Nu știu. Nu ne-am hotărât.

— Noi ne ducem la munte. Ne e dor de verdeață, de rășină, de floricele... Veniți și voi?

— Muntele nu-i face bine nevasti-mii din cauza tensiunii. Plus că la munte nici nu prea e iarbă verde. În pădure nu crește nimic din cauza copacilor. Mai e câte o poiană, dar ori nu găsești loc, ori e focul interzis, ori plouă...

— Atunci duceți-vă la câmpie, pe malul unei ape.

— Și dacă au apărut țânțarii? Te ciupesc de te des figurează. Plus broaștele care orăcăie de te asurzesc. Pescuitul e interzis, scăldatul e periculos. Nevastă-mea nu știe șah. Eu nu pot să joc mingea cu copiii pentru că am spondiloză. La soare nu pot să stau, îmi dă insolație.

Ce-aș putea să fac? Să număr avioanele de pe cer?

— Du-te la mare. Privește valurile, respiri aer cu iod, îți ajută glandele.

— Iod se găsește și în nuci, dacă vrei să știi, nu trebuie să fac trei sute de kilometri, le găsesc în piață. În plus, mie nu-mi plac valurile, îmi dau o stare de neliniște și de angoasă. Când le văd rostogolindu-se fără încetare mă gândesc la infinit și mă ia groaza. Ca să nu mai vorbesc de pescărușii ăia infernali, care țipă atât de strident și neplăcut, absolut fără niciun motiv. Părerea mea este că pe litoral ar trebui colonizate păsări mult mai agreabile și mai pitorești: ciocârlii, privighetori și chiar guguștiuci. I-am spus nevestii-mii: „Draga mea, mic, o asemenea trambalare îmi tulbură echilibrul vieții pe o lună de zile, mă obosește, îmi sporește stresul. Te înțeleg, ai nevoie și tu, ca și mine, de puțină iarbă verde.

Avem și noi pe balcon o brazdă pe care o udăm cu rândul.

Putem să ne ducem zilele astea în părculețul de-alături, unde putem să admirăm diferiți câini care se joacă pe iarbă, ostași plimbându-se cu iubitele lor, havuzul care nu mai funcționează etc”. Voi vă duceți, deci?

— Ne ducem.

— Drum bun. Și când veți fi pe vârful „Omul” să vă gândiți și la noi. Când eram mai tânăr (mă rog, nici acum nu sunt chiar așa de bătrân), mă cățăram pe crestele munților ca să-i ofer soției floare de colț, monument al naturii. Acum nu mai merită.

— Cine! Soția?

— Vorbeam în general. Adu-mi, te rog, și mie o cren guță de brad. Vreau s-o miros, să-mi parfumez interiorul trupesc și sufletesc, să-mi aduc aminte de diferite amin tiri și să cânt în surdină: „Sus la munte, sus la munte, la izvor”. Adu-mi și niște flori, eventual codița șoricelului, ochiul boului, gura leului etc. Ador florile sălbatice, cu parfumul lor natural. Pentru asta am să te răsplătesc.

La vară, când mă duc la mare, îți aduc niște scoici, niște nisip, niște guvizi. Pa! Drum bun!

PRECOCITATE

Un cunoscut cu numele Pompile P. (n-are importanță cine e, ce face, etc., în orice caz, o ființă cumsecade), îmi zice într-o zi, la o bere, cu totul întâmplător, că are un copil precoce.

— Nu te speria, zic, toți copiii din ziua de azi sunt precoci, cu excepția celor idiști.

— Nu, zice el, bând din cea de-a doua halbă, al meu e cu totul ieșit din comun, e un fenomen. Toți din casă, adică eu, nevastă-mea și soacră-mea, stăm și ne uităm cruciți la el, nici nu-ți poți închipui ce-i iese pe gură.

— Adică? Dă un exemplu.

— Nu unul. Îți dau o sută. Să zicem că se vorbește la televizor despre farfuriile zburătoare. El îți ia tema și o dezvoltă pe toate fețele, pe parcursul a două ore minimum, sintetizând toate teoriile contemporane, inclusiv una proprie. Sau revoluția genetică. În subiectul ăsta e as, academician. Îți spun, pe cuvântul meu, nu că e fii-miu, dar e ceva grozav. Habar n-am de unde a ieșit așa de înzestrat, că în familia noastră toți am fost normali.

— Câți ani are?

— Cine! Pompilică?

— Păi și pe el tot Pompile îl cheamă?

— Da. Dar îi zicem Pompilică. Are paispe ani în pliniți. Peste câteva luni dă treapta.

Cunoscutul meu Pompile P. mă făcuse curios. Cum în cartea la care lucram intenționez să abordez (tangential) câteva aspecte ale indivizilor cu înzestrare intelectuală excepțională și problema asimilării lor în societate, i-am zis că aș fi curios să-l cunosc, adică să am cu el câteva reprize de conversație liberă.

— Vai, mi-a zis Pompile P., o să fiți amândoi încântați unul de altul. Te aștept mâine pe la noi.

A doua zi, mă prezint la respectiva familie, ne spunem cuvinte de circumstanță, sunt servit cu o gustare și o căpșunică minunată etc. Nu de altceva, dar ca să treacă vremea, Pompilică fiind plecat la un coleg după un disc, trebuie să pice din clipă în clipă. Peste o oră a intrat pe ușă un vlăjgan de aproape un metru optzeci, cam plictisit și abulic, căruia tatăl i-a explicat, marcat vizibil de o oarecare timiditate, cine sunt și în ce scop am venit.

Pompilică s-a uitat la ceas, plictisit, și a acceptat să mă primească pentru o oră în camera lui, mobilată cu un birou sculptat, o bibliotecă de mahon, câteva casetofoane și pikapuri de ultimă modă. După un sfert de oră de discuție liberă mi-am dat seama cu ușurință că precocile nu e decât un impostor, un escroc care-și exploata părinții cu abilitate (le lua săptămânal sume grase pentru cărți și reviste dar, de fapt, el își cumpăra discuri și țigări) și ale cărui cunoștințe științifice erau niște banalități culese din rubricile de curiozități ale ziarelor și revistelor. La un moment dat, i-am cerut carnetul de note, pe care l-a găsit cu greu, aruncat într-un teanc de reviste sexy.

— Da' de ce te interesează? m-a întrebat.

— Așa, zic, ca să văd spre ce ai înclinații la școală.

Ce descopăr în carnet? Note între patru și șase, doar un șapte la educație fizică și altul la desen.

— Măi băiete, zic, cum se face că ai patru la matematică și fizică?

— Păi nu mă interesează, eu mă îndrept către altceva.

— Către ce? Văd că ai șase la geografie, șase la istorie, patru la limba și literatura română. Pentru ce ai luat patru la acest obiect?

— Păi, îmi răspunse el, aprinzându-și țigara, am făcut o confuzie.

— Ce confuzie?

— Am zis că „Venere și Madonă” e scrisă de Bolintineanu.

— Dar cum ai putut să faci o asemenea confuzie ori bilă? am sărit cu în sus, indignat peste măsură.

— Scârț! Ca și cum e mare deosebire între ei?!

Nu-mi mai aduc aminte cum s-a întâmplat exact, dar i-am dat o palmă. Precocile Pompilică nu s-a sfiit să reacționeze prompt și mi-a aplicat un pumn în nas, trântindu-mă la podea. Am avut noroc că, atunci când am ieșit din camera lui, cu batista la nas, plină de sânge, familia era în altă încăpere, unde, urmărea ceva la televizor și m-aoi putut strecura neobservat. Peste câteva zile, l-am invitat pe Pompile P. la o bere și i-am explicat că fiul lui nu de precocitate e amenințat, ci de examenul de treaptă care se apropie, știa el că acesta este nul la aproape toate materiile? În plus, i-am zis, ar trebui să se ocupe serios și de educația lui, acum cât mai e timp.

Pompile P. s-a îngălbenit, nu-i venea să creadă, dar, în cele din urmă, a fost de acord că va trebui să-l supra vegheze când își face

lecțiile, să-i angajeze niște meditatori, eventual să-i interzică să mai asculte muzică până la două noaptea.

A trecut ceva vreme și, într-o dimineață, la ora șase, cine-mi sună la ușă? Pompile P., palid și dărâmat.

— Ce e, dragă?

— Pompilică a căzut la treaptă !

— Păi nu ți-am spus cu atunci că nu știe nimic?!

I-am dat un pahar cu apă ca să-și revină.

— Știi ce e mai grav? îmi spuse el, cu o. Voce care m-a speriat.

— Ce?

— Când am aflat că n-a reușit la examen, i-am dat două palme.

— Și?

— M-a bătut măr.

Am tăcut din gură, nu-mi convenea să mărturisesc că și eu luasem de la precoce un pumn în nas.

— Și acum ce ai de gând să faci? îl întreb. Te-ai hotărât să te ocupi serios de el?

— Gata! Trec la acțiune!

— Cum?

— Simplu. Îl dau în judecată.

LACRIMI

Cu prilejul unui oarecare eveniment intim din viața mea, chemasem câțiva prieteni la un pahar cu vin. Când nu mai așteptam pe nimeni, sună cineva la ușă. Cine era?

Titii, un vecin simpatic, săritor, îmi umfla o roată la mașină, mă împrumuta cu o bujie, îmi repara siguranțele când aveam vreun scurtcircuit *etc.* Nu știu de unde aflase de eveniment, dar venise cu un buchet de flori. S-a simțit bine printre noi, a băut, a mâncat, a dansat. A două zi, ce-mi spune nevastă-mea, indignată? Că acest Titii, atunci când o invitase la dans, îi propusese pur și simplu o întâlnire, eventual cu ieșire la un local în afara orașului. Mă duc imediat și sun la ușa apartamentului său, dar nu mi se răspunde, deși înăuntru se auzeau zgomote care îmi indicau prezența lui sigură acasă. „Nu-i nimic, mi-am zis, pun eu mâna pe tine, mizerabile!”

Ceea ce s-a și întâmplat, într-o dimineață, când l-am întâlnit pe stradă și i-am pus mâna în gât.

— Cum ți-ai permis, mizerabile, să...

— Nu vă enervați, mi-a luat el vorba din gură, veniți să vă explic.

După care m-a luat de braț și m-a dus într-un părculeț. Ne-am așezat pe o bancă.

— Te ascult, i-am zis eu, strivindu-l cu o privire colcăind de ură și dezgust.

În loc să se explice, Titi își propti capul de umărul meu și începu să plângă. La început, am crezut că simulează, dar nu, el plângea de-adevăratelea, pe obraji îi curgeau râuri de lacrimi care i se împreunau în bărbie și care apoi se revărsau pe costumul meu. Pentru că lumea începuse să se uite la noi și pentru că nu suport niciodată să văd bărbați plângând, i-am zis: — Dragă, încetează, te rog, considerăm incidentul încheiat.

Peste mai puțin de o lună vine nevestă-sa la mine și mă roagă din suflet să-l ajut pe Titi, care e într-o situație dramatică, făcuse nu știu ce potlogărie la serviciu, să mă duc cu el împreună la șeful lui, care mi-e prieten, și să-l rog să-l ierte, altfel e în stare să comită un gest fatal.

Milos cum sunt, a doua zi îl iau pe Titi de mină și mă duc la șeful respectiv. Nu apuc să deschid gura, că Titi se și repede la picioarele șefului și începe să plângă în hohote, cu obrajii acoperiți de o mare cantitate de lacrimi. Consternat și intimidat de penibilul situației, prietenul meu l-a iertat pe loc, după ce mai înainte ne-am chinuit amândoi să-l oprim din penibila criză de isterie în care se afla.

În drum spre casă, nu m-am putut abține să nu-l întreb:

— Dragă, dumneata când plângi, plângi de-adevăratelea?

— Cum o să plâng de-adevăratelea? m-a întrebat el, uluit. Chiar atât de naiv sunteți?

— Deci ești un simulant?

— Bineînțeles. Plâng în orice moment, la comandă, cu lacrimi adevărate. Din multe situații grele m-au scăpat pe mine lacrimile, nu mai departe de ieri, când un milițian îmi luase carnetul pentru o trecere pe roșu, i-am spus că vin de la înmormântarea mamei mele, că nu mai știu pe ce lume sunt și, ca să-l conving, i-am udat epoleții cu lacrimi.

— Și ți l-a dat înapoi?

— Normal. Când am nevoie de bani, dau năvală în casa unui unchi, revizor contabil, putred de bani, și-l anunț că, dacă nu-mi dă pe loc suma de zece mii de lei, care mi s-a imputat la serviciu, îmi pun ștreangul de gât.

Pe nevastă-mea cum credeți că am convins-o să se mărite cu mine, ea fiind în acel moment logodită cu un tip eminent? Tot plângând.

— Dar cum ți-a venit ideea?

— Pe vremea când eram copil. Săvârșind o obrăznicie, mama mi-a dat câteva la spate, firește, cu blândețea unei mame, o bătaie absolut simbolică. Eu am urlat ca din gură de șarpe timp de trei ore, de parcă îmi rupsese o mână sau un picior. După care i-am zis: „Azi nu mă duc la școală”. „De ce?”, a întrebat ea. „Cum o să mă duc după ce m-ai schilodit din bătaie?!”. Și nu m-am dus.

Atunci mi-am dat seama pentru prima oară ce importante avantaje materiale și morale aș putea obține de pe urma plânsului. Mai târziu, devenind matur, am trecut la exerciții și studii intensive. De pildă, la început, îmi strângeam mâna cu ușa, ca să plâng de durere. Pe urmă, mă imaginam în situațiile cele mai nefericite, inclusiv pe catafalc, și plângeam de mila mea. În faza finală, plângeam în fața oglinzii, printr-un efort de concentrare psihică.

— Ești formidabil, zic eu, uluit. De ce nu te-ai făcut actor?

— Din păcate, ideea mi-a venit prea târziu. Am trecut bine de patruzeci de ani. Oricum, dacă aveți un rol episodic pentru mine, într-un film, nu mă uitați. Dar să fie neapărat melodramă.

FURNIZORUL DE CAZURI

Am fost, adesea, întrebat de către cititori, de unde îmi procur cazurile, întâmplările și tipurile din modestele mele lucrări beletristice. Bineînțeles, din viață, am răspuns eu, de fiecare dată. Din viață, din viață — s-a insistat cu întrebarea — dar cum?

Ei, aici e aici ! Toți cititorii de bună-credință vor fi dispuși să-și închipuie că, dis-de-dimineată și până noaptea târziu, bat străzile, alerg prin piețe, trenuri, avioane, cârciumi, instituții de tot felul,

pentru, a cunoaște oameni și întâmplări; cu alte cuvinte, pentru a mă întâlni cu viața. Nimic mai neadevărat, din păcate. Sunt un leneș fără pereche: mă scol pe la zece, citesc ziarele până pe la unșpe, când iau micul dejun, dau câteva telefoane fără importanță, după care trag un puișor de somn de o oră și jumătate. Mănânc de prânz pe la ora patru, după care fac o lectură lejeră și mai ațipesc un pic. Scara, dacă nu e nimic interesant la TV (și nu e), pierd vremea cu câte un amic care, la fel ca și mine, n-are ce face; jucăm o tablă, un șah, un șaizeci și șase, bem cafeluțe etc. Seara, târziu, mângălesc o pagină-două, după care mă cuprinde un somn adânc și fără vise. Am citit și eu în diferite cărți, almanahuri și reviste despre unii scriitori devorați de patima scrisului, robi pe viață ai condeiului sau pixului, care se scoală la două noaptea și scriu câte douăsprezece ore în șir, până le dă sângele pe nas, și care, apoi, citesc și cercetează documente încă zece ore, rămânându-le timp și pentru o zbenguială cu un nepotel bucălat și blond în parcul de vizavi. Toată admirația mea, domnilor, le zic, dar eu nu sunt în stare de așa ceva, pentru mine scrisul nu e decât o plăcere ca oricare alta: cum e țigara, cafeluța, plimbarea de seară sau pâinea prăjită.

Dar să revenim la materialul de viață pe care-l folosesc în insignifiantele mele lucrări literare (fie proză, fie teatru). V-am spus că mi-e lene să ies din casă. Și, atunci, de unde îl iau? Inventez? Nici vorbă. Am găsit un sistem mult mai avantajos: cumpăr. De la cine? Oho! Am o sumedenie de furnizori. A fost suficient să-i dau administratorului de bloc suma de 50 de lei și o votcă mare pentru cazul blondei de la etajul doi (tipa divorța a treia oară pe motiv că soțul se gâdila atunci când ea râdea din te miri ce) pentru ca individul să-mi aducă la fiecare trei zile o întâmplare proaspătă și mustind de viață și haz. Administratorul i-a vândut pontul unui nepot care bătea cârciumile și care venea chiar cu câte două, trei cazuri și întâmplări pe zi (firește, contra cost). Acesta, la rândul lui, s-a destăinuit altor colegi și cunoscuți, astfel că, la ora actuală, dispun de subiecte pentru cel puțin cincizeci de schițe, povestiri, piese de teatru sau scenete. Au fost cazuri când am cedat confrăților aflați în impas întâmplări ce le-au servit la realizarea unor opere de pe urma cărora s-au ales cu o cantitate importantă de glorie și bani. Firește, la un preț avantajos pentru ei, uneori chiar și pe credit.

Recent, m-a vizitat un furnizor de cazuri oarecum ieșit din comun. Era un avocat pensionar care mi-a mărturisit cu sinceritate situația financiară precară în care se află.

— Ca pensionar — mi-a zis el, aprinzându-și o țigară „Carpați”, semn sigur al precarității situației sale materiale — primesc o pensie. Dar, la rândul meu, dau și eu o pensie.

— Alimentară?

— Firește. O clientă pe care am divorțat-o în două rânduri — escroacă notorie — m-a ademenit într-o seară la ea acasă, m-a servit cu niște alcool amestecat cu tranchilizante, eu am adormit pe canapea, iar ea m-a dezbrăcat și m-a dus în dormitor. Dimineața, a venit femeia de serviciu să-i aducă laptele, aceasta m-a văzut în timp ce mă duceam spre baie ținându-mă de pereți și așa mai departe. Am pierdut procesul, deși m-au apărat cei mai pricepuți și distinși colegi și deși diferența de vârstă dintre mine și reclamantă era zdrobitoare: ea douăzeci și nouă de ani, eu șaizeci și nouă.

— Și cu ce pot să-ți fiu eu dumitale de ajutor?

— Nu dumneata trebuie să mă ajuți pe mine, ci invers.

— Adică?

— Dumneata dum ești categorisit, la ora actuală, ca scriitor? Excelent, bun sau mediocru?

— Ultima oară, un oarecare critic m-a numit „cunoscutul umorist”.

— „Cunoscutul”?! Cam puțin. Vrei să te fac „notabil”?

— Cum adică „notabil”?

— Adică, pe viitor, să se spună despre dumneata că ești un scriitor notabil. Te-ar avantaja?

— Da — zic, după circa trei clipe de gândire — cred că m-ar avantaja. Asta ar însemna ca întreaga critică literară să ia, vrând-nevrând, notă de mine.

— Exact. Fii atent, am să-ți dau niște subiecte extraordinare, cu care ai să le rupi gura la toți. Toate, deși smulse din viață, sunt unicate. Trei sute bucata.

Suma era cam aspră. I-am zis că, până acum, găsisem la cincizeci de lei cu ghiotura. Uneori, chiar și cu douăzeci și cinci.

— Dumneata nu înțelegi că ce-ți dau eu sunt uni cate?! a strigat avocatul pensionar, nervos. O să-i umilești pe toți confrății, toți se vor zgâria pe obraji de invidie.

- Bine, zic, dă-mi primul subiect, de probă.
- Banii! ordonă el, întinzând mâna.
- Păi așa, pe neve?!
- Dacă-ți convine. Nu lucrez decât cu plata anticipat.
- Nu risc să-mi răcesc gura de pomană.

Am scos trei bancnote de câte o sută și i le-am dat. Le țineam pentru un cadou de ziua nevestei. O să-i dau doar un pupic dulce după ureche, să zică mersi.

— Ascult.

— Cazul pe care ți-l spun s-a judecat acum o săptămână la tribunalul sectorului șapte, a ținut trei zile și-a făcut sala întreagă să plângă în hohote. El, douăzeci și unu de ani, măcelar, ea, nouăsprezece, picoliță. Copilăriseră împreună, erau vecini, părinții la fel, au hotărât să se logodească, apoi să se căsătorească, nunta urmând să aibă loc de lăsată secului. Într-o zi, tatăl fetei își lasă mașina (un „Mercedes” pe motorină) în fața casei, n-o duce în garaj (era grăbit) și, când iese afară, ca să plece din nou în oraș, după treburi, găsește câinele vecinului, adică al familiei băiatului, urinând pe una din roțile mașinii. Tipul îl dă câinelui un șut în burtă, câinele începe să chelălăie, iese la poartă stăpânul lui și întreabă: „Ce-ai avut, mă, cu câinele meu, de ce dăduși în el?” „Păi, zice, de-aia, că urinează pe mașina mea, și n-am dat un sfert de milion pe ea ca să mi-o spurce javra ta”, după care, din una-alta, au trecut la înjurături de mamă, la palme și la pumni, de a trebuit să-i despartă alți vecini, care sau și mirat: „Ce drac’, mă, din ce vă luarăți?”

Bineînțeles, logodna a fost ruptă, iar nunta anulată.

Copiii, însă, continuând să se iubească, prea puțin le-a păsat lor de cearta părintească, îi dureau în cot, au băgat actele și s-au dus la Ofițerul Stării Civile să facă formalitățile pe ascuns. Numai că, cei doi părinți au aflat, au venit la Primărie, le-au rupt tinerilor actul în bucățele, le-au aplicat câteva palme și sictiruri, după care au început să se ocărăască între ei, fiecare promițându-i celuilalt să-l dea în judecată, ceea ce s-a și întâmplat. Între timp, tinerii ce-au făcut? Băiatul nu i-a zis nimic fetei, s-a dus la el la măcelărie, a luat cuțitul cu care tranșa carnea și l-a înfipt în inimă. Ea, având un sumbru presentiment, a fugit să-l caute și, găsindu-l mort, a înghițit verde de Paris (avea sticluța cu ea, în poșetă).

Peste trei zile i-au înmormântat în același sicriu. O tragedie groaznică.

— Într-adevăr, am exclamat eu, înmărmurit de uimire și oroare. Crâncenă chestie!

Și, în aceeași seară, am scris o povestire cu subiectul respectiv, pe care o prestigioasă revistă semiculturală a și publicat-o imediat. În zilele următoare am primit mai multe telefoane de felicitare de la cunoscuți.

— Dom-le, e autentică? mă întrebau.

— Da, dom'le, le răspundeam, autentică sută la sută.

— Bravo! E grozavă!

Peste câteva zile, avocatul pensionar a venit din nou cu un subiect trăsnet, tot unicat, tot rupt din viață: un tânăr ofițer de infanterie, venit mai devreme de la manevre, în urma unei sesizări, își acuză soția de infidelitate, aceasta nu are argumente convingătoare întru apărarea sa, drept pentru care el o strânge de gât. Trei sute, plata pe loc. Peste alte câteva zile, alt subiect: doi frați gemeni, marinari, pierduți unul de altul de când erau mici, eșuează fiecare cu vasul lui în Pacific, se salvează pe o insulă pustie, aici își dau seama că sunt frați, lacrimi de bucurie *etc.* Două sute cincizeci de lei și un kil de mălai superior. Alt subiect-bombă: un vânzător de Aprozar adună ban cu ban din mica lui lefșoară și cumpără trei apartamente, pe care le dă ca zestre celor trei fete.

Când ajunge la bătrânețe, vrea să tragă la una din fete, ca să aibă adăpost și îngrijire, dar aceasta nu-l primește.

„Tată, nu te supăra, dar soțul meu nu suportă persoană străină în casă, îi place să umble în pielea goală în orice sezon, n-am ce-i face”. Se duce la a doua — la fel: „Dragă tată, nu te supăra, dar o am deja pe soacră-mea la mine, mi-e suficient”. La a treia — la fel. După care, bătrânul moare, degerat, într-un parc public. Același preț.

Toate subiectele mi s-au potrivit mănășă, transcriindu-le pe hârtie cu mare plăcere și măiestrie artistică. Dar nu mică mi-a fost mirarea citind, apoi, într-o revistă săptămânală specializată în urmărirea vigilentă a activității literare, o notă care se intitula: „Un plagiator notoriu” și în care se demonstra că subiectele ultimelor mele povestiri erau furate, fără rușine, după unele piese ale cunoscutului dramaturg englez Shakespeare.

A doua zi, l-am așteptat pe avocatul pensionar cu un picior de scaun în mână, hotărât să-i sparg capul.

— Nenorocitul și escrocule, am urlat, din scriitor notoriu m-ai făcut plagiator notoriu! Pretindea! că toate cazurile sunt unicate, în timp ce dumneata le furai din

Shakespeare! Secătură!

— Dom-le, mi-a zis el, fii calm. Toate cazurile sunt autentice, reale și unicate. Vino cu mine la tribunal, ca să te convingi. Vino, te rog.

M-am dus la tribunal, unde ne-a primit chiar grefierul șef. Acesta, binevoitor, mi-a pus în brațe un vraf de dosare pe care le-am răsfoit timp de opt ore. Într-adevăr, cazurile respective figurau acolo, negru pe alb, așa cum mi le povestise avocatul: și chestia cu măcelarul și picolița, și chestia cu infanteristul, și cea cu frații, și cea cu bătrânul rămas pe drumuri. Furnizorul meu lucrase cinstit, m-a obligat să-i cer scuze pentru insultă. Drept pentru care, venind, seara, spre casă, m-am întrebat, profund nedumerit: e posibil, oare, ca și eu, și Shakespeare, să avem aceeași sursă de inspirație?!

PORTARUL GOROVEI SAU BEȚIA PUTERII

Gorovei nu apucase (minat de vâltorile vieții) să învețe o meserie la timpul potrivit. Făcuse de toate și mai nimic, adică treburi pasagere și manuale. Abia pe la vreo treizeci și ceva de ani s-a decis să-și aleagă o profesie definitivă, dar opțiunea se dovedi anevoioasă, fiecare meserie având avantajele și dezavantajele ei. Geamgiu? Meserie curată, frumoasă, dar oricând te poți tăia într-o sticlă. Ceasornicar? O muncă migăloasă, obositoare pentru ochi. Plus că, acum, de când cu ceasurile electronice, trebuie să fii inginer ca să înțelegi ceva. Vopsitor? Toată ziua mânjit. Instalator? Un văr de-al treilea și-a fracturat un deget cu cheia franceză și-a rămas invalid. Tinichiiu? Mult zgomot. Șofer? N-ai voie să bei o bere, un sprit, ce viață mai e asta? Din cauza atâtor întrebări, Gorovei s-a trezit într-o bună zi că a dat în astenie nervoasă.

S-a interesat ce muncă s-ar potrivi pentru o boală ca asta și cineva i-a recomandat să se facă paznic sau portar.

Paznicii fiind cu precădere destinați activităților nocturne.

Gorovei a optat pentru funcția de portar. Îmbrăcat într-o uniformă elegantă, cu o caschetă bine garnisită cu ceaprazuri pe cap, el ședea proțăpit în poarta instituției și nu făcea altceva decât să ceară legitimațiile sau bonurile de intrare persoanelor care treceau pragul, era respectat, i se acorda o atenție măgulitoare. Unii chiar îl salutau, alții îi zâmbeau și chiar dădeau mâna cu el. „Asta zic și eu meserie — își zicea Gorovei, fericit — nu te plouă, nu te ninge, leafa merge, cum de nu mi-a venit ideea mai demult?!” Într-o zi, se întâmplă ceva cu totul ciudat în viața lui. Un cetățean oarecare îl întrebase dacă poate merge să discute o problemă cu inspectorul Popescu.

Privindu-l pe individul respectiv, Gorovei descoperi că acesta avea o figură antipatică, un anumit fel de a vorbi și de a privi care îl enerva.

— Nu, a răspuns el, hotărât. Nu se poate merge la inspectorul Popescu.

— De ce? a întrebat solicitantul.

— Pentru că nu se poate.

Individul a plecat, iar Gorovei a intrat în gheretă și s-a privit în oglindă. Ceva se schimbase pe figura lui, nu știa exact ce, dar, oricum, se simțea alt om. Privindu-se și mai atent, mintea lui se luminează, brusc: era un om care avea putere. O putere deplină asupra altor oameni. De ol depindea dacă un solicitant, putea intra sau nu în instituție, el era prima verigă, cea hotărâtoare. Ce folos că ai o relație la șeful serviciului personal dacă nu poți ajunge până la el? Gorovei îți putea răspunde: „azi nu primește”. Sau: „Are ședință”. Venea cineva și zicea: „Merg la tovarășul director, sunt așteptat”. „Imposibil, mințea Gorovei, scobindu-se între dinți. A plecat acum cinci minute la policlinică”. Și persoana pleca nedumerită.

Uimit cu câtă ușurință putea schimba cursul treburilor, după placul și fantezia lui, și că instituția ajunsese, practic, la degetul lui mic, Gorovei se decisese să meargă cu experimentul mai departe și, într-o dimineață, nu lăsa două dactilografe să intre în instituție pe motiv că aveau legitimațiile de serviciu pătate cu cerneală. Acestea au făcut scandal, dar el a rămas neclintit pe poziție. Nici pe proiectantul Dincă nu l-a lăsat să intre deoarece își uitase legitimația acasă, deși acesta încercase să-l momească cu câteva țigări străine. Ca să nu mai lungim povestea, beția puterii i se urcase într-atâta la cap por țarului

Gorovei, încât, într-o zi, l-a oprit pe însuși directorul instituției, spre a verifica dacă există cineva care poate trece peste voința lui.

— Legitimația dumneavoastră, vă rog.

Directorul i-a arătat-o, amuzat.

— Nu puteți intra, a zis, sobru, Gorovei. Fotografia nu corespunde. Aici mustața e în furculiță, pe când acum o aveți pe oală.

— Și? a întrebat directorul. Nu pot să intru?

— Nu. Dacă nu vreau eu, nu!

Toată instituția a râs de s-a prăpădit, directorul a povestit istoria chiar și ministrului adjunct, care a râs și el copios, dar șeful serviciului administrativ era un tip lipsit de simțul umorului, drept pentru care l-a dus pe Gorovei la spitalul de boli nervoase pentru un consult.

Medicii l-au reținut acolo ca să-l observe și să-l studieze.

Peste o săptămână, directorul, om de suflet, s-a interesat de soarta portarului, întrebând-o pe soția acestuia dacă are vești despre el. Aceasta a răspuns că a încercat să-l viziteze de câteva ori, dar că portarul n-a lăsat-o să intre. Cum e posibil? s-a mirat directorul, cine era acest portar inuman? Gorovei, i-a răspuns aceasta. Se făcuse portar voluntar și devenise teroarea vizitatorilor.

Există vreo morală în toată povestea asta? Probabil că da, dar eu nu sunt în stare s-o descopăr. Descurcați-vă singuri.

DIALOG ÎN AER LIBER

— Sper că nu vă deranjez prea mult dacă vă cer un foc. Deși se zice că fumatul în aer liber este mai dăunător decât fumatul în interior. După ultimele cercetări științifice, fumul, intrat în combinație cu o cantitate oare care de oxigen, devine și mai nociv. Dumneavoastră, ca femeie, câte țigări consumați zilnic?

— Circa zece – treizeci. Depinde de cum sunt în tură.

— În ce domeniu lucrați?

— În domeniul alimentației publice.

— Sunteți vânzătoare?

— Am fost vânzătoare, dar, recent, am fost promovată în calitate de casieră. Din cauză că manipulez permanent numeralul și butoanele nu pot să fumez decât atunci când nu am clientelă.

— Este o meserie plăcută?

— Da, în sensul că vezi diferite persoane și pentru că, în afară de minusuri, avem și plusuri. Minusurile ne vin de la ambalaje. Atâta vreme cât produsele alimentare se vor vinde în ambalaje, vor exista și minusuri.

— M-ar interesa, dintr-o pură curiozitate, de unde provin plusurile.

— Plusurile, dacă sunteți, într-adevăr, curios, ne provin de la clienții neglijenți, care uită să ia restul. Unii își uită chiar și portmoneul. Ca să nu mai vorbesc de un client care și-a uitat o sacoșă plină cu sute. Eu am vrut s-o depun la organele specializate, dar tovarășul responsabil mi-a zis: „o să mai vină el după sacoșă când o zbură porcul”.

— Și a venit?

— Bineînțeles că nu. Sacoșa a fost împărțită în cadrul colectivului.

— Mai vorbiți-mi despre plusuri.

— Se întâmplă ca, din cauza unor clienți vorbăreți, să greșesc în plus o cifră, două, maximum trei, din nebăgare de seamă.

— Sunteți divorțată?

— Divorțată c-un copil.

— Băiat sau fată?

— Fată. Opt ani, cântă în ansamblul de muzicuțe al sectorului, iar în sezonul rece patinează aproape zilnic.

— Dumneavoastră aveți o meserie frumoasă, în timp ce fiica dumneavoastră are preocupări laudabile. În acest sens v-aș propune să ne căsătorim. Înainte de aceasta, vă voi face o scurtă prezentare a vieții și activității mele.

— Nu este nevoie, întrucât mi-ați făcut-o și săptămâna trecută, tot aici, în același parc și pe aceeași bancă.

— Vai de mine! Vă rog să mă scuzați.

— Nu face nimic.

— Confuzia nu ar fi avut loc dacă pe figura dumneavoastră nu s-ar fi schimbat ceva.

— Mi-am vopsit părul. Din blondă-blondă am devenit brunetă cu câteva nuanțe de verde. Într-adevăr, dumneavoastră nu aveți nicio vină, ideea a fost a coafezei, care este verișoara mea. Din păcate, în momentul de față sunt încurcată cu șeful de tură.

— Îmi pare foarte rău, pentru că eu demult intenționez să-mi întemeiez căsnicia cu o persoanei din comerțul alimentară, întrucât așa ceva am mai avut de două ori, în clusiv un concubinaj cu o picoliță.

— Nu vă interesează ceva din domeniul cooperației meșteșugărești, eventual cu munca la domiciliu?

— Ba da.

— Cumnata mea confecționează păpuși în apartamentul proprietate personală de trei camere, confort unu sporit.

— Dați-mi telefonul ei.

— Cu plăcere. Cinci-cinci, cinci-cinci, trei... Stați un pic, c-am uitat ultimul număr.

— Vă rog. Nu vă grăbiți. Aștept.

UN GEST ROMANTIC

În fiecare an, în ziua de 8 martie, am obiceiul să-i fac Sofiei un cadou, o mică atenție ceva care să-i dovedească afecțiunea și prețuirea mea. Anul acesta m-am gândit să fac un gest care să mă înalțe în ochii ei definitiv.

M-am suit la întâmplare într-un autobuz și m-am dus până la capătul liniei, de unde începea o pădure seculară, rămășiță a vestiților codri ai Vlăsiei, cu gândul să adun cu mina mea un buchet de ghiocci pe care să i-l înmânez a doua zi, în mod festiv. Ajuns în pădure, am răscolit pe sub frunze și pe sub zăpadă cât. Iva buni kilometri pătrați.

Niciun ghiocel. M-am gândit că i-a cules altcineva înaintea mea și am mers mai departe. Am găsit, în sfârșit, după câteva ceasuri de căutări, o poieniță de unde am adunat circa zece ghiocci la vederea cărora aproape că am plâns de emoție: câtă gingășie, câtă puritate, cită poezie, cât o să se bucure soția *etc.*

Pornind înapoi, mi-am dat seama că m-am rătăcit, că merg prin pădure la întâmplare. Între timp, se înserase. M-a cuprins spaima. Am început să strig: Uliu, uuu! Nimic. Nici măcar ecoul nu-mi răspundea. N-am încotro, mi-am zis, merg înainte. Mi-era frig, sete, frică, dar mer geam. Am ajuns, în sfârșit, la marginea pădurii. În

apropiere, o casă izolată, probabil casa pădurarului. Mă apropii plin de speranță, dar o haită de câini se repede spre mine și mă fugărește circa un kilometru. Când cad jos, leșinat. Câinii mă miros, își dau seama că nu mai au ce mușca din mine și pleacă, evident dezamăgiți. Pornesc din nou prin pădure la întâmplare. La un moment dat, mă întâlnesc cu un lup răătăcit. De spaimă, încerc să mă sui într-un copac, dar nu mai am putere. Atunci, întind două degete spre el și imit două focuri de pistol: pac, pac!

Ca să-l sperii. Lupul s-a uitat cu milă și uimire la mine, după care a plecat, flegmatic. În fine, prin pădure m-am mai întâlnit, în decursul acelei nopți atât de aventuroase, cu o vulpe care tremura de frig și de foame la fel ca și mine, cu un dihor șchiop și cu un bursuc bătrân, care hiberna în chip pașnic. Am nimerit, de asemenea, într-o capcană pentru iepuri, într-un șanț de irigație plin cu apă și am căzut într-un puț absorbant din care nu-mi amintesc cum am ieșit, pentru ca, spre dimineață, să ajung, în fine, la marginea orașului, în remorca unui tractor care transporta gunoi de grajd.

Sosit cu chiu cu vai acasă, la orele opt dimineața (flămând, degerat și murdar din cap până-n picioare), am scos din buzunar buchețelul de ghiocei (care arăta aproape la fel de jalnic ca și mine) și i l-am înmănat soției, împreună cu un text destul de incoerent și penibil: — Sunt culeși de mine personal, știi, direct din pădure...

— Auzi, mi-a răspuns ea, cu un dispreț profund, sunt sătulă de minciunile tale ca de mere acre. Cine știe prin ce șanț ai dormit, beat criță. Treci la baie și te spală, să nu te vadă copiii în halul în care ești!

După care a aruncat ghioceii la coșul de gunoi. Ghioceii pe care-i culesesem cu mâna mea și cu atâtea sacrificii!

În baie, mă gândeam, melancolic: merită, oare, să mai faci în ziua de azi un gest romantic pentru o nevastă?

OPERA PE DIN DOUĂ

Cu câțiva ani în urmă, mă contactează (printr-o cunoștință comună) un tip care, în tinerețe, adică între cele două războaie mondiale, fusese boxer. Eu nu auzisem de el, dar specialiștii în materie mi-au confirmat: „dom’le, a existat, într-adevăr, unul cu

numele ăsta, a avut chiar o anumită vogă prin douăzeci și nu știu cât”.

Ce voia individul de la mine? „Nu-ți poate spune la telefon, mi s-a zis, trebuie să vă vedeți”.

Ne vedem la un bufet destul de mărginaș, prin Ferentari. Pugilistul, la cei 79 de ani declarați, se ținea de-a dreptul excelent: pieptos, mușchiulos, roșcovan și iradiind voie bună și poftă de viață.

— Dom-le — îmi zice el, direct — eu am fost o celebritate la vremea mea, dintre toți scriitorii te-am ales pe dumneata să-mi scrii viața.

— Adică cum, întreb eu, cum s-o scriu?

— Adică să scrii o carte din care să reiasă cine-am fost și ce-am făcut. Eu îți povestesc și dumneata scrii, semnăm împreună și împărțim banii pe din două. Cartea să fie scurtă, maxim patru sute de pagini, hai cinci sute.

Încerc să dau înapoi, precaut:

— Sunt cam ocupat în momentul de față...

— Aiurea! Când o s-auzi prin ce-am trecut și ce-am făcut, lași totul la o parte și te iei de treabă. Fii atent, îți zic, în două vorbe, o biografie trăsuitoare, ținte bine pe scaun. Tata — măcelar, frate-miu — cârnățar, unchi-miu — parlagiu, alt unchi — tot parlagiu, bunicul — la fel. Când dădeau un pumn în creștetul boului, animalul le îngenunchea la picioare, doborât, să crăp dacă te mint.

Eram ucenic la tata când vine un client care mă vede, mă pipăie și-i zice **lu'** ă**l** bătrân: „nea Nae, dă-mi-l p-ăsta mic și ți-l fac campion”. Omul era antrenor și manager, îmi pune mânușile în mâini, îmi pune un sac în față și mă pune la lucru. După o săptămână îi zic: „Maistre, gata, sunt pregătit, dă-mi ceva viu la mină, vreau să văd sânge”. Îmi dă un alt ucenic de-al lui, îi dau una, îl dobor. Îmi dă pe altul, îl dobor. Îmi dă pe altul...

— Îl dobori...

— Exact. Atunci zice: „hai și cu mine”.

— Și-l dobori!

— Binențeles. Mă urcă pe ring: prăpăd. I-am făcut pe toți stivă. Mă declară campion. Le zic: „dați-mi niște străini, niște europeni, niște americani, lansați-mă pe mapamond”. Îmi aduc un italian, îl fac arșice, un francez la fel, un negru...

— La fel...

— Nu, invers. Negrul m-a făcut el pe mine. Eram nedres.

— Adică cum?

— Adică avusesem un bairam cu două zile înainte, mi se născuse al patrulea băiat, c-am avut șapte, era toamnă, băusem numai tulburel, vedeam triplu. Cioara s-a prins și m-a punctat la pateu.

— Ce-i ăla?

— Ficatul. Și m-a pus să fac mătăanii de trei ori. A patra oară m-a luat cu somn și cu vise. Am făcut și revanșa, m-a bătut și treaz. După aia, gata.

— Adică ce?

— Gata, m-am lăsat de performanță.

— Și de ce te-ai apucat?

— De băut. În orice cârciumă intram, mi se dădea vi nul gratis din partea patronului, pentru reclamă. Clienții așa-și ziceau: „Hai la *Pomul verde*, să-l vedem pe Gică cum răstoarnă oala pe nerăsuflăte.” Am bătut cinci recorduri, ultimul a fost trecut și-n ziare: trei kile fără gâl-gâl.

— Adică?

— Adică fără să se miște măru' Adam. Chestie grozavă, s-au mirat și doctorii.

Marele pugilist se oprește și dă pe gât o halbă, fără să miște mărul lui Adam. Curgea în el lichidul ca uleiul, uns.

— Și? zic eu.

— Și ce? Asta e.

— Bine, zic, ce mi-ai zis matale ar acoperi o pagină de carte. Ce facem cu restul de patru sute nouăzeci și nouă?

Cu ce le umplem?

— Păi de ce te-am luat pe dumneata? Ca să bagi imaginație! Fraze, idei, povești, aiureli... Nu? Plus niște găselnițe din astea care se cer azi, adică niște morale pentru ăi tineri, să învețe și ei cum ne era nouă de greu în trecut, cum ne-au exploatat ăia, cum ne-au... Nu?

— Nea Gică, zic eu, îngândurat. Mai lasă-mă un timp să mă gândesc. Să vedem ce facem.

De-atunci au trecut trei ani. Nea Gică mă sună din săptămână-n săptămână, de obicei de la un telefon public, adică cu lume în jur, și

urlă fioros:

— Auzi, mă, fir-ați ai dracului de scriitori, cu cine v-a inventat, mă mai ții mult încurcat? De ce ești, mă, cârpă, de ce nu ești, mă, om de cuvânt?

După care pune și pe alții să mă sune și să mă înjure, colegi de cârciumă, adică profesioniști în materie de în sultă, insinuare și șantaj (unul dintre ei mi-a promis că mă umple de sânge și-mi calcă mașina în picioare), mi-a sunat la ușă și nevastă-sa, o tipă extrem de brunetă și grasă, cu o voce găjăită, am vrut să-i închid ușa în nas, dar m-a îmbrâncit cât colo și mi-a pus mâna-n gât.

— Auzi, măi, avorton în luna cincea, pe cine crezi tu, mă, că tragi în piept?! Adică i-ai furat maistrului meu ideea, i-ai furat conținut', și **acu'** le dai ascuns?!

Știți cumva pe cineva care e dispus să-i scrie biografia lui nea Gică pe din două? Îl omenesc, pe cuvânt.

PEȘTIȘORUL DE AUR

Nu mai departe de alaltăieri, fiind pe marginea unui lac bucureștean, mă stăpâneam foarte greu să-mi țin lacrimile de mânie și gelozie. Toți pescarii din jurul meu prindeau carași, bibani și roșioare, numai eu nu prindeam nimic. La un moment dat, observ că pluta undiței mele face o mișcare ciudată. Trag și scot un peștișor cât o jumătate de deget. „Am spart gheața”, îmi zic. În clipa în care am scos peștișorul din ac și voiam să-l introduc în juvelnic, acesta îmi debitează următorul text: — Nene, eu sunt peștișorul de aur.

— Aiurea, zic.

— Pe cuvânt. Sunt peștișorul fermecat din povestea cu același titlu.

— Și ce dorești?

— Să-mi dai drumul în apă.

— Îmi îndeplinești o dorință?

— Bineînțeles. Așa e tradiția.

— Am aruncat peștișorul în apă. M-am convins că acesta nu mă păcălise: solzii lui străluceau ca aurul, ca argintul și ca platina. Era, într-adevăr, peștișorul de aur.

— Hei, strigă el, scoțând capul afară din apă, spune ce dorință vrei să-ți îndeplinesc.

— Peștișorule, spunemi și mie de ce ceilalți pescari prind, iar eu nu prind?

— Am să-ți spun. Acul tău este prea mare și de culoare galbenă. Peștii din balta aceasta nu suportă acele galbene. Firul tău are 35 mm. E prea gros. Folosește unul de 20 mm. Eventual de 15 mm. Pluta este colorată, adică jumătate albă, jumătate roșie. Toți peștii își dau seama despre ce-i vorba și o ocolesc. În plus, pui o momeală prea mare, care devine suspectă tuturor semenilor mei.

În afară de asta, ești foarte nervos și stresat, după fie care minut scoți undița afară, nu ai răbdare, te enervezi, înjuri cu glas tare, faci zgomot, sperii peștii, deranjezi colegii, devii penibil.

— Și ce mă sfătuiești?

— Lasă-te de pescuit. Ia-te de altceva, fă-te filatelist, colecționar de chiștoace, brelocuri sau cutii de chibrituri.

Eventual, croșetează.

Am luat un pietroi și l-am aruncat în direcția peștișorului de aur, hotărât să-i sparg capul. Bineînțeles că nu l-am nimerit. Mai mult: individul a ieșit încă o dată din apă și a râs sardonice.

Povestea aceasta este strict adevărată. Dacă nu vreți să o credeți, vă privește.

FIGURA

— Mă, tu-l știi pe Nelu?

— Care Nelu?

— Ala de la unitatea șaișpe, de pe Moșilor? Blond, mărunțel... Durduliu... Are un combi albastru...

— Parcă. Ce-i cu el?

— Mă, mi-a făcut asta o figură nemaipomenită.

— Adică ce?

— O figură de m-a lăsat cu gura căscată...

— Apropo de figură... adică de expresia asta... Mi-aduc aminte de o mătușă care a dat buzna peste ai mei, în miez de noapte, strigând: „Titi ne-a făcut figura!” Titi era bărbat-su. „Ce figură?” am întrebat

noi. „A murit!” ne-a zis ea. Sper că Nelu al tău n-a făcut aceeași figură.

— Nu, al meu e bine-mersi, n-are nici pe dracu', mănâncă și bea — mai ales bea — până plesnește. Figura pe care mi-a făcut-o e de alt gen.

— Adică?

— Adică eu urma să ies la pensie pe întâi ale lunii.

— Și n-ai ieșit?

— Ba da, am ieșit.

— Și?

— Și trebuia să las pe cineva în loc, nu? Adică să propun un om de încredere... de valoare... Mă rog, dacă nu chiar de valoarea mea...

— Ceea ce era foarte greu, nu?

— Te rog, fără ironii!

— Zi-i. Și?

— Și la cine mă gândesc? La Nelu, pe care-l știu de mic și pe care l-am crescut treaptă cu treaptă — mă refer la salarizare — tocmai în acest sens, adică să-l las în locul meu...

— El știa chestia asta?

— Ce?

— Că-l crești...

— Sigur că știa. Cum să nu știe, era ca și copilul meu.

— Așa... Și?

— Și chiar în ziua în care urma să-l promovez, adică să-l propun șefilor să fie ridicat la postul meu, adică luat de la unitatea lui de pe Moșilor și adus la centru, el îmi face figura.

— Care figură?

— Păi asta care ți-o spun. Eu aveam la unitatea lui un cojoc în lucru... Ceva special, din pielicele aduse de undeva... Ceva extra...

— E ăsta de pe tine?

— Pe dracu'! Altu', nu ăsta. Asta e o cârpă pe lângă ăla...

— Și?

— Și ce crezi că-mi face Nelu, mă? Mă trage-n piept la preț. Nu cu mult, cu câteva sute. Pe cine? Pe mine?!

Pe mine, care tocmai voiam să-l promovez, să-i dau o pâine mai bună! Care l-am crescut. Și-așa mai departe.

— Și i-ai zis-o?

— Bineînțeles. „Bine, mă Nelule, mie-mi faci tu figura?”

— Și ce-a zis?

— A-ncremenit. „Tată. Zice... că el așa îmi zice, în semn de respect... iartă-mă, tată, dar n-am vrut.! „Cum n-ai vrut, mă?” „N-am vrut, să nu-mi văd copilul și ne vasta dacă am vrut, a fost așa... o chestie de iuțea și nebăgare de seamă, de neatenție...”

— Adică cum, te-a furat din neatenție?!

— Da. Auzi ce argument la el! Neatenție ! Mi-a luat câteva sute din neatenție! Cui? Mie!?

— Atunci ce să mai zici de alții!

— Asta i-am și spus: „bine, mă...!” în sfârșit, ce să-ți mai zic, chestia m-a întors pe dos. N-am fost om o săptămână.

— Și?

— Și ce?

— Pe cine-ai pus în locul lui?

— În locul cui?

— În locul lui Nelu...

— Tot pe el. Pe cine era să pun?. Aveam altul mai de încredere? Mai deștept și mai priceput ca el?! N-aveam...

Mă rog. Omul a recunoscut greșeala, a promis, a... Dar am vrut să-ți spun chestia ca să vezi ce figură poa' să-ți facă cineva la care nu te aștepți. Mai luăm câte una?

— Cum vrei.

— Maistre, mai dă-ne câte o figură de-asta.

REGRETE

— Dragă Margareta, e adevărat ce-am auzit?

— Ce-ai auzit?

— Că te-ai împăcat cu Emil.

— Da, m-am împăcat cu Emil.

— După tot ce ți-a făcut?!

— Da, după tot ce mi-a făcut.

— Scuză-mă, dar nu credeam că e posibil omenește.

Îți ia leafa din sertar, pleacă cu alta în concediu, se întoarce lefter, iar tu îl ierți?!

— L-am iertat pentru că și-a cerut scuze.

— Asta ar fi fost culmea. Să nu-și ceară nici scuze!

— Da, dar tu nu știi cum își cere Emil scuze. De piatră să fii, și tot îl ierți. E pur și simplu extraordinar.

— Serios?!

— Ultima oară mi-a vorbit o oră fără să ridice privirea din podea. Vorbea și nu avea curajul să clipească.

Când a dispărut cu butelia de aragaz, plângea în hohote, suferea ca un câine. Acum patru luni l-am trimis la poștă să depună un mandat cu bani pentru mama. S-a întors după două zile fără recipisă. Știi cât a stat la ușă până când s-a hotărât să sune? O oră și un sfert. L-am târât în casă cu forța, așa de rușinat era. El, când regretă o faptă urâtă, o regretă din tot sufletul, din toți rărunchii, nu o face de ochii lumii, se zbugiumă, suferă, se dă cu capul de toți pereții.

— Ca după aia s-o ia de la-nceput...

— Nu contează. Un viciu serios nu se vindecă cu una, cu două. Rătăcirile morale țin de structura lui biologică.

Pe mine mă interesează faptul că recunoaște și regretă.

Înseamnă că există premize de vindecare. Înseamnă că, într-un viitor mai apropiat sau mai îndepărtat, el se poate remedia, înseamnă că...

— Scuză-mă că te întrerup. Câți ani are Emil?

— Șaizeci și șase.

— Mulțumesc. Continuă. Te ascult.

ȘTIUCĂ DE LA MOGOȘOAIA¹

Era cu cât în urmă? Cu vreo douăzeci și cinci de ani, adică pe vremea când în limpezile și blânde ape ale făcu lui Mogoșoaia se

profilau, mărețe, în ceasurile unor amur guri fără seamăn, figurile de legendă ale locuitorilor la sei de creație: Marin Preda, Horia Lovinescu, Tudor Mușatescu, Lucian Grigorescu, Mazilu, Dendrino, Vraca... Unii dintre ei erau și pescari. Horia Lovinescu, de pildă, un taci turn și un contemplativ prin excelență, ieșea în fiecare seară (îmbrăcat impecabil, cu cravată și butoni) până la de barcader, purtând cu solemnitate o lansetă elegantă, de ultimă modă, pe care mulți i-o invidiau. Horia privea în zare câteva clipe, după care se întorcea pe terasă, dezamăgit.

— Di agii mei, decreta el, azi știuca nu mușcă.

— De unde știi? îl întreba nea Tudorică Mușatescu.

Ai vreo „coadăia printre ele, care-ți spune secretele?

Nici măcar n-ai pus un deget în apă.

— Dom-le, răspundea, sobru, Horia, care nu zâmbea niciodată, îți spun și dumitale un secret al nostru: un bun pescar de știucă nu apa trebuie s-o privească, ci cerul. Vede norii și știe ce se prinde în ziua respectivă: știucă, lin, biban sau roșioară.

Adevărul e că cel mai înzestrat pescar (din punct de vedere tehnic) era Titus Popovici. Orele de după-amiază, când își scotea el pe terasă lansele, mulinetele și lingurile, ca să le curețe și să le lustruiască, erau un adevărat spectacol pentru mine, ședeam încremenit de admirație alături și-l ascultam ca pe un adevărat vrăjitor.

Fiecare sculă, mai ales lingură, își avea legenda ei.

— Uite, pișcotul ăsta suedez, e de la cea mai bună firmă din Stockholm... între noi fie vorba, m-a costat o avere, dar merită... Uite câte zgârieturi are pe ea...

— Ce păcat! ziceam eu, naiv.

— Dimpotrivă! striga el. Astea sunt cicatrici câștigate în luptă, toate sunt urme lăsate de dinții știucilor. Uite, vezi d-na asta? O știucă de patru kile jumate a lăsat-o.

— Ai prins-o?

— Mi-a scăpat la un metru de barcă.

— Atunci de unde știi că avea patru kile jumate?

— Păi dacă am văzut-o cum te vād pe tine?! Am adus-o până lângă barcă... Eram singur... Când să-i înfig

gafa în beregată... De-acum te iau cu mine. Măine dimineată, la patru și jumătate, să fii sculat.

Aproape toată noaptea nu dormeam, halucinam, ce emoții pe mine: mă duc la pescuit! La patru și jumătate.

Titus era pe terasă. Eu îl așteptam de la patru, firește.

Eu, cu mâinile goale, el, echipat după ultimul răcnet al modei pescărești: cizme finlandeze, pantaloni americani, bluzon franțuzesc, caschetă vietnameză. Eu căram бага jele, adică o raniță de douăzeci de kile (ce-o fi având în ea?, mă întrebam cocoșat sub greutate), el, numai mulineta, „armată” cu cea mai bună, cea mai sigură și mai stabilă lingură, cea suedeză (e regală, îmi precizase el, adică mai întâi a încercat-o regele și abia apoi au pus-o în vânzare”). Plecam pe lac când încă se îngâna noaptea cu ziua, când aburii apei încă nu se ridicau, îi simțeam cum îmi intră în oase și-n măduvă.

— Asta e momentul ideal, îmi spunea el, în șoaptă.

Trage spre insuliță, dar fără să faci nici cel mai mic zgomot cu ramele, închipuie-ți că ești pe front, în misiune, nici măcar apa să nu clipească.

Mișcăm vâslele la perfecție, eram antrenat. Titus îmi șoptea: stop! Și lansa prima aruncătură, cu o eleganță desăvârșită, mișcând mâna numai până la cot. Plici! făcea lingura, căzând în apă. Apoi zgomotul abia perceptibil al mulinetei „Dam”, produs al celei mai prestigioase firme din Paris. Nimic.

— Dă de două ori din rame și te oprești. Dar nu tuși, că, dacă tușești, am venit degeaba. Știuca e sensibilă ca o mimosă.

Ca să n-o mai lungesc, batem lacul metru cu metru, până spre prânz, când ne întoarcem, istoviți.

— Dragă, îi explica el din mers lui Horia Lovinescu, care citea, pe terasă, o carte polițistă, nu știu ce se întâmplă azi cu știuca. Nu mușcă.

— Da, zicea Horia, privind cerul, expert. E ceva în atmosferă.

Mărturisesc aici (nu cu umilință, ci cu mândrie) că mai bine de un an am fost băiatul de rame al lui Titus, ucenicul și bagajistul lui credincios, tovarășul lui de suferință (pe ploaie, frig, umezeală, vânt), doar eu înșele geam într-un totu nervii și scrâșnetele lui.

— Gata, arunc suedeza, fac ceva pe ea, cât e de regală, mâine pun un pișcot românesc, de-al nostru, simplu și eficient. Ți-o să

facă minuni.

Dar pișcotul nu făcea nicio minune. Minunea s-a întâmplat cu mine, în ziua de 14 noiembrie 1962 (cum o să uit o asemenea zi?!), o zi mizerabilă, cu ploaie mărunță și rece, să nu scoți un câine afară din sufrageria Casei de creație. Aici, la o masă, Titus și Costi Țoiu își spuneau povești pescărești și, din când în când, se uitau pe fereastră și oftau: ce vreme de știucă! Dar n-aveau curajul să iasă pe lac, nici nu era de ieșit. Eu n-am zis nimic, m-am strecurat afară din sufragerie, am urcat la etaj, am încercat ușa lui Titus, era închisă, am încercat-o pe-a lui Costi, era deschisă, am intrat, i-am luat lanseta, mi-am pus un balonzaid pe mine și am fugit spre lac. M-am urcat într-o barcă și am lăsat vântul să mă ducă încotro o vrea el. Apoi am luat lanseta, mi-am făcut cruce (în cerul gurii) și am aruncat. Inima mea era cât un purice: dacă aruncam aiurea și-i încurcam firul?! Cum mă descurcam singur? Am început să mulinez: încet, timid, încordat.

Deodată — zbang, o smucitură. Ce-a fost asta? S-a agățat ceva. De ce? De brădiș sau de vreun ciot? Trag cu putere. Trebuie să fie vreo creangă sau altceva. Matty a scos într-o zi o cizmă nemțească. Când, deodată, la un metru de barcă, scoate botul un monstru de știucă. Și ea, și eu aveam ochii cât pumnul: de uimire și de oboseală.

Am tras-o în barcă împotriva tuturor regulilor, adică fără s-o obosesc, fără s-o prind cu gafa sau minciocul *etc.* Când a ajuns în barcă, știucii i-a sărit lingura din gură. Putea, deci, să facă un salt înapoi în apă. Și atunci, în disperare de cauză, m-am aruncat cu burta pe ea, acoperind-o. Lupta, corp la corp, a fost scurtă, dar dură. Am biruit eu, adică am reușit s-o imobilizez, după care am vâslit până la mal ca un disperat. Peste câteva minute, cine intra în sufragerie cu monstrul de gât, flească de transpirație, descompus la față de emoție? Eu. Titus și Costi au înlemnit.

Cum? Cine? Ce? De unde și până unde un asemenea exemplar în brațele mele? Peste o oră se desfăcea o șampanie și mi se agăța de piept, ca recompensă supremă, celebra lingură suedeză.

— Măine, mi-a zis Titus, te duci la „Fond”, iei o mie de lei împrumut și vii cu mine în oraș să te înzestrez cu minimul necesar. De-acum, gata, ai devenit pescar.

Și-am devenit. Dar nu unul oarecare (o spun fără falsă modestie), ci unul de primă mână, un adevărat cam pion al lacului. În fiecare dimineață și seară mă întorceam de la debarcader cu câte cinci, șase știuci atârinate de o crenguță de salcie, călcând cu pasul unui matador, sub privirile admirative ale tuturor creatorilor. Sigur că aveam și destui dușmani, care mă urau din cauza asta fățiș. Horia Lovinescu mi-a și zis: — Dragă, eu anunț organele de resort. În ritmul ăsta, tu depopulezi lacul de știuci.

Cel mai rău mă mușca, însă, Mazilu.

— Fiți liniștiți, le șoptea el celorlalți invidioși, le cumpără de la un țigan, știu și cum îl cheamă: Gigi Bubosu, un braconier odios.

Vezi, Doamne, adică nu numai că nu le prindeam eu, dar le și luam de la un individ suspect. Singurul care îmi ieșea sincer în întâmpinare era Fănuș. El lua știucile, le ducea la bucătărie și i le dădea Marioarei să le pregătească.

Apoi, în timp ce le mânca hulpav (rasol și cu mujdei!) sub privirile asasine ale celor din jur, îmi spunea: — Știu că suferi din cauza bârfelor, dar nu merită...

Nu ți-e de ajuns că te cred eu?

— Nu, am strigat cu, ambițios.

— Bine, atunci facem altfel. Florine, strigă el spre Pucă. De azi înainte, de câte ori prinde Gută știuci, ești invitatul nostru la masă. Are nevoie de sprijin moral, e o chestie umanitară.

UN FINAL RATAT²

Era cu peste cincisprezece ani în urmă, adică prin octombrie 1972, în seara premierei cu piesa, Preșul", la Teatrul de Comedie. Printre numeroșii invitați oficiali presărasem și câteva rude și prieteni, cu recomandarea expresă de a crea o atmosferă propice situației, adică să râdă la poante, să aplaude la scenă deschisă și să strige „Bravo” la urmă. Fac imprudența să-l includ în acest grup de mercenari și pe Fănuș Neagu, nebănuind că astfel, pun în pericol nu numai soarta

spectacolului, ci și destinul meu de proaspăt dramaturg. Tot timpul primei părți a spectacolului a vociferat: „Ce-i porcăria asta?! Ce-i cu poantele astea tâmpite? Huo! La Savoy, Calea Victoriei 174! Rușine!”

În pauză, îl trag într-un colț al holului și-l iau cu binișorul.

— Dragă Fane, eu știu că tu, ca orice scriitor teluric, nu agreezi genul comic, dar, totuși, încearcă să-ți interiorizezi antipatia față de el. Mă refer la gen, nu la mine.

— Bătrâne, îmi zice el, regret, dar eu nu mă pricep la introspecții. Mie, ce mi-e-n gușă, și-n căpușă. Așa că lasă-mă să mă exteriorizez. Tocmai atunci se auzi soneria: începea partea a doua.

„Doamne, zic, dacă nu-l scot din sală îmi strică finalul!”

Și atunci mi-a venit ideea salvatoare.

— Dragă, îi zic, poți să-mi faci un serviciu?

— Cu plăcere. Despre ce-i vorba?

— Am aranjat ca, după spectacol, să dau o masă actorilor și prietenilor la Casa Scriitorilor. Nu vrei să dai tu o fugă până acolo ca să verifici cum stau ăia cu pregătirile? Vezi ca fripturile să fie calde, iar vinul cât mai rece.

Tocmai atunci apare și prietenul nostru comun Conți, care întârziase la spectacol doar cu o oră și jumătate.

— Pot să-l iau și pe el? întreabă Fănuș. În materie de șpriț e doctor docent. Conți, care sunt cele cinci calități principale și obligatorii ale unui vin?

Conți le recită cu ochii închiși:

— Să fie alb, sec, rece, mult și gratis.

— Perfect, zic, dați-i bătaie.

Spectacolul s-a terminat, de bine de rău, după care am plecat, actori și prieteni, la restaurantul Casei Scriitorilor. Fănuș și Conți erau cap de masă, firește. Petrecerea a fost plăcută, am primit îmbrățișările actorilor, ale rudelor și ale soției.

Târziu în noapte, când mesenii obosiseră și se pregăteau de plecare, regizorul Ion Cojar face imprudența să-l întrebe pe Fănuș ce părere are despre final.

— O porcărie, a strigat acesta, indignat, neînțelegând că regizorul se referea la finalul spectacolului. Nu tu un whisky, nu tu un coniac, nu tu o votcă! Așa se încheie o masă?!

SPIONAJ PE PĂTRĂȚELE³

Șahul este sportul meu preferat. În primul rând, e comod, poți să-l joci oriunde: pe pământ, pe apă, în aer, în avion, în tren sau în submarin, nu-ți trebuie teren și echipament, uneori nici chiar piese și tablă. Ca în cazul meu, care joc șah „orb”, cu ochii închiși, eventual telefonic sau chiar prin corespondență. Sigur că, din cauza asta, poți intra în încurcături neașteptate, cum mi s-a întâmplat, cu niște ani în urmă, în Belgia. Mă îndreptam cu trenul spre Bruxelles, împreună cu Fănuș Neagu. Plictisiți de peisajul în care predominau vacile roșcate, cu pete gri murdar și ugere artificios umflate, l-am provocat la o deschidere spaniolă, combinată cu una autentic românească, patent personal, zicându-i prima mutare: Ca3.

El mi-a răspuns cu o lovitură în gleznă: „analfabetule, calul merge în formă de L, n-are cum să ajungă acolo, mă faci de râs!”. După care a săvârșit un banal Ce6, eu uluindu-l cu un subtil h4. Alături de noi, în compartiment, se afla un tip în uniformă de preot iezuit, cu ochelari negri, care, auzindu-ne vorbind cifrat, a început să se foiască și să se mustăcească, manipulând prin buzunare butoanele unor aparate insuficient miniaturizate. După ce a ieșit de mai multe ori pe culoar, unde și-a făcut semne cu un alt popă (cu barbă falsă), el a coborât cu o stație înainte de Biuxelles, pentru ca, odată ajunși la destinație, câțiva indivizi — jumătate în civil, jumătate militari — să ne invite la primul post de poliție pentru interogatoriu. Ca să nu mai lungesc povestea, tocmai în acele zile urma să aibă manevre NATO în Belgia, iar întâmplarea făcea ca o coloană de tancuri să se deplaseze pe șoseaua Ca3, iar alta, burdușită cu rachete cu trei focoaie, pe autostrada Cf3. În fața afirmației noastre că jucam o nevinovată partidă de șah, zeloșii agenți secreți și semi au rămas cu gâturile strâmbe și gurile căscate, drept pentru care au chemat pe unul dintre șefii lor cei mai importanți, ca să limpezească situația. Acestei era o somitate în materie, un fel de super 007, care ne-a dat de înțeles să nu mai umblăm cu cioace (în franceză, cuvântul sună aproape la fel), în sensul că limbajul șahist este la îndemâna ori căruia ageamiu, eliberându-ne, totuși, pe loc și fără nicio cauțiune.

Întâmplarea respectivă ne-a pus pe gânduri, adică ne-am dat seama că ideea poate deveni avantajoasă pentru noi în cadrul războiului secret și subteran pe care îl du ce-am de aproape trei decenii împotriva intransigentelor noastre neveste, care ne controlau cu severitate orice le șire din locuință și orice întâlnire bilaterală, mai ales tri și *etc.* Așa se face că, de la o vreme, ele erau convinse că noi ne continuăm, telefonic, o mai veche partidă de șah, când, de fapt, ne furnizam informații strict secrete, de care ele nu trebuiau să afle cu niciun chip. De pildă, când el îmi lansa cu noaptea în cap un a1, eu știam exact despre ce e vorba: cu o scară înainte o făcuse lată și avea nevoie urgentă pentru dres de o „albitură”, adică de o sticlă de votcă. Un R4, urmat de un b3, însemna că la ora patru mă aștepta la restaurantul „București”, masa a treia pe dreapta, iar dacă eu îi răspundeam cu un fi și un g2, pentru el era clar că putea deja să comande în contul meu o sticlă de fetească regală și s-o pună la frapieră, cu gheață dublă.

Dar limbajul cifrat nu ne-a adus doar avantaje. Îmi aduc aminte că, odată, jucam cărți (licitație) cu regretații Ștefănescu-Goangă și Cezar Grigoriu. Miza era modestă, dar, oricum, ne-ar fi acoperit șprițul de seară la restaurantul Casei Scriitorilor, plus taxiul de întoarcere, drept pentru care ne-am înțeles în prealabil să trișăm. Astfel, un căscat scurt însemna că unul dintre noi se află în posesia unui as, un căscat mijlociu, doi ași, iar unul lung, cu trei de a, semnifica restul de ași. Hârâitul anunța vafeții, mârâitul popii, iar sughițul damele. Nenorocirea s-a petrecut după ce gazda ne-a servit un apetitiv cu vișinată la care Fănuș s-a lăcomit, drept pentru care l-a apucat un sughiț fără întrerupere, la care eu am mârâit, nervos, astfel că, în mai puțin de o oră eram lefteri.

Eșecul cel mai lamentabil l-am suferit, însă, cu puțin timp în urmă. Eram invitat cu soția să iau prânzul la el acasă, într-o zi de duminică stupidă și pustie. Mâncare din belșug, dar băutură — ioc, nevestele pretinzând că sărbătorile legale și duminicile sunt extrem de nimerite nu numai pentru odihna spirituală, ci și pentru cea hepatică.

Vizavi de locuința lui se afla (și se află încă) restaurantul Doina”, unde acționa la comanda noastră mută sau ci trată barmanul Lucian. La un semn anume, el ne aducea, cu discreție, șpriturile reci și aburite și ni le așeza pe pervazul ferestrei dinspre stradă, fără ca

nevestele să observe ceva. Noi jucam șah, dar, din când în când, ne făceam drum la fereastră și dădeam, fulgerător, paharul pe gât. Gestul s-a repetat de mai multe ori (cam din sfert în sfert de oră) până în clipa în care Fănuș, având impresia (nu lipsită de oarecare temei) că am atacat și porția lui, a urlat *mat!* și a aruncat cu piesele în mine, drept pentru care nevestele ne-au confiscat și suspendat jocul, cu pretenția că acesta este un sport care duce la violență, obligându-ne să jucăm cu ele tabinet.

Acum, de când ne-am cumințit amândoi, ne telefonăm dimineța în același limbaj cifrat.

— S2! zic eu, anunțându-l, astfel, că beau un ceai dublu de sunătoare.

La care el îmi răspunde cu o voce adânc resemnată:

— Mișcare slabă, bătrâne! Lichidez al patrulea iaurt.

CU CE DREPT?

La ora opt fără cinci fix eram în biroul meu. La ora opt și cinci fix am fost anunțat că la ora nouă fix mă așteaptă șeful. Foarte bine, mi-am zis, am o oră întreagă în față ca să mă gândesc la ce o să-i spun, nu-i o problemă pentru mine să găsesc un alibi, sunt o ființă plină de imaginație, adeseori la școală luam note mari la compoziție, dintr-un fleac scoteam cinci-șase pagini de caiet, toți se mirau de câte îmi treceau prin cap. Îmi voi pune mintea la cea mai crâncenă probă din existența ei și voi găsi ceva plauzibil, ceva credibil, care să mă acopere total în ochii lui. De fapt, despre ce e vorba? Despre un fleac.

Acum câteva zile șeful m-a trimis în provincie, la o între prindere furnizoare de la care așteptam cu sufletul la gură o piesă importantă pentru un agregat și mai important. Șeful avea încredere în mine și m-a rugat să fac pe dracu-n zece ca să-i conving pe tipii respectivi să ne trimită piesa cât mai repede posibil. „Lăsați pe mine, i-am zis, nu-i las până n-o termină sub ochii mei”. În tron, m-am convins pentru a nu știu câta oară ce rol nefast joacă întâmplarea în viața mea. M-am întâlnit cu un fost coleg de liceu, fost coleg care mergea la nunta unui nepot de soră. El m-a invitat să fac o întrerupere de

câteva ceasul i în localitatea respectivă pentru a gusta câteva sarmale și un pahar cu vin. Sarmalele fiind delicioase, iar vinul având o vechime de trei ani și un parfum dumnezeiesc. Am rămas la nuntă până a doua zi, când au urmat potroacele; a treia zi a avut loc dresul, fără de care o petrecere nu-și are rostul. A patra zi mă durea capul într-un asemenea hal încât, în loc să iau trenul în direcția care mă ducea către locul de destinație, l-am luat invers, adică spre București. Cred că organismul a acționat cu de la sine putere și dintr-un reflex de apărare elementar pentru că numai nevastă-mea a putut să mă pună pe picioare, după două zile de tratament cu zeamă de varză și comprese cu coji de cartofi la tâmple. Bine, și ce-i spun șefului acum? Că a deraiat trenul? Da, și ce-i cu asta?

Din moment ce nu am nicio rană, puteam să plec cu trenul următor spre locul respectiv. Am să-i spun că am făcut intempestiv o boală năprasnică. Unde e certificatul medical? Sau că a căzut un meteorit la circa o sută de metri și mi-am pierdut cunoștința de spaimă. Dacă ar fi căzut un meteorit s-ar fi scris în presa cotidiană sau săptămânală. Dar ce-ar fi dacă aș fi om de onoare și i-aș spune, pur și simplu, adevărul? Că am fost, pur și simplu, la o nuntă, uitând de interesele întreprinderii? Doamne ferește! Aș fi un sinucigaș. În sfârșit, văd eu ce-i zic, mi-o veni ceva în minte.

La ora nouă fix eram în biroul șefului, degajat și vesel, purtând pe chipul meu cam obosit zâmbetul pe care trebuie să-l fi avut maratonistul care a anunțat celebra victorie din localitatea antică cu același nume.

— Tovarășe șef, am fost, am discutat, am rezolvat, adică tipii au dat totul la o parte și s-au apucat de ea, piesa va fi livrată în cel mult o săptămână. Oamenii au fost drăguți, m-au primit frumos, m-au înțeleș și m-au servit.

— M-am convins și eu de asta, a zis șeful. Când am telefonat după dumneata, ca să te anunțăm că piesa sosise la o oră după ce-ai plecat, te-au căutat peste tot prin întreprindere, la toate hotelurile din oraș, la restaurante și cinematografe, adică mi s-au părut niște oameni foarte săritori și drăguți. Sunt de aceeași părere cu dumneata când faci aprecieri atât de pozitive despre ei.

După care șeful a zâmbit imperceptibil și și-a fixat asupra mea o privire galben-verzuie, ținând buzele într-un fel care spunea totul în

legătură cu părerea lui despre mine ca persoană profesională și profil moral. Cu alte cuvinte, fusesem ironizat în chipul cel mai umilitor cu putință. Notați și amănuntul că nu eram doar noi doi în încăpere, acolo se mai aflau și adjunctul lui, secretara (care aducea o cafea), plus câțiva alți indivizi care trăgeau cu urechea.

Aș vrea să vă întreb, acum, un singur lucru: șeful avea, recunosc, dreptul să mă sancționeze pentru fapta mea. Adică să mă retrogradeze, să mă facă portar, să mă destituie *etc.* Dar de ce să mă umilească, ironizându-mă? Cine-i dă lui acest drept? În ce lege și regulament scrie asta? Vreau să mă duc să-l reclam. Dar unde?

CEAIUL

Minel (cum or fi putut părinții să-i dea un asemenea nume?!) mă suna, de la o vreme, în fiecare zi. N-avea nimic important să-mi spună, mă întreba de sănătate: „Ce mai faci, unchiule, cum te mai simți?”. Nevastă-mea m-a întrebat de unde și până unde sunt eu unchiul acestui individ de care n-a auzit până acuma niciodată și cum de nu-i zic de la obraz să mă scutească cu telefoanele lui stupide, date la ore dintre cele mai imposibile. Într-adevăr, nu știam de unde și până unde acest Minei îmi era nepot, mi-a fost jenă să-l întreb și, tot din acest motiv, nu l-am repezit niciodată când m-a întrebat de sănătate.

„Fii atent, m-a avertizat soția, tipul clocește ceva, nu-și cheltuie el amabilitățile de florile mărilor”. Am contra zis-o vehement, aducându-i aminte de atâția oameni amabili cu care am avut de-a face în viața mea, oameni care mi-au făcut bine fără a fi împinși de vreun interes meschin, dar ea a rămas la părerea ei.

Într-o zi, când m-a sunat nepotul Minei, nu mă simțeam tocmai bine, eram oarecum indispus sufletește. Gafă imensă, deoarece nepotul, a cărui origine îmi era total obscură, a dat imediat fuga la mine să-mi aducă un ceai miraculos, capabil să mă remonteze și să mă întinerească pe loc cu un deceniu și jumătate. Întrebându-l ce fel de ceai este, mi-a răspuns că este un secret al lui personal pe care nu vrea să-l divulge acum când, peste tot, mișună o sumedenie de indivizi care se laudă cu vindecarea diferite lor boli cu ajutorul

buruienilor adunate de pe marginea șanțurilor. Totul e, mi-a spus el, ca respectivul ceai să fie administrat sub strictul lui control, drept pentru care mi-a propus să se mute la noi pentru o săptămână, cât va dura tratamentul. Terminând ceaiurile, peste șapte zile, nepotul Minei a rămas în continuare la noi, privându-mă de camera mea de lucru, unde se instalase pe o canapea confortabilă. Nevastă-mea s-a uitat lung la mine când, într-o altă zi, Minei și-a adus o parte din lucrurile personale la noi și a început să-mi facă ordine printre hârtii și cărți: „Unchiule, mi-a zis el, te rog să mă ierți, dar la dumneata în bibliotecă e o harababură de nedescris, trebuie să mă pun pe treabă”. Drept pentru care mi-a aranjat cărțile nu după autori, genuri și alte criterii, cum o făcusem eu, ci după culoarea copertilor. Raftul unu — cele de culoare roșie, raftul doi — cele de culoare galbenă, raftul trei — cele de culoare albastră *etc.* Mai mult, răspundea numai el la telefoane, vorbea în numele meu și aranja diferite treburi și întâlniri, până când, într-o zi, l-am surprins corectându-mi și modificându-mi niște manuscrise: „Scuză-mă, mi-a zis, dar ți-am descoperit niște inadvertențe, inclusiv niște idei perimate, a trebuit să intervin”. De aici și până la a începe să-mi poarte hainele, să se plimbe cu mașina mea, să-și aducă prietenii și prietenele în casa mea, oferindu-le petreceri zgomotoase și îmbelșugate, n-a fost decât un pas. Dar ceea ce m-a făcut să-l scot pe ușă afară, aruncându-i bagajele în cap de la etaj, a fost gestul său nerușinat de a-și plasa câteva producții personale pe numele meu, niște aberații ale căror titluri mă scutesc de orice comentarii: „Melcul își grăbește pasul”, „Mama mea de-a treia oară”, „Unde dai și unde geme” *etc.* Individul nu s-a lăsat, însă, intimidat, m-a făcut cu ou și cu oțet la telefon, pretinzând că, dacă acum sunt pe picioare, ceaiurile lui sunt cele care m-au vindecat, coafuri pe care el le-a procurat străbătând șapte munți și șapte dealuri pe picioare și că textele pe care le-a publicat pe numele meu n-au făcut altceva decât să-mi spele obrazul șifonat de ultimele mele producții din ce în ce mai penibile, iar dacă nu revin asupra hotărârii mele și nu-l primesc înapoi în casă, el se va adresa mai multor publicații, acuzându-mă de furt literar.

Toate astea mi se trag — imaginați-vă — de la niște ceaiuri!

UN CAZ PARTICULAR

— Dumneavoastră ați fost surprins în timp ce încercați a furați. E adevărat?

— Da, e adevărat.

— De ce ați vrut să furați? De ce nu obțineți bunurile materiale de care aveți nevoie prin muncă cinstită?

— Păi asta și fac.

— Păi nu asta ați făcut, din moment ce ați fost surprins furând.

— Dumneavoastră vă jucați cu cuvintele. A surprinde pe cineva care are o intenție nu înseamnă că individul a și comis fapta. Vă rog să nu generalizați și să nu mă declarați hoț fără temeii.

— Eu nu vă declar, eu vă spun doar adevărul.

— Comiteți o eroare filosofică fundamentală. Dumneavoastră doriți, probabil, să vă folosiți de mine pentru în material satiric. Vă anunț solemn că nu v-ați găsit omul. Eu nu sunt ceea ce se numește un tip care să merite a fi generalizat. Eu sunt, pur și simplu, un caz. Or, literatura nu se face de pe urma cazurilor.

— Vai de mine, cum puteți spune așa ceva?! Toată literatura mondială, ca să nu mai vorbim de cinematografie, se hrănește din cazuri. Cu alte cuvinte, și dumneavoastră sunteți un caz. În sensul că ați fost surprins în timp ce încercați să furați.

— Am încercat, dar nu am furat. Până în acest moment eu sunt om cinstit.

— Dar conștiința dumneavoastră? Este ea curată și împăcată?

— Mai terminați odată cu vorbele mari! De ce generalizați? De unde știți dumneavoastră că eu, înainte de a merge să fur, nu am avut procese de conștiință? Exact cu patrusprezece minute înainte de a veni în magazin pentru a sustrage anumite produse, soția mea m-a întrebat dacă nu cumva voi avea muștrări de conștiință pentru fapta pe care urma s-o săvârșesc. Pe moment, nu am avut să-i dau niciun răspuns, dar când am ajuns la ușa magazinului și am scos din buzunar cheia cu care să deschid lacătul respectiv pentru a fura anumite bunuri materiale mi-am pus întrebarea dacă, totuși, eu nu comit o faptă imorală.

— Exact în acel moment ați fost surprins.

— Nu are nicio legătură cu ceea ce voiam să spun.

Voiam să vă spun că nu trebuie să mă băgați în cazurile generalizatoare. Eu sunt un caz special. Eu am avut muș trăiri de

conștiință pe tot traseul de la locuința mea până la magazie. Tot timpul, în timp ce călătoream cu taxiul 2-B-4619, mă întrebam: „De ce faci tu, Nicule, această faptă? De ce?”

— Să înțeleg din ceea ce îmi spuneți dumneavoastră că există o deosebire între cei care fură fără remușcări și cei care fură cu remușcări?

— Bineînțeles. Tocmai asta încercam să vă explic, dar dumneavoastră sunteți pus pe generalizări. Nu se fură întotdeauna din cinism. Există și oameni sensibili, care fură cu remușcări grozave. Vreau să vă spun că Napoleon, după fiecare bătălie în care îi mureau circa zece mii de soldați nevinovați, tineri în floarea vârstei, se ducea în bivuacul său și vărsa o lacrimă pentru ei. Era un om veșnic cuprins de remușcări, deși a lăsat pe câmpurile de luptă un milion de morți.

— Nu văd legătura între dumneavoastră, care ați fost surprins cotrobăind noaptea într-o magazie, și Napoleon.

— Există o legătură foarte strânsă. Dacă Napoleon a regretat profund după bătălia de la Waterloo, tot atât de profund pot regreta și eu fapta săvârșită pe strada Popa Nan numărul doișpe. Dar, spre deosebire de Napoleon, care a pierdut bătălia de la Waterloo în mod categoric și definitiv, eu nu am săvârșit fapta în mod categoric și definitiv.

— Asta pentru că organele v-au surprins la timp. Din documente reiese că doreați să sustrageți câțiva saci cu cafea boabe.

— Eu v-am explicat că, la bază, nu a fost decât o intenție vagă, o posibilitate teoretică, un experiment abstract. De altfel, atât eu, cât și soția mea, am avut regrete prealabile în legătură cu acest fapt, nu l-am săvârșit aiurea.

— Din păcate, intenția, chiar dacă e regretată, se pedepsește.

— Da?! Nu știam.

— Vă spun precis.

— Chiar dacă regretul e profund și sincer?

— Da, chiar și așa.

— Atunci, știți ce? Nu mai regret nimic! Să mă condamne, să-mi facă ce vor! De la mine, nu vor mai scoate nimic: niciun regret, niciun oftat, niciun dram de muștrare de conștiință!

După care personajul mi-a întors spatele.

OAMENI FĂRĂ SIMȚUL UMORULUI

Fiind, recent, la mare, mă duceam pe digul de la Olimp să pescuiesc. Nu prindeam mare lucru: câțiva guvizi și, din când în când, câte un stavride. Un coleg, gras și astenic (ale cărui inițiale nu mi îngădui să le dau), mă întreba în fie care zi: — Cum ai reușit să-i prinzi?

— Simplu: am aruncat și i-am prins.

— Ești un om fericit. Am fost și eu pe dig și n-am prins nimic. Chestia asta mă scoate din minți. Învață-mă ce fel de ace să pun, cum să le leg, ce fel de momeală să procur. Ajută-mă, sunt un om stresat, am venit aici ca să mă vindec.

— Ce fel de sculă ai? I-am întrebat.

— Ultimul răcnet: lansetă japoneză și cea mai bună mulinetă din lume, marca Shakespeare.

— Shakespeare?!

— Nu știai? Cel mai mare fabricant de mulinete englez poartă acest nume, dar se pare că nu are nicio legătură cu genialul dramaturg.

Am încercat respectivul instrument și m-am înfiorat de invidie. Mulinetă era teribilă. I-am legat două ace, i-am pus un plumb și l-am invitat a doua zi dimineață cu mine pe dig. I-am propus să arunce cât mai în larg deoarece e posibil să fi apărut calcanii. Ceea ce a și făcut. Minutele și sferturile de oră treceau, dar niciun semn din partea peștilor.

— Ce se întâmplă? mă întreba colegul cel gras și astenic, nerăbdător.

— Fii calm, îi zic, o să prinzi.

— Ce?

— Nu știu, dar ceva o să prinzi.

În aceeași clipă lanseta lui a dat un semnal. Colegul (uitasem să vă spun că și el este umorist) a intrat în panică.

— Ce fac?

— Trage.

Trăgea, dar firul nu se mișca.

— Ce se întâmplă? mă întreba el.

— Ori s-a agățat într-o piatră, ori este un pește foarte mare.

— Care e soluția?

— Intră în apă și vezi care e situația.

Colegul s-a aruncat în apă și, după ce a înotat cinci metri, s-a întors către mine și mi-a zis:

— Știi ce voiam să-ți spun? Eu înot foarte prost. Nu cred că o să pot ajunge până acolo.

— Atunci întoarce-te.

— Păi nu mai pot. Salvează-mă.

— Nu știu să înot.

— Cheamă Salvamarul.

— Unica barcă pe care o văd e la două sute de metri distanță. Până mă duc și până mă întorc, durează cel puțin douăzeci de minute. Mai rezisti douăzeci de minute?

— Cel mult două. Dacă în două minute nu mă salvezi, mă înec.

— De ce te-ai aruncat în apă dacă știai că înoți atât de mizerabil?

— Tu m-ai îndemnat.

— De unde să știu eu dacă tu înoți bine sau prost?

— Am o soție și doi copii.

— Și eu la fel.

— Aruncă-te, totuși, în apă, lângă mine, fii solidar, dă-mi curaj.

— Ce rost are să murim amândoi? Dacă rămân eu în viață îți ajut familia.

Între timp, colegul meu intrase de mai multe ori la fund, înghițind apă cu repeziciune.

— Nu cred că mai rezist, îmi zise el.

— Atunci, zic eu, spune ultimele cuvinte, zi ce ai de transmis posterității.

— Spune-i îngrijitorului ediției din operele mele alese că schița „Adio și n-am cuvinte” nu este luată după Mark Twain. În momentul când am scris-o, încă nu-l citisem pe marele clasic. E o simplă coincidență. Nu vreau să planeze asupra operei mele vinovăția plagiatului.

— Altceva?

— M-am convins definitiv că m-ai îndemnat să sar în apă numai ca să scapi de mine. Știu de foarte mulți ani că mă invidiez! pentru că îți

sunt net superior în materie de dialog și introspecție. Ești un ticălos. Vei recunoaște public că m-ai ucis cu premeditare?

— Bineînțeles că n-am să recunosc.

Între timp, m-au cuprins remușcările.

— Dragă, îi zic, agață-te de firul lansetei, iar eu am să încerc să te trag la mal.

Operațiunea a reușit perfect, într-un minut se afla pe dig.

— Din când în când, mi-a zis el, tu mai ai și idei bune.

M-ai salvat.

— Nu mi-am făcut decât datoria, am răspuns cu, cu destulă ironie.

— Acum să vedem, totuși, ce se află la capătul firului.

— Trage tare, l-am sfătuit. Dacă rezistă, bine. Dacă nu, nu.

Colegul a început să tragă firul din răspuțeri.

— Mișcă. Cred că e ceva foarte mare.

Între timp, pe dig se adunaseră numeroși curioși. Unii presupuneau că ar putea fi vorba de un calcan, alții de o pisică de mare, alții de un pui de rechin.

N-a fost vorba nici de una, nici de alta. Acul se agățase de o bucată de fier vechi. Mai precis, o potcoavă de cal.

Toți cei de față au râs de s-au prăpădit. Am râs și eu, fără să vreau. Amicul meu s-a dovedit a fi, însă, un om total lipsit de simțul umorului. Mi-a dat cu respectivul obiect în cap, făcându-mi un cucui cât un ou de găină. Oare o fi vrut să mă omoare? Am să-l întreb. Dacă zice că da, anul viitor îi dau brânci de pe dig în apă. El o să strige: ajutor! Iar eu o să-i răspund:

— Ce spui? N-aud. Zi mai tare.

TIMIDUL

— Alo! Informații zero trei zero?

— Da.

— Bună ziua.

— Bună seara. Ce doriți?

— O informație.
— Ce informație?
— Nu mă luați prea repede, mă fâstâcesc. Sunt timid.
— Totuși, spuneți despre ce-i vorba. Așteaptă și alți solicitanți. Vă informez că, la acest număr, puteți afla numărul de telefon al unei alte persoane.
— Care persoană? Eu nu caut nicio persoană.
— Atunci ce doriți?
— O informație. Dar de alt gen. Am o problemă oare cum gingașă. Aveți timp să mă ascultați câteva minute?
— Nu prea. Datoria mea de serviciu e cu totul alta.
— Faceți o excepție. Vă rog frumos.
— Spuneți.
— Cum să încep? E o chestie strict personală, dar, pentru că nu mă cunoașteți și nu vă cunosc, îmi va fi mai ușor. Sunt îndrăgostit.
— Se întâmplă. De cine?
— De o... fată. O fată oarecare.
— Frumoasă?
— Mie așa mi se pare. Dar nu asta e problema asupra căreia voiam să vă consult. Uitați despre ce-i vorba:
vrem să ieșim la iarbă verde.
— Foarte bine.
— A fost ideea mea. I-am spus-o, și ea s-a entuziasmat pe loc. A zis că demult voia să stea culcată pe o pajiște și să privească cum crește firul ierbii. Se poate așa ceva?
Adică să vezi cu ochiul liber cum se înalță un fir de iarbă sau o plantă oarecare?
— Se poate. Cel puțin așa am citit într-o carte.
— Ce fel de carte? Științifică sau literară?
— De versuri. Dar pentru asta trebuie să fii îndrăgostit sau îndrăgostită.
— Deci, dacă ea vede firul de iarbă crescând, înseamnă că s-a îndrăgostit de mine?
— Da.
— Ar fi grozav de tot. Atunci știți ce fac? Aranjez cu firul de iarbă să crească sub ochii ei cu un metru.
— Vă pricepeți? Sunteți botanist?

— Nu. Dar fac tot felul de invenții. Asta ar fi pentru mine un fleac. Știți ce-am inventat ultima oară?

— Ce?

— Un bec care luminează cu licurici.

— Da?! Și câți licurici ați pus în el?

— Deocamdată e secret. Până nu mi-l omologhează.

Dar știți ce voiam să vă întreb?

— Ce?

— La care pădure să mă duc?

— La Bănoasa, la Pustnicu, la Snagov, la Argeș sau chiar la munte. La munte e mult mai frumos. Jos e iarbă, sus e zăpadă. Poate găsiți și ghiocei, viorele, ciuboțica cucului... Ei îi plac foarte mult viorelele, să știți.

— Da?!

— Să-i adunați două buchețele mari.

— De ce două?

— Unul pentru mine.

— Păi o cunoașteți?!

— Bineînțeles. E fiică-mea. Azi dimineață mi-a zis:

„Mamă, mâine ies la iarbă verde cu un băiat. Mi-a promis că o să-mi arate cum crește firul ierbii”. Succes!

— Mulțumesc. Aăăă... Ce voiam să vă mai întreb?

Alo! Am uitat ce voiam să vă întreb... A, da. Fiica dumneavoastră cum e: șatenă sau blondă?

— Blondă.

— Atunci, ea e. Ce voiam să vă rog: să nu-i spuneți că chestia cu firul de iarbă e aranjată.

— Adică cum aranjată?

— Pă nu v-am spus? Am cu mine un biostimulator care face ca iarba să crească văzând cu ochii. Invenție personală. Dacă află chestia asta, povestea nu mai are farmec.

Sau poate se supără pe mine.

— Bine, n-am să-i spun. Dar fii atent: să nu-i pui și ei biostimulatori. Și-așa e cam înăltuță și are complexe.

— Păi și eu sunt înalt.

— Atunci e bine. Acum întrerupem. Sunt solicitată.

— Pot să mai revin? Mai am și alte chestii să vă întreb. De pildă, cu calitățile și defectele. Scrieți-le pe o hârtie și, când vă sun eu, peste circa o oră, să mi le dictați rar, ca să le scriu pe o hârtie.

— Da' ce, îi faci fișă?

— Nu pentru mine, pentru mama. Altfel nu-mi dă bani de autobuz și de tren. E curioasă foc, mă controlează și mă urmărește pas cu pas.

— Dar câți ani ai dumneata?

— Treizeci și cinci.

— Auzi?

— Da.

— N-ar fi mai bine s-o înviți pe mama dumitale la iarbă verde?

— Nu poate. Are spondiloză.

— Bine, atunci sună peste o oră.

— De cine să întreb?

— De Coca.

— Mulțumesc.

Peste o oră, timidul sună din nou.

— Alo, doamna Coca?

— Da, eu.

— Aș vrea să mai discutăm puțin despre fiica dumneavoastră. Mi-ați pregătit ce v-am cerut? Adică lista cu calitățile și defectele.

— Da, dar nu mai e cazul.

— De ce?

— Între timp, s-a căsătorit.

— Serios?!

— Da. Mi-a dat adineiori telefon și mi-a spus: „Mamă, sunt fericită! M-am căsătorit! Măine mă duc cu el la iarbă verde și poimăine facem nunta”.

— Sunteți sigură că nu se referea la mine?

— Nu. În niciun caz.

— Ce chestie! În sfârșit... Asta e...

OMUL CARE CERE

Mulți oameni cer, dar puțini știu să o facă cu atâta talent ca Georgel. De câte ori mă caută, știu că o să-mi ceară ceva (de obicei mașina) și de fiecare dată sunt curios la culme ce tertip va folosi, ce scenariu diabolic a mai inventat.

— Dragul meu, știi că mașina mea e la reparat, mi s-a stricat alternatorul, mă poartă șmecherii-ăia pe drumuri de trei zile, de mi-a albit părul. Dă-mi și mie mașina ta să-i duc mamei niște ceaiuri, durează o jumătate de oră.

Între timp, mi-a vârât mina în buzunar și mi-a luat cheile. E deja la ușă.

— Până te îmbraci, până te aranjezi, eu am venit.

— Te rog să te grăbești, îi zic, am treabă la Casa Scânteii și la Buftea.

— Vin imediat.

Știi când mi-a adus mașina? Noaptea, după miezul nopții. Mi-a pus cheile în cutia de scrisori și-a dispărut.

M-am uitat a doua zi pe kilometraj: făcuse peste trei sute, își plimbase ultima cucerire până la Poiana Brașov.

În duminicile când nu circulă, familia mea nu are nicio speranță de ieșire la iarbă verde. Încă de dimineață, când ceilalți ai casei dorm, apare Georgel, cu câteva roșii într-o pungă.

— Am trecut pe la piață și ți-am luat și ție câte ceva, ca să te scutesc de un drum.

— Nu trebuia să te deranjezi.

— Termină, te rog, știi că sunt în stare de orice pentru tine. (N-a făcut, de fapt, niciodată nimic pentru mine.) Mi-a murit o mătușă, azi o înmormântează și toți contează pe mine, să-i duc și să-i aduc de la cimitir. Nu durează mult: O oră. Duc niște babe și coliva și ți-o aduc imediat. Dacă n-ai benzină, îi pun eu.

N-am timp să respir, că mi-a și luat cheile, după care dispare, discret, pe ușă. Firește, revine pe seară, scuzându-se că înmormântarea s-a prelungit, a urmat pomana etc.

Peste câteva zile sunt chemat la ADAS să plătesc cuiva o despăgubire. Pentru ce? Pentru faptul că i-am înfundat aripa. Îl întreb pe Georgel dacă el a făcut accidentul. A fost un fleac, tipul era de vină, dar n-a mai vrut scandal, s-a grăbit, să dau eu cât e de dat și ne socotim pe urmă.

Duminica trecută n-aveam drept de circulație, în schimb, nevastă-mea dorea cu orice preț s-o duc să se scalde în Argeș. Cu ce? Cere-i mașina lui Georgel, că și el ți-o fugărește de ani de zile. Îi dau un telefon. Nu răspunde. Mă duc la el. Mașina e în fața casei. Sun, deschide cu greu, după ce bat cu pumnii în ușă; îi spun despre ce-i vorba: am nevoie de mașina lui. Parcă i-aș fi dat cu o măciucă în cap.

— Păi, zice, am pierdut cheile.

— Nu-i nimic, are nevastă-ta dublurile.

Se duce în bucătărie și șușotește un sfert de oră cu ea.

Se întoarce cu cheile, morocănos, e limpede că nevastă-sa s-a enervat cumplit.

— Nu știu dacă pornește, îmi zice el. Ieri n-a vrut să se clinească.

Dăm la cheie, nimic. Vreau să renunț, dar îmi vine o idee și mă uit prin motor.

Ce descopăr? Prietenul, profitând de neatenția mea, scosese fisa centrală, ca să scape de mine. Am pus-o unde trebuie, am pornit mașina și am luat-o din loc. M-am dus la strand, m-am distrat și m-am întors acasă cu mașina unui cunoscut. Pe-a lui Georgel am lăsat-o acolo, cu fisa centrală scoasă de la locul ei. A doua zi i-am telefonat: — Mă, n-a vrut să pornească cu niciun chip. Du-te și ia-ți-o de-acolo.

— Vezi?! strigă el, disperat. Vezi ce-nseamnă să dai?!

— Da, zic, mie-mi spui?

VECINUL DE PAT

Vecinul meu de pat din spital era un tip zdravăn și ras în cap. Mânca aproape tot timpul; când nu mânca, fluiera sau cânta. Un individ care, aflându-se în spital, fluieră și cântă, înseamnă că e sănătos; căci ce anume te poate îndemna spre veselie și bună dispoziție decât fericirea izvorâtă din siguranța că trupul și sufletul tău nu sunt atinse de nicio suferință? De aceea l-am și întrebat: — Dom-le, eu nu înțeleg de ce ești dumneata atât de vesel.

— Păi de ce să nu fiu vesel?! Analizele mi le-am făcut, nu mă doare nimic, dorm excelent, am o permanentă poftă de mâncare, iar

leafa îmi merge aproape sută la sută.

— Și atunci ce cauți în spital?

— Din interes.

— Ce fel de interes?

— Interes personal.

„Ia te uită, mi-am zis, ce om sincer și deschis, nu se sfiește să-mi mărturisească un gest care nimănui nu i-ar face cinste”.

— Fii mai explicit, zic, care anume ți-e interesul?

— Ai timp să mă ascuți?

— Berechet.

După care, tipul mi-a povestit următoarele:

— Eu, zice, în cadrul instituției în care lucrez, am multă muncă de teren, ceea ce uneori îmi face plăcere, alteori nu, mai ales când o frig. Ultima oară trebuia să plec musai la

Șimleul Silvaniei. Afară sufla vântul și era frig. „Trebuie să fii într-o ureche ca să pleci pe vremea asta, mi-a zis nevastă-mea. Găsește un motiv și eschivează-te”. „De unde motiv, i-am zis, că le-am epuizat pe toate, inclusiv înmormântările.”, Atunci, zice ea, că-i merge mintea, internează-te în spital pentru analize, te mai odihnești și tu, că ți-o fi de când tragi”. Așa că, având o relație printr-o cumnată, mi-am făcut repede internarea.

— Pe ce motiv?

— Păi, pe multe. Unde mă apăsa doctorul ziceam: au!

Mă dureau: ficatul, splina, stomacul, esofagul, bila, rinii chii, toate. Așa că m-au pus pe analize, dau sânge în fiecare dimineață.

— Nu te deranjează?

— Nu, că am o soră cu mână de aur, îmi găsește vena și pe întuneric.

— Ți-au dat rezultatele?

— Nu. Așa că stau toată ziua și mă odihnesc, cânt și fluier. La Șimleul Silvaniei l-au trimis pe prostul de Bică, colegul meu, care-i bun la toate, el umple găurile când e cazul, mi-a scris și o vedere, urându-mi sănătate.

După ce râse cu poftă, scoase de pe pervazul ferestrei o oală cu sarmale (nevastă-sa îl aprovizionă zilnic cu fripturi în sânge, ardei umpluți, pilaf de pasăre, sarmale în foi de viță sau de varză etc.) și o mâncă cu poftă sălbatică.

Turbam de furie: „uite, dom’le, îmi ziceam, cine profită de asistența medicală gratuită, un escroc lamentabil și cinic, ia să trimit eu o scrisorică spre șeful lui!”. Dar n-am mai apucat să comit respectiva scrisorică, n-a mai fost cazul. De ce? mă veți întreba. Pentru că medicii au venit într-o dimineață cu un vraf de hârtii în care erau scrise rezultatele analizelor lui.

— Dom-le, i-au zis ei, dumneata ești bolnav cobză.

— Eu?! a sărit respectivul, indignat. Exclus! Mă simt excelent.

— Nu asta contează. Scintigrama spune că ficatul dumitale e la pământ. Splina la fel. Un rinichi funcționează pe jumătate, iar stomacul are o gaură de toată frumusețea.

Începem tratamentul și regimul alimentar: compot și brânză de vaci.

A doua zi, tipul era profund schimbat, palid și abătut.

M-a întrebat în șoaptă:

— Ce crezi? Mai am vreo șansă să scap?

— S-ar putea.

— Cine m-a pus să vin la spital?! Nu-mi era mai bine la Șimleul Silvaniei?! Beam palincă, mâncam slănină și n-aveam nici pe drac’. Ca un idiot ce sunt, m-am luat după nevastă. Să nu faci asta niciodată.

— N-am să fac, mulțumesc pentru sfat.

CE NE FACEM?

Mergând recent pe strada Brezoianu, mă ciocnesc nas în nas de un tip cu barbă.

— Bată-te să te bată noroacele, îmi zice el, era să nu te recunosc.

— Mă mir, îi zic, dar observ că tu te-ai schimbat ceva mai substanțial decât mine. Ai barbă. Cum ți-a venit ideea?

— La început, aveam două bubițe de care îmi era frică să mă ating. După o săptămână, nevastă-mea îmi dă ideea că mi-ar sta foarte bine cu barbă. După două săptămâni, o mătușă îmi zice că, dacă tot mi-am lăsat barbă, de ce să nu mă fac pictor. Drept pentru care mi-am luat imediat pensule, uleiuri și pânze, adică strictul necesar, și m-am pus pe treabă. Eram obligat s-o fac, nu?

— Da, zic, încercarea moarte n-are!

Luându-ne cu vorba, descopăr că am fost dus, pe nesimțite, într-o casă, aflată nu prea departe.

— Vreau să-ți arăt câteva din încercările mele. Sunt puține, n-am făcut decât douăzeci și două de bucăți, m-am luat abia de douăzeci și două de zile de treabă, am făcut doar una pe zi. Ce părere ai?

Arunc o privire și descopăr, cu stupefacție, că operele respective nu aveau nimic omenesc în ele, erau niște stupidități. Cum să-i spun asta individului? Artiștii sunt oameni sensibili, trebuie ocrotiți.

— Dragă, zic, sigur că... Firește că... Fără îndoială că...

— Gata, zice el, nu mai continua, am înțeles: ți-au plăcut! Ți-l dau pe cel mai bun!

Am plecat acasă cu o furgonetă, ducând un tablou de doi ori trei metri, pictat în roz-bombon. Atât eu, cât și soția și copiii, l-am privit îndelung, cu o mută nedumerire, și am ajuns la concluzia fermă că produsul e nul din punct de vedere artistic. Drept pentru care am luat hotărârea să-l dosim pe balcon.

Azi dimineață am primit un telefon de la omul cu barbă.

— Dragă, zice, trec pe la tine ca să văd unde mi-ai plasat tabloul. M-am gândit bine și am ajuns la concluzia că i-ar fi necesară o lumină oarecum laterală, altfel nu e pus în valoare. Trec pe la ora șapte fix.

Întreaga familie ne-am repezit pe balcon, cu intenția disperată de a pune pe unul din pereți tabloul respectiv.

Trebuia să-i dovedim musafirului că suntem amabili cu el, că vrem să-l încurajăm, că opera lui a fost primită în casa noastră cu prețuire și decență. Stupoare: am găsit opera pătată îngrozitor de găinașul guguștiucilor care și-au făcut cuibul pe balconul nostru. Ce ne facem?

ȚUMPI

Țumpi a fost un precoc. La vârsta de un an, când a început să meargă singur pe picioare, părinții, felicitându-l pentru eveniment, i-au făcut cadou un minunat pistol de cowboy. Puștiul nu știa să apese pe trăgaci, dar umbla țănoș cu el la brâu și chiuia ca un haiduc. Nu

peste mult timp, precocile a învățat să tragă cu respectiva și nevi novata armă, umplând casa de fum și părinții de bucurie.

Pe la cinci-șase anișori, temperamentosul Țumpi avea deja un costum de cowboy, unul de indian, altul de mercenar și altul de canibal, cu armele respective. Seara nu accepta să se culce dacă nu i se citeau câteva capitole din „Tarzan” sau alte cărți care fremătau de bombe și împușcături.

Mergând la școală, pe la șapte anișori, Țumpi a plecat de-acasă cu ghiozdanul burdușit de arme, iar în timpul orei de matematică, enervat că nu poate pricepe în ruptul capului de ce unu înmulțit cu unu face tot unu, a scos pistolul tip James Bond din pupitru și a tras o rafală de-au leșinat profesoara pe catedră și micile lui colege în bănci.

Părinții erau încântați de el. „Ăsta, ziceau ei, o să ajungă mare aventurier, explorator la Polul Sud, o să urce pe Himalaya sau pe Calea Laptelui. N-am văzut copil atât de curajos și independent ca el. Când îi vine ceva în minte, nu-l poate opri nimeni”.

Așa era. Când, de pildă, avea Țumpi chef să-și sperie vecinii, părinții nu-l puteau opri. Aventurierul își încărca pistoalele și mitralierele lui copilărești, se ducea pe la ferestrele unor oameni care abia ațipiseră și începea să tragă și să urle ca un sălbatic în urmărirea unei caravane, îmbolnăvind-i de spaimă. Sau, altă dată, avea chef să se urce pe acoperișul blocului și să demonteze antenele televizoarelor, ca să nu poată vedea nimeni filmul *western* din seara respectivă. Să-l vadă numai el. Pentru că veni vorba de filme, trebuie spus că Țumpi vedea orice film polițist, *western* sau de capă și spadă de câte zece ori, știa toate replicile pe dinafară și le lua tot timpul actorilor vorba din gură, de scotea spectatorii din minți.

Pe la doisprezece – treisprezece ani, Țumpi a început să prindă gustul călătoriilor, pleca de unul singur prin munți, zicea că se duce să exploreze grote, peșteri sau vârfuri inaccesibile. Prilej cu care a prins obiceiul de a bea rom cu ceai prin cabane, de a fuma pe ruptele și de a juca poker, așa cum văzuse el că procedau căutătorii de aur de prin filme și cărți.

Pe la cincisprezece ani își făcuse acoliți, avea echipa lui de aventurieri. Îi aduna la el acasă, țineau ședințe de lucru, făceau scheme, hărți și planuri secrete, visau aventuri grandioase. Părinții

lui Țumpi credeau că nevinovății copii pun la cale explorarea unei peșteri de mare interes științific, îl și vedeau pe fiul lor un Racoviță la 15 ani, cu premiul „Nobel” în buzunar. „Hei, ofta tatăl, melancolic, ce păcat că n-am avut și eu condițiile lui! Ce aventuri visam și eu când eram puști, cum aș fi plecat în lume de mic, ca să mă întorc apoi celebru. Toți oamenii mari au iubit aventura. Ferice de Țumpi, o să ajungă de-o să ne mândrim cu el”.

În realitate, precocelul avea gânduri mult mai modeste. Cu ajutorul colaboratorilor, el dădu într-o noapte o grea lovitură Alimentarei din colț, luând banii din casă și coniacul din rafturi. Tinerii aventurieri plănuiră apoi să facă un voiaj pe patru roți în necunoscut, eventual pe Coasta de Azur. Bani de benzină aveau, le mai trebuia o mașină. Au luat-o de la un parcaj și au plecat cu ea pe străzi, ca vijelia. La ieșirea din oraș, la un PECO, benzinarul s-a mirat văzându-i că nu știu cum se deschid ușile și capacul rezervorului și i-a dat pe mina miliției.

Cariera aventurierului Țumpi s-a terminat la o casă de corecție. Părinții au venit, l-au pupat printre gratii și l-au asigurat că totul o să fie bine.

— Ți-am pus pistoalele în vaselină, ca să nu ruginească, și costumele de cowboy la naftalină, ca să nu le atace moliile. Să fii cuminte, puiule, și să te întorci sănătos.

„TALLEYRAND”

Zaharia îmi dădea târcoale de vreo două săptămâni, amenințându-mă că are să-mi spună ceva extrem de important.

— Important pentru cine? am întrebat.

— Important pentru mine, bineînțeles, mi-a răspuns el, misterios.

Abia ieri s-a decis să-mi spună despre ce-i vorba. M-a dus într-un bufet obscur și mărginaș, a comandat două beri și s-a uitat lung și fix în ochii mei.

— În sfârșit, a zis el, grav, azi am ocazia să-mi dau seama dacă e ceva de capul tău.

— Din ce punct de vedere? am întrebat eu, îngrijorat.

— Din punct de vedere intelectual, firește. Vreau să văd cum îți merge mintea, câtă imaginație ai, cât tact, câtă diplomatie.

— Îmi pare rău că mă jignești. Știi bine că mi se zice Talleyrand. Mă pricep să fac și să desfac toate ștele.

— Tocmai de-aia mă și bazez pe tine.

Zaharia a aruncat pe gât o halbă de bere și și-a aprins încă o țigară.

— Dragă, a continuat el, țin să te anunț că am plecat de-acasă.

— Adică cum?! am exclamat eu, uimit.

— Simplu: mi-am părăsit căminul conjugal. Adică nevasta și copiii.

— De ce?

— Cum poți să pui o asemenea întrebare naivă? M-am încurcat cu alta.

— Oribilă chestie! am exclamat eu, sincer indignat.

— Bineînțeles că e oribilă, a recunoscut Zaharia. Ce, crezi că te-am chemat ca să mă feliciți? Vreau să-mi dai o mână de ajutor.

— Cum?

— Să te duci la nevastă-mea și să-i spui.

— Păi de ce nu-i spui tu?

— Cum o să-i spun eu așa ceva?! Ar avea un șoc. Trebuie să te duci tu, în calitate de prieten, și să i-o spui pe ocolite. Adică să inventezi ceva ca să atenuezi impactul, s-o iei pe departe, să-i dai exemple...

— Ce exemple?

— Nu știu, te privește. Zi-i, de pildă, că și Shakespeare și-a părăsit familia, că și Richard Barton a divorțat de Liz Taylor. În sfârșit, te mai documentezi, cauți și alte nume celebre. Totul e să fii cât mai diplomat, adică să-i spui adevărul doar pe jumătate. Mâine de duci din nou și-i mai spui un sfert. Poimâine la fel. Înțelegi? Vreau să aranjezi în așa fel lucrurile încât să nu se enerveze și să mă caute pe la serviciu, să afle șefii și să iasă tămbălău, mai ales că e vorba de o colegă la mijloc. Acuma înțelegi? Du-te. Eu te aștept aici. Și fii diplomat.

— Nicio grijă.

M-am dus. În mai puțin de o oră eram înapoi. Dar nu singur, ci cu soția și cei doi copii, cu părinții lui, cu părinții ei, inclusiv un frate și o cumnată. I-am lăsat împreună, mi-am plătit consumația și-am plecat.

A doua zi, la serviciu, Zaharia s-a repezit la mine și m-a apucat de guler.

— Ticălosule, ce mi-ai făcut?

— Nimic, am răspuns eu, calm. I-am găsit pe toți adunați la tine acasă. Cumnată-ta telefona la Salvare. „Pun pariu cu voi că iar a făcut un accident cu mașina, a zis ea, exact în clipa în care intram pe ușă. Conduce ca o cizmă”. „Nu-i adevărat, am zis eu, ca să te apăr, conduce excelent”. „Ba nu”, a zis ea. „Ba da”, am zis eu, după care m-am enervat și i-am adus pe toți încoace. Știi că nu suport să pierd pariurile.

— Și diplomația? m-a întrebat el, abătut.

— Păi dacă n-am avut când?! Altfel, totul mergea perfect. Știi doar cum sunt poreclit...

CEVA DE REPARAT

Vecinul meu, Popescu, cu care nu am avut niciodată relații prea amicale, vine într-o seară, neanunțat, și începe să-mi inspecteze apartamentul.

— Dom-le, zice el, ce probleme ai, ți s-a spart vreo țeava, nu-ți merge televizorul, radioul, fierul de călcat, frigiderul?

— Toate îmi merg perfect, zic.

— Păcat, zice el.

— De ce?

— Aveam un om care îți putea rezolva orice problemă.

Pe gratis.

— Cine e omul?

— Un tip căruia i-am făcut un serviciu și care îmi este obligat până peste cap.

— Și?

— Păi, din moment ce mi-e obligat, trebuie să-mi facă și el un serviciu. Adică, veneam cu el la dumneata și-ți repara, de pildă, robinetul de la baie. Sau televizorul. Sau fierul de călcat. Sau altceva.

— Și?

— Ai răbdare. Dumneata, la rândul dumitale, mergi într-o vizită întâmplătoare la profesorul de limba română

Vasilescu de la etajul trei, cu care știi că ești prieten bun, te uiți prin casă, observi că are, să zicem, o defecțiune la televizor și îl recomanzi pe omul meu. Omul meu vine și repară defecțiunea pe loc.

— Și?

— Ai răbdare. Profesorul Vasilescu merge în vizită la colegul lui, Ionescu, profesorul de chimie. Cu acest prilej, el află că respectivului i s-a defectat, să zicem, casetofonul, și îl recomandă pe omul meu. Profesorul Ionescu, la rândul lui, îl recomandă pe omul meu profesorului de fizică, care trebuie să aibă și el ceva de reparat prin casă, măcar o priză sau un șaltăr.

— Și?

— Cum, și? Băiatul meu e corigent la română, fizică și chimie. Nu că nu ar fi capabil, dar e cam neatent și cam zburdalnic. Făcându-le serviciul respectiv, profesorii se vor simți obligați să fie mai blânzi și mai culanți cu el.

Nu se poate ca un om căruia îi faci un serviciu să nu se simtă obligat.

— Îmi pare rău, zic, dar nu am nimic de reparat în casă.

— Păcat... Omul meu ar fi rezolvat totul imediat. Dar poate că...

— Da, sigur. Poate că...

Și Popescu a plecat cu o rază de speranță în suflet.

TOTUL E SĂ ȘTII DE LA CINE IEI

Într-o zi, mergând pe stradă, observ un individ cu bască în cap care mă urmărea pas cu pas. Enervat, mă opresc, brusc, și-l întreb:

— Ce te ții, dom'le, după mine? De ce mă urmărești?

— Pe dumneata nu te cheamă cumva Ionel? îmi zice el, zâmbind numai pe partea stângă.

— Da, și ce-i cu asta?

— Păi, zice, noi am fost colegi în ciclul elementar.

— Nu cumva, zic, ești Gicu al lui Schirliosu, ăla de lângă fântână?

— Eu sunt! strigă Gicu, fericit că nu l-am uitat.

— Cu ce ocazie prin București? îl întreb.

— Nu sunt cu nicio ocazie. Locuiesc aici de douăzeci și cinci de ani. Mă mir că nu ne-am întâlnit până acum și că n-ai avut nevoie de mine.

— Păi unde lucrezi?

— La Casa de comenzi „Saturn”.

— Și ce ești acolo? Întreb eu, sincer interesat. Ești șef?

— Mai mult. Sunt mâna dreaptă a șefului. Când ai nevoie de ceva, vii la mine. Intri prin spate și te servesc imediat.

A doua zi, mă prezint la Gicu și plec acasă cu două sarsanale pline. Dar ce descoperă nevastă-mea? Că amicul meu, în loc de două kilograme de carne, cât plătisem, îmi dăduse doar un kilogram și jumătate. În loc de cinci cutii de sardele, îmi dăduse numai patru. Mă mai ciupise cu trei suluri de hârtie igienică, cu două pachete de șervețele și o cutie de ananas.

— O fi greșit omul, mă justific eu, s-o fi emoționat, nu putea să mă înșele pe mine, care i-am fost coleg de școală.

Fac în aceeași lună încă de două ori cumpărături de la Gicu și, de fiecare dată, individul mă înșela cu sume consistente. Nu m-am putut abține și i-am zis-o de la obraz:

— Bine, măi Gicule, tocmai pe mine te-ai găsit să mă furi?

— Dar ce te miri?

— Păi cum să nu mă mir?

— Ascultă, îmi zise el, grav, de tine n-am să mă feresc, voi fi sincer. Eu nu fur niciodată de la oameni necunoscuți. Eu fur numai de la oameni pe care îi cunosc bine și în care am încredere. Adică de la rude și prieteni. Când zic rude mă refer inclusiv la frate-meu, la soră-mea, la unchii și mătușile mele, inclusiv la cumătrul care mi-a botezat copiii. De ce? Pentru că niciodată un unchi sau o mătușă n-o să se ducă să mă reclame. Baza sunt, însă, prietenii. Pe ei îi ciugulesc fără milă. În fond, pentru ce să le faci servicii de pomană?

— Și ai mulți prieteni?

— Gârlă. Un prieten aduce pe altul, altul pe altul și așa mai departe. Mă crezi că n-am avut până acum nici cea mai mică reclamație?!

— Ești grozav, zic eu, uluit.

— Ideea nu-mi aparține, mărturisi Gicu, modest. Mi-a dat-o un mecanic auto, care îmi era prieten la cataramă.

I-am dus mașina să-i facă o reparație capitală. M-a furat cu patru mii. Când i-am zis, mi-a răspuns: „Fii deștept, fă și tu la fel cu prietenii tăi. Inclusiv cu mine. Când vin la cumpărături, găbjește-mă fără milă”. Așa că, asta e...

De atunci, n-am mai făcut cumpărături de la Casa de comenzi unde lucrează prietenul meu din copilărie. Acum o săptămână, văzându-mă pe stradă, mi-a făcut un semn cu degetul la obraz, adică să-mi fie rușine că nu-l mai caut. Poate n-o să mă credeți, dar am roșit.

LA MARGINE DE BUCUREȘTI

De mulți ani mă tenta Mitică să-i fac o vizită la casa lui de la margine de București. „Dom-le, îmi zicea, ești un criminal că nu vii să-ți petreci o sâmbătă, o duminică sau chiar pe amândouă la un loc, la mine, în mica mea curticică cu pomi, flori și iarbă verde. Pui o pătură pe iarbă, te întinzi pe ea, ascuți o privighetoare (strict naturală!) care-ți cântă la ureche, admiri un fluture care-ți trece prin fața nasului sau te amuzi cu o gărgăriță care ți se urcă pe mână. Ai să te simți ca la mama, ca la tata, ca la bunica și celelalte rude acasă. Te aștept cu toată dragostea, nu mă ocoli”.

Acum câteva zile, Mitică trecuse pe la mine și își reînnoise cu insistență invitația, prilej cu care îmi ceruse împrumut roata de rezervă a mașinii, un litru de ulei mine ral, o jumătate de litru de lichid de frână, o cheie de 13 și 500 de lei. Ce mi-am zis eu, acum, în sărbătorile de primăvară? Hai să-l vizitez pe Mitică. Voi petrece acolo, împreună cu soția și copiii, un minunat sfârșit de săptămână, la iarbă verde. De altfel, drumul nici nu a durat foarte mult: o oră și jumătate, cu ocolișurile și rătăcirile inerente.

Un lanț imens, care ar fi putut susține, la nevoie, chiar și ancora unui bătrân pachebot, era atârnat de poarta curții bunului meu prieten. Firește, lanțul nu ducea lipsă de un lacăt în greutate de o jumătate de kilogram. Ceea ce m-au indispus și mai mult, însă, erau cei doi dulăi de rasă veche care se aflau dincolo de gard și care manifestau față de mine și familia mea o antipatie nejustificată. Am făcut un ocol în jurul curții și grădinii, strigând cât mă ți ne-au plămânii: „Mitică! Mitică! Eu sunt! Am venit!”

Niciun răspuns. M-am adresat unui vecin. Acesta m-a întrebat:

— Dumneavoastră sunteți prietenul lui Mitică, cel care erați invitat să petreceți aici două zile la iarbă verde, la cântec de privighetori și zumzet de găze?

— Eu sunt! am strigat cu entuziasm. De unde știți?

— Chiar de la el. Mi-a zis: „vezi c-o să vină unul care o să zică așa și-așa. Dă-i papucii 4.

— Și el unde este?

— Unde să fie? La iarbă verde. Ce voiați să facă omul la sfârșit de săptămână?

GUTUIA

Acum câteva zile mă urc în liftul blocului alături de un bărbat care avea două plase. Ambele miroseau extrem de plăcut.

— Nu vă supărați că vă întreb, dar cred că aveți cu dumneavoastră niște gutui.

— Exact, zice el, ați ghicit, vin de la soacra mea, care mi le-a dat în dar. Sunt niște fructe foarte prețioase din toate punctele de vedere „inclusiv alimentar și estetic.

Între timp, a oprit liftul la etajul meu și am coborât.

Peste exact cinci minute sună la ușă personajul.

— Din câte am înțeles, zice el, vă plac gutuile.

— Mai mult simbolic, zic, pentru că ele îmi aduc în casă sentimentul toamnei și al culorii sale.

— Exact. Bine ați zis. Gutuile sunt simbolul toamnei.

V-am adus, în acest scop, o gutuie. Ce doriți să faceți cu ea?

— Ce să fac, zic, am s-o țin în casă pentru că miroase frumos.

— Să știți că puteți s-o și gătiți, zice el.

— Da?! Cum?

— Păi, zice, n-ați auzit de celebra mâncare de gutui?

— Nu.

— Stați că vă aduc rețeta.

Pleacă și se întoarce după un sfert de oră.

— Dom-le, zice, rețeta e simplă. Se face un sos pe bază de rântaș, cu un pic de ulei și ceapă.

— Scuzați-mă, zic, dar mi se pare exagerat să folosești ceapă într-o combinație cu gutuia.

— Dom-le, zice, nu te băga, această rețetă aparține soției mele, care lucrează în domeniul alimentației publice și care e specialistă. Ai grijă, însă, ca sosul să fie ușor dulceag, dat fiind faptul că ea e cam acrișoară.

— Cine? Gutuia?

— Nu. Nevastă-mea.

— Aha. De ce?

— Cum de ce? Din cauză că colega ei, Marcela, s-a aranjat să lucreze central, pe Brezoianu, în timp ce soția mea e în Titan.

— Dar ce legătură are asta, zic, cu gutuia?

— Vai de mine, zice, cum să nu aibă?! Poate nu vă place gutuia gătită și atunci o puteți face compot.

— Există, zic, pe piață compot de gutui.

— Există, dar eu vă învăț cum se face compotul de gutui în casă.

— Cum?

— Luați circa un kil de gutui, le spălați, le tăiați, în bucăți pătrate, o mutați pe soția mea la o unitate centrală, eventual pe bulevardul Magheru, ea vine și vă pune la fiert gutuile, după care dumneavoastră aranjați să fie tot șefă de sală, ca să fie pe aceeași funcție, între timp, după ce gutuile fierb suficient ca să...

— Ca să ce?

— Ca să se lege cu...

— Cu ce?

— Păi nu v-am spus?

— Nu.

— Atunci înseamnă că nu ne putem înțelege.

— Îmi pare rău. Poftim gutuia.

CE FACE OMUL CU MÂNA LUI

Îl întreb pe Mituș, vechiul meu coleg de birou:

— Cum stai cu mărtisorul?

— Mizerabil. Încă nu m-am decis ce să iau. Acum un an i-am luat nevastă-mii de la o bișnițăreasă de pe stradă o bufniță de sticlă. Cum

cu o noapte înainte avusese o insomnie și avea cearcăne la ochi, a luat atenția mea drept o ofensă și mi-a aruncat-o în cap.

— Nici eu, zic, nu am produs o impresie prea favora bilă asupra nevastă-mii anul trecut. I-am dus o pisicuță, uitând că anul precedent îi dădusem tot o pisicuță. Anul ăsta sunt hotărât să procur un mărtișor cât mai original. Ai vreo idee?

— Am, răspunse Mituș. Nevestele sunt foarte impresionate de mărtișoarele pe care soții le produc cu propria lor mână și inteligență. Hai să facem două mărtișoare. Du-te la șef și cere o învoire de două ore. Zi-i că te simți rău, trebuie să mergi până la Policlinică, iar eu te conduc, ca nu cumva să amețești.

M-am dus la șef și, profitând că acesta avea înăuntru pe cineva dinafară, i-am lăsat secretarei un bilețel. După care l-am luat pe Mituș și am fugit la mine acasă. Prietenul meu a luat imediat comanda procesului de fabricație. Mai întâi mi-a cerut o piuliță. Pe urmă a aprins aragazul, dând flacăra la maximum. În piuliță a pus patru nasturi de metal de culori diferite, o bucată de plastic, un ban vechi din aluminiu, un pix „Flaro” de culoarea fisticului, două capace de bere și un ciob de sticlă. După o oră, fiertura respectivă a dat în clocot. În acest răstimp, eu am cioplit în ipsosul care rămăsese de la ultima mea fractură la picior două forme: una pentru un vultur și alta pentru o gărgăriță. Am turnat apoi aliajul în formele respective și l-am pus în frigider pentru răcire. Între timp, specialistul Mituș a uitat o bucată de plastic pe aragaz, acesta a luat foc și a incendiat dulapul cu veselă. Am intervenit cu hotărâre și am lichidat incendiul cu ajutorul a două paturi, prilej cu care am spart opt farfurii, trei platouri și un serviciu de cafea de import. Pereții bucătăriei se afumaseră ca o uscătorie de prune, ca să nu mai vorbim de mirosul care pusese blocul întreg în alertă. Cercetând cele două mărtișoare, am descoperit cu uimire că vulturul semăna leit cu o rață leșească, iar gărgărița cu o broască țestoasă călcată de compresor. Tocmai atunci sosi și nevastă-mea căreia i-am înmănat în chip solemn mărtișorul, creație a inteligenței și bunăvoinței mele de soț. Am văzut o la crimă în colțul drept al ochiului ei stâng. Grozav o impresionasem.

A doua zi am făcut amândoi socoteala dezastrului: o mie cinci sute douăzeci de lei, cu zugrăvit cu tot.

GRIJI

— Cum îți spuneam, draga mea, am avut un uichend extrem de reușit. Dimineața ploua, e adevărat, dar lupă-amiază se făcea splendid, munții arătau minunat, parcă erau un decor de teatru realist. Soțul meu a avut relație și a obținut un apartament oficial la hotel, cu o terasă imensă, unde ședeam aproape tot timpul întinși pe șezlonguri, a fost o folie. Dar știi cine s-a simțit cel mai bine? N-o să-ți vină să crezi. Ala mic, dragă. Respira aerul de munte cu amândoi plămânii, pur și simplu se îmbăta de plăcere, alerga pe poiene și prin pădure toată ziua, se tăvălea prin iarbă, alerga după mingi, toți îl admirau și-l mângăiau pe creștet. Îl cunoșteau toți portarii și ospătarii, directorul hotelului era ahtiat după el, în fie care dimineață îi făcea cadou o ciocolată „Toblerone”, ca să nu-ți mai spun că din cauza nebuniilor lui am tras o spaimă îngrozitoare. După o ploaie s-a jucat prin iarbă, s-a udat flească, bineînțeles că a răcit, a tușit, nici eu, nici bărbatu-meu n-am închis un ochi toată noaptea, caută un doctor, dă-i antibiotice, ce să-ți mai spun, am tras o spaimă soră cu moartea. A doua zi era bine mersi, avea chef de plimbare și de joacă, deși eram frânți de oboseală, a trebuit să ne sculăm și să-l ducem afară. Într-o seară, ca să nu se plictisească, l-am dus la un restaurant cu program artistic (programul era cam slăbuț, cânta o solistă grasă și fără voce), dar noi am mâncat un pește delicios, iar pe el cu ce crezi că l-am regalat? Cu icre negre. Îi tăiam feliuțe mici de pâine, îi puneam puțin unt deasupra și pe urmă un strat gros de caviar. Mânca și se lungea pe botic de plăcere.

— Dragă, dar ce rasă e al tău?

— Caniș, bineînțeles.

— Nu știu de ce, dar aveam impresia că tu ai pechinez.

— Nu, dragă, eu întotdeauna am avut numai caniș alb. La 5 iunie împlinește cinci anișori și vreau să-i organizez o aniversare cu invitați. Veniți și voi cu pisica, lui îi plac foarte mult pisicile. În iulie vrem să-l ducem puțin la mare, mă topesc de plăcere când îl văd alergând pe plajă și lăsându-și urmele lăbuțelor pe nisipul umed. Ca să nu mai vorbesc de aerul sărat și iodat care-i face foarte bine la gât.

Draga mea, îmi pare rău, te las, trebuie să-i fac o băiță. A fost la plimbare și s-a murdărit pe lăbuțe. Îți telefonez mai târziu, după ce-l culc. Pa!

ORIGINALUL

Soția mi-a făcut, cu câțva timp în urmă, o declarație care m-a tulburat profund.

— Dragul meu, mi-a zis ea într-o dimineață, pe când încercam cu foarte multe dificultăți să mă pun pe picioare, viața împreună cu tine este atât de plicticoasă, încât îmi vine să mă urc pe tavan.

— Și de ce n-o faci? am întrebat eu, încercând să în ping discuția pe o pantă glumeață.

— E adevărat, continuă soția, pe un ton care excludea orice posibilitate de ironie, că nu m-ai dus într-o sală de teatru sau cinema dinainte de căsătorie, dar pentru asta te iert, prefer să te văd dormind acasă decât la o piesă de teatru sau la un film într-o singură scrie. Ceea ce mă scoate din minți este faptul că ai devenit un tip cu desăvârșire plicticos, banal ca o cioară, vorba poetului.

Un bărbat adevărat este în stare să suporte orice umilință sau jignire, cu condiția să nu-i spui că e un individ banal și plicticos. Iată de ce, în clipa următoare, am hotărât solemn să-mi schimb total felul de a fi, adică să devin un tip original, așa cum există atâtea prin cele 7 arte, adică filme, literatură, arte plastice *etc.* În ziua respectivă, am spălat vasele, am măturat prin toată casa, fluierând de mama focului. A doua zi, dimineața, m-am sculat la ora cinci și am făcut piața, după care am ales spanacul, l-am pus la fiert și i-am dus nevastei cafeluța la pat.

— Ce părere ai de mine? am întrebat-o, cu pieptul bombat de mândrie.

— Da, e ceva, dar asta nu e totul.

Reproșul ei m-a îndârjit și mai mult. În ziua următoare, când m-am întors de la serviciu, am urcat din balcon în balcon până la etajul zece, unde locuim, și am intrat în casă pe fereastră, făcând-o să leșine de spaimă. În după-amiaza aceleiași zile am dus-o la vernisajul unei expoziții de monede de pe vremea gepizilor, la alta de

câini pitici, la un film de război în două serii și la un spectacol de circ. La întoarcere, nu se mai putea ține pe picioare, așa că am adus-o acasă pe brațe. Ieri am luat-o cu mine la pescuit, deși acesta este prohibit. Paznicul bălții m-a găsit ținând în mână un băț gol și a început să râdă în hohote.

— Dumneata, a zis el, pescuiești fără fir? Cum e posibil așa ceva?

— Din moment ce există telegraf fără fir, de ce nu ar exista și pescuit fără fir! am răspuns eu, indignat, spre hazul imens al soției.

Toate astea, și multe altele, m-au făcut să cresc în ochii ei. Ce nu știe ea este că, prins de euforia originalității cu orice preț, am făcut câteva trăsnași la serviciu (de pildă, am legat un fir de nylon la ușa șefului, acesta s-a împiedicat, a căzut, și-a spart capul — ceva foarte hazos, au râs toți colegii) din pricina cărora am fost retrogradat cu două clase. Vreau să văd ce-o să zică mâine după amiază, când o să-i aduc leafa.

SUFLETE TARI

În clipa în care s-a anunțat oficial, că în cadrul micii cooperative „Clipsul de argint”, își va face apariția un revizor contabil, circa 49,5 la sută dintre cooperatori au leșinat, restul de 50,5 la sută fiind învoiți.

— Am fost turnați! a urlat șeful unității, cu lacrimi adevărate curgându-i pe obraji, gândindu-se desigur la materialele pentru confecționat clipsuri și nasturi intro duse în unitate pe sub mână. E cineva aici la noi care toarnă.

Secretara șefului o luă prima la fugă și se încuie în debaraua în care pregătea cafelele. Șeful veni după ea.

— Geta, jură-te pe Neluțu că nu ești tu turnătoarea, jură-te!

— Mă jur, urlă Geta, să nu mai apuc să-i sărut năsucul dacă am făcut eu ceea ce zici tu că am făcut!

Magazionerul o fugări pe contabilă prin toată cooperativa, fiindu-i, de fapt, nevastă, și după ce aceasta primi două palme conjugale, mărturisii că nu a putut face acest gest nici măcar în vis. S-a mers din om în om și s-a discutat de la suflet la suflet. Era clar că cineva din micuțul și aparent închegatul colectiv de făuritori de clipsuri și

nasturi de sidef turnase și-l pusese pe revizorul contabil pe urmele lor, dar nimeni nu voia să recunoască. Era limpede că acest revizor contabil va descoperi lipsa flagrantă de acte acoperitoare, acte care nu mai puteau fi procurate în răstimp de câteva ceasuri.

— Clar, zice șeful cu privirea în gol, nu mai e nimic de făcut. Voi intra la apă.

— Dar eu?! urlă magazionerul.

— Dar noi?! gemură ceilalți.

Șeful ridică o mână și se făcu liniște.

— Vă iubesc prea mult, declară el cu o voce care ar fi făcut cinste oricărui mare actor de dramă. Iau totul asupra mea.

Toți cei din jur căzură la picioarele lui, plângând în hohote.

— Șefule, ești mare! Nu te-am meritat!

— Vei suferi ca un martir, dar un lucru să nu uiți: noi nu te-am turnat.

— Nu te vom uita! Eu ți-l înfiez pe Gelu și-l întrețin până la terminarea studiilor medii. N-o să-i lipsească nimic.

— Eu am să ți-o cresc pe Silvia până se mărită, am un nepoțel la Buzău, merceolog, și-a luat deja „Mobră”, îi cunun.

— Eu am să am grijă de soție, îi găsesc un loc în alimentația publică, o să o ajut să-ți trimită pachete, n-o să-ți lipsească nimic.

Șeful își stăpâni cu greu lacrimile. El spuse cu glasul sugrumat de emoție aceste cuvinte de-a dreptul șecspiriene:

— Am știut întotdeauna că am în jurul meu niște oameni și nu niște japițe.

În clipa următoare, pe ușă intră revizorul contabil.

CONFRUNTARE DE IDEI

— Dragul meu, îmi zice Bubu, cu o imensă tristețe pe chipul lui bucălat și roșcovan, de ce nu mai vii și tu pe la mine, să mai stăm de vorbă?

— N-am timp, îi zic. Nu-mi văd capul de treburi.

— Măcar o oră pe zi.

— Despre ce vrei să stăm de vorbă?

— Despre orice. Să schimbăm idei, să ne înfruntăm, să ne duelăm...

— Bine, dar pentru asta ne trebuie un punct de pornire. Ai citit vreo carte interesantă în ultimul timp?

— Nu pot să citesc, mă dor ochii. Cel mult o pa gină pe zi.

— Ai văzut vreun film, vreo piesă?

— Nu suport aglomerația, am vertij. Eu, la serviciu, merg pe jos, numai ca să nu mă urc în autobuz.

— La televizor ai văzut ceva care te-a interesat?

— La televizor nu mă uit decât la desene animate.

Radiațiile tv au asupra mea un efect teribil: adorm după cinci minute. Dar știi cum adorm? Tun.

— Și atunci ce idei vrei să schimbăm?

— Păi n-ai tu, că doar din asta trăiești?! Vii tu cu o idee, mi-o dezvolti, iar eu îmi dau cu părerea. Știi care e marea mea nefericire? Mă simt singur. La serviciu, cole gul meu de birou e un taciturn. Dacă deschide gura, nu vorbește decât despre fotbal, ceea ce pe mine nu mă interesează. Acasă, nevastă-mea, la fel, altă mutulacă. Cum vine de la serviciu se apucă de gătit, de făcut curățenie, de spălat și călcat.

— Cine vrei să facă treburile astea? Le faci tu?

— Ar fi culmea! Sigur că e ocupată, săraca, dar din cauza asta nu pot să am cu ea niciun schimb de idei, nivelul ei filosofic nu a crescut cu nimic în ultimul timp.

De-asta spuneam că am nevoie de tine, care vehiculezi tot felul de noutăți, ești informat...

— Bubuie, îi zic, îmi pare rău, dar fără o bază de discuție nu se poate face nimic. Uite, îți dau eu o carte foarte interesantă, o citești, și pe urmă, discutăm pe marginea ei.

— S-o citesc?! Păi dacă ai citit-o tu, de ce s-o mai citesc și eu? Îmi spui subiectul și discutăm.

— Nu, trebuie s-o citești și tu.

— Ți-am spus că nu pot citi mai mult de o pagină pe zi. Mă ustură ochii și adorm.

— Nu-i nimic. Dacă citești o pagină pe zi, într-un an și o lună o termini. N-are decât patru sute de pagini.

Bubu stă și se gândește îndelung. Pe chipul lui se citește, vorba poetului, o tristețe iremediabilă.

— Bine, zice el, într-un târziu, concesiv, adu-mi cartea.

AMBIȚIA ȘI URMĂRILE EI

Se pare că, alături de gelozie și prostie, ambiția este una dintre cele mai păguboase slăbiciuni omenești. Am să vă dau un caz petrecut pe strada mea.

La numărul 43 A, locuia o tânără brunetă, înaltă, cu părul până la coapse, cu ochii verzi și năsucul în vânt, deși teaptă și nostimă foc.

La numărul 45, adică alături, locuia un tânăr înalt, brunet, cu părul cârlionțat, cu ochii negri și strălucitori, având o minte ca briciul.

Cei doi se cunoșteau din copilărie și se iubeau din adolescență (sau invers). La vârsta de nouăsprezece ani ei s-au logodit, urmând să se căsătorească exact în ziua în care vor împlini douăzeci și unu fix, adică pe 12 august, într-o duminică. Amorul lor era cunoscut, toți locuitorii de pe stradă îi priveau cu duioșie când se întorceau de la școală mână-n mână și privire în privire, așteptând cu emoție să ia bacalaureatul, să dea admiterea la facultate și să-i vadă căsătoriți.

Într-adevăr, cei doi iau bacalaureatul cu brio, iau admiterea cu brio (la aceeași facultate), el pe locul unu, ca pe locul doi (sau invers), nunta urmând să aibă loc foarte curând, spre satisfacția generală.

Dracul și-a băgat, însă, coada acolo unde nu trebuia, iscând o gâlceavă între cei doi. Mai precis, o ceartă copilărească din te miri ce (el i-a făcut o oarecare observație în legătură cu o anumită privire aruncată nu știu cui, ea a îi postat, nervoasă). Mofturi de îndrăgostiți, au zis părinții și celelalte persoane din anturaj. Cei doi nu și-au vorbit o zi, două, trei: ea aștepta ca el să-și ceară scuze, el aștepta ca ea să-și ceară scuze, dar, din păcate, niciunul nu voia să cedeze (orgoliu stupid), ba, dimpotrivă, ambiția amândurora creștea văzând cu ochii (mai ales noaptea, când se zvârcoleau de nesomn), fabricând cele mai aiuristice gânduri de răzbunare. În cea de-a patra zi, ea i-a trimis înapoi toate bilețelele de dragoste, inclusiv micile atenții primite în decursul anilor, el procedând la fel. Părinții au întrebat-o pe fată, îngrijorați: — Dragă, ce-i cu voi, nu vă mai căsătoriți?

— Nu! a răspuns ea, îndârjită. Cu el, nici în ruptul capului! Prefer să iau pe primul bărbat întâlnit pe stradă decât pe el!

Hotărâre nebunească, în care nimeni nu credea. Și, totuși, mintea ei înfierbântându-se peste măsură, chiar așa a procedat: ieșind în stradă, întâmplarea face să se întâlnească cu un vecin în vârstă de treizeci de ani, de me serie vameș, un tip șters, cu început de chelie, cu nasul cam borcănat, dar liniștit și cuminte ca o fată mare, rămas burlac până la acea vârstă din pricina timidității. Fata l-a întrebat ce face, el a răspuns că bine, se duce la serviciu, ea l-a chestionat de una, de alta, pe urmă l-a invitat la cofetărie unde, în timp ce mâncau o savarină, i-a zis, brusc: „nu vrei să te căsătorești cu mine?” Vameșul s-a albit la față (cunoștea amorul ei cu respectivul logodnic), s-a agățat bine de scaun, a băut o gură de apă rece și a zis: „Păi...” „Știu la ce te referi, a zis ea, dar relația dintre mine și el s-a terminat, vreau să mă căsătoresc cu tine imediat, sper că ești de acord”. „Sigur că da, a zis el, bâlbâindu-se, sigur că da, dar...” Și iar a trebuit să mai înghită o gură de apă, ca să nu leșine.

În fine, cei doi s-au căsătorit, făcând nunta chiar în ziua în care trebuia să aibă loc ceremonia cu tânărul logodnic care era, în felul acesta, pedepsit în chip nemilos. Dar el ce-a făcut, la rândul lui, ca să se răzbune pe gestul ei incalificabil? S-a căsătorit cu o vecină, tânără în vârstă de douăzeci și trei de ani, care, nereușind de trei ori la medicină, se făcuse cosmeticiană.

Trecură anii și cei doi, vecini fiind, se vedeau zilnic, dar nu-și vorbeau, nu se salutau, comportându-se ca doi străini. Firește, ambii erau nefericiți în căsătoriile lor, cea ce mârșni peste măsură locuitorii întregii străzi, care îi îndrăgiseră atât de mult. Ea nu-l putea suferi pe vameș, care, deși supus și la locul lui, se îngrășase, era necioplit în relațiile intime, sforăia cumplit și mânca zilnic ceapă și usturoi, ceea ce pe ea o umplea de greață și oroare. În plus, îi făcuse doi copii nereușiți: un băiat cu capul mare și cu un ochi zbanghiu și o fetiță cu tendințe spre obezitate. Nici el nu o ducea prea bine cu cosmeticiana, care era nu numai grasă, ci și geloasă și nervoasă, îi făcea zilnic două-trei scene de isterie. În plus, copilul pe care-l născuse avea buză de iepure și trebuise operat în câteva rânduri. Cei doi foști logodnici făceau, însă, toate eforturile pentru a ascunde situația lor sufletească, se prefăceau fericiți și liniștiți în căsniciile lor.

Ea, de pildă, fu atât de neclintită în ambiția ei nestrămutată de a-i dovedi lui cât le minunat se simte alături de vameș încât nu-și înșelă niciodată soțul (care ar fi meritat-o din plin), deși șeful ei de serviciu era oricând gata să-și lase familia și onorurile sociale pentru a o cuceri. El, la fel.

Dar viața, cu dibăcia ei neîntrecută, rezolvă, în cele din urmă, situația celor doi nefericiți: vameșul căzu răpus de o pancreatită intempestivă (nu băuse alcool, nu fumase, dar avusese oreon în copilărie), iar cosmeticiana, înamorându-se de un client mai tânăr, sportiv de performanță, căruia îi făcea adesea ședințe de tratarea acneei juvenile de care suferea, luă nenumărate pastile pentru a slăbi, până când dădu în anemie pernicioasă, și se prăpădi. Rămași, el-văduv și ea-văduvă, cu copiii aranjați, între timp, la casele lor, cei doi se întâlniră, întâmplător, la coadă la lapte. Era ora șase și un sfert dimineața, într-o frumoasă zi de aprilie. Ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat, ea îi zâmbi, el îi zâmbi și îi strânse mâna cu înfrigurare, după care începură să plângă amândoi în hohote, încât lumea din jurul lor se tulbură și se emoționa fără să știe despre ce-i vorba.

— Dragul meu, deși au trecut treizeci de ani de-atunci, îi șopti ea, cu voce sugrumată, te iubesc la fel.

— Și eu, răspunse el, cu obrazii leoarcă de lacrimi.

Plecară amândoi, fericiți până în vârful unghiilor (uitând să mai cumpere lapte), depuseră actele la Starea Civilă și se căsătoriră pe loc, spre marea satisfacție a locuitorilor (câți mai erau în viață) de pe strada noastră. Dar după cât timp și câte suferințe! Ce preț cumplit plățiseră ei pentru fericirea lor târzie!

În fine, asta e povestea (vai, adevărată!) pe care am ținut să v-o spun.

LOGICĂ

— Dragă, sper că știi cine e la telefon?

— Nu.

— Sunt eu, Pufulete, fostul tău coleg de elementară.

— Ce s-a întâmplat?

— Dragă, știu că tu ești realist, ți-am urmărit lucrările, mi-am dat seama care-i stilul tău preferat, vreau să-ți spun, totuși, o întâmplare

complet absurdă, lipsită de orice logică, poate o folosești undeva sau poate o dai unui coleg, ești atent?

— Bineînțeles.

— Ascultă ce mi s-a întâmplat acum câteva zile, ceva care depășește orice imaginație. Mă oprește un echipaj de miliție și îmi cere actele la control, după care mi se reproșează că nu îmi funcționează un far. „Pardon, zic eu, e o neglijență a mea, plătesc pe loc amenda, cât mă costă?” După care ei se învârt în jurul mașinii și mă întreabă o chestie complet aiurea: ce am în portbagaj. Eu zic că am roata de rezervă, ei zic că roata de rezervă nu guiță, și atunci am deschis, fiind și eu curios. Înăuntru se aflau zece purceluși de lapte, care, luați de lângă mama lor cam devreme, începuseră să plângă ca niște copii.

Le explic cum că acești nevinovați purceluși urmează a fi serviți la o cumetrie pe care trebuie s-o am în familie, tipii insistă și mă întreabă dacă mai am și altceva în genul pourceilor în mașină, uitând complet de faptul că îmi descoperiseră un far defect și că trebuia să plătesc amenda respectivă. Eu zic că nu mai am nimic, dar ei descoperă cincizeci de găini tăiate. Diabolici cum îi știi, insistă și descoperă și cinci curcani proaspăt sacrificați, o puțină cu telemea și una cu măsline. Unul dintre tipi zice că mă știe după figură și mă întreabă dacă nu cumva eu sunt responsabilul restaurantului „La patru găini”, am zis că da (pentru că ăsta era adevărul), după care mi se face aluzia cum că aș fi sustras aceste alimente, ei fiind dinainte informați despre respectiva acțiune. Eu mă revolt, firește, și zic că asta este o chestiune care mă privește personal și-i somez să mă amendeze imediat pentru farul care nu funcționează. Crezi că m-am putut înțelege cu ei? Parcă vorbeam limbi diferite. „Lasă-l dracului de far, a zis unul dintre ei, pentru asta te iertăm”. „De ce? De ce să mă iertați? De ce nu vă faceți datoria? Pentru far m-ați oprit, pentru far să mă sancționați!”

— Și?

— Nimic. Au făcut cum au vrut ei. Vreau să-i reclam până sus de tot.

— Neapărat.

— Mă ajuți să scriu reclamația?

— Te ajut.

NEPOATELE

Duțu, vecinul meu, mă vede acum câteva zile supărat.

— Ce e, dragă, ce-ai pățit, de ce nu vii la mine să-mi ceri sfatul, știi că oricând îți stau la dispoziție.

— Uite, zic eu, m-am certat cu șeful meu, contabilul șef. Deși lucrarea pe care o făcusem era perfectă, ceea ce s-a și dovedit ulterior, el a avut față de mine o atitudine necivilizată, m-a bruscă și m-a jignit. Vreau să mă iau de piept cu el, să merg până în pânzele albe, trebuie să mi se facă dreptate.

Duțu mă acoperă cu privirea lui albastră și blândă, mă ia pe după umeri, mă invită înăuntru și-mi oferă o cafea.

— Dragul meu, îmi zice el, îmi pare rău că trebuie să ți-o spun franș, dar nu faci bine ceea ce faci. Nu e bine să te-ai rău cu contabilul șef. Ți-o spun ca la un frate și din propria mea experiență. Într-o zi, contabilul meu șef mi-a dat cu o lucrare în cap; avea dreptate, greșisem în mod grosolan. Eu i-am zis: „vă mulțumesc, ați fost drăguț, eu, dacă eram în locul dumneavoastră, procedam mult mai aspru, aș fi mers până la sancțiuni administrative”. Ei bine, s-a întâmplat să greșesc încă de câteva ori, ceea ce pe individ l-a scos din minți și l-a hotărât să mă dea afară, pe bună dreptate, mai ales că făcusem și trei absențe nemotivate într-o singură săptămână. Și, atunci, m-am gândit că trebuie să găsesc o soluție ca să mă împac cu acest contabil șef.

— Și ai găsit-o?

— Bineînțeles. Altfel n-aș mai fi fost în funcție.

— Ce soluție ai găsit?

— Am făcut diferite investigații asupra vieții lui personale și am aflat că are o nepoată chioșpalie la Mizil.

Prin diferite combinații, am reușit să o cunosc și s-o conving că m-am îndrăgostit de ea nebunește. Contabilul șef a aflat și chiar a doua zi mi-a zâmbit de față cu toți colegii. Ca să fiu și mai sigur că nu mi se va întâmpla nimic pe linie profesională am dus lucrurile până la ultima lor consecință. Adică m-am însurat cu nepoata respectivă.

— Și? Ești fericit în căsnicie?

— Care căsnicie?

— Căsnicia cu nepoata contabilului șef.

— Între timp, contabilul șef a fost mutat. Iar eu, bineînțeles, am divorțat. Te-ai interesat dacă nu cumva șeful tău are o nepoată nemăritată sau divorțată? Chiar dacă nu te însori cu ea, dă-i speranțe, aruncă o rază de lumină în universul ei limitat. Contabilii șefi sunt foarte sensibili la situația nepoatelor, ți-o spune un om care a verificat chestia asta pe pielea lui.

A doua zi am verificat, din pură curiozitate: are sau n-are contabilul meu șef vreo nepoată? Avea patru. Drept pentru care l-am reclamat, în scris, către director. De ce?

Una dintre ele își făcuse formele de plecare definitivă.

CORUPEREA

Dudulău ședea în fața șefului cu capul plecat; pe chipul lui se putea citi un sincer sentiment de vinovăție și căință.

— Măi Dudulău, zise șeful cu fața împietrită, cum ai putut tu să faci una ca asta? Cum ai putut să te.com porți atât de iresponsabil cu geanta în care se aflau documente de valoare ale instituției? Cecuri, borderouri, ștate...

— Tovarășe șef, rosti Dudulău, am fost victima unui act premeditat. Tocmai mă întorceam de la centrală, ținând strâns în brațe servieta plină doldora cu documente prețioase. La un moment dat, cu cine credeți că mă întâlnesc pe stradă? Cu Podârcă, individul acela brunet și infect de la serviciul administrativ. „Măi, Dudulău, mi-a zis el, insinuant, unde te grăbești tu cu atâta sânguință, de unde atâta conștiință pe tine? Eu, de pildă, m-am învoit pentru o problemă de familie, dar asta nu înseamnă că n-am să servesc o ciorbă de burtă și-o halbă de bere la bufetul „Căpșunica”. Ca să nu mai lungesc povestea...

— V-ați dus la ciorbă de burtă.

— Exact. Ticălosul de Podârcă nu s-a oprit aici, el și-a dus mai departe planul lui mârșav de corupere: a cerut zece mici proaspeți și mustoși, de se topeau în gură, și două baterii de „Jidvei” brumate. Când am plecat de la bufetul respectiv, eu având intenția clară de a veni la serviciu, el a început să-mi vorbească despre niște păstramă de oaie pe care o are acasă și despre o damigeana de tul burel. Am

ajuns la el acasă și, în momentul în care pastrama sfârâia pe un grătar cu cărbuni, el m-a întrebat cu perfidie Dudulău, unde e servieta?” Mi-am dat seama imediat că o uitasem sub masă la bufetul „Căpșunica”, am luat un taxi, m-am dus acolo, găsesc servieta.

În sfârșit, mă întorc la ticălosul de Podârcă, consumăm pastrama, consumăm tulburelul, după care eu declar se lemn că trebuie să mă întorc urgent la serviciu, la care el începe să râdă, zicând: „să fii tu sănătos, că programul s-a terminat de acum patru ore”. În clipa aceea îmi dau seama cu toată luciditatea că servieta îmi dispăruse din nou: o uitasem în taxi. Chem un alt taxi și mă duc la biroul de obiecte uitate al I.T.B-ului, găsesc servieta și mă întorc la Podârcă, ca să terminăm damigeana de tulburel. Plecând spre casă și fiind drogat cu bună știință de acest element dușmănos și descompus, m-am trezit la ușa apartamentului meu cu servieta goală. Documentele dispăruseră. Mâna criminală își atinsese scopul.

Șeful scoase respectivele documente din sertar și i le înmână lui Dudulău.

— Ei bine, zise el, pentru ca pe viitor să nu mai folosești cuvinte mari, vreau să te anunț că ticălosul și mârșavul de Podârcă le-a oprit la el, pentru ca nu cumva să le pierzi pe drum. Mi le-a adus de dimineață, la prima oră.

Dudulău le luă cu mâinile tremurânde și le îndesă în servieta lui jerpelită, apoi se îndreptă spre ușă, bâiguind:

— Înseamnă că are, totuși, un fond sufletesc bun...

Nu-i așa?

DEBUTANTUL

Într-o noapte, înarmat cu o rangă și cu un cuțit de bucătărie, m-am plimbat până dimineața pe stradă, pândindu-l pe individul abominabil care îmi zgâria mașina. De fapt, de ce spun cu că mi-o zgâria? Individul respectiv se iscălea cu nerușinare (bineînțeles, indescifrabil) pe capota Daciei mele sau îmi trimitea diferite mesaje scrise cu un cui pe cele patru portiere, ca, de pildă: „netalentatule, lasă-te de scris!”, „ultima ta piesă e catastrofală! etc.

Dar individul n-a apărut. Noaptea următoare am stat de veghe în balcon, mascat de o perdea de rufe puse la uscat și înarmat cu pușca de vânătoare.

Investigațiile mele nu au rămas fără rezultat. După șaptesprezece nopți de pândă am prins răufăcătorul asupra faptului. L-am lăsat să-și scrie mesajul în tihnă, după care i-am pus mâna în beregată.

— Bestie, am urlat, până aici ți-a fost! Te distrug!

Răufăcătorul, laș peste măsură, a îngenuncheat, cerându-mi iertare:

— Nu mă omorî, am doi copii, doi nepoți și o mamă paralizată.

L-am luat de guler și l-am dus la lumină, voiam să văd cum arată la față această ființă care nu-și merită numele de om. Stupoare: respectivul nu era altcineva decât vecinul meu de apartament, pensionar în vârstă de peste șaptezeci de ani, cu care întrețineam relații dintre cele mai amicale.

— Vasăzică, dumneata ești individul?! am întrebat eu, cu glasul sugrumat de furie și uimire.

— Eu sunt, a răspuns vecinul, cu lacrimile curgându-i pe obraji.

— Dar de ce? am urlat eu. De ce? De ce?

Ne-am așezat pe scările blocului și l-am ascultat.

Vorbea convingător și curgător.

— Vă urăsc, a răspuns el, și bine ați făcut că m-ați întrebat de ce. Vă urăsc pentru că sunteți egoist! Pentru că nu vă gândiți decât la opera dumneavoastră! Pentru că nu vă gândiți decât la gloria dumneavoastră! La sărmanii debutanți nu vă gândiți, nu-i ajutați să se lanseze, îi lăsați să moară anonimi, fără o vorbă bună, fără un sfat, fără o încurajare. Leșind la pensie și având foarte mult timp liber m-am apucat să scriu povestea vieții mele, un roman în trei volume, de nouă sute de pagini. Eu, după cum știți, am fost inspector financiar și, în decursul a patruzeci și cinci de ani de activitate, am cunoscut diferite persoane: contribuabili, debitori, creditori, evazionști fiscali, contravenienți etc. Toate aceste ființe au fost descrise în opera mea până la ultima centimă. M-am dus cu el la diferite edituri și toate mi l-au respins sub diferite pretexte, la ultima fiind sfătuit să-l public la Editura Finanțelor, pentru ca apoi să aflu că o astfel de editură nu există. Am transformat romanul în scenariu de film.

Mi-a fost respins. L-am transformat în piesă de teatru.

Mi-a fost respinsă. L-am transformat în poem, în baladă, în fabulă, în text de muzică ușoară. Nimic. Eșec după eșec.

— Deci acesta este motivul pentru care îmi zgâriaai mașina? am întrebat eu, copleșit.

— Da.

— Dar de ce nu ai venit la mine cu manuscrisul?

Ți-aș fi dat diferite sfaturi folositoare.

— Sunt timid. Deși am împlinit o vârstă oarecum înaintată, sunt timid.

— Dă-mi manuscrisul.

— Ultima variantă? Epigrama?

— Păi ce, l-ai făcut epigramă?

— Da.

Mi-a dat-o pe loc. O avea în buzunar.

— Mi-o trimiteți la „Urzica”, cu o recomandare? Mă ajutați să debutez?

Am trimis-o chiar a doua zi.

De atunci au trecut mai bine de șase luni și bestiile de redactori nu mi-au dat niciun răspuns. Ba, mai mult, când le telefonez, se ascund.

Ieri noapte l-am surprins pe autor în imediata apropiere a mașinii mele, înarmat cu o sticlă de benzină și un chibrit.

NECRUȚĂTORUL

Gore are încredere oarbă în mine. Mă vizitează o dată pe săptămână ca să-mi povestească ultimele evenimente din viața lui personală, să le analizăm temeinic împreună și să-i dau sfaturile cuvenite.

Ultima oară purta pe suflet o mare povară, o mâhnire nețărnută. L-am ascultat fără să clilesc.

— Știi cât de mult și de profund o iubesc pe nevastă-mea și c-am luat-o din cea mai curată dragoste. De câte ori plec de la serviciu spre casă parcă prind aripi, nu mai am răbdare să iau metroul și autobuzul, alerg pe străzi ca un vultur, smulgând de ici o floare, de aici o rămurea, ca să i le dau când mă întâmpină în prag, cu chipul luminat de dragoste și bucurie. Dar știi ce mi s-a întâmplat ieri? O

chestie îngrozitoare. În loc să fug spre Geta mea cea scumpă, am intrat într-un local cu o colegă, Tanța, femeie singură, despărțită de câțiva ani de soțul ei, o ființă drăguță veselă și șarmantă, ne simpatizăm reciproc de multă vreme. S-a întâmplat să plecăm împreună de la birou și eu, fără nicio premeditare, am invitat-o să bem o bere. De la bere am trecut la două fripturi cu garnitură și la o baterie de vin. Se scurseseră trei ore fără să ne dăm seama, eram veseli, râdeam și ne sorbeam din ochi, uitasem cu desăvârșire de Geta, nevastă-mea. Tanța mi se părea cea mai fermecătoare femeie de pe lume, nu mă mai săturam s-o privesc și s-o ascult. La un moment dat, pe cine crezi că văd intrând pe ușa localului? Pe Geta. Mi se înmoaie picioarele și, conform străvechii lașități masculine, fug la toaletă, ca să nu mă vadă. Aici, mă spăl pe față cu apă rece, mă uit în oglindă și-mi spun cu cel mai sincer dispreț: „Nemernicule, ce-ai făcut? Erai pe cale să-ți distrugi fericirea conjugală! Du-te repede și cere-i scuze! Du-te!” Am ieșit din nou în salonul lui calului și am căutat-o cu privirea. Mai bine aș fi spart zidul de la toaletă și aș fi fugit prin spate, ca să nu mai văd ce-am văzut ! Mai bine s-ar fi căscat pământul și m-ar fi înghițit! Cu cine crezi că era Geta la o masă?

— Cu Tanța, zic eu, mergând la sigur.

— Nu. Cu un fost coleg de liceu. Ședeau cu câte un pahar de bere în față, își vorbeau și se ascultau cu profund interes. Mi s-au înmuiat picioarele, mi s-a făcut rău de la inimă. Am luat un taxi și am venit acasă. S-a întors și ea după un sfert de oră. I-am declarat solemn: „Draga mea, din clipa asta totul între noi s-a terminat. Totul s-a sfârșit. Orice aș fi crezut despre tine, dar că te întâlnești cu un bărbat într-un local, nu. Îmi pare rău, ești un om minunat, te iubesc nespuse, dar nu te pot ierta. Nu pot!” Ce zici, pot s-o iert?

Am tăcut. Apoi, într-un târziu, l-am întrebat:

— Și cu Tanța ce s-a întâmplat?

— Nimic. Am dus-o acasă cu taxiul. Azi, la birou, ne-am zâmbit cu duioșie. Dar ce legătură are una cu alta?

COMBINAȚIE

Vasile, prietenul meu de la etajul șapte, vine într-o dimineață, intempestiv, să-mi facă o propunere.

— Dragă, îmi zice el, am o idee de milioane.

— Ce idee?

— Am o rudă apropiată într-o localitate apropiată.

— Așa.

— Și această rudă are doi porci.

— Și?

— Pe unul dintre ei îl vinde.

— Și?

— Hai să-l cumpărăm pe dindouă.

— Viu?

— Bineînțeles.

— Și unde-l tăiem?

— Aici.

— Unde „aici”? În apartamentul meu?

— Nu. Al meu. Am o baie foarte spațioasă. Îl tai în cadă. Nu se prinde nimeni. Înainte de a-l tăia, îl anesteziez. Îi pun alcool în mâncare și adoarme pe loc.

— Cine-l taie?

— Eu.

— Ești capabil?

— Vai de mine! Îți tai și un bou. Un unchi de-al meu a fost parlagiu. Știu totul. Eu îl tai, eu îl tranșez, eu îl prelucrez. Fac tobă, cârnați, șuncă, afumături. Dumneata n-ai nicio problemă, eu mă ocup de toate.

— Scuză-mă că te întreb: afumăturile unde le faci?

— Pe balcon. Am o instalație specială de produs fum.

Dai foc la rumeguș și dogoarea, împreună cu fumul, se duc către cârnați pe un burlan, în așa fel încât și fumul și dogoarea să fie reci. Înțelegi?

— Dogoare rece?

— Da. În felul ăsta cârnațul rămâne fraged. Îți spun, facem o combinație de milioane. Juma-juma.

— Și de ce m-ai ales tocmai pe mine în combinația asta?

— Cum de ce? Pentru că ai mașină. Mergem cu

„Dacia” dumitale și luăm porcul.

— Viu?

— Viu. Bineînțeles. Îl luăm, îl punem în portbagaj, îl aducem, îl tai, îl prelucrez, plătim totul pe din două. Eventual, îți dau dumitale tot șoriciul, ca să amortizăm transportul.

— Mulțumesc, dar nu am voie grăsimi animale și afumături. Sufăr cu stomacul.

— Da?! Îmi pare rău.

— Și mie. Totuși, din curiozitate, spunemi și mie unde locuiește ruda dumitale apropiată.

— Aici, la Dolhasca, lângă Suceava.

MOTIV PLAUZIBIL

Cum am ajuns la serviciu, Gică m-a apucat de mânecă și m-a tras pe un culoar mai ferit. Arăta ca un om aflat în cumpăna unor grele și insolubile probleme interioare.

— Sunt un om distrus. Vrei să mă ajuți?

— Bineînțeles, am răspuns eu, hotărât, aducându-mi aminte de vremurile când, într-un moment greu al existenței, Gică mi-a șoptit cât fac nouă ori șapte. Ce-ai pățit?

— Am lipsit trei zile de la serviciu. Nemotivat. Nu am certificat medical. Du-te tu și vorbește cu șeful. Mie mi-e frică.

— Și ce să-i spun?

— Nu știu. De aceea te-am ales pe tine, pentru că ești inteligent, ai fantezie. Spune-i că mi s-a întâmplat o chestie îngrozitoare.

— Ce anume? Dă-mi o idee, o pistă pe care să pornesc.

— Ți-am spus că nu am strop de fantezie. Zi-i că am fost plecat la înmormântarea unei mătuși în provincie și că m-a prins viscolul.

— În ultimele trei zile nici măcar n-a adiat.

— Atunci spune-i c-ai fost tu bolnav la spital și că eu te-am vegheat zi și noapte.

— Știe că n-am fost bolnav, m-a văzut în fiecare zi.

Gică intră în panică, se enervează.

— Atunci stoarce-ți mintea, găsește ceva, un motiv serios, plauzibil! N-ai nimic în cap?

— Ba da, zic eu. Din această clipă cred că ești salvat.

Am să-i spun o chestie de-o să rămână încremenit.

— Ce?

— Că te-au răpit niște extraterestri.

— Da?! Și unde m-au dus?

— În Cosmos, bineînțeles.

— De ce?

— Ca să facă experiențe pe tine. Să te pună în eprubete.

— Și cum am scăpat?

— Simplu: ai evadat.

Gică se gândește câteva clipe intens. Arată slăbit, e neras, ochii i s-au ascuns în orbite.

— Cred că ideea ta e bună. Du-te și spune-i-o. Roagă-l să mă ierte, să nu mă sancționeze.

Am plecat, dar Gică m-a ajuns din urmă peste câteva clipe.

— Știi ce m-am gândit? Că ar fi foarte bine dacă acei răpitori extraterestri m-ar fi jefuit și de bani. Chestia asta i-aș spune-o nevestei, care habar n-are că în acele zile și nopți, cât am dispărut, am jucat table și copeică și că am lichidat toată leafa.

— Dragă, zic, te privește, cu nevasta te descurci singur.

Am intrat la șef și i-am spus bazaconia pățită de Gică, fără să respir și fără să clilesc. Șeful se uita la mine cu o milă nesfârșită. N-am mai așteptat ironiile lui usturătoare, am ieșit repede în vârful picioarelor, profitând de telefonul scurt care tocmai sunase. După-amiază, m-am dus acasă la Gică pentru a sta de vorbă cu nevastă-sa, n-am putut să-l refuz. El mă aștepta la colțul străzii, fumând țigară după țigară.

— Cum a fost? m-a întrebat, nerăbdător, când m-am întors din casă.

— M-a crezut, i-am zis. A mai rămas să-i explici cum te-ai întors din Cosmos.

— Asta e un fleac. M-am întors cu o ocazie. Important e că a crezut restul.

Și Gică plecă fluierând, bine dispus, uitând să-mi spună „mersi”.

LA ANIVERSARE

— Dragul meu, sunt foarte emoționată!

— Dar ce s-a întâmplat?

— Astăzi se împlinește un deceniu de la căsătoria noastră.

— Da?! Cum a trecut timpul! Nu-mi vine să cred.

— Acum zece ani, pe vremea asta, mă purtai pe brațe.

— Eram mai tânăr, nu mă durea sciatica.

— Spunemi ceva frumos. Spunemi că au înflorit merii.

— Cum o să înflorească merii în plină iarnă!?

— Nu contează că e iarnă, tu spunemi că au înflorit merii și că mi-ai adus o crenguță pe care să mi-o pun la ureche.

— Așa ceva nu pot să spun. Merii sunt meri și ei trebuie să respecte legile naturii.

— Spunemi că sunt cea mai frumoasă femeie din lume.

— Păi ești tu cea mai frumoasă femeie din lume? Ești tu Miss Univers?

— Pentru tine aș putea fi...

— Exclus. Am citit într-o revistă care sunt condițiile și măsurătorile. Ai cu cinci centimetri mai puțin în înălțime. Ce să mai zic de lățime.

— Atunci spunemi că pentru mine ai fi în stare să faci orice nebunie.

— Adică ce? Spune concret. Să mă urc pe ziduri, să merg într-un picior, să mă lupt cu un taur sau cu un leu?!

— Și dacă aș face-o, la ce ți-ar folosi? Ce-ai avea tu de câștigat? Zău, ai astăzi niște gânduri și idei cu totul bizare.

Pari schimbată considerabil.

— Ai primit la serviciu o telegramă de felicitare?

— Da. Era anonimă.

— Ghici cine ți-a trimis-o?

— Cine?

— Eu.

— De ce?

— Ca să-ți aduc aminte că azi e aniversarea căsătoriei noastre.

— Și nu puteai să-mi spui asta de dimineață, la ceai?

Sau să-mi dai un telefon? De ce te-ai mai formalizat cu telegrama?

Cât te-a costat?

— Am cumpărat o șampanie. Vrei s-o desfaci tu?

— Și deseară, când suntem invitați la părinții mei, ce le ducem?

- Iartă-mă, dragul meu, nu te enerva.
- Dar nu mă enervez deloc. Îți explic niște lucruri foarte concrete, pe care tu nu vrei să le înțelegi.
- Ba da, le înțeleg.
- Bine, atunci pune ciorba la încălzit.

O VORBĂ BUNĂ

Aproape nu e zi în care să nu mă roage Eusebiu pentru o vorbă bună.

- Măi, îmi zice, ajută-l pe Doru, pune-i o vorbă bună, ce te costă?
- Pentru ce și cui să pun această vorbă? mă interesează.

Eusebiu vine imediat și-mi oferă toate detaliile, nu cumva să mă încurc.

— Fii atent, acest Doru e un tânăr de treizeci de ani, blond și cu cărare pe stânga, e fiul vecinului meu de apartament din dreapta, nu cumva să-l confunzi cu Doru de la etajul doi, care e brunet și pentru care o să te rog peste o săptămână tot de o vorbă bună. Acest Doru trebuie să fie neapărat angajat responsabil de magazin în următoarea săptămână, când se pensionează actualul responsabil, care vrea să-l pună în funcția respectivă pe un nepot de-al lui, pentru asta e nevoie de o vorbă bună din partea ta, altfel situația se ratează. Do ce? Îți explic cu amănunte, ca să știi să te descurci. Ei vor obiecta în mod sigur că băiatul nu are studii, în sensul că se descurcă foarte greu cu tabla înmulțirii, la care tu să le zici așa: păi când să facă săracul de el studii, dacă nu a fost lăsat în pace, ba la școala de corecție, ba ocupat cu tot felul de încurcături, mai ales de pe urma aceluia chioșc cu covrigi și răcoritoare din care a ieșit lipsă cu câteva sute de mii, că s-a mirat și avocatul: cum poți fura două sute de mii dintr-un local care are marfă doar de o sută cincizeci de mii? Fii atent că s-ar putea să se ridice obiecții și pe bază că Doru (blondul, nu brunetul) are la ora actuală un sechestrul pe avere din cauza celor două divorțuri cu partaj, plus trei pensii alimentare, dar el ce mi-a zis? Că dacă se lipește de funcția asta, o să rezolve totul, plus că te omenește și pe tine, la care eu i-am spus că nu e cazul, tu pui o vorbă bună fără nicio pretenție, întrucât ești un om de suflet ce nu s-a pomenit. Ce zici, îl servești?

— Bineînțeles, îl servesc. Dar zi ce trebuie să fac și pentru celălalt Doru, ca să nu bat două drumuri.

Celălalt Doru nu dorea altceva decât să ocupe un post de inspector în cadrul unei instituții în care socrul lui era șef peste inspectori. I-am servit pe amândoi, adică am intervenit în favoarea lor. Acum, însă, stau și mă întreb dacă nu cumva am încurcat lucrurile. Dacă nu cumva l-am confundat pe Doru cel blond cu Doru cel brunet, ceea ce înseamnă că...

GHINIONISTUL

De câte ori sună telefonul la douăsprezece noaptea știu că la celălalt capăt al firului se află Georgică, cel mai amărât om de pe lume. La început mă întreabă dacă am timp să-l ascult cinci minute, după care îmi vorbește o oră despre cât de multe neazuri se abat zilnic asupra lui și cum îl urmăresc, cu o perseverență diabolică, cele mai cumplite ghinioane.

— Închipuiește-ți ce chestie stupidă mi s-a întâmplat ieri, ceva ce numai mie mi se putea întâmpla. Mă duc la adjunct să-i cer o favoare, o deplasare la Timișoara, unde aveam un proces de moștenire, în ideea de a avea asigurate pentru două zile cazarea și transportul. Adjunctul fusese pregătit dinainte de un amic comun, aranjamentul era ca și făcut, dar, bineînțeles, ghinionul era pe urmele mele: fac un gest brusc și necontrolat și vărs cafeaua pe costumul lui alb, opărindu-l totodată pe mina dreaptă. Bineînțeles că, după o asemenea gafă stupidă, am plecat fără să-i mai cer nimic. Ce părere ai?

— Nu-i nimic, încerc să-l consolez, și eu am avut azi neșansa să trec cu mașina printr-o băltoacă și să-l stropesc cu noroi pe cel mai temut cronicar dramatic.

— Dar crezi că întâmplarea cu adjunctul a fost singurul meu ghinion pe ziua de ieri? După ce am stat la coadă o jumătate de oră, ultimul kilogram de căpșune s-a vândut în fața mea. Nevastă-mea și-a scrântit un deget și m-a pus să curăț spanacul. Mi s-a ars siguranța televizorului în timp ce se transmitea meciul de fotbal. Copilului îi iese măseaua de minte, iar mie mi se bate ochiul stâng

fără întrerupere. Poți să dai vreo explicație logică și filozofică acestui șir de belele și ghinioane care se țin de capul meu? Se poate explica din punct de vedere filosofic de ce există pe lume oameni norocoși și oameni ghinioniști?

— Se poate, i-am răspuns eu. Tu, de pildă, ai fi putut evita ghinionul cu adjunctul dacă nu te duceai la el cu o intenție necinstită.

— La ce te referi?

— La faptul că ai vrut să faci o călătorie la Timișoara în scop personal, pe banii statului. Înțelegeți?

Georgică făcu o pauză lungă, apoi îmi spuse enervat:

— Dragă, văd că nu ai înțeles nimic din ce ți-am spus.

Poate ești obosit. Vorbim altă dată.

PORCUL

Gore și-a pândit șeful o jumătate de zi până când l-a prins singur, avea ceva să-i spună între patru ochi.

— Șefule, te rog să mă ajuți într-o problemă sensibilă, e o chestiune de inimă. Trebuie să mă duc s-o ajut pe mama să taie porcul. E bătrână, nu se descurcă singură.

— Am înțeles, a zis șeful. Vrei să te învoiesc pentru două zile. Du-te, dar adă și tu o bucată de șorici.

— Aduc, bineînțeles, pentru că, săraca, mama, pentru mine îl crește. Ea nu are voie carne, se ține mai mult cu supe și ceaiuri.

Gore s-a suit în mașină și a plecat val-vârtej spre comuna sa natală, care e la doi pași de București, dacă apeși bine pe accelerație ești acolo în trei sferturi de ceas.

Pe drum, adică exact pe șoseaua Giurgiului, când trecea prin fața unui C.E.C. și-a dat seama că a uitat să ia niște bani la el ca să-i lase bătrânei, dar n-avea rost să se mai întoarcă acasă după libret, o întoarcere din drum ar fi putut să-i poarte ghinion.

Ajungând în satul părintesc, Gore își mai aduse, de asemenea, aminte cât de mult insistase maică-sa pe lângă răposatul taică-su să-l dea la școală și apoi la facultate, cu câtă duioșie îl ducea ea la gară când era elev și student *etc.* Pe ulița copilăriei treceau bărbați și femei care îl cunoșteau de copil și care îl salutau, iar el le răspundea

cu emoție. Ce plăcut e să te întorci acasă! Ajungând la casa părintească intră în curte și apoi bătut la ușă. Nu-i răspunse nimeni. Împinse ușa cu umărul și apoi intră înăuntru. În cele două încăperi, care miroseau a levănțică și gutui, ca pe vremea copilăriei, nu se afla nimeni. Ieși afară și strigă spre o vecină: — Marie, nu știi tu unde-i plecată mama?

— E plecată la spital.

— Dar ce s-a întâmplat?

— Păi, ieri dimineață i-a venit așa, o amețeală, am dus-o eu la dispensar și doctorul a zis că e ceva cu inima și a trimis-o la spital.

— Și pe mine de ce nu m-a anunțat nimeni?

— Păi doctorul a sunat la dumneavoastră și i-a zis cineva că v-ați schimbat numărul de telefon de un an de zile.

Gore îi întoarse spatele vecinei și se plimbă prin curte, îngândurat. Cum de putuse uita să-i lase bătrânei noul lui număr de telefon, când doar cu șase luni de zile în urmă trecuse pe la ea într-o vizită (ce-i drept scurtă, pentru că era cu un grup de prieteni, cu care se ducea la pescuit), de ce nu-i scrisese măcar o carte poștală? Trebuie să afle imediat de la doctor la ce spital e internată și să-i facă o vizită, eventual să-i ducă niște compot, niște aspirine...

Dar, până atunci, Gore își suflecă mânecile și se apucă să taie porcul.

UNDE FACI REVELIONUL?

— Alo! Da, eu sunt. Cine e? A. tu erai? Să nu te recunosc. Zi, Bubuie, ce te doare? Nimic. Foarte bine. Unde fac revelionul? Acasă, cu nevastă-mea și cu televizorul. Am hotărât să rămânem în doi, nu știu dacă îți mai aduci aminte, noi ne-am căsătorit acum zece ani, exact în ziua de 31 decembrie, și vrem să aniversăm evenimentul în intimitate. Ce să facem? Să venim la voi? Cine mai vine? Nimeni. Și voi, tot în doi? Eu știu ce să zic? Nu-i rea ideea. Da, am putea veni, în patru e mai distractiv, totuși. Bine, zi ce să aduc, care e contribuția mea? Piftie avem. Aduc două platouri. Am făcut și hrean, bineînțeles. Pe urmă, am niște ghiudem și niște cârnăciori, bine uscați, merg la antreu. Am și un borcan de icre de știucă, vin cu

ele gata preparate. Curcan am, c-am primit de la părinți o jumătate. Am și o dami geana de căpșunică, ceva care îți parfumează interiorul trupesc pentru o săptămână, nu te doare capul, o bei ca pe apă. Ce să mai aduc? Două lăzi cu sifoane. Bine, mă duc la coadă, le urc într-un taxi și le aduc din timp. Adică le aduc odată cu mâncarea. A, exact, aduc și o sută de grame de cafea măcinată. Fructe! Am mere și mandarine. Și niște nuci. Aduc și nucile? Am și niște gutui. Iau și gutuile. Sticle de borviz câte să iau? Zece. Perfect. Păi ce să mai iau? Cred că-i de ajuns. A, pardon, checul. A făcut nevastă-mea un chec senzațional. Auzi, dar o țuică bună ai tu? Atunci, lasă că am eu o sticlă uitată în cămară de vreo trei ani, s-a îngălbenit. Dar niște bere pentru dimineață nu e cazul? Iau zece sticle. Apropo de dimineață: o ciorbă de potroace ne-ar strica oare? O face nevastă-mea și-o aduc cu oală cu tot. Șvaițer da, am o bucată. O aduc. Eu zic că ajunge, mai mult nu ne trebuie. Cum le aduc? Simplu, nu ți-am spus? Le urc în furgonetă și vin cu ele până la tine. Tu să mă ajuți să le car la lift. Ce spuneai de brad? Da, avem brad, e splendid, are aproape trei metri, gata împodobit. Tu nu ai? Păi atunci să iau și bradul. Fac încă o cursă cu furgoneta. Cum îl țin? În primul rând, îl ancorez cu niște sfori și-l țin eu de-o parte și nevastă-mea de alta. Nu-l despodobesc, îl aduc gata împodobit. Sigur că da. Hai, gândește-te dacă mai e ceva de adus, ca să-mi notez. Televizorul tău nu merge bine? Îl iau pe-al meu, e nou. Iau și casetofonul, iau și casetele... Ce zici? Că, totuși, e prea mare trambalarea? Da, e adevărat, dar așa e la revelion. Să veniți voi la noi?! Mă, tu știi că ești deștept foc !? Excelentă idee! Excelentă! Facem economie de furgonetă, plus că se mai poate răsturna o cratiță, se sparge un glob. Sigur că da. Îți iei nevasta și veniți la noi. Ai o idee de milioane. Ce să aduci? Nimic. Voie bună. A, nu vrei să vii cu mâna goală? Atunci, ce vrei să aduci? Pe soacră-ta? Bineînțeles, cum o să mă supăr? N-ar fi omenește s-o lași singură acasă. O cunosc, e simpatică, numai că, din câte știu, săraca, adoarme repede la televizor. O culcăm la noi în dormitor. Pisica? Ia și pisica. Dacă nu-ți dă voie cu ea în taxi, ascunde-o într-o sacoșă. Flori? La flori e înghesuială zilele astea, nu te formaliza. Atunci vă așteptăm cu multă dragoste. Să nu întârziați mai mult de ora nouă.

Auzi, știi ce te rog să aduci și tu? Câteva căpățâni de usturoi. N-ai. Nu-i nimic. Fac eu un drum la piață. Bine, pa! La revedere.

— Cu cine-ai vorbit, dragă, o jumătate de oră?

— Cu Bubu. L-am invitat la noi de revelion.

— Păi, nu mai plecăm la munte?

— Ba da. Dar ce contează? Lasă-l să vină.

DUMITRESCU ȘI DUMITRAȘCU

În cadrul micii noastre cooperative, specializate în fabricarea nasturilor, s-a petrecut, recent, un eveniment emoționant: tehnicianul nostru a ieșit la pensie. Cu promptitudine, chiar a doua zi, forul nostru tutelar ne-a repartizat un alt tehnician: bărbat simpatic, glumeț, amabil cu toată lumea. El ne-a asigurat că producția de nasturi din cadrul micii noastre cooperative va cunoaște un avânt spectaculos și că vor fi aduse îmbunătățiri tehnologice substanțiale. Într-adevăr, în următoarele zile nasturii livrați de noi aveau numai trei găuri.

— De ce? I-am întrebat noi pe tehnician.

— E simplu, ne-a răspuns el, facem economie de-o gaură.

Peste o săptămână, nasturii aveau numai două găuri, pentru ca, apoi, să aibă numai una, pentru această inovație tehnicianul încasând trei prime speciale. Dar nu au trecut prea multe zile și numeroși clienți au reclamat că le este foarte greu să coasă un nasture cu o singură gaură. Mai grozav era faptul că nasturii produși de noi se sfărâmau.

Ei aveau un aspect plăcut ochiului, o formă modernă și un colorit încântător, dar se sfărâmau în foarte multe bucățele, imediat cum erau anexați unui costum sau unei cămăși. Interogându-l pe noul tehnician asupra acestei dificultăți tehnice, el a spus să ne vedem de treburile noastre deoarece este și el om și nu poate rezolva toate problemele deodată. S-a constituit, atunci, un grup for mat din trei persoane care s-a prezentat imediat la forul tutelar. Grupul (din care făceam parte și eu) și-a exprimat nedumerirea în legătură cu priceperea tehnicianului care ne-a fost repartizat. Persoana de la serviciul personal cu care purtam această discuție s-a arătat profund nedumerită.

— Noi — am zis eu — îl apreciem pentru felul lui de a fi, pentru simpatia de care se bucură, ca om, dar ce ne facem cu nasturii?

— Cum îl cheamă pe acest tehnician? am fost întrebați.

— Dumitrescu, am răspuns eu.

Respectivul funcționar a răsfoit timp de o jumătate de oră un maldăr de hârtii, după care și-a dat doi pumni în cap de față cu noi.

— Dragii mei, ne-a spus el, cu lacrimi în ochi, iertați-mă, eu sunt de vină, am încurcat hârtiile. Acest Dumitrescu este specialist în ape gazoase și trebuia să-l trimit la fabrica de sifoane. Vouă trebuia să vi-l trimit pe tehnicianul Dumitrașcu, specialist în nasturi și pe care, din greșeală, l-am trimis la fabrica de sifoane. Măine vom face rectificarea necesară. Ce să-i faci, suntem oameni și oamenii sunt supuși greșelii.

După care tipul a râs cu gura până la urechi. Am râs și noi.

SERVICIU CONTRA SERVICIU

Având de pierdut circa o jumătate de oră, intru într-o cofetărie să beau o cafea și un pahar cu apă. Lucrurile fiind ocupate, cer permisiunea să mă așez la o masă de patru persoane la care se aflau doi bărbați. În timp ce suflu în cafea ca s-o răcesc, îmi permit luxul să ascult convorbirea dintre ei. În fond, mi-am zis, plătind cafeaua și paharul cu apă, am dreptul ca, în acest preț, să profit de conversația respectivă.

— Dragă — zice tipul din dreapta mea, spin și roșcovan — sper că ești de acord că te-am servit așa cum mi-ai cerut.

— De acord, zice cel din stânga, care purta, cu destulă eleganță, o mustață în furculiță. M-ai servit, te servesc și eu, dar cere-mi ceva în limitele puterii omenești.

— Îți atrag atenția, zice spinul, că ceea ce mi-ai cerut tu nu era în puterile mele omenești. Era, oare, omenește să fac o intervenție în favoarea fiicei tale pentru școala de moașe, când ea nu știa să se iscălească decât cu inițiale?! Crede-mă că m-am îndatorat pentru tine până peste cap.

— Sunt de acord, zice purtătorul mustății în furculiță, ai făcut pentru mine ceea ce nu ar fi putut face decât mama mea răposată.

M-ai ajutat în cel mai greu moment al vieții mele. Mi-ai salvat viitorul ultimului meu copil.

Dar ceea ce-mi ceri tu este absolut imposibil.

— Nu mă interesează, legea e sfântă: serviciu contra serviciu. Te-am servit, mă servești.

— Dragul meu, te rog să fii rezonabil, te rog să fii om, ne cunoaștem de mici copii, știi cât de mult te iubesc și te stimez, știi cât de mult îți sunt îndatorat, dar ceea ce îmi ceri tu este practic imposibil. Imposibil.

În clipa următoare, spinul se ridică, brusc, își aranjează cravata cu un gest scurt și zice, țepos:

— Dragul meu, adio! Din această clipă nu te mai cunosc.

Și pleacă.

Vreme de cinci minute m-am prefăcut indiferent, dându-i de înțeles mustăciosului că nu asistasem la convorbirea lui cu spinul. Dar, la un moment dat, văzându-l cât de mult se frământă și cât de mult suferă, nu m-am putut abține și l-am întrebat, sufocat de curiozitate: — Ce serviciu ți-a cerut, domnule?

Mustăciosul m-a privit lung, cântărindu-mă de sus până jos, spre a se convinge dacă sunt un om serios și de încredere, după care mi-a declarat, sec:

— Mi-a cerut-o pe nevastă-mea de soție.

Gata-gata să cad de pe scaun.

— Nu-nțeleg.

— Păi nici n-ai cum să înțelegi.

— Totuși...

— Totuși, am să-ți explic. Am fost, împreună, invitați la o nuntă. El cu nevastă-sa, eu cu nevastă-mea.

— Și?

— Deși eram vechi prieteni și colaboratori pe plan profesional, el s-a îndrăgostit de nevastă-mea, brusc.

— Și? I-a spus-o?

— Desigur. Atunci, pe loc, propunându-i o căsătorie imediată. Nevastă-mea l-a refuzat, spunându-i că nu con cepe așa ceva.

— Femeie serioasă și de caracter.

— Bineînțeles. I-a explicat clar că e încurcată de circa cinci ani cu șeful ei și că acesta ar fi capabil de un infarct sau chiar de o

răzbunare atroce aflând că l-a trădat. Plus că n-ar vrea să mă supere nici pe mine, care m-am purtat întotdeauna cu ea ireproșabil.

— Aha...

— Înțelegi?

— Da, înțeleg.

— Eu ce pot să fac în chestia asta? Spune și dum neata.

— Nimic.

— Asta i-am și spus. Dar el e încăpățânat, o ține pe-a lui.

După care, mustăciosul achită consumația și plecă.

VI-L RECOMAND PE BICĂ

Vă fac o recomandare excelentă, dar cu o condiție: o păstrați numai pentru dumneavoastră, n-o mai dați la nimeni, e prea bună. E vorba de cunoscutul Bică, neîntrecutul animator comic, furnizor de haz și voie bună, excelent organizator, confident desăvârșit, omul care le face și le știe pe toate. Are aceeași adresă și același telefon la care răspunde zi și noapte, gata să vă servească prompt și la prețuri convenabile. Îl recomand cu toată încrederea și în deplină cunoștință de cauză, fiind unul dintre cei care l-au folosit vreme îndelungată și cu rezultate dintre cele mai mulțumitoare. În primul rând, Bică te scoală telefonic și la cerere în fiecare dimineață, la ora fixată, dându-ți date la zi despre situația în lume, despre starea vremii și a drumurilor publice, urându-ți o zi plăcută și plasându-ți bancul zilei — 25 de lei, plata la leafă. Ai nevoie de un companion pentru o seară de protocol în care ieși cu o mă tușă din provincie sau cu un prieten la restaurant? Bică găsește localul cel mai intim, discută cu bucătarul despre meniul cel mai convenabil și proaspăt, gustă vinurile, face rost de țigări bune, găsește taxiul la ora plecării, după ce mai înainte a susținut greul conversației, făcând risipă de vervă și imaginație, totul contra masă și băutură. Mă gândeam ce surpriză plăcută să-i fac dentistului meu de ziua lui, ceva care să-l emoționeze, să-l înveselească, drept recompensă pentru tot ce-a făcut pentru măselele și dinții mei de-a lungul anilor. Bică m-a scos din încurcă tură. Când petrecerea era în toi și antrenul la culme, a apărut el în uniforma lui Dracula, adică îmbrăcat cu o pelerină neagră, cu ochi fosforescenți și cu dantura monstruoasă, dând citire,

cu glas emoționat, unui mesaj din partea pacienților vampiri, ceea ce a produs un adevărat delir, s-a răs până la leșin. Dar de ce nu e în stare Bică?! Nu știam cum să mă răzbun pe cel mai crâncen dușman al meu, care m-a defăimat recent, negându-mi talentul și caracterul în fața unor persoane care abia așteptau să mă foarfece și care s-au grăbit să-mi transmită vestea cu o satisfacție fățișă. Fript la ficați, nu mai dormeam noaptea, mă zvârcoleam și transpiram, clocind o îi postă crâncenă, până când Bică m-a scos din impas. Do ziua inamicului, omul meu a dat buzna în casa acestuia, plină de invitați, și i-a făcut un scandal monstru, ca din partea locatarilor blocului, pentru bețiile și orgiile pe care le ține noapte de noapte în apartament, pentru nesimțirea de a nu-și plăti întreținerea, pentru mizeria pe care câinii și pisicile lui o fac pe scări, pentru gândacii și șobolanii care forfotesc în bucătăria lui, îngrețoșându-i și oripilându-i pe toți musafirii. Luat de guler, în cele din urmă, Bică a scăpat cu fuga și scuzele: „dom’le, a fost o confuzie”. Dar treaba, adică stricăciunea serii, fusese fă cută. Tot Bică m-a ajutat să-mi salt puțin prestigiul mas culin în fața ultimei logodnice, atunci când, ieșind de la cinema, am fost atacat de doi huligani pe care i-am unii lit și alungat cu câte două lovituri de bombeu fulgerător aplicate, „victimele” fiind, firește, oamenii lui, angajați cu ora. Iar de ziua mea, când casa era plină de musafiri, cine s-a îmbrăcat în poștaş și mi-a înmănat o telegramă din partea celebrei edituri pariziene Gallimard prin care mi se anunța publicarea unei cărți? Bică, omul fără de care nu m-aș putea descurca în viață, îngerul meu salvator. Folosiți-l cu încredere, mai ales de revelion, el vi-l organizează, de la cap la coadă, vă aprovizionează, vă face lista de invitați și programul, are numere noi, originale, surprize năucitoare, înscrieți-vă din timp. Dar — uitasem să vă spun — nu mă refer la revelionul de anul acesta.

Acum, Bică e reținut. Nu de mine. E vorba de altceva, de o încurcătură pentru care a intrat (pentru șase luni) la un știu ce articol de înșelăciune.

Chestia a fost o aiureală, un fleac, un ghinion stupid.

Bică fusese tocmnit de un client să-i urmărească nevasta aflată în concediu la Sinaia, prilej cu care urma să-i facă o curte asiduă, iar clientul să-i prindă în flagrant de lict, spre a avea motive de divorț — totul contra a cinci mii de lei. Ghinionul care a fost? Că Bică, distrat

cum e, a confundat-o pe respectiva cu mama ei, mamă care arăta surprinzător de bine la cei cincizeci și trei de ani bătuți pe muchie, gata-gata să fie obligat, în cele din urmă, s-o ia de nevastă. Cum banii îi cheltuiseră între timp, iar clientul s-a dovedit un scârțan rar întâlnit, a încăput pe mâna nemiloasei justiții.

Oricum, rețineți numele lui, dacă nu pentru acum, măcar pentru viitor. Vă spun, e grozav, e unic, e verificat de mine.

REABILITARE

Eram pe stradă, când mi-am adus aminte că am de dat un telefon urgent. Privesc în dreapta și-n stângă, văd o cabină telefonică, caut o fișă prin buzunare, o introduc în aparat și încep să formez numărul. Cineva mă bate pe umăr. E un tip mărunțel, slab, cu privirea pătrunzătoare, agitat, presat de timp și de griji.

— Dom-le, nu te supăra, poți să-mi faci un serviciu?

Închid, pierd fișa și-i zic respectivului, care avea pe cap o pălărie mică, verde, vânătorească.

— Da, cu plăcere. Ce serviciu doriți să vă fac?

— Formezi numărul acesta de telefon. Uite fișa.

— Și? Pe urmă?

— Zici: „vă rog cu Dorina”.

— Dar cine răspunde?

— Răspunde mama ei.

— Și dacă nu mi-o dă pe Dorina?

— Inșiști să ți-o dea. Pe urmă vedem ce facem.

— Ți-o dau duminică.

Formez numărul. Telefonul sună de două ori. Îmi răspunde o voce de femeie.

— Bună ziua, zic eu, calm. Vă rog cu Dorina.

— Cine o caută?

— Păi... un coleg.

— Care coleg...

— Un coleg...

Tipul mă privește intens, plin de speranță.

— Perfect, îmi șoptește el, perfect.

— Nu e perfect, îi șoptesc eu. Mi-a zis că e chiar ea la telefon. Ce fac?

— Nu știu, răspunde slăbănogul cu pălăria vânătorească, frângându-și mâinile. Nu știu...

Mi se rupe sufletul de el. Trebuie să-l ajut, că nu pot să-l las într-o situație atât de nenorocită.

— Alo! Dudaie Dorina? Un moment, vă rog. Cine sunt? Un moment? Cine sunt, dom'le, zi-mi cine sunt?

urlu către individ.

— Păi pe mine mă întrebi? îmi răspunde el, candid.

— Alo, strig în aparat, cuprins de panică. Ne chile sil vu ple! Am moment! Momentușca!

— Ce faci, domnule, în ce limbă vorbești?

— Nu știu. Vorbesc ca să vorbesc.

— Păi dacă vorbești, vorbește.

— Asta și fac.

— Alo! Dudaia Dorina! Puteți să mai așteptați un moment? Per favore... Molto grație... Momento. Ce facem, dom'le?

— Dom-le, fii calm, nu te enerva. Dacă vrei să-l vorbești într-o limbă străină, vorbește-i.

— Ce să-i vorbesc?

— Păi, zi-i așa: „dragă...” Adică nu? Nu poți să o iei cu dragă. Zi-i așa: „Stimată Dorina, ce mai face Dorel?”

— Dorel cine e?

— Eu. Ea o să zică: „De unde să știu eu ce face Dorel dacă e dispărut de ieri de-acasă?” „Păi da, o să zici dumneata, asta știu, pentru că a fost tot timpul cu mine, am avut chestiuni importante și oficiale, afaceri, contracte etc.”

— Și toate astea să i le spun într-o limbă străină?

— Păi da. I-ar face o altă impresie.

— Alo! Signora Dorina! Io sono... Je sui... un amico...un bradăr... adică un frate dell'Dorelo... Ui, ui... Fratello, și... Alo! Alo! Mi-a închis.

— Nu se poate. Nu-i stă ei în caracter.

— Mai înainte de asta, însă mi-a zis ceva despre dumneata.

— Ce?

— Ceva ce nu se poate reproduce. Ceva ce nici hârtia nu ar suporta. Darmite urechea.

— Adevărul e că și dumneata te-ai comportat lamentabil.

— Eu?

— Da, dumneata. Te-ai bâlbâit tot timpul, nu știi să legi două cuvinte. Ce să nu mai vorbesc, că ești la pământ cu limbile străine.

Am simțit cum mi se urcă sângele în cap.

— Ascultă, zic, indignat.

— Am ascultat, îmi zice tipul cu pălărie vânătorească, privindu-mă cu o silă evidentă. Am ascultat și m-am la murit. N-ai pic de curaj, te porți ca o cârpă în fața femeilor, n-ai pic de aplomb, de farmec, n-ai imaginație.

Pic de imaginație n-ai! Parcă n-ai fi bărbat... Auzi, hai undeva să luăm o ciorbă de burtă, ca să ne dregem. Între timp, te mai gândești și-i dai din nou un telefon. Poate te reabilitezi în ochii mei. Hai!

DESPRE ARTĂ

— Dragă, vreau să-ți pun o întrebare, dar să nu te superi, cum faci tu de obicei, când îți pun întrebări.

— Nu mă supăr.

— Pe cuvânt?

— Pe cuvânt. Dar să fie o întrebare scurtă.

— Scurtă. De când n-am mai fost noi la teatru?

— Păi de unde vrei să țin eu minte un asemenea amănunt?! Știi foarte bine că memoria mea e obosită de ei firele de la serviciu pe care le visez și noaptea. Cred că din cauza lor mi-a căzut și părul. Trebuie să fie vreun an, nu?

— Nu. Sunt aproape trei ani. Am găsit, întâmplător, bi fetele într-un costum de-al tău mai vechi, pe care voiam să-l dau la curățat.

— Și l-ai dat la curățat?

— L-am dat.

— La ce spectacol am fost noi atunci?

— Păi asta e, că n-am fost. Biletele erau intacte. M-am gândit bine și mi-am adus aminte cu precizie. În ziua respectivă te-ai dus la un șpriț cu niște haimanale, iar eu te-am așteptat până la zece seara, îmbrăcată în rochie lungă.

— Așa era moda pe-atunci, să se meargă la teatru în rochie lungă?

— Da.

— Și dacă ploua și te murdăreai?

— Nu schimba vorba.

— Ce vrei să insinuezi? Că nu vreau să recunosc adevărul? Recunosc: în seara respectivă am uitat că avem bilete la teatru. Trebuia să-mi atragi atenția într-un fel, să-mi fi dat un telefon pe la prânz, știi că n-am memorie, că uit...

— La șpriț n-ai uitat să te duci...

— Fără insinuări, te rog! Vrei să spui că de atunci nu te-ai mai dus la teatru?

— Nu.

— Mă mir. Trebuia să-mi atragi atenția. Hai să mer gem deseară.

— Ai luat bilete?

— Dar ce? Nu se găsesc?

— La spectacolele bune, nu.

— Cumpărăm cu suprapreț. Când e vorba de cultură, eu nu mă zgârcesc, dau oricât. La ce vrei să mergem?

Alege tu.

— Spectacolul pe care vreau să-l văd nu se joacă azi.

Au dat anunț în ziar. Din cauza îmbolnăvirii unui actor.

— Și ce vină am eu? I-am dat eu virusuri sau microbi actorului respectiv? Am aranjat eu cu el să se dea bolnav? Pentru ce-mi faci scandal, pentru ce mă indispui, de ce îmi strici ziua? De ce n-ai făcut chestia asta într-o duminică sau într-o zi liberă, ca să am timp să-mi revin? Acuma pot eu să mă duc la slujbă cu starea sufletească în care mă aflu, cu nervii încordați, ros de remușcări și imputații?! Că nu mă ocup de tine, că nu te duc la teatru, că nu te distrez, ca și cum teatrul ar fi o distracție. Draga mea, arta are o cu totul altă menire. Dacă nu chiar mai multe. Menirea estetică, menirea educativă *etc.* Mi-ai pregătit pachetul cu mâncare? Atunci, am plecat. Și... lasă că mai discutăm noi chestiile astea despre artă... N-au intrat zilele-n sac. Fac rost de un manual de estetică, de... Pa!

FĂRĂ MOTIV

— Stimate tovarășe avocat, am venit la dumneavoastră ca să mă ajutați într-o acțiune judecătorească împotriva soției mele.

— Dar ce a făcut soția dumneavoastră?

— Soția mea a părăsit domiciliul conjugal acum o săptămână, ducându-se la părinții ei.

— V-a dat vreo explicație?

— Nimic. Niciun cuvânt. Măcar să-mi fi lăsat două-trei rânduri de adio.

— Ce motive credeți că a avut?

— Niciunul. Absolut niciunul.

— A luat ceva lucruri din casă?

— Toată mobila, inclusiv bucătăria, oale și cratițe, inclusiv perdelele.

— Doriți s-o acționați în judecată pentru mobilă?

— Nu, pentru că totul era al ei. Din punct de vedere material nu am nimic să-i reproșez. Vreau s-o dau în judecată pentru daune morale. Mi-a lezat profund demnitatea umană. De ce a plecat fără motiv?

— Nu aveți nimic să vă reproșați în ceea ce privește comportarea dumneavoastră față de ea?

— Nimic. Absolut nimic.

— I-ați vorbit vreodată urât?

— O singură dată.

— O singură dată în viață?

— Nu, o singură dată pe zi. Când veneam de la serviciu, eram foarte nervos și, ca să-mi descarc nervii, o jigneam, reproșându-i fie că nu e curățenie suficientă în casă, fie că supa nu e de ajuns de caldă etc. Firește, din această cauză, ea plângea circa o oră, după care se liniștea, brusc.

— Ați brutalizat-o vreodată?

— O singură dată.

— O singură dată pe an?

— Nu, o singură dată pe zi. Când plecam la serviciu. Eu lucrez cu publicul, am un ghișeu de la care dau oamenilor tot felul de informații. Din cauza asta trebuie să fiu calm tot timpul. Nu am voie să mă enervez. Așa că, atunci când plec de-acasă, îmi descarc toți

nervii pe soție, preventiv, brutalizând-o, după care ajung la serviciu senin ca un cer de mai.

— Deci, pentru ce doriți s-o dați în judecată?

— Pentru faptul că a plecat de-acasă și m-a lăsat singur. Eu nu suport singurătatea, am nevoie tot timpul să schimb cu cineva un cuvânt sau o frază în contradictoriu, trebuie să am o dispută, un conflict, o stare activă, efervescentă. Această ființă, părăsindu-mă, mi-a lăsat viața pustie. Nu trebuie să răspundă pentru fapta ei ignobilă?

— De fapt, eu nu am înțeles nimic.

— Dar v-am explicat foarte amănunțit. Vreau s-o dau în judecată pentru faptul că a plecat de-acasă fără motiv. Nu e acesta un motiv ca s-o dau în judecată?

— Nu.

— Mă rog. Cunoașteți cumva adresa unui alt avocat?

LA MICA ÎNȚELEGERE

Într-o dimineață, în timp ce se bărbiera în baie, Mitică Butușină avu o revelație: că nu-și mai iubește ne vasta. Drept pentru care, după ce-și dădu cu colonie pe față, îi mărturisi respectivei acest adevăr.

— Nu trebuia să te mai obosești să-mi spui, a zis ea, bănuiam chestiunea de acum câteva luni. Ești încurcat cu o altă femeie?

— Nu, dar ce rost mai are să stăm căsătoriți dacă nu ne mai iubim?

— Ai dreptate. Hai să dăm divorț.

— Hai.

Și au introdus divorțul. Între timp, Mitică s-a mutat la mama lui, în Pantelimon. Tot între timp, ea, soția, și-a creat o legătură, în sensul că, un coleg de birou, și el divorțat, și-a exprimat dorința de a se căsători cu ea. Dar uitasem să vă spun un amănunt: Mitică și fosta lui soție aveau un copil, o dulceată de băiețel în vârstă de trei ani, blond, buclat, cu ochi albaștri. Tatăl venea zilnic să-l vadă, să-l pupe, să-l plimbe, să-i dea jucării și dulciuri. Cu prilejul unei astfel de vizite, el cunoscuse personal pe pretendentul la mina soției sale (sentința de divorț încă nu se pronunțase) și au avut pe această

temă o discuție de principiu, sobră și decentă. Singura pretenție pe care o avea Mitică era în legătură cu copilul. Va fi viitorul soț al soției sale un bun tată pentru Florinei, fiul lui? Respectivul îi declară solemn că iubește copiii ce nu s-a pomenit, ei fiind florile vieții și speranța noastră de viitor *etc.*

— Atunci, zise ea, hai să-l întrebăm pe Florinei ce părere are.

Florinei fu adus din camera lui, unde tocmai demonta cu cuțitul de bucătărie o jucărie autohtonă, primită în dar cu o oră înainte.

— Florinei, zise mama lui, uite, dânsul este noul tău tată. Ți place de el?

— Nu, răspunse, hotărât, Florinei.

— De ce?

Copilul se gândi intens circa zece secunde și răspunse cu o sinceritate zdrobitoare:

— Pentru că are mustață.

Cei trei maturi rămaseră perplecși: ce copil inteligent și precoc!

— Dom-le, zise Mitică Butușină, către pretendent, n-ai fi de acord să-ți razi mustața?

— Dom-le, zise pretendentul, în principiu aș fi de acord, dar se ridică prea multe complicații. Trebuie să-mi schimb buletinul, carnetul de conducere, plus alte acte și marafeturi. Or, eu mă feresc de complicații ca de dracu'.

Drept pentru care pretendentul a renunțat la proiectul de căsătorie, iar Mitică Butușină s-a întors acasă și și-a retras acțiunea de divorț. Asta e tot.

PROPUNERI

Inițiativa membrilor familiei și, mai ales, a copiilor trebuie în permanență stimulată, aceștia au nevoie să-și cheltuiască nu numai energia, ci și inteligența, perspicacitatea, sagacitatea, puterea de imaginație *etc.*

— Copii — le-am zis, deci, acum câteva zile — las la discreția voastră organizarea primei ieșiri la iarbă verde. Orice idee — oricât de îndrăzneță, dar convenabilă — va fi studiată și, eventual, recompensată. Aștept propuneri, inclusiv din provincie (mă refer la o

tanti din Buzău, căzută de mult în mintea copiilor și care urma să ne pice în vizită).

A doua zi dimineață am găsit pe noptieră o hârtie cu propuneri concrete din partea fetei (doisprezece ani, ființă dotată cu spirit de contradicție și gusturi muzicale moderniste): ieșirea să aibă loc la munte, adică la Sinaia, unde există verdețură suficientă, mai ales pe bază de conifere; mașina va rămâne la Cota 1400 (împreună cu părinții și tanti, care vor lua aici dejunul, vor viziona diferite peisaje, vor respira aer curat, cu ambii plămâni, și vor cu lege diferite floricele etc.), în timp ce partea infantilă a familiei va urca la cabana Babele, unde se vor întâlni cu di ferii prieteni, colegi, colege, și vor organiza împreună un ceai dansant în aer liber pe bază de muzică rock; întoarcerea — separat.

Propunerea a fost respinsă, soția convingându-mă că dansând în aer liber copiii ar putea transpira și răci. În ziua următoare am primit propunerea (tot scrisă) a băiatului (cincisprezece ani, cu pronunțate înclinații sportive și artistice moderniste): să mergem în parcul Herăstrău, unde să-i pozăm în grup pentru un tablou intitulat „Familia mea urcând-o pe tanti cu forța în barcă”, după care să facem, tot împreună, o partidă de jogging, constând din alergarea a zece kilometri plat, cu premii pentru primii doi și pedepse pentru ceilalți. Ideea a fost respinsă, nefiind decentă folosirea echipamentului sportiv în parcurile publice pentru persoanele trecute de o anumită vârstă.

Tanti din Buzău (tanti îi ziceam noi, dar ea e, de fapt, mătușa de gradul doi), fostă profesoară în învățământul elementar, ne-a trimis telegrafic (cu taxă inversă), următoarea propunere: se va merge, încă din zori, undeva în inima Bărăganului, se va găsi o pajiște bine înverzită pe care vom face cu toții, în costume de baie și desculți, e înviorare de circa o oră pentru a ne răcori tălpile cu rouă proaspătă, aceasta fiind ideală pentru calmarea nervilor, alungarea obsesiilor onirice și dezvoltarea circulației periferice; în timpul răsăritului de soare se va face o baie cu aburii care vor ieși din pământ, trecându-se, apoi, la o acțiune de strângere a plantelor medicinale, ca de pildă: mușețel (contra infecției măselelor de minte), codița șoricelului (contra aerofagiei), ochiul bouului (contra irizipelului) și pătlagină (contra negilor de pe nas, gât și urechi); seara, după apusul soarelui,

vom face un foc în jurul căruia vom cânta și vom povesti cântece și întâmplări haiducești și la lumina căruia va avea loc recoltarea spinilor din tălpile picioarelor.

Propunerea a fost considerată ca tradiționalistă și a fost respinsă împreună cu cea emisă de soția mea și care avea în vedere o vizită inopinată la un unchi bizar din Balotești, care, cu un an în urmă, când i-am făcut o vizită tot inopinată, a spălat cele două prune luate de copii din grădină cu Dero și săpun de rufe, pe motiv că acestea ar putea avea pe ele un microb scăpat de la sanatoriul din localitatea respectivă.

Întrebat fiind dacă nu am și eu o propunere, am răspuns că da, am ceva idei, dar că trebuie să le mai clocesc, mă voi gândi la ele în cursul nopții (a doua zi dimineața urma să aibă loc plecarea).

Am fost trezit la cinci dimineața de către soție cu un ghiont în coaste.

— Ce e? am întrebat eu, speriat.

— Nu te mai gândi atâta, îmi zise ea, cu o voce colcăind de grijă (sau ironie?). Plouă.

VIZITA ÎNTOARSĂ

De câțiva ani, familia Serafim ne vizita mai mult decât săptămânal. De obicei, veneau seara, cred că așteptau la ușă până când simțeau mirosul de pâine prăjită, de mujdei sau de vin fiert, altfel nu se explică precizia cu care intrau la momentul oportun. Interesant este că nu veneau niciodată singuri, adică numai el și ea, ci și cu un copil de zece ani, supradezvoltat și obez, care mânca de două ori cât tatăl și mama la un loc.

— Puiule, zicea mama lui, mănânci prea mult înainte de somn, o să ai iarăși o noapte agitată.

Reproșul mamei era, firește, regizat, deoarece tatăl intervenea pe loc:

— Lasă, dragă, copilul să mănânce! Organismul se prin cepe mai bine decât orice doctor în materie de alimentație. Dacă cere, dă-i! Dacă nu, nu. Așa e, vecină?

Familia Serafim nu venea niciodată singură, ci însoțită. Însoțită de cine? veți întreba. De animale. Aveau în casă un câine mops, o

pisică în dungi, un hamster și un canar. Câinele lua și el masa la noi, consumând circa cinci bucăți de salam și câteva de brânză (pâine sau alte resturi nu mănâncă nici să-l tai). Ca să nu mai vorbim de hamster, un lacom ce nu s-a pomenit. Pisica se mulțumește cu câteva bucăți de sardea pe care le târăște pe covor, iar canarul cu câteva foi de salată verde, o bucată de măr ionatan și un pumn de semințe de cânepă.

La plecare, după cafeluțele de rigoare, nevastă-mea, care e o timidă ce nu s-a pomenit, le spune, zâmbind cu gura până la urechi:

— Ne-a făcut plăcere, mai poftiți pe la noi.

La care, madam Serafim răspunde invariabil:

— O, nu! Data viitoare sunteți obligați să veniți dumneavoastră la noi.

— Dragă — îi zic nevastă-mii, a doua zi, seara — îmbracă-te să mergem în vizită la familia Serafim.

— Ce ți-a venit?

— Uite-așa! Vreau să le întorc vizita.

Chiar așa le-am zis când am sunat la ușă:

— Dragii noștri vecini, am venit să vă întoarcem vizita.

După ce s-au scuzat că i-am luat pe nepregătite, întrucât tocmai luaseră masa și se pregăteau de culcare, ne-au pus pe masă o farfurie de floricele de porumb care poc ne-au în gură ca niște petarde. Dar, pentru că veni vorba de explozibile, bomba veni foarte repede, adică imediat după ce madam Serafim a făcut imprudența să ne întrebe (ca să se afle în treabă): — Ați venit numai singuri?

— Nu, am zis eu, scoțând de sub haină un imens șarpe boa, care până atunci stătuse înfășurat în jurul mijlocului meu, șarpe pe care îl împrumutasem anume de la un cumnat care lucrează la circ. N-aveți cumva niște lapte pentru el?

Dar cine să-mi răspundă la întrebare? întreaga familie Serafim, cu animale cu tot, se refugiase în dormitor și se baricadase cu șifonierul.

— Nu vă speriați, le-am zis, asta e cuminte. Frate-său, pe care l-am lăsat acasă, e rău.

De-atunci, familia Serafim nu ne-a mai vizitat, deși ieri, când nevastă-mea a gătit sarmale, am lăsat anume ușa apartamentului larg deschisă.

ÎNTÂMPLARE ȘI NECESITATE

Tocmai ieșeam pe poarta instituției, urmând să ajung repede la Centrală, cu o treabă importantă, când îmi sare în brațe un individ pe care îl văzusem cu câteva ore înainte, pe fereastră, plimbându-se pe trotuarul de vizavi.

— Ce faci, mă Nelule? Mă, ce bine îmi pare că te văd! Mi-era dor de tine.

Nu știu exact cine e tipul dar îmi e cunoscut de undeva. Dacă nu mă înșală memoria, acum un an mi-a ce rut niște bani împrumut, bani pe care a uitat să mi-i înapoieze.

— Ce mai faci, mă Nelule?

— Bine, zic, acum mă grăbesc, am o treabă urgentă.

Nu pot să scap de el, merge alături de mine, se ține ca scaiul, doar că nu mi se agață de haină.

— Ce bine îmi pare că te văd, azi dimineață exact la tine mă gândeam. Aveam nevoie de un om serios, căruia să-i mai zic de necazurile și bucuriile mele, ca fiecare om.

Eram nerăbdător să văd încotro bate.

— Grăbește-te, îi zic, nu mai avem decât două sute de metri.

— Pe scurt, zice el, nu știu dacă știi, dar soția m-a părăsit, luând cu ea și copilul, n-are rost să-ți dau amante, au apărut între noi tot felul de nepotriviri, inclusiv cea de caracter, plus că ea e impulsivă, eu impulsiv, s-a ales praful. Vorba e că de ce să sufere bietul copilaș?

— Într-adevăr.

— Nici nu știi cât de mult îi simt lipsa. Azi, de pildă, e ziua lui, împlinește cinci anișori. Dimineață m-a apucat plânsul. Trebuie să mă duc la el cu o atenție?

Trebuie. Dar cu ce? Tocmai azi s-a întâmplat să n-am un ban. Dă-mi și mie două sute.

Ajunsesem în fața Centralei, eram extrem de grăbit și știam că nu am nicio șansă să scap de el. Am scos o sută și i-am dat-o, deși eram sigur că o face praf în prima cir ciumă. S-a emoționat la culme.

— Dragă, ce întâmplare fericită că te-am întâlnit, că mi-ai ieșit în cale. Spunemi și mie ce-i cu rolul ăsta ciudat al întâmplării în viața

noastră?

— N-am timp să-ți explic acum. Ia un manual de filozofie. Sau un dicționar. Ai să descoperi acolo o chestie și mai ciudată: că întâmplarea e strâns legată de Necesitate.

— Da?! s-a mirat el, sincer, nereceptând subtila mea ironic. Să știi că mi-ai dat o idee bună. Întâmplător, eu nu am acasă nicio carte și niciun dicționar, n-am avut pasiunea asta, dar mă duc la o bibliotecă. Și, după ce mă documentez bine, am să te mai caut, să știi! Te caut neapărat!

Am zbughit-o pe poarta Centralei, scrâșnind din dinți.

Dracu' m-a pus să-i vorbesc de întâmplare și Necesitate?

SFIDAREA

Un cunoscut (mai mult din vedere) vine la mine și zice că dorește să-mi înmâneze o reclamație.

— Reclamație împotriva cui? întreb eu.

— Împotriva unui vecin, zice el.

— Dar ce face acest vecin?

— A ajuns milionar.

— Chiar milionar?

— Nu chiar, dar aproape. Tot timpul își face sau își cumpără ceva. Acum un an și-a luat o Dacie combi.

— Și eu am o Dacie, dar nu sunt milionar. Dimpotrivă, în datorii.

— Stai să vezi. După aia, l-am văzut aducând acasă două covoare și o sufragerie. Acum patru luni a făcut o excursie cu soția în străinătate. Și-a reparat gardul, acoerișul casei și bucătăria de vară. De unde atâția bani?

— Pe mine mă întrebi? Sesizează organele competente.

— Păi crezi că nu le-am sesizat? A fost cercetat de trei ori pentru venituri ilicite. La cererea mea, firește.

— Și?

— Nimic. A ieșit basma curată. L-am reclamat de ouă ori și la secția financiară. Nici ăia nu i-au făcut nimic. S-a descurcat. L-am reclamat și la alte organe, inclusiv presa cotidiană și săptămânală. Acum am venit la dumneata, poate-l zugrăvești într-o operă literară,

adică să-l satirizezi nițel, să-l ironizezi. Că nu mai suport. Prea mă umilește. Prea mă sfidează.

— Totuși, de unde scoate banii?

— Păi îți spun eu de unde. Tipul are nițică curte și nițică grădină. Și ce-a făcut? A făcut solarii și a cultivat roșii, salată, castraveți, căpșuni, cartofi și alte legume, pe care le vinde la piață. La patru dimineața prășește, udă, răsadeste, culege, iar la șapte și jumătate pleacă la serviciu. Imediat, intră nevastă-sa la treabă: prășește, udă, răsadeste, culege. Copiii, când vin de la școală, îi pune la treabă. El, după ce vine de la serviciu, la fel. Dintr-o grădină cât o palmă a câștigat o avere. Nevastă-sa e liftieră pe undeva. Ce crezi că face în timpul serviciului? Apasă pe buton, după care împletește milieuri sau coase carpete. Ce face cu ele? Le vinde la Fondul plastic și ia bani. Acuma știi ce le-a mai trecut prin cap? Să-și facă o ciupercărie la subsol.

— Dumneata nu ai curte?

— Ba da. Am și grădină.

— Și de ce nu faci la fel?

— Curtea e asfaltată, ca să pot s-o spăl. În grădină am pus iarbă, ca să aibă unde alerga câțelul. Plus că, atunci când îl doare burta, mănâncă două-trei fire și-i trece imediat. Aș fi pus și eu ceva legume, dar n-am vocație. I-am zis și nevastă-mii: „Dragă, hai să facem și noi ceva, o activitate care să ne aducă venituri suplimentare pe lângă pensie”, dar ea preferă să citească romane englezești de dragoste. Pe mine mă pasionează pescuitul.

— Bine, și atunci ce ai cu vecinul, de ce-l reclami?

— Cum de ce? Nu ți-am spus că mă sfidează? Că mă umilește cu bunăstarea lui personală? Cât să-l mai suport?

Dimineața, la patru, când îl aud prășind, îmi vine să tur bez de furie. Plus faptul că-și exploatează în chip nemilos soția și copiii. Ce zici, poți să-l satirizezi?

— Bineînțeles. Du-te liniștit acasă. Îl învăț eu minte.

— Mulțumesc. Hârtie ai? Pix ai?

— Am.

— Perfect. Dă-i bătaie.

— Îi dau.

— Să-mi spui când îl publici. Vreau să-l decupez și să i-l pun în cutia de scrisori. Să-l oftic. Fir-ar al dracului de parvenit!

SENTIMENTE ȘI TEXTILE

Titi și Nela s-au cunoscut din vedere, datorită faptului că locuiau în blocuri așezate vizavi. Deși aveau bal coanele fixate la același etaj și se priveau de foarte multe ori pe zi, ei n-au îndrăznit să-și spună niciun cuvânt. Dar câte nu-și spuneau privirile lor arzătoare, câți kilowați de sentimente nu se descărnau prin ele, câte fluide nevăzute și abisale nu făceau un deosebit du-te-vino între ei?

Nu exista nicio îndoială că ființele lor vibrând de tinerețe aveau să-și spună mii de gânduri, să-și facă mărturisiri definitive și jurăminte fundamentale. Dar cum? Cine să facă primul pas, cine să rostească primul cuvânt? Îndrăgostiții au și ei zeul lor ocrotitor, o putere naturală sau supranaturală care le sare în ajutor când le e viața mai grea situația mai imposibilă. În cazul lor, a intervenit moda. Așa se face că, într-o zi, Titi a apărut pe balcon într-un tricou albastru ca cerul pe care scria, mare și citeț, în limba lui Shakespeare și Winston Churchill: „Y love you”. N-au trecut decât două zile și Nela, pricepând aluzia, i-a transmis pe un tricou de culoarea violetelor de Parma în limba lui Voltaire și Mireille Mathieu: „Je t’aime”. Peste alte că te va zile, fericitul Titi parcă se afla în balconul unui zgârie-nori de unde i-a comunicat iubitei în limba lui Celentano: „lo ti amo”. Sentimentul crescând vizibil de la o zi la alta, tinerii s-au pus pe învățat limbi străine, iar mamele lor s-au apucat să deprindă arta imprimării: „Te quiero”, „la liubliu tebea”, „Ich liebe dich” și așa mai departe, până când sentimentul, devenind mai complex, comunicările au trebuit să devină și ele mai complexe: „Ai cei mai frumoși ochi din lume”, „Gura ta e ca o cireășă coaptă”, „Părul tău e ca un lan de grâu din Bărăgan” ele. Firește, nu s-au scurs decât câteva săptămâni și s-a trecut, tot cu ajutorul imprimeurilor, la transmiterea de informații strict intime: „Azi-noapte te-am visat între orele două și patru”, „La ora șapte mă duc la pâine, la colț, vino și tu” etc. Nemaivând loc pe partea din față a tricourilor, s-a trecut la folosirea spatelui și a mânecilor.

Eu, care sunt, după cum știți, un individ ce-mi hrănesc existența din amănunte culese din realitatea cea mai imediată, urmăresc cu toată atenția această corespondență și vă promit să vă țin la curent cu ea.

OAJĂ VASILE AJUTĂ O BĂTRÂNICĂ

Ajungând, acum câteva zile, la serviciu chem toți colegii în jurul meu.

— Fraților, zic, vă spun o chestie de-o să cădeți pe jos.

Ceva care n-o să vă vină să credeți. Ceva care întrece orice imaginație.

— Hai, dă-i drumul, nu ne mai fierbe. Îmi zic ei.

— Aflați că l-am văzut azi pe stradă pe Oajă Vasile!

— Și? Ce-i cu asta? Era în pielea goală? Mergea în mâini? Ce făcea?

— O chestie uluitoare: ajuta o bătrânică să treacă strada!

Colegii mei de birou au căzut. Într-adevăr, pe jos, cu fălcile încremenite, muți, paralizați.

— Nu se poate! Așa ceva nu se poate! strigară ei, când își reveniră în toate cele cinci simțuri. Oajă Vasile nu e în stare de așa ceva. Poate l-ai confundat.

— Exclus. L-am văzut deaproape. Era el.

Într-adevăr, faptul părea într-un totuș neverosimil, de pășea puterea de imaginație a tuturor. Înseamnă, ziceam cu toții în cor, că s-a întâmplat cu el ceva (mai ales că.

În ziua respectivă, nici nu venise la serviciu), ceva extrem de important, ceva care l-a marcat profund, obligându-l să-și schimbe atitudinea și viziunea față de lume și oameni. Dar ce anume? Nu cumva a înnebunit?

O zi întreagă ne-am stors mințile ca să descifrăm misterul. La terminarea programului, măcinați de curiozitate, am plecat spre locuința lui. L-am găsit stând într-un șezlong. Pe balcon, citind ziarul, Informația” și mâncând semințe. Era calm și arăta normal.

— Ce-i cu tine, Oajă, de ce n-ai venit azi la serviciu?

— Nu m-am simțit bine.

— Ești răcit?

— Nu, am avut o indispoziție sufletească.
— Tu?!
— Da, eu.
— Ce fel de indispoziție?
— Remușcări.
— Și? Ai scăpat de ele?
— Da. Am ajutat, o bătrânică să traverseze strada și mi-a trecut.
Eu așa procedez când am remușcări. Fac o faptă umană.
Ne-am privit unul pe altul, uluiți. Ce chestie!
— Dar de ce ai avut remușcări? am insistat eu.
— Îmi bătusem soția.
— Și acum cum te simți sufletește?
— Excelent. Mâine vin la serviciu.
După aceea n-am mai scos de la el niciun cuvânt vreme de un
ceas; s-a cufundat în lectura ziarului. La plecare, soția lui (care avea
ochii vineți și un cucui în frunte) ne-a rugat insistent: — Să nu-i mai
aduceți aminte de asta. E grozav de sensibil.

RECLAMAȚIE

Am găsit, ieri, în cutia mea poștală o copie după un document
zguduitor, pe care mă grăbesc să-l încredințez tiparului:

„Tovarășe procuror șef.

Subsemnatul Păsculete Ciprian, pensionar provenit din comerțul
de stat, unde am funcționat ca merceolog, vin să vă aduc la
cunoștință că îl chem în judecată pe numitul Posteucă Haralambie,
zis Curelușă, rugându-vă să-l anchetați de urgență în sensul celor ce
urmează. Numitul Pos teucă este pensionar de boală de la vârsta de
41 de ani, gradul III, fiind el bolnav așa cum sunt eu Gara de Nord și
obținând această pensie prin prefăcătorie perfectă, întrucât a
practicat în tinerețe teatrul, ca figurant. Acest individ, neavând ce
face, se ține de capul meu, inventând șicane care mai de care mai
ieșite din comun. Astfel, într-o seară, în timp ce mă aflam în balconul
apartamentului meu, spre a respira aer curat și a privi aspecte de pe
stradă, el. Care șade deasupra mea, m-a stropit cu stropitoarea în
cap, pretinzând că își udă florile, deși plouase temeinic cu o oră în
urmă. Întrebându-l de ce face această faptă, mi-a răspuns pe un ton

necivilizat, că este liber să facă ce vrea în incinta lui personală iar, dacă nu-mi convine, să-mi cumpăr umbrelă. Dându-l în judecată, acțiunea mi-a fost respinsă din lipsă de martori. Altă dată, întâlnindu-mi el cățelul pe culoar, l-a lovit în chip barbar cu piciorul, pretinzând că acesta ar fi mârâit dușmănos în direcția lui.

Atitudinea huliganică a acestui pseudopensionar de boală a culminat ieri, la orele șase dimineața, când m-am dus să cumpăr lapte pentru soție și iaurt pentru mine. Eu eram la rând în fața lui, iar el în spatele meu. Când să-mi iau produsele respective, el i se adresează vânzătoarei, atrăgându-i atenția că borcanul meu de iaurt nu este suficient de bine spălat. „Cum nu este bine spălat, întreb, când eu însumi l-am spălat?” Vânzătoarea cercetează borcanul și confirmă că este suficient de bine spălat, dar numitul Posteucă insistă și arată o pată pe borcan, la care eu îi atrag atenția că este un defect de fabricație, el pretinzând că nu. Vânzătoarea îl întreabă ce-l interesează pe el chestia asta, la care zice că există posibilitatea de unu la o sută de mii ca acest borcan să nimerească la el într-un viitor mai apropiat sau mai îndepărtat, ceea ce l-ar deranja foarte mult, producându-i greață. De aici, evenimentele au evoluat foarte rapid, el cerând condica de reclamații, vânzătoarea refuzând cu indignare și scuipându-l în față, la care a intervenit intervenția celorlalți cumpărători, majoritatea pensionari și ei, ceea ce l-a adus într-o stare de nedescris pe individ, acesta luând borcanul meu și trântindu-l de asfalt, făcându-l praf. După care și-a luat să coșă și-a plecat spre casă, calm și tacticos, de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat.

În acest sens, tovarășe procuror șef, vă rog să-l pedepsiți pe acest pensionar huligan conform articolului 12, paragraful 2, adică cu închisoare de la 5 la 8 ani, spre a-mi putea desfășura bătrânețea în liniște și securitate deplină”.

UN ANUNȚ GREU DE FORMULAT

Bubu mi-a telefonat dis-de-dimineață, rugându-mă să-i acord o întrevedere de zece minute.

— Nu poți să-mi spui la telefon despre ce-i vorba? l-am întrebat.

— Nu, mi-a zis el, e o problemă delicată, n-o putem discuta decât între patru ochi.

A doua zi, când ne-am văzut, Bubu se cam codea să intre în miezul chestiunii, până când l-am obligat s-o facă.

— Dragă, uite ce rugămintă am la tine: ajută-mă să formulez un anunț la ziar.

— Vrei să vinzi sau să cumperi ceva?

— Nu, am pierdut ceva.

— Ce?

— Pe mama.

— Cum s-a întâmplat?

— N-are importanță. A venit pe la mine, acum o săptămână, și, după o zi, a plecat. Ca acum trei zile să aflu că n-a ajuns încă acasă la ea, la Buhuși. Cum trebuie să formulez un astfel de anunț?

— Păi, simplu, zic. Spui ce vârstă are, cum arată, cum era îmbrăcată, ce bagaje avea, plus alte amănunte.

Bubu mă privi nedumerit și chiar enervat.

— În primul rând că habar n-am ce vârstă are mama.

— Nu știi în ce an, în ce lună și în ce zi e născută? N-o felicitai de ziua ei?

— Nu. Nu aveam obiceiul. Cred că are aproximativ șaptezeci de ani. Sau chiar șaptezeci și cinci.

— Și cum era îmbrăcată?

— Normal. Adică cu o rochie, o jachetă de lină și o basma pe cap. Parcă avea și un pardesiu. Dar să nu mă întrebi ce culoare avea, că nu rețin niciodată amănuntele.

— Totuși, insist eu, un detaliu-două trebuie să dai.

— Dragă, eu aproape nici nu am apucat s-o văd, că a venit intempestiv, fără să ne anunțe în prealabil; nevastă-mea, cum e ea cam aiurită, a confundat-o cu lăptăreasa și i-a închis ușa-n nas, pe urmă i-a dat de înțeles cum că eu aș fi plecat în străinătate, adică nu s-a arătat prea entuziastă de venirea ei. Bătrâna s-o fi simțit ofensată și a plecat. Eu, când veneam spre casă, cu mașina, mi s-a părut c-o zăresc la un stop, dar n-am putut opri, că era verde, iar când am ajuns acasă, nevastă-mea nu s-a grăbit să-mi zică ce-a fost și ce s-a întâmplat. Cert este că bătrâna a dispărut, nu se știe unde, și n-aș vrea ca frate-meu și soră-mea să-mi reproșeze că n-am primit-o cum trebuie și nu m-am interesat, deși au și ei destule pe conștiință din acest punct de vedere.

— Și n-ai nicio idee unde-ar putea să fie bătrâna?

— Probabil că s-o fi dus la una din surorile sau nepoatele ei, dar nu le cunosc adresele la niciuna, prefer să nu întrețin relații cu neamurile, din cauza lor mi-am dat și telefonul la secret.

— Nu știu cum să te ajut să formulezi un astfel de anunț, am zis eu, nedumerit, după care Bubu s-a ridicat, grăbit.

— Știi ce, mi-a zis el, nu mai dau niciun anunț, nu mă mai complic, ne dă ea un semn de viață când i-o trece supărarea. Scuză-mă de deranj.

Și a plecat.

CUM AM AJUNS BICICLIST

Stricându-mi-se, într-o zi, televizorul, am chemat pe cineva să-l repare. Omul respectiv a venit destul de repede, și-a scos sculele și a intrat cu jumătate de trup în interiorul aparatului.

— Nu vă supărați, zice, dar aici a mai umblat cineva.

— Da, zic eu, a mai fost reparat acum câțeva vreme.

— Vreau să spun că persoana care l-a reparat a umblat în el cu picioarele. E o brambureală aici de neimaginat.

Toate firele sunt încurcate. Acest aparat nu mai poate fi reparat. Sfatul meu sincer e să vă cumpărați unul nou.

— Păi și acesta e destul de nou.

— Da, dar l-ați dat pe mâna cuiva care nu se pricepe și vi l-a aiurit complet.

Între timp, în încăpere intră nevastă-mea cu o cafea.

Auzind ultimele noastre replici, ea îi spune meșterului reparator:

— Păi chiar dumneata l-ai reparat acum o lună.

— Eu?!

— Da, dumneata, te cunosc după mustăcioară. Ți-am dat și cincizeci de lei bacșiș.

— Îmi pare rău, zice el, indignat, dar mă confundați.

Nu sunt eu omul care să ia cincizeci de lei bacșiș. Eu iau de la o sută în sus. Înseamnă că a fost cineva care nu e de meserie, un amator.

Nevastă-mea susținea sus și tare că el a fost, el sus ținea că n-a fost el, de aici a ieșit un adevărat conflict, tipul s-a enervat, și-a strâns sculele și a ieșit, trântindu-ne ușa.

— Reparați-vi-l singuri! a strigat el din lift.

Enervată, nevastă-mea mi-a zis:

— Chiar asta am să și fac.

După care a demontat fierul de călcat, aspiratorul și prăjitorul electric, a luat din ele piesele principale și s-a năpustit asupra televizorului. După două ore, acesta era în stare de funcționare. E drept că imaginea apărea invers, adică cu capul în jos, dar important era că mergea.

— Dragă, mi-a zis ea, n-are rost să mai chemăm tot felul de nepricepuți pentru reparații mărunte. Dă-mi cheile de la mașină, vreau să-ți schimb bujiile, pistoanele și toba de eșapament.

Nimic n-o mai putea opri din avântul ei tehnicist, nici măcar un cataclism natural. Așa am ajuns biciclist.

PREGĂTIRI DE PLECARE

— Tată, mă întreabă copilul cel mic, ce este acela uichend?

— Dar de unde ai auzit tu neologismul acesta?

— L-am auzit și l-am văzut într-un film la televizor.

— Uite, zic, am să-ți explic pe scurt despre ce este vorba. Uichend este atunci când o familie ca a noastră, de pildă, își părăsește casa, în care are tot ce-i trebuie, și pleacă încotro vede cu ochii.

Nevastă-mea și ceilalți doi copii au tras cu urechea, s-au sfătuit în șoaptă circa un minut, după care au scos un urlet de s-au zguduit pereții.

— Tată, mâine plecăm în uichend!

După ce am studiat cu toții o hartă turistică, am decis să plecăm la întâmplare, lăsând neprevăzutul să ne ofere tot ce are el mai plăcut și romantic.

Scularea a avut loc la șase dimineața. Fiecare trebuia să-și facă bagajul său. În plus, eu a trebuit să pun mașina la punct și să încălzesc motorul. Apoi am cărat jos prima tranșă a bagajelor: trei geamantane cu alimente reci, patru geamantane cu îmbrăcăminte de vară și îmbrăcăminte călduroasă, de seară, un geamantan cu

jucăriile copiilor, plus un magnetofon, un radio, patru păaturi, cinci saci de dormit și un cort pentru cinci persoane.

— Ia și frigiderul, a fost de părere nevastă-mea, există primejdia ca mâncarea să se altereze și să îmbolnăvim copiii.

Am cărat și frigiderul, după care i-am zis soției:

— Ce-ar fi să luăm și șifonierul? Avem atâtea haine care ar putea să se șifoneze.

După care am plecat să duc jos o masă pliantă cu cele cinci scaune aferente. Când m-am întors sus, nevastă-mea cu copiii împingeau șifonierul spre ușă.

— Dragă, zic, ce naiba, tu nu mai ai simțul umorului?!

— Decât să te ții de glume proaste, ia canarul și du-l jos.

Am luat colivia în care se afla Brutus, canarul nostru cântător, și am îndrăznit să întreb:

— Atunci de ce să nu luăm și cățelul, care o fi având și el poftă să zburde și să respire aer curat?

— Bineînțeles că o să-l luăm, a răspuns soția, punându-mi în spinare un sac în care se aflau mai multe oale, tigăi, farfurii, cuțite, furculițe, borcane cu muștar, cu piper, enibahar *etc.*

În sfârșit, după douăsprezece ore, când deja începuse să se însereze, întreaga familie a coborât la mașină, unul dintre copii aducând cu el acvariul.

— Dragă, le-am spus eu, dar nu mai avem loc în mașină. Nu mai e loc nici pentru un ac cu ață. Nu mai e loc nici măcar pentru mine care, totuși, ar trebui să conduc.

— Bine, decide nevastă-mea, pentru că tot s-a făcut târziu, amânăm călătoria pentru mâine dimineață. Noi ne ducem să vedem serialul la televizor, tu adu bagajele înapoi.

La ora unu noaptea cărasem aproape tot. Zic aproape tot, pentru că, în clipa când ațipisem, istovit, am auzit un urlet de fiară. Am fugit în pijama, sărind câte patru scări deodată. Uitasem câinele.

MANIERE

— Alo! Elvira?

— Da, eu.

- Draga mea, ce-i cu tine?
- Dar de ce mă întrebi?
- Pentru că nu mai știu nimic de tine de două săptămâni. De ce nu m-ai sunat?
- Scuză-mă, dar am fost ocupată. Mi s-au întâmplat niște chestii foarte nostime, tocmai voiam să te sun, ca să-ți povestesc. Ai timp să mă ascuți?
- Bineînțeles.
- Fii atentă. Acum exact două săptămâni, cunosc pe stradă, cu totul și cu totul întâmplător, un tânăr care avea o înfățișare extrem de plăcută, intrăm în vorbă, după care discutăm niște chestii destul de banale, drept pentru care ne dăm un randevu pentru a doua zi. Într-un cuvânt, ne-am întâlnit, timp de o săptămână, zi de zi. Cu aceste prilejuri, draga mea, descopăr o chestie înfiorătoare: tânărul respectiv habar nu avea să se poarte în societate. Deși împlinise douăzeci și unu de ani, era absolut la pământ cu educația, familia lui, probabil din neglijență sau din necunoștință, nu-i dăduse ceea ce se cheamă „l'usage du monde”. De pildă, când venea la întâlnire, ținea buchetul de flori cu capul aplecat în jos, de parcă ar fi venit la o înmormântare. În loc să-mi spună „bonjour”, zicea „bună ziua”, de parcă ar fi intrat într-o instituție publică. La restaurant intra după mine și folosea furculița cu mâna dreaptă. Dar cel mai groaznic era faptul că avea reverele hainei mai late cu trei centimetri de cum se poartă la ora actuală! Intrând mai în amănunt, ce crezi că aflu? Că tipul nu răsfoise un „Neckerman” de vreo doi ani!
- De necrezut.
- Într-adevăr, de necrezut.
- Și cum ai procedat?
- M-am căsătorit cu el imediat. Trebuia să se ocupe cineva de educația lui, nu?
- Evident.
- De aceea nu te-am mai sunat, draga mea. Am fost ocupată. Te rog să mă scuzi.
- Nu face nimic. Îți urez un menaj fericit.
- Mersi. Pa!

INGRATITUDINE

Acum o săptămână, soția îmi zice:

— Vezi că peste trei zile e ziua mea. Fă în așa fel încât să nu uiți, ca de obicei. Ar conta foarte mult pentru mora lui meu.

De peste douăzeci și cinci de ani uit ziua de naștere a nevastă-mii, în timp ce tot de peste douăzeci și cinci de ani ea nu uită niciodată când e ziua mea. De astă dată sunt ferm hotărât să evit penibila gafă. Drept pentru care, spre aducere aminte, îmi fac cele mai diferite semne: noduri la toate batistele și cravatele, un nod la degetul arătător, unul la urechea dreaptă și unul la coada cătelului, îmi pun pantoful din dreapta în stânga și invers, îmi pun un ciorap pe față și altul pe dos și-mi fac un nod la unica șuviță de păr pe care o mai port pe cap. În zadar! Alaltăieri, mă scol bine-mersi, mă îmbrac, îmi beau ceaiul și plec spre ușă, în timp ce nevastă-mea se uita lung-lung spre mine, cu o privire care colcăia de ironie și dispreț. Abia spre seară, când mă întorc de la serviciu și de la o bere băută în picioare, cu colegii, îmi observ nodul de pe deget și scot un urlet de fiară rănită, vai, vai, iar am uitat, ce mă fac?! Intru, val-vârtej, într-o florărie, iau o zambilă la ghiveci, mă duc acasă, spăsit, zic un „la mulți ani, dragă”, la care nevastă-mea clatină din cap, definitiv resemnată.

— Îmi pare rău, dragul meu, dar ești incorigibil.

— Da — zic eu, dărâmat sufletește — sunt.

— Ca să te mai iert cât de cât, fă-mi niște servicii.

Diseară vin pe la mine niște prietene. Du-te după cumpărături.

Fericit că mi se dă o șansă de rehabilitare, alerg ca un cal de curse, străbat toate piețele orașului, de la Matache la Pantelimon, colind toate magazinele, iau mâncare, iau băutură, iau delicatese, prăjituri de la Capșa, iau trufandale și vin acasă cu cinci sacoșe în brațe. Aveam hainele rupte pe mine și fața desfigurată de oboseală. Soției i se face, în sfârșit, milă și-mi zice: — Mersi. Acum poți să te duci la culcare. Vrem să rămânem între noi.

Pe la șapte seara au venit musafirele și s-au pus pe băut cafele și fumat țigări cu filtru. Eu am urmărit programul la televizor în altă încăpere. Când acesta s-a terminat, ele tocmai beau al treilea rând de cafele și vorbeau toate deodată. Am încercat să trag cu urechea. Bineînțeles că fiecare povestea ceva despre bărbatul ei.

— Vai, al meu e o podoabă. Să vă spun ultima lui figură...

Am preferat să mă strecur tiptil în dormitor și să mă culc. Dimineața, m-am sculat vioi și m-am îmbrăcat ca să plec la serviciu. Musafirele erau tot acolo, sorbeau încă un rând de cafele. Am tras cu urechea. Tot despre bărbați vorbeau. Nevastă-mea, de pildă, tocmai spunea: — Oh, cât despre al meu, aș prefera să nu-mi mai aduc aminte. Am făcut greșeala să-l trimit ieri la piață. Mi-a adus niște oribilități...

Am pornit spre ieșire în vârful picioarelor, salutând în dreapta și-n stânga, umil. Pe scări mi-am adus aminte de ceva și m-am întors. Cățelul era la ușă. L-am deznodat coada. Sărmanul, cu câtă recunoștință și înțelegere mă privea!

DURERI SENTIMENTALE

Nu-ți și Gigi se căsătoriseră recent, din dragoste curată.

Se înțelegeau de minune, aproape că se adarau, în timpul nunții au stat tot timpul privire în privire, încât mesenii se topeau de admirație: ce pereche reușită! Dar nu a trecut mult timp și ea a găsit pe costumul lui un fir de păr blond, lung de douăzeci și trei de centimetri (l-a măsurat cu metrul de croitorie), drept pentru care și-a smuls propriul păr din cap și a gemut parcă o înjunghiaseră la abator.

— Dragă, tu mă înșeli pe mine!

Drept pentru care și-a luat concediu fără plată și a început să-l urmărească pas cu pas. Îl urmărea când se ducea la serviciu, prin tramvaie și autobuze, inclusiv prin metrou, intra după el în întreprindere, după ce mai înainte oferea portarului un pachet de țigări și un săpun din import ca să-i spună dacă nu cumva bărbatul ei e așteptat de una și de alta; i-a anchetat cu discreție pe colegii lui de muncă asupra trecutului și, mai ales, asupra prezentului, a aflat câteva nimicuri care i s-au părut suspecte și au avut pe această temă discuții intense de circa șapte zile și șapte nopți. După jurăminte fierbinți (s-au jurat pe troleibuzul 87, pe părinți și alte rude apropiate, pe Univers și pe Infinit) s-a săvârșit o împăcare patetică.

Dar nu trece mai mult de o săptămână și ea vine de la serviciu cu cinci minute și jumătate întârziere, dând vina pe autobuz, el se duce

direct la dispeceratul ITB-ului și află că respectivul autobuz a mers conform graficului, vine acasă și-și smulge părul din cap: de ce?! de ce?! de ce?! De ce îl minte ca pe el, unde a fost cele cinci minute și jumătate? „Am fost la Aprozar, ca să cumpăr gogoșari, dar gogoșarii nu m-au satisfăcut, nu erau suficient de roșii”. Gigi o ia de mână pe Nuți și merge cu ea la Aprozar ca să verifice situația gogoșarilor și descoperă că aceștia erau suficient de roșii. Responsabilul, la cererea ei, confirmă că gogoșarii roșii au fost aduși între timp, ceea ce duce la o nouă împăcare patetică, cu pupături, lacrimi, și etc. În rest, Nuți și Gigi se înțeleg perfect.

STĂPÂNIREA DE SINE

Am avut un coleg de serviciu pe care îl chema Turturel. Ce băiat minunat, săritor, amabil, prietenos, generos, suflet delicat și sensibil, nu exista eveniment în viața noastră personală la care să nu participe și el, trup și suflet. Deși era, cum vă spuneam, un băiat foarte sensibil, avea o putere de stăpânire rar întâlnită. Cine nu are oroare de întâmplările nefericite ale vieții? Cine are curajul să se ducă să anunțe o soție că soțul ei, colegul nostru, a făcut infarct și că e internat la Spitalul de Urgență? Nimeni. În afară de Turturel. Vocația vieții lui era participarea la evenimente funebre și funeste. Dacă îi dădeai pe mână o înmormântare puteai să fii sigur că totul va ieși perfect: actele de la morgă, aprobarea sanepidului, aprobarea pentru loc de veci, fanfara, fotograf etc. Ne miram cu toții cum de nu-i e groază lui Turturel să facă, săptămânal, o vizită la morgă, de unde ne aducea veștile cele mai oribile.

Ajunsesem cu toții la concluzia că Turturel e un bărbat de mare curaj, care nu se sperie de nimic pe lume. Nimic nu-l emoționa, nici măcar nu-l clătina, nici măcar vestea ca unul dintre colegii noștri, cel mai bun prieten al lui, și-a pierdut picioarele într-un accident de mașină. Se ducea la spital, constata situația și venea să ne relateze detalii, oripilându-ne până la greață.

— Ai putut tu să-i vezi picioarele sfârtecate? N-ai leșinat?

— Dar de ce să leșin? E ceva normal.

Ieri dimineață, șeful nostru de serviciu a intrat pe ușă profund tulburat.

— Fraților, ne-a spus el, colegul nostru Pamfil a pățit o chestie absolut sinistră: l-a mușcat un câine și a turbat.

Toți am căzut cu capetele pe birouri, zdrobiți. Numai Turturel a rămas calm.

— Se curăță, ne-a comunicat el, sec. Nu are nicio scăpare.

Peste aproximativ două ore a avut loc scena de groază: s-a deschis ușa și a intrat Pamfil. Acesta ne-a măsurat pe toți de sus în jos și de jos în sus cu o privire sticloasă, după care s-a apropiat de Turturel și l-a mușcat, brusc, de ureche. Turturel a leșinat. l-am turnat o găleată de apă în cap și l-am trezit. l-am spus că totul n-a fost decât o glumă idioată, Pamfil n-are nimic, nu l-a mușcat niciun câine, am vrut să verificăm câtă stăpânire de sine are în cazul când i se întâmplă și lui o nenorocire.

N-a vrut să ne creadă. Își face injecții antirabice în burtă.

PORTARUL

O femeie destul de în vârstă și destul de amărâtă vine la poarta unui spital, ducând cu ea o sacoșă plină cu de-ale gurii.

— Maică — îi spunea ea portarului, un zdrahon care nr. putea duce în spinare doi bivoli — am aici un băiat care și-a rupt piciorul. Cum pot să dau de el?

— Dar de ce și-a rupt piciorul? se interesează portarul, nițel cam nervos.

— A călcat într-o groapă.

— Foarte rău. Foarte rău că nu e atent.

— Asta i-am zis și cu: „maică, fii atent pe unde calci”.

Portarul își fixează privirea asupra sacoșei.

— Ce-ai acolo?

— l-am adus ceva de mâncare.

— Păi ce, aici îi lăsăm să moară de foame? Nu e voie de introdus alimente în spital. E epidemie de gripă.

— Păi să nu-i duc nimic? întrebă bătrâna, disperată, după care scoate din buzunar o bancnotă de zece lei, o mototoleşte până o face ghemotoc și i-o vâă portarului cu discreție în palmă. Portarul

primește obiectul cu o dexteritate de prestidigitator, dar starea lui de indispoziție nu se modifică.

— Ia să vedem despre ce-i vorba. Avem dispoziție să facem control.

O duce pe bătrână în ghereta lui de beton armat bine încălzită și începe să-i scotocească prin sacoșă.

— Ce sunt astea? Întrebă el, îngrozit.

— Șnițele.

— Vai de mine! Păi, dumneata crezi că e voie cu șnițele în spital? Unde ajungem?!

— E plăcerea lui.

— Și ce dacă e plăcerea lui? Aici nu-i restaurant!

Aici e spital! Portarul ia un șnițel și mușcă din el, hulpav.

Sunt gustoase, nimic de zis, dar nu e voie. Le punem deoparte. Ce mai ai? Cârnați? Vai de mine! Sper că nu sunt picanți?!

— Le-am pus puțină boia și câte un pic de ardei, ca să aibă gust.

Portarul înghite un cânat pe nemestecate și-i pune pe ceilalți deoparte.

— Delicioși, dar nu e voie. Ouăle astea sunt tari sau moi?

— Potrivite.

— Ouăle fac rău la ficat, zice el, și curăță, cu o viteză uimitoare, două dintre ele pe care le sarează din abundență și le înghite ca pe niște găluști. Văd că mata habar n-ai ce înseamnă un spital.

Vigilentul portar descoperă în sacoșă și niște cornulețe cu nucă, pe care le devorează cu aceeași lăcomie, confiscă o bucată de telemea, un salam de iarnă și niște mere ionatane.

— Uite, maică, ca să nu zici că sunt ora rău, te las să-i duci merele astea două. Nu prea e voie, mă rog, treacă de la mine.

Femeia ia cele două mere și face câțiva pași prin curtea spitalului, apoi se întoarce, dezorientată. Spitalul are vreo zece clădiri.

— Maică, pe unde o iau și cum îl găsesc?

Între timp, portarul a început controlul asupra altor sacoșe.

— O iei pe prima alee la dreapta, faci la stânga, pe urmă la dreapta, pe urmă iar la stânga, faci dreapta, dai de un rond de flori, îl înconjuri de două ori și faci iar la dreapta.

— Și pe urmă? Întreabă femeia.

— Pe urmă mai întrebi și mata, că de-aia ai gură.

AM INVITAȚI

Cu două, trei zile înainte de revelion, intru în transă: mă invită sau nu mă invită și pe mine cineva? Nu mă invită nimeni. Dau telefon la reclamații! și aflu că telefonul meu funcționează normal, dar de sunat nu mă sună nimeni.

Hai să schimbăm foaia: îi invit eu pe toți prietenii la mine, ca după aia să se simtă și ei obligați.

— Alo! Nelu? Ce faci, mă Nelule? ghici cine e la telefon? Eu sunt. Mă rog, era și de mirare să nu mă recunoști, cum să uiți tu bărbatul care ți-a salvat viața, târându-te doi kilometri în spinare pe lacul Periș? Dragă, fii serios, nu-ți cer niciun fel de recunoștință, nu fi copil. Te-am sunat pentru altceva. Voi unde faceți revelionul? N-aud! N-ați stabilit? auzi, nu vreți să veniți la noi? Suntem singuri — cucu. Absolut singuri. Nu, nu aduceți nimic, avem de toate. E sec? Dacă e foarte sec, ia câteva kile. Atât. Adresa o știi? Hai, te pup. Dar nu mai târziu de opt. Pa.

— Alo! Bebe? Ce faci mă? Cum, cine e? Colegul tău de bancă, nerușinatule, care ți-a scris biletele de dragoste către actuala ta soție, care a trecut recent pe stradă și nu m-a recunoscut când am salutat-o. Crezi că te lua fără metaforele mele mirobolante, fără figurile mele de stil irezistibile? Aveți și copil? Să vă trăiască și să vă bucurați de el! auzi, de ce nu m-ați sunat, măi, de unșpe ani niciodată. Să-mi mulțumiți că v-am făcut fericiți, că am fost îngerul vostru păzitor? Ai uitat? Nu-i nimic. Uite că eu nu te-am uitat, am ținere de minte. Mă, nu vreți să faceți revelionul la mine? Sunt singur cu nevastă-mea și m-am trezit cu un plocon de la ai mei: curcan, vin, purcel, cocoș...Nu, dom'le, nu aduci nimic. Ai ceva foarte sec? Nu, mai bine ia o șampanie demi-seacă. Ura! Vă aștept la opt.

— Alo, Doru? Ce faci, măi copile? Bine, mă, e posibil să nu mai dai un telefon de ani și ani de zile? Te-am sunat de atâtea ori, ți-am lăsat vorbă... Hai, că nu-ți fac niciun reproș, am glumit. Lasă, fără remușcări, copilul era dotat, nu l-am ajutat decât cu sfaturi. Da, e adevărat, m-a deranjat o jumătate de an. Vorba vine că m-a deranjat, îmi făcea plăcere să stau de vorbă cu el despre literatură. Apropo, în ce an e? A și terminat? E și însurat? Are și copil? Bravo,

mă bucur din suflet. Ce, e măgar? De ce e măgar? Că nu m-a sunat? Hai, fii serios! Ce, eu mai am nevoie de recunoștință? La vârsta mea n-am nevoie decât de sănătate. Mă, ia-l pe fii-tu, pe nevastă-ta și pe nevastă-sa... Da, ia-l și p-ăla mic... Plânge? Înseamnă că-i ies dinții. Nu-i nimic, pe mine nu mă deranjează, cu iubesc copiii. Hai, c-o să ne simțim bine, avem de toate, o să ne distrăm, facem un revelion de pomină.

În acest fel am invitat circa douăzeci și cinci de persoane să petreacă revelionul la mine. Persoane care îmi erau datorare cu recunoștință și care nu mă sunaseră niciodată în ultimii zece ani. La toți le făcusem numai bine. Am vrut să le aduc aminte că exist.

În seara de revelion mi-am luat nevasta și am petrecut de minune, în compania unor necunoscuți la restaurantul „Cireșica”. A doua zi, când m-am întors acasă, am găsit soneria smulsă, ușa crăpată cu toporul și un cuvânt scris cu ruj de damă pe perete: „porcule!”

CA SĂ FIE

Ionescu îmi oferă în fiecare zi ceva sau îmi cere ceva.

— Măi, ți-am făcut rost de un kil de cuie.

— Ce să fac cu ele?

— Îți repari gardurile.

— Stau la bloc.

— Oricum, e bine să le ai în casă. Sunt cuie speciale, mi le-a procurat și mic cineva pe sub mână.

Ionescu își procură totul numai din ocazii, nu vrea decât lucruri speciale. Când se duce să-și cumpere un costum de haine, cere vânzătorului să-i aducă unul din spate, ceva care să nu fie la vedere.

— Vezi, zice el, e cu totul altceva.

Are casa burdușită cu obiecte dintre cele mai stranii și întru totul nefolositoare. Are, de pildă, douăzeci de cutii cu pioneze.

— La ce-ți trebuie atâtea pioneze?

— Nu se știe. Să fi e în casă.

A aflat prin „Mica publicitate” că cineva vindea niște rame pentru tablouri. M-a sfătuit să le cumpăr eu. L-am refuzat. Din moment ce nu am tablouri, nu văd la ce îmi sunt de folos ramele.

— Nu-i nimic, mi-a zis Ionescu, le cumpăr eu. Să fie în casă. Poate, într-o zi, mă apuc de pictat.

Dar nu s-a apucat. Și-a cumpărat și o mașină de scris (tot de ocazie) crezând că se va apuca de scris. N-a scris până acum nicio literă. Și-a cumpărat un pian, deși recunoaște singur că e afon. În casa lui se află mobile din cele mai diverse epoci și stiluri, șifoniere și scrinuri în care nu are ce pune, paturi în care nu s-a culcat niciodată. Le-a cumpărat ca să fie. Și-a cumpărat și o sumedenie de scule de pescuit, dar nu pescuiește, îi e frică de reumatism.

Și-a cumpărat o pușcă de vânătoare, deși nu e în stare să ucidă o muscă. Citește zilnic „mica publicitate” și colindă toate consignațiile și talciocurile. Într-o zi, cineva și-a bătut joc de el și i-a zis că ar exista în oraș un automobil cu două motoare: unul în față și altul în spate. M-a rugat în genunchi să-l ajut să-și cumpere această minune a tehnicii.

— Dar tu nu ai carnet de conducere, i-am zis.

— Știu, eu prefer bicicleta, dar nu e păcat să n-ai în curte o asemenea raritate?

Recent, mi-a cerut să-i fac rost de un nume. Am rămas perplex.

— Păi n-ai unul?!

— Am, dar vreau unul format din trei cuvinte, să sune mai plin, mai bogat. Ion Ionescu Sascut. Ion Ionescu-Zalău. Ion Ionescu-Simeria. Sau Mehadia. Îmi găsești ceva frumos, care să facă impresie?

— Am să mă gândesc, dacă ții neapărat.

— Da, țin neapărat. Nu strică niciodată să ai un nume în plus.

De atunci, mă sună în fiecare seară, ca să mă întrebe dacă am vreun răspuns pentru el. Cineva mi-a sugerat să-i propun Ion Ionescu-Vax. Să vedem dacă-i convine.

PORCUL SE ÎNGRAȘĂ ÎN AJUN

N-am să mă mai iau după proverbe în viața mea. Până acum eram convins că: „cine se scoală de dimineață, de parte ajunge”, că „ce ți-e scris, în frunte ți-e pus”, că „Așchia nu sare departe de trunchi” și că „porcul nu se îngrașă în ajun”. Uite că se îngrașă, mi-a demonstrat-o amicul meu Viorel în seara de revelion, în timp ce ne aflam la cea de-a doua porție de sărmăluțe (de purcel, firește).

— Fii atent, mi-a zis, îți dau un exemplu concret și personal, ca să-ți iasă definitiv din cap proverbele, superstițiile și dogmatismele de tot felul. Recent, adică pe douăzeci și doi decembrie aflu din sursele mele că directorul va pleca din instituție cu o oră mai devreme, în scop personal.

— De la secretară?

— Nu contează. Hopa, mi-am zis. Aici e ceva suspect, să aflăm motivul. Și-am aflat: se ducea să cumpere un porc viu. Nevastă-sa, care o ardeleancă, respecta obiceiul strămoșesc și părintesc de a face caltaboși, cârnați, slănină, sângerete *etc.* Mergea undeva, lângă București, la un țăran de la care cumpărase și anul trecut.

— Asta ai aflat-o de la șofer.

— Mă privește, și nu mă întrerupe! Ce fac eu? Îl aștept afară, la ieșire, și intru în vorbă cu el din întâmplare, adică aduc vorba de sărbătorile tradiționale, de obiceiurile tradiționale, de plugușor, de sorcovă, de tăierea porcului, la care el mă întreabă, brusc: „măi Viorele, că tu te pricepi, cât mai e kilul de porc viu?” La care eu îi zic: „Depinde de la cine îl luați, tovarășe director. Dacă îl luați de la un țăran speculant, vă ia și cămașa de pe dumneavoastră, inclusiv maioul de corp; dacă-l luați de la mine, e altceva, vi-l dau la preț oficial, cu treizeci maximum”. „Păi ce, zice, tu ai porc de vânzare?” „Da, zic, am crescut doi, unul pentru mine, unul pentru valori fiecare.” Directorul nu se mai duce la țăranul respectiv, vine la mine acasă, mai precis la socrul meu, care are o curtică destul de încăpătoare, vede animalul și zice: “Ăsta are aproximativ șaiszeci de kile, adică exact ce-mi trebuie. Poftim banii, mâine trec să-l iau”. Îmi dă o mie opt sute...

— Deși ar fi făcut peste cinci mii...

— Nu contează și nu te băga, eu nu sunt speculant...

A doua zi, vine cu doi măcelari de meserie și cu o furgonetă, ca să-l ia. Directorul se uită din nou la porc și se șterge la ochi, crezând că are vedenii. „Mă Viorele, ăsta e porcul meu?” „Ăsta e, tovarășii director, nu vedeți că arc aceleași pete negre, una pe burtă și alta pe urechea dreaptă?!” „Mă, zice, tu ești drac' gol, ieri era mai mic, când a crescut, eu știu că porcul nu se îngrașă în ajun.”

„Depinde ce-i dai de mâncare, tovarășe director”, zic eu.

„Măi, zice, indiferent ce i-ai da, chiar icre negre sau mărgăritare, tot nu crește de la șaizeci de kile la o sută de kile, cât are ăsta, într-o zi și-o noapte.” „Tovarășe director, am zis eu, hotărât, nu insistați, că nu vă spun secretul, luați-l și mâncați-l sănătos.” Și l-a luat.

— De fapt, era alt porc, nu? Fii sincer.

— Nu. Era același porc. Pur și simplu se îngrășase.

— Într-o zi?!

— Da, într-o zi.

— Formidabil. Cum ai făcut? Mie poți să-mi spui.

— Nu pot să-ți spun, nu insista.

— Mă rog. Și?

— Și ce?

— În ce scop l-ai îngrășat tu cu patruzeci de kile în douăzeci și patru de ore?

— Fără niciun scop.

— Mă mir.

— În general, pentru că veni vorba, tu te miri cam mult. Nu e bine.

— Mulțumesc că mi-ai spus-o.

— Dar nu m-ai lăsat să-mi termin ideea.

— Te rog.

— Acum o lună, după cum știi, eu eram administrator.

Între timp, se face liber, prin pensionare, postul de director administrativ, post pentru care era pregătit, adică aproape numit (avea decizia iscălită, mai trebuia trecută prin Ceome) un oarecare Grigore. Deși eu aveam vechime mai mare, el dispunea de studii superioare de specialitate, adică Aseul, în timp ce eu, numai de liceul economic.

— Și?

— În ciuda acestui detaliu, ghici cine a fost numit director administrativ prin derogare?

— Tu?!

— Da. Eu.

— Chestia are vreo legătură cu îngrășarea porcului în ajun?

— Niciuna.

— Formidabil.

— Ce ți-am spus eu la început? Să-ți iasă din cap proverbele. Un om deștept, inteligent, pe picioarele lui, face ceva pe ele, pur și

simplu îl doare în cot de „ulciorul nu merge de multe ori la apă”.
Merge! Îți spun eu. Apă să fie!
Și n-avea dreptate?!

GOGOȘARI

— Păruș — vechi amic, băiat simpatic și săritor, cu o inimă de aur, încrezător în oameni, puțin chel și puțin gras, burlac — îmi dă telefon, într-o dimineață, aproape plângând.

— Dragul meu, te rog să-mi dai un sfat, ești de mese de te știe tot orașul, mi s-a spus să apelez la tine cu încredere.

— Despre ce-i vorba? Spune cât mai repede, mă grăbesc.

— Dragă, tu știi că eu, ca burlac, mănânc la prânz la o pensiune. Dimineața și seara mă mulțumesc cu un iaurt sau cu un ceai. Anul acesta mi-a venit ideea să-mi fac conserve pentru iarnă. Mai precis, să-mi pun niște gogoșari, gogoșarii sunt slăbiciunea mea. M-am dus la piață și mi-am cumpărat două sacoșe pline cu aceste legume superbe și două borcane. Am cumpărat și o carte de bucate.

În cartea respectivă scria despre toate, în afară de cum se pun gogoșarii la murat. Atunci am dat telefon prietenului meu Didi, care este un bucătar desăvârșit. Mi-a zis să curăț gogoșarii de semințe și să bag în ei varză tocată, câteva boabe de piper și să-i pun în oțet. Rețeta mi s-a părut incompletă și am sunat-o pe colega mea Eleonora.

Ea mi-a răspuns că, în afară de varză și piper, să mai pun în gogoșari morcov ras, țelină rasă, gutui rase, muștar și sare, după gust. Ca să verific rețeta, am dat telefon unei alte colege, care mi-a zis că mai trebuie ceva: ceapă tocată, usturoi pisat, bucățele de praz și mășline verzi. „Bine, am întrebat-o eu, dar unde să încapă atâtea într-un biet gogoșar” „Dacă împingi bine, încapă”. După care o altă colegă m-a sfătuit să pun gogoșarii într-o oală mare și să-i fierb până dau în clocot.

— Și ce-a ieșit? Întreb eu, realmente curios.

— O pastă scârboasă, pe care n-ar fi mâncat-o. Cred, niciun naufragiat aflat singur pe o insulă de un an de zile.

Te întreb acum pe tine: e posibil ca niște colegi și colege să-și bată joc de mine în halul ăsta? Să mă umilească în asemenea măsură? Știau că nu mă pricep, dar trebuia să mă facă de râs?

— Și? Ai renunțat la gogoșari?

— Cum o să renunț?! M-am dus la Obor și am cumpărat alte două sacoșe. De astă dată nu i-am pus singur, de capul meu, mi-a sărit cineva în ajutor, o specialistă.

— Adică cine?

— Vasilica, dactilografa șefului. Mi-a zis că-mi pune dă niște gogoșari de-o să mă ling pe dește.

— Și?

— Mi i-a pus. Pe urmă, m-a trimis să cumpăr prune și mi-a făcut magiun. Pe urmă, m-a trimis să cumpăr gogonele și mi-a umplut două borcane mari cât niște cisterne. Mi-a pus și o puțină cu varză. Mi-a făcut și zacuscă, plus niște ardei căpia în oțet. „Dragă Vasilica, i-am zis, dar când o să mănânc eu atâtea murături?! Eu nu voiam decât pentru poftă și musafiri”. „Nu-ți face griji, mi-a răspuns ca, te ajut și eu”. Ce să înțeleg din asta?

— Nu știu.

— Mai ales că, de atunci, au trecut două luni și ea încă mai vine la mine zilnic pentru diferite treburi. Ieri, a comis un gest care m-a nedumerit profund: și-a adus cămașa de noapte și și-a pus-o sub o pernă, în patul meu, alături de perna mea. După care s-a apucat de făcut bulion.

Vreau să te întreb: ce-mi trebuie mie bulion? Eu nu gătesc, eu nu...

E BINE?

Dobrică stă la birou, cu un vraf de hârtii în față și cu ziarul *Sportul*, pe care îl citește pe furiș. Cineva ciocănește la ușă. Ascunde ziarul.

DOBRICĂ: Intră!

COLEGUL: Aveți cumva un foc? Mi s-a terminat bricheta.

DOBRICĂ: Cu plăcere. (îi aprinde țigara) Dar de când lucrezi la noi, că nu te-am mai văzut până acum?

COLEGUL: De curând.

DOBRICĂ: Și ce cauți la ora asta aici? Programul s-a terminat de o jumătate de ceas.

COLEGUL: Mai aveam niște treburi. Dar dumneata?

Tot cu treburi?

DOBRICĂ: Pe dracu'! N-am nicio treabă.

COLEGUL: Atunci de ce stai?

DOBRICĂ: Îți explic imediat. Fii atent și notează, că eu sunt vechi aici, le știu pe toate, sunt maestru. Acum o săptămână ne-a venit un șef nou, poate ai auzit.

COLEGUL: Am auzit.

DOBRICĂ: Ei, de când a venit, tipul stă tot timpul închis în birou, de dimineața până noaptea, și verifică documentele instituției. Ce mi-am zis: cât o să stea în birou?

Până la urmă se asfixiază și iese pe culoare să se plimbe, să ia aer, deschide la întâmplare o ușă, altă ușă — și dă de mine. „Ce-i cu dumneata, tovarășu'...”? „Dobrică”, zic eu respectuos. „Ce faci la ora asta înaintată la birou?” De aici dau drumul schemei mele cu care am aiurit în decurs de zece ani patru șefi plini și șapte adjuncți. „Tovarășe șef, am rămas pentru că mai am niște probleme de rezolvat. O să-mi spuneți că aș putea să le rezolv foarte bine mâine și să mă duc acasă. Dar ce să fac acasă? Eu, dacă știu că treburile nu sunt în regulă la birou, nu am stare, mâncarea nu-mi prieste, nu pot să dorm, nu pot să joc o tablă, nu pot să beau un șpriț, încât nevastă-mea îmi zice: „Dragă, nu te mai perpeli atâta, du-te înapoi la birou, rezolvă problemele și vino să te simți și tu omenește”. Tovarășe șef, mă uit la colegii mei și zău dacă îi înțeleg.

Sunt unii care nu muncesc decât ca să dea impresia că muncesc, cum nu e cineva ca să-i controleze, se țin numai de aiureli. Păi e posibil așa ceva? (Către Colegul) E bine până acum?

COLEGUL: E bine.

DOBRICA: Fii atent, că-ți mai dau o schemă pentru făcut impresie. Să zicem că șeful respectiv te ia în serios și te consideră un cadru de nădejde, drept pentru care vrea să te trimită în provincie pentru două săptămâni, cu o sarcină importantă. Eu, decât să plec în de

plasare, să mănânc chifteluție reci și brânză topită, mai bine mă arunc de la etaj. Eu am tabieturile mele, am meniul meu acasă, pătucul meu, partida mea de cărți la un leu deschiderea, cățelușul pe care îl plimb la ora unșpe noaptea, nu ies din București decât în concediu. Ei, cum scap de o asemenea deplasare? În primul rând, aflu de primejdie cu o zi înainte de la secretară, căreia am grijă să-i dau o dată pe lună un săpun străin. Deci, înainte ca el să mă anunțe, dau buzna în birou și zic: „Tovarășe șef, am aflat din sursele mele că aveți nevoie de un om de nădejde pentru deplasarea aceea la Șimleul Silvaniei. Aș vrea să mă duc eu, pentru că am o anumită experiență și știu să mă descurc. Nenorocirea care este? Mi s-a îmbolnăvit copilul (eu, de fapt, nu am niciun copil), a făcut scarlatină, pojar, variolă, otită, amigdalită, bronșită, naiba știe ce, am chemat un pluton de medici, pot s-o las pe nevastă-mea singură într-o situație ca asta? Înainte de orice, suntem oameni și n-aș fi în drăznit să spun asta dacă nu mi-aș fi dat seama că sunteți un om de suflet și că, mai presus de șef, îmi sunteți ca un „frate”. Aici, dacă ai posibilități, poți să-i pui o mină pe umăr și să verși o lacrimă discretă. Ce zici, e bine?

COLEGUL: E bine.

DOBRICA: Crezi că ține?

COLEGUL: Ține.

DOBRICA: Cred și cu că ține. Am scheme verificate.

Auzi, dumneata l-ai cunoscut pe șeful ăsta nou? Cum

COLEGUL: Normal.

DOBRICA: Dar ce fel de om e? Îl cunoști bine?

COLEGUL: Bineînțeles.

DOBRICA: De ce bineînțeles?

COLEGUL: Păi dacă sunt chiar eu?

DOBRICA: (nu înțelege): Ce ești?

COLEGUL: Șeful.

DOBRICA : (se ridică și începe să râdă cam într-o parte):

Hai, dom'le, termină cu chestii de-astea!

COLEGUL: Pe cuvânt.

DOBRICA: (disperat încearcă să întoarcă lucrurile cu 180 de grade): Păi ce credeai, că eu nu știam cine sunteți?

Știam de la început. Am vrut doar așa să... (Râde de se prăpădește) A fost bună, nu?

COLEGUL: Foarte bună. (Iese)

DOBRICA: (singur): E clar, sunt un dobitoc. Mâine trebuie să-mi fac cerere de transfer.

LUPAȘCU VA FI FERICIT

Lupașcu lucrează, preocupat, la biroul său. Intră Dumitrașcu.

DUMITRAȘCU: Dragă Lupașcule. Există propunerea ca Sile să fie promovat ca magazioner.

LUPAȘCU: Care Sile?

DUMITRAȘCU: Sile Popescu. Scrie-i și tu o recomandare.

LUPAȘCU: Cu plăcere. (Ia o coală de hârtie și scrie, repetând cu glas tare) „Subsemnatul, Lupașcu Dumitru, declar cu toată răspunderea că numitul Sile Popescu nu este bun pentru postul de magazioner, întrucât, încă de mic, el avea obiceiul de a fura, motiv pentru care a ajuns la școala de corecție, iar atunci când a devenit major a intrat la pușcărie. A-l pune pe Sile Popescu magazioner e ca și cum ai pune un lup paznic la o stână de oi”. (Semnează) Poftim recomandarea.

DUMITRAȘCU: Mulțumesc. (Iese cu recomandarea. Peste câteva clipe intră Sile, figură primitivă și agresivă).

SILE: Vasăzică, așa, tăticu'! Dai în pâinea mea!

LUPAȘCU (stânjenit): Îmi pare rău, dar n-am ce să fac, ăsta-i adevărul.

SILE: Nu-i nimic, am deja șase recomandări pozitive, a șaptea nu mai contează. Dar ce-ți închipui, c-o să rămâi nepedepsit? Află că ți-am dezumflat deja cele patru cauciucuri ale mașinii personale, plus rezerva. Acum mă duc să fac rost de un cui. Vreau să-mi scriu auto biografia pe capotă. După care mă iscălesc descifrabil pe cele patru uși. (Râde, cinic, cu gura până la urechi și iese. Intră șase personaje, trei bărbați și trei femei, colegi cu Lupașcu. Fețele lor exprimă o tristețe fără margini. Îl privesc circa un minut în tăcere).

BĂRBAT I (profund dezamăgit, eventual cu silă): Ce-ai avut, dragă, cu Sile?

FEMEIE I: E un băiat atât de drăguț și săritor. Atât de simpatic. Nu e zi să nu ne aducă ghiociei sau viorele.

FEMEIE îi când ne doare capul sau suntem obosite de muncă, el vine și ne spune niște bancuri atât de haioase că ne revigorăm pe loc. Are umor cât șapte actori de estradă la un loc.

BĂRBAT II Ca să nu mai vorbim cât e de generos și de culant. Mie, de pildă, îmi spală în fiecare săptămână mașina și nu vrea să ia o țigară.

FEMEIE III: De ce să nu fie magazioner? Cu ce te deranjează?

LUPAȘCU: Dragii mei, dar acesta este un individ corupt până în măduva oaselor. Îl cunosc bine. O să fure ca-n codru.

BĂRBAT III: De unde știi tu c-o să fure? Ești ghicitor în stele?

LUPAȘCU: Are antecedente.

BĂRBAT I: Și? Nu se poate îndrepta, nu se poate debarasa de acest viciu detestabil? François Villon n-a fost și el în pușcărie? Asta l-a împiedicat să devină clasic? Sau Cervantes? Sau... câte și câte exemple nu există de oameni care s-au reabilitat în chip spectaculos, de venind mândrii ale societății. Jean Valjean, de pildă.

FEMEIE I: Ai uitat că bunicul lui ți-a făcut un bine cândva, împrumutându-ți niște bani când îți crăpa măseaua?

FEMEIE III: Am aflat că mama lui a stat la coadă la căp suni și ți-a luat și ție un kil, pe vremea când erați vecini. Cum poți să lovești într-un fost vecin? Inumanule!

LUPAȘCU: (disperat): Dar ce legătură are una cu alta?

BĂRBAT II Arc! Că suntem oameni și trebuie să avem încredere unii în alții!

(Replicile următoare vor cădea asupra lui Lupașcu ca o avalanșă)

— De ce nu ai încredere în Om?

— Omul, ce minunat sună acest cuvânt!

— Nimic nu e mai sfânt decât iubirea aproapelui, semenului și colegului!

— Bine faci, bine găsești!

— Rău dai, rău ai!

— Un prieten în minus e un dușman în plus!

(Toți în cor)

— Ajută-l pe Sile! Ajută-l pe Sile !

LUPAȘCU (copleșit, ia o hârtie, un pix și începe să scrie o nouă declarație, repetând fiecare cuvânt cu glas tare, în timp ce colegii din jur se felicită și se îmbrățișează cu bucurie): „Subsemnatul... declar că numitul Sile Popescu este bun pentru postul de magazioner, întrucât încă de mic el *nu* avea obiceiul de a fura, motiv pentru care, atunci când o devenit major, *nu* a intrat la pușcărie. A-l pune pe Sile Popescu magazioner este ca și cum *nu* ai pune un lup paznic la o stână cu oi”. Așa e bine?

BzXRBAT I: E bine! Uite, afară, Sile îți umflă deja cele patru cauciucuri ale mașinii! Bravo, Sile! Felicitări!

FEMEIE I: (către Lupașcu, în timp ce-i șterge lacrimile de pe obraji) Deși ți-am refuzat, acum două săptămâni, cererea în căsătorie, acum îți acord mâna. A mai rămas în tine un strop de omenie. Sărută-mă. Am să te fac fericit.

MAMĂ, A VENIT COSTICĂ!

FIICA: Mamă, acum o oră a sosit Costică. E în oraș. A telefonat.

MAMA: Și ce vrea?

FIICA: Vine încoace.

MAMA: Ia te uită! Ce tupeu! Nu i-e rușine, după tot ce-a făcut?

FIICA: Asta l-am întrebat și eu.

MAMA: Și?

FIICA: A zis că nu. Vrea să stea de vorbă cu tine. Și cu mine.

MAMA: Din moment ce te-a părăsit ca un laș și ca o haimana, nu mai are ce vorbi cu noi. Draga mea, te rog să fii demnă și hotărâtă.

FIICA: Da, mamă, o să fiu. Să știi, însă, că era foarte amărât.

MAMA: Și-a luat serviciu?

FIICA: A încercat. Iar a avut ghinion. A dat concurs pentru un post de ospătar, a alunecat și-a căzut cu platoul de răcitori peste comisie. Are de plătit despăgubiri:

două costume, un cap spart...

MAMA: Să le plătească.

FIICA: Cu ce?

MAMA: Îl privește. Nici tu, nici eu nu-i mai dăm nimic! E posibil ca, la vârsta asta, de peste patruzeci de ani, să nu aibă încă o meserie stabilă?

FIICA: N-a avut noroc de studii, mamă. Era bolnăvicios: când scarlatină, când oreon, când vărsat de vânt, când școala de corecție. Hai să-l iertăm.

MAMA: Nici nu mă gândesc.

FIICA: Știi ce mi-a zis? Că el nu e de acord cu divorțul.

„Eu nu am nevastă de lăsat!” Și avea lacrimi în glas.

MAMA: E un escroc, draga mea.

FIICA: Și dacă era sincer, mamă?

MAMA: Nu era.

FIICA: Știi ce mi-a mai zis?

MAMA: Ce?

FIICA: Că dacă tu ții cu orice preț, el îmi dă divorțul, dar cu o condiție.

MAMA: Care?

FIICA: Să-i dăm o pensie alimentară pe un an de zile.

MAMA: Nu-i e rușine?! La vârsta lui?!

FIICA: A zis că are nevoie de o subvenție ca să poată urma un curs de pregătire la o casă de cultură.

MAMA: Ce curs?

FIICA: Un curs de împletituri din papură. Zice că și-a descoperit vocația. Că a dat o probă și că profesorii sunt uimiți de talentul lui. I-au zis că are geniu.

MAMA: Geniu în papură?! N-am mai auzit așa ceva!

Vezi că sună cineva la ușă. Nu deschide imediat. Uită-te cine e.

FIICA (se duce și se întoarce fericită la culme): Mamă, a venit Costică!

COSTICĂ, A VENIT MAMA!

SOTIA: Costică, scoală-te! A venit mama.

COSTICĂ: Care mamă?

SOTIA: Mama mea.

COSTICĂ: De ce a ta și nu a mea?

SOȚIA: Pentru că așa s-a nimerit: ca mama mea să aibă treburi la București și să vină.

COSTICĂ: Ce treburi are?

SOȚIA: Nu știu.

COSTICĂ: N-ai întrebat-o?

SOȚIA: Nu.

COSTICĂ: O s-o întreb eu. De la obraz.

SOȚIA: Te rog, nu fi grosier!

COSTICĂ: Nu. O să fiu direct. Adică, mama mea vine o dată la două luni, și mama ta vine o dată la două săptămâni?! Nu ți se pare că e o disproporție flagrantă?

SOȚIA: Nu.

COSTICĂ: De ce?

SOȚIA: Pentru că mama mea ne-a făcut cadou sufrageria și mobila de bucătărie. Plus două carpete.

COSTICĂ: Chiciurile alea oribile, cu scene de harem?! Te rog să le scoți de pe perete! De câte ori le văd roșesc.

În ceea ce privește sufrageria, te informez că e o vechitură.

SOȚIA: De mahon!

COSTICĂ: Fac ceva pe el de mahon! Să ne ia ceva modern, că are cu ce. Ceva sculptat. Mobila de bucătărie era folosită. Nu era nouă.

SOȚIA: Și acum ce vrei? S-o dau afară din casă? Du-te și zi-i „Săru-mâna”.

COSTICĂ: Așa, pe burta goală?! Dă-mi o gustare și un dres. Cu gheață. Eventual, spune-i tu din partea mea c-o salut. Și întreab-o cât are de gând să rămână.

SOȚIA: Cum o s-o întreb așa ceva?

COSTICĂ: Faci un efort și-o întrebi. Știi că eu nu suport persoane străine în casă, am tabieturile mele: îmi place să umblu dezbrăcat și desculț, am insomnii, tușesc din cauza fumatului, fac tot felul de zgomote, etâcî, poate o deranjez. Dă-i de înțelese că mă stânjenește. Scrie o lozincă pe perete: „vizitele scurte sunt cele mai plăcute”, fă ceva. Sau zi-i că am o boală contagioasă, o gripă afro-asiatică, o sida, ceva care se ia și din vedere, la vârsta ei îi poate fi fatală.

SOȚIA: Bine, mă duc s-o testez.

COSTICĂ: Succes. Și nu uita la întoarcere dresul și gus tarea.

SOTIA (se duce și revine): Am fost.

COSTICĂ: Și?

SOTIA: Costică, îți dau o veste groaznică. În timp ce-o lucrăm pe mama cu aluziile, în sensul în care mi-ai zis, a sunat telefonul. Era mama ta. E în gară. Vine dintr-o clipă în alta. După voce, am înțeles că are nevoie de ceva.

COSTICĂ: Două mame deodată?! Nu se poate! E exage rat! Fă-mi bagajul! Plec la tata!

O SOLUȚIE RADICALĂ

NELU: Ce ți s-a mai întâmplat, dragă, ce-ai mai pățit de ești ca o curcă plouată? Mă scoți din minți cu mutra asta de om nenorocit și lovit permanent de belele! Ce ai?

GELU: Tu știi ce sunt eu?

NELU: Ce?

GELU: Papă-lapte.

NELU: Cine ți-a zis asta?

GELU: Nevastă-mea. Azi-dimineață, la cinci și un sfert, a urlat la mine: „Scoală, mă, papă-lapte, fii și tu bărbat, cap de familie, du-te la piață, ia niște spanac și niște ridichi, ia pâine și lapte, nu dormi până la prânz, ca un trântor!” Auzi, cică dorm până la prânz, ca un trântor! Eu, care sunt în picioare la șase jumătate, ca să mătur prin curte, care-mi fac singur patul și-i aduc ei cafeaua la nas?!

NELU: Și? Te-ai dus la piață?

GELU: M-am dus, bineînțeles. Dar crezi că a fost mulțumită? Nu. „Măi, papă-lapte, mi-a zis, de unde ai luat porcăria asta de spanac, care-i numai cotoare?!” „De la un țăran”, zic. „I-l duci înapoi și i-l arunci în ochi!

Dar ridichile-astea dospite unde le-ai găsit? Aruncate la gunoi?! De ce nu le încerci cu degetele, ca să vezi dacă nu sunt trecute?! Cum de te păcălesc toți numai pe tine, mă, papă-lapte, ce ești!” Și, uite-așa, numai în expresia asta mă ține, de mă scoate din minți. Aș prefera să-mi zică oricum — vită încălțată, idiot, ramolit, lepădătură — dar nu papă-lapte.

NELU: E clar că e o sadică. Dar, spunemi, dragă, există vreo legătură între această expresie și faptul că-ți place laptele?

GELU: Tocmai, că mie nu-mi place laptele, îmi dă colici.

Cred că e vorba de o metaforă, fir-ar ea a dracului cu cine a inventato! Vrea să-mi dea de înțeles că nu sunt bun de nimic. Și, dacă mi-ar spune asta doar în intimitate, dar îmi zice și în public. Mi-a zis-o și la revelion, de față cu peste o sută de persoane, cunoscute sau semi, după ce se pupase pe gură cu un tip necunoscut și cu mustață pe oală: „Hai, papă-lapte, țopăie și tu, pupă-te și tu!”

NELU: Și te afectează chestia asta?

GELU: Bineînțeles. Pune-te în locul meu. După ce că sunt complexat din cauza mediocrității profesionale — așa s-a scris în fișa mea de cadre — mediocru —, mă simt complexat și acasă.

NELU: N-ai încercat să-i zici ceva în acest sens?

GELU: I-am zis. I-am zis-o franș: „Dragă, dacă mă mai complexezi, te las!”

NELU: Și ea ce-a zis?

GELU: A pufnit-o râsul. „Fugi dracului de-aici, prăpăditele, că nici de asta nu ești în stare!” Și n-am fost.

Dovadă că sunt, în continuare, cu ea.

NELU: N-am ce să-ți fac. Tu ești de vină. De ce ai luat-o?

GELU: De ce am luat-o?! Păi ce, eu am luat-o?!

NELU: Dar cine?

GELU: Ea m-a luat. Eram la munte, într-o excursie, cu un grup de fete și băieți. Mie îmi plăcea o puștoaică, una cu căciuliță albă, roșcovană, sfioasă, dulce, liniștită. Ea, actuala mea nevastă, era cea mai drăcoasă și zănatecă, făcea numai aiureli, noaptea a simulat un incendiu la cabană și ne-a scos dezbrăcați în viscol, ne-a umplut bocancii cu zăpadă, ne-a pus lipici pe pâine în loc de unt, iar mie știi ce mi-a făcut? Mi-a pus o pisică în raniță, când am simțit că-mi mișcă ceva în spinare, am leșinat. M-a frecat bine cu zăpadă, până mi-am revenit, după care mi-a zis: „Măi, papă-lapte, tu nu prea știi de glumă, trebuie să te faci cineva bărbat, așa c-o să mă mărit cu tine, n-am încotro”.

NELU: Și s-a măritat?

GELU: Da. În aceeași săptămână. De atunci au trecut mai bine de zece ani. Ce mă sfătuiești? Să pun piciorul în prag?

NELU: Dacă poți...

GELU: Sau, eventual, să mai aștept și alte dovezi și abia pe urmă să iau o hotărâre?!

NELU: Și-așa e bine.

GELU: Sau s-o reclam superiorilor ei de la serviciu?

NELU: Eventual...

GELU: Sau să vorbesc cu mama ei?!

NELU: N-ar strica.

GELU: Din păcate, mama ei seamănă cu ea. Știi ce i-a făcut ieri lui bărbat-su, adică socrului meu?

NELU: Ce?

GELU: Pomenirea de patruzeci de zile.

NELU: Atunci du-te repede la un doctor.

GELU: Ce fel de doctor?

NELU: Un psihiatru.

GELU: Păi ce să-mi facă psihiatrul?

NELU: Să te vindece de complexe de inferioritate, să te pună pe picioare ca bărbat.

GELU: Crezi că ar putea să mă vindece? Există medica mente care să-i dea unui soț curaj în fața nevastei?

NELU: Unii încearcă cu alcool. După ce se îmbată zdravăn, se duc acasă și le calcă în picioare.

GELU: Da, și a doua zi?!

NELU: A doua zi e vai de capul lor, dar, cel puțin, se descarcă.

GELU: Mă gândesc la altceva.

NELU: La ce?

GELU: La ceva radical.

NELU: Adică să introduci divorț?

GELU: Nu. Ceva și mai radical.

NELU: Ceva mai radical nu există.

GELU: Poți să-mi faci rost de niște otravă. Știu că ai un cumnat farmacist. Dar ceva puternic, cu acțiune fulgerătoare.

NELU: Dar de ce-ți trebuie?

GELU: Nu pot să-ți spun. Tu fă-mi rost de ce ți-am zis.

Și-o să vezi.

NELU: Te înțeleg... Să știi că te înțeleg. Cred că și eu aș proceda la fel. Sigur că-ți trebuie o puternică doză de curaj, dar n-ai încotro.

GELU: O s-o am. N-am încotro.

NELU: Te felicit. O asemenea bestie nu merită altceva.

Am să-ți procur ce mi-ai cerut.

GELU: Mulțumesc. Ești un prieten adevărat.

NELU: Poți să fii sigur de asta.

GELU: Mai am o ultimă rugămintă. Promite-mi c-o să mi-o îndeplinești.

NELU: Îți promit.

GELU: Atunci... la marea despărțire... să nu lași pe nimeni să vorbească... Numai tu să-mi spui în șoaptă: adio.

Și să puneți capacul peste mine. Mersi.

SURPRIZA

SOȚUL: Dragă, mi s-au terminat țigările. Nu mai avem niciun pachet răstăcit prin casă?

SOȚIA: Nu cred.

SOȚUL: Aveam unul, aici, într-un sertar. Nu mai e. Nu cumva l-a fumat fii-tu?

SOȚIA: S-ar putea.

SOȚUL: Auzi? Ia du-te și scoală-l și trimite-l să-mi cum pere țigări. Și-a scurtat părul?

SOȚIA: Nu știu.

SOȚUL: Cum nu știi? Nu i-am spus de față cu tine să se ducă imediat la frizer, să nu-l mai văd cu pletele-alea mizerabile atârându-i pe umeri?

SOȚIA: Dragă, nu țipa la mine! Eu, când plec la serviciu, el doarme. Când mă întorc, e la școală sau la vreun coleg. Mănâncă singur, învață singur, se descurcă singur. Copil modern. De când n-ai mai stat de vorbă cu el?

SOȚUL: Când să fac asta, dacă sunt plecat aproape tot timpul pe teren, iar când vin, cad frânt de oboseală?!

Apropo, în ce clasă e?

SOȚIA: (nesigură): într-a unșpea, nu?

SOȚUL: Nu e într-a douașpea?

SOȚIA: Nu cred.

SOȚUL: E într-a douașpea, dragă. N-a dat treapta a doua acum doi ani?

SOȚIA: Asta a fost atunci când ți-ai lovit tu mașina?

SOȚUL: Nu mai știu. Auzi, ia du-te și scoală-l. Azi, fiind duminică, îmi fac timp și stau de vorbă cu el un ceas-două. Sunt curios ce gânduri are. Între timp, trimite-l după țigări.

SOȚIA (se duce și revine): Nu e acasă.

SOȚUL: Cum nu e acasă? Atunci unde e?

SOȚIA: Nu știu. Patul e nedesfăcut.

SOȚUL: Trebuie să fie pe la vreun coleg sau colegă, mama lui de golan! Ia caută-l cu telefonul, să vină imediat acasă, vreau să stau cu el de vorbă.

SOȚIA: Eu știu ce telefon au colegii lui?!

SOȚUL: Nu știi?!

SOȚIA: Îi văd din când în când. De altfel, am impresia că n-a mai dat pe-acasă de multe zile. Praful e de-un deget pe mobile.

SOȚUL: Ce vorbești?! Nu cumva băiatul nostru își cam face de cap? Sau, cine știe... Auzi? Ce-ar fi să te duci tu după țigări? Adică, nu, stai așa, am găsit una într-un buzunar. (Își aprinde o țigară.) Auzi ce chestie mi-a povestit un coleg de-al meu de serviciu. Se scoală dimineața, împreună cu nevastă-sa, ca și noi, și-l strigă pe băiatul lor. Băiatul, nicăieri. Îl caută disperată, intră în panică, telefonează-ncolo și-ncoace, nimic. Unde crezi că era?

SOȚIA: La Miliție!

SOȚUL: Ai să râzi, nu era acolo! Era la Olimpiada de fizică. Plecase dis-de-dimineață și n-a vrut săi deranjeze. Apropo de Miliție, ce-ar fi să dăm, totuși, un telefon acolo?! Așa, de control...

SOȚIA: Dă.

SOȚUL: Totuși, nu cred că e cazul. (Sună telefonul.) Alo!

(Către soție) Culmea, e chiar Miliția! (În telefon) Da, vă ascult. Nu se poate! Poftim? Asta-i culmea! Da, da, mulțumesc. Am înțeles. (Închide. E palid.) Fiul tău... Adică fiul nostru... e acolo... Spărgea mașini cu alți doi colegi... E în cercetări de-o săptămână...

SOȚIA (disperată): Și?!

SOȚUL: Și!? Asta e! Ne-au anunțat că-l judecă. (Pauză) Ce ghinion! Dacă-mi venea ideea cu o săptămână în urmă... Adică să stau de vorbă cu el... În fine, ce faci, nu te duci după țigările-alea?

CULTIVATORUL DE DOVLECI

Personajul stă pe balcon, îmbrăcat în pijama, și vorbește cu cineva care se află jos, prășind pe parcela legumicolă din fața blocului.

— Bună dimineața, vecine! A câta prașilă e asta? A zecea? Foarte bine. Prașila, pentru o plantă legumicolă, e ca gimnastica de dimineață pentru om. Sănătate curată. Dar ce ai semănat acolo? Ceapă și usturoi? Foarte bine. Parcela de alături e a mea. Ți place cum arată? E adevărat că nu sunt decât un legumicultor amator, ca orice orășean, dar fac asta din cea mai pură pasiune. Pentru mine, o plantă înseamnă uneori un adevărat prieten. Acum câțiva ani, am cultivat, tot aici, pe parcela asta, niște dovleci.

Adeseori suntem dispuși să considerăm această legumă ca fiind oarecum comică și s-o luăm peste picior, zicând despre cineva că are capul ca un dovleac. Ei bine, vreau să-ți spun, pe cuvântul meu de onoare, că nu există o plantă mai sensibilă și mai inteligentă decât dovleacul. Când îi puneam dimineața la rădăcină biostimulatori cu apă distilată, își ridica frunzele spre mine cu recunoștință, ca să mă îmbrățișeze. Pur și simplu îmi dădeau lacrimile. Dar ce părere ai cât de sensibile sunt plantele și florile la muzică? Am verificat anul trecut pe un cuib de cartofi, unul de roșii și altul de mazăre. La unul i-am pus muzică rock, la altul muzică folk, iar la mazăre i-am pus cântece de petrecere.

Astea au dat cel mai bun rezultat. Mazărea avea bobul cât nuca. Un amic al meu a încercat cu muzică preclasică și cu Schubert. Schubert a fost mai eficient cu 22,5 la sută. Dar cu biostimulatori injectabili ai încercat? Eu am făcut o probă tot acum un an, pe un pepene. L-am semănat încă din luna martie, când era încă destul de frig. Bineînțeles că i-am făcut o instalație specială de încălzire, un fel de reșou subteran, cu termostat, mi l-a făcut un mare specialist, nu mi-a luat decât două mii de lei pe el. Un prieten mi-a făcut rost de biostimulatori de import, o sută de lei fiola. Află că, într-o lună, pepenele se făcuse de patru kile. După două luni avea opt kile jumate, l-am fotografiat, l-am filmat. Pe cinci mai s-a pârguit, pe zece era copt. O să mă întrebi dacă a fost gustos. N-am apucat să mănânc din el nicio felie. Mi l-au furat. Zi și noapte l-am păzit cu

pușca de vânătoare. În seara aia am ațipit. Mă costase patru mii. Anul ăsta știi ce-am cultivat?

Căpșuni. Sunt minunate, parcă le-a pictat un realist din secolul nouășpe. E drept că mă și ocup de ele. Am angajat un om care le prășește de trei ori pe zi și le aplică îngrășăminte chimice și naturale. Pentru noapte, am angajat un alt om care le păzește și le stropește din oră în oră. Toate acestea se fac sub directa mea supraveghere și îndrumare.

Stau pe balcon și zic: „acolo prășește mai adânc, mai pune un pic de fosfați dincolo” etc. De ce fac toate astea? Din plăcere. Din pură pasiune. Nu există îndeletnicire mai nobilă decât să cultivi plante și legume. Acum vreau să le pun căpșunilor puțin Beethoven. Sper că nu te deranjează. (Apasă pe butonul unui casetofon și, din difuzoarele acestuia, izbucnește, năvalnică, „Simfonia destinului”).

Ei, ce părere ai?

DEȘU ȘI KANT

FOTBALISTUL: Dom-le, dacă nu te superi, dumneata ești umorist?

SCRIITORUL: Da. Cu ce vă pot fi de folos?

FOTBALISTUL: Dom-le, eu sunt fotbalist și am aflat că locuim pe aceeași stradă. Așa că am trecut pe la dumneata pentru o discuție între patru ochi. Te deranjez?

SCRIITORUL: Îmi face plăcere. Ia loc. Și ou visam să discut cu un fotbalist. Despre ce dorești să vorbim?

FOTBALISTUL: Am să-ți spun imediat. Dumneata, ai scris, recent, o schiță despre mine.

SCRIITORUL: Exclus. Este pentru prima oară că te văd în viața mea.

FOTBALISTUL: Schița ai și publicat-o, că am revista la mine. (Scoate revista). Începe așa: „Fotbalistul Dî, adică D mare punct, intră, într-o luni dimineața, în...”

SCRIITORUL: Dar ce, pe dumneata te cheamă Dî?

FOTBALISTUL: Mă cheamă Deșu, dar e aceeași gâscă, și nu mă întrerupe, că mă enervez. Deci „Fotbalistul D... – adică Deșu, nu?... intră, într-o luni dimineața.

În restaurantul — «Ghiocelul» și se repezi cu frenezie asupra unui litru de vin alb și sec”. Restul nu mai o nevoie să-l citesc, îl cunoști. Ce reiese din cele de mai sus? Că noi, jucătorii, suntem niște derbedei, niște haimanale, niște bețivani și niște incuți. Dumneata ai cunoscut până acuma vreun fotbalist în carne și oase?

SCRIITORUL: Nu. Doar pe micul ecran.

FOTBALISTUL: Atunci de ce faci afirmații necontrolate și insultătoare? De ce scrii despre fotbaliști dacă nu-i cunoști personal și îndeaproape? De ce nu scrii despre colegii dumitale sau despre rudele dumitale, despre părinți, unchi și cumnați? Ia zi, ai stat vreodată în cantonament de marți până duminică, urlând de plictiseală, de dorul familiei și al logodnicei, care se distrează în răstimp cu un doișpe be la restaurantul „Băneasa”?

Te-a lovit vreodată cineva la țurloi, să urli de durere ca din gură de reptilă și să-ți blestemi tatăl care te-a zămislit și mama care te-a născut prin cezariană într-un spital comunal? Ai stat vreodată cu piciorul în ghips șase luni de zile, cu ochii în tavan, pierzând zece de plasări externe, egale cu cinșpe ghiuluri și două video?

Te-a lovit vreodată cineva în tendonul lui Achile-grecul? Ai făcut vreodată operație de menise? Ai ieșit vreodată pe gazon la sfârșit de noiembrie sau început de decembrie, la minus cinci grade, în maiou și chiloți, în penultima și ultima etapă a turului, să simți cum ți se face creierul aspic?

SCRIITORUL: Nu.

FOTBALISTUL: Atunci de ce scrii aiurea? De ce ne ponegrești? Dumneata n-ai intrat niciodată într-un restaurant ca să bei un kil de vin?

SCRIITORUL: În concluzie, ce dorești de la mine?

FOTBALISTUL: Să modifici porcăria pe care ai scris-o! Acum! Pe loc! Altfel te calc în picioare. Te zdrobesc!

SCRIITORUL: Bine, modific.

FOTBALISTUL: Ai pix?

SCRIITORUL: Am. Mulțumesc. Uite, am să scriu așa:

Fotbalistul Deșu intră, într-o luni dimineața, în Biblioteca Academiei RSR și se năpusti cu frenezie asupra operelor complete ale lui Immanuel Kant”. Ești mulțumit?

FOTBALISTUL: Cine-i Manuel ăsta? La ce echipă joacă?

SCRIITORUL: E filosof.

FOTBALISTUL: Perfect. Mulțumesc. Sănătate.

SCRIITORUL: Asemeni.

OMUL CARE VINE DIN BUZĂU

Scriitorul e la masa de lucru. Intră Vărul — 60 de ani, mic și slab. După el, timid, Fiul — 35 de ani, cât mai înalt și zdravăn cu puțință, purtând o găscă la subțioară.

VĂRUL: Dacă nu vă supărați, aici trăiește și locuiește cunoscutul scriitor I. B?

SCRIITORUL: Dar cine sunteți dumneavoastră?

VĂRUL: Cum, mă, Onele, nu mă mai cunoști? (Îl pupă pe amândoi obraji) Eu sunt Mielu, mă! Mielu... vărul tău... (Scriitorul nu-l recunoaște) Mama mea și mătușa ta erau ca și surori... (Se așază fără să mai aștepte invitație) Ce mai faci tu, mă, cum o mai duci, ce mai crezi, cu ce ne mai delectezi, cu ce ne mai... Mai ții minte când mergeam noi amândoi cu oile pe deal...cu mieii... cu iezii... Măi, ce de amintiri, îmi dau și lacrimile. Măi Onele, ca să nu te rețin, că poate te afli în focul creației, că știm și noi ce e o creație și cum trebuie ea respectată, îți spun de ce te-am deranjat așa de matinal și de dimineață, uite, ia găscă asta, poți s-o faci pe varză, poți s-o ții și de prăsilă, că e blândă și domestică, mai ceva ca un copil, poți să dormi cu ea în pat. Mă Onele, tu-l cunoști pe Gică-al meu? Gică, ăla micu', brunet, care ți-a recitat ție o poezie acum zece ani, când ai fost pe la noi prin sat și l-ai mângâiat pe creștet... (Arată spre Fiul, care e cât un munte) Uite, ăsta e. A crescut, s-a dezvoltat, am vrut să-l dăm mai departe, n-a reușit, era cam bolnăvicios, cum deschidea cartea, îl durea creierul mic. Și atunci ce să facem cu el? L-am angajat magazioner la o magazie din comună. Mă Onele, ce crezi că pățește, mă, alaltăieri? Ce crezi?

SCRIITORUL: Ce?

VARUL: I-a luat foc magazia!

SCRIITORUL: Cum?

VĂRUL: N-o să-ți vină să crezi: a uitat o țigară aprinsă înăuntru. Dar știi care e culmea? Că exact în ziua aia se luase de fumat, săracul!

SCRIITORUL: Nu cumva a avut ceva lipsuri în gestiune?

VARUL: O fi avut, dracu' știe, că pe urmă de unde să ne dăm seama, n-a rămas decât scrum, era noapte, pom pierii erau voluntari, dormeau... Pe partea locală, lucrurile sunt aranjate, avem martori, avem recomandări.

Problema e să vorbești tu la ADAS să plătească paguba, că de-aia e ADAS.

SCRIITORUL: Cât e paguba?

VĂRUL: Nu e mare: vreun milion. Să plătească ADAS-ul și pe urmă să-i oprească din leafă, două, trei sute pe lună... Am făcut noi socoteala, în anul 2197 e achitat. Ce zici, vorbești tu unde trebuie?

SCRIITORUL: Ce să vorbesc?

VĂRUL: Să spună că magazia a fost trăsniță de trăsnet.

SCRIITORUL: Păi a fost furtună în noaptea respectivă?

VĂRUL: Era senin ca sticla, da' ce contează, n-ai tu relații?

SCRIITORUL: Ce relații?

VĂRUL: Adică să vorbești cu Topor să schimbe buletinul meteo din ziua aia, să bage ploaie în loc de senin... Zi-i că n-o fi degeaba, îl omenim. Să zică c-a greșit, n-o fi nici prima, nici ultima oară, e om și el... Sau n-ai vreun doctor de nervi?

SCRIITORUL: De ce?

VĂRUL: Cum de ce? Să-l declare iresponsabil p-ăsta mic. Să-i dea certificat de astenie. Că tot e el cam zănatec. Odată, când a venit băut, a zis că vrea să taie niște butuci și-a despicat butelia de aragaz în două. Ce zici? Poți să faci ceva pentru el, să-l salvezi? Gândește-te.

SCRIITORUL: Păi asta fac. Mă gândesc!

VĂRUL: Și n-ai nicio idee?

SCRIITORUL: N-am.

VĂRUL: Ce dracu', mă, dacă nici vouă, scriitorilor, nu vă merge mintea, care din asta trăiți, atunci... Hai că tot eu te scot din încurcătură... Am o idee de milioane, poți s-o bagi și-n *Preșul*. Știi ce faci? îl înfiezi.

SCRIITORUL: Pe cine?

VARUL: Pe el. (Către Fiul) Zi săru' mâna!

FIUL (către Scriitor): Săru' mâna, tată!

VARUL: Hai, mă, că asta e soluția, îl înfiez și pe urmă vii la ăia la tribunal și le zici: „Dom-le, ăsta e fii-miu, nu vă legați de el, că nu știu ce vă fac !” Adică faci scandal. Pe urmă, după ce trecem de belea, îl desfiez. Ce zici?

SCRIITORUL: Păi ce vârstă are el?

VARUL: Cine? Fii-miu? Treizeci și cinci.

SCRIITORUL: Păi și eu am tot treizeci și cinci.

VARUL: Și ce-i cu asta?

SCRIITORUL: Păi unde s-a mai pomenit ca fiul să aibă aceeași vârstă cu tatăl?

VARUL: Acum te legi și tu de-un fleac. Dar la voi în literatură cum e posibile toate? Cum de vino de cântă una care e cheală, iar fiul care e viu vorbește cu tac'su care e mort? Adică eu nu citesc presa și nu mă uit la televizor?! Zi mai bine că n-ai bunăvoință și că nu vrei să mă servești!

SCRIITORUL: Eu vreau, dar...

VARUL: Lasă, că vă știu eu pe-ăștia care-ați plecat de unde-ați plecat și v-ați uitat vatra pe care v-ați născut, v-ați uitat pășunea pe care-ați păscut mieii, oile și caprele! V-ați uitat mamele, tații, cumnații și frații și... (Către Fiul) Hai, mă, că mai avem noi și alte relații, n-o fi el singurul văr din Buzău care-a ajuns în București. (Către Fiul, în șoaptă) la și găasca! (Cei doi ies, indignați. Scriitorul rămâne semiîngândurat).

SUFERINȚA

Parcul Cișmigiu — cu desăvârșire pustiu. Pe una din alei apare o femeie; aleea este întunecată și pașii ei scârțâie într-un chip dureros. Se așază pe una din bănci, își încrucișează mâinile pe piept și oftează. Exact peste un minut, pe aceeași alee apare un bărbat. Bărbatul se apropie de banca pe care se află femeia și întreabă pe un ton cu desăvârșire firesc.

EL: Nu vă supărați, pot să mă așez lângă dumneavoastră?

EA (uimitor de firesc): Desigur.

EL (își încrucișează mâinile pe piept): Alături este o bancă complet liberă și ați putea să mă întrebați de ce nu mă așez pe acea bancă. Mai mult, probabil că în acest Cișmigiu, în această noapte de

revelion, toate băncile sunt libere și ați putea tot atât de bine să mă întrebați de ce nu mă așez pe una din ele.

EA (întorcându-se spre el cu circa zece grade și răspunzându-i peste umăr): Vă rog să mă credeți, dar nici prin cap nu mi-a trecut să vă pun o astfel de întrebare. Nici prin cap nu mi-a trecut.

EL: Vă mulțumesc și vă rog să mă iertați, dar mi s-a întâmplat nu o dată ca, cerând voie cuiva să stau alături pe bancă, să mi se pună o astfel de întrebare: „De ce, domnule, nu te așezi pe o altă bancă, din moment ce există atâtea bănci libere?” Alții nu zic nimic, dar, după ce te așezi alături de ei, se ridică ostentativ și se așază pe altă bancă, ceea ce este, de fapt, egal cu un refuz. Vi s-a întâmplat și dumneavoastră așa ceva?

EA: Desigur.

EL: Veniți des în parc?

EA: Vin în fiecare seară. Vin deoarece...

EL: Vă rog să continuați. Vă rog din suflet.

EA (se întoarce spre el în proporție de douăzeci și cinci de grade): Iertați-mă. Pot să-mi permit să am încredere în dumneavoastră?

EL: Iertați-mă, doamnă, că fac această afirmație, dar eu sunt un om de mare încredere. În sensul că enorm de multă lume are încredere în mine. Nu numai caracterul meu integru, dar și figura mea deschisă inspiră tuturor o mare încredere. Uneori, persoane necunoscute mă opresc pe stradă, mi se confesează cinci minute, după care pleacă mai departe, împăcate sufletește.

EA: Atunci, domnule, aș vrea să vă mărturisesc cu toată sinceritatea de ce vin în fiecare seară în Cișmigiu. De mult simțeam nevoia acută de a face o astfel de mărturisire, dar nimeni nu mi-a inspirat atât de multă încredere ca dumneavoastră.

EL: Doamnă, îngăduiți-mi să vă ascult cu foarte multă atenție.

EA: Mulțumesc. Atunci să vă spun de ce vin în fiecare seară în Cișmigiu. Pentru asta am să vă cer însă permisiunea de a face o incursiune în copilăria mea.

EL (întorcându-se spre femeie în proporție de circa douăzeci și cinci de grade): Iertați-mă că vă întrerup și vă promit că n-o să mai fac acest gest incalificabil, căci nimic nu e mai neplăcut pentru cineva care se confesează decât să fie întrerupt, iar eu nu am acest obicei.

Totuși, am să vă întreb dacă este vorba despre o copilărie nefericită.

EA: Da, domnule, ați intuit perfect. Este vorba despre o copilărie nefericită. Eram nefericită, nu pentru că n-aș fi fost iubită de părinții mei, pentru că eram iubită, ci pentru că sufeream de o boală îngrozitoare.

EL: Îngrozitoare?

EA: Da, acesta este cuvântul. O boală care mi-a pricinuit chinuri imense și suferințe fără seamăn.

EL: Doamnă, nu trebuie să vă jenați de mine. Spuneți-mi totul fără niciun ocoliș.

EA: Da, am să vă spun totul fără niciun ocoliș. Sufeream de următoarea chestiune, domnule: luam lucrurile la modul propriu.

EL (îngrozit): La modul propriu?!

EA: Da. La modul propriu. Nu știu dacă vă imaginați. Era ceva cumplit. În sensul că...

EL: Iertați-mă că vă întrerup. E vorba de ceva ereditar?

EA: Da, în sensul că și bunicul, și bunica, și mama, și tata, și unchiul meu luau lucrurile la modul propriu.

EL: Totuși...

EA: Am să vă explic. Boala se manifesta în sensul că nu înțelegeam metaforele. Nu le realizam. Să vă dau un exemplu. Mama îmi spunea: „la trage-l pe frate-tu de limbă și află ce măgării a mai făcut azi, măgarul”, iar eu îl apucam, într-adevăr, cu degetele de limbă și trăgeam. Doamne, și ce scandal ieșea! Dumneavoastră să fi fost în locul lui și să vă fi tras cineva de limbă atât de brutal, nu v-ați fi enervat?

EL: Evident...

EA: Sau, altă dată, mama mi-a spus să mă vâr pe sub pielea cuiva, nu știu de ce, probabil că avea ea vreun interes, dar zilnic îmi spunea: „Bagă-te pe sub pielea lui unchitu, bagă-te pe sub pielea lui unchitu, bagă-te pe sub...” Dumneavoastră credeți că e simplu să te bagi sub pielea cuiva la modul propriu? Ați încercat vreodată?

EL: Nu.

EA: Dar vă puteți cel puțin imagina ce dureros este să te bagi la modul propriu pe sub pielea cuiva? Altă dată, mama mi-a spus să mă vâr în sufletul cuiva. Am stat nopți întregi și m-am gândit cum să

fac asta, deoarece îmi iubeam foarte mult mama și nu voiam să o refuz.

Fiți sincer și spuneți-mi; credeți că e simplu să te vâri în sufletul cuiva la modul propriu?

EL: Nu, nu e deloc simplu.

EA: Totuși, spuneți-mi cum ați fi procedat dumneavoastră în locul meu? Cum ați fi intrat, de pildă, dumneavoastră, la modul propriu, în sufletul cuiva?

EL (întorcându-se spre femeie cu încă douăzeci și cinci de grade): Cred că aici lucrurile se complică puțin și îmi cer pur și simplu scuze pentru ceea ce am să vă spun mai departe. În sensul că problema se pune nițel și din punct de vedere filosofic. Adică, mai întâi trebuie să te întrebi, vrând-nevrând, ce este sufletul.

EA: Evident. Asta m-am întrebat și eu: ce este sufletul? Dumneavoastră știți ce este sufletul?

EL: Doamnă, ca să fiu sincer, nu. Nu pentru că nu mi-am pus întrebarea, ci pentru că pregătirea mea teoretică nu-mi îngăduie. Cunoștințele mele filosofice, în ciuda faptului că posed o fire realmente meditativă, sunt de-a dreptul derizorii. Ca să fiu sincer până la capăt, și vă rog să nu mi-o luați în nume de rău, eu nu sunt încă în clar nici cu infinitul.

EA: Infinitul?! în privința infinitului cred că lucrurile sunt simple.

EL: Nu, nu vă grăbiți să spuneți așa ceva. Nu sunt deloc simple. Eu pentru asta m-am dus o dată să consult un filosof.

EA: Era un filosof de stat sau particular?

EL: Particular.

EA: Și?

EL: Mi-a luat banii și mi-a spus: „Duceți-vă, faceți-vă wassermanul și reveniți peste trei luni”.

EA: Cel puțin v-a dat o reci pisă?

EL: Bineînțeles. Dar v-am întrerupt și-mi pare realmente foarte rău. Vă rog, continuați.

EA: Cum spuneam, copilăria mea a fost ratată din cauza acestei boli groaznice. Mama a început să mă urască, tata a început să mă urască, iar eu, la vârsta adolescenței, am fugit de-acasă. Aveam șaptesprezece ani neam pliniți, dar arătam ca de șaptesprezece ani

împliniți. Era în noaptea de revelion. Am fugit și am venit aici, în parc, și m-am așezat pe această bancă.

EL: Chiar pe asta?

EA: Exact pe asta. Nu după mult timp a venit un bărbat și mi-a cerut permisiunea să se așeze lângă mine. I-am răspuns: „Vă rog 4. Iar el s-a așezat. Era un bărbat care-mi inspira foarte multă încredere. I-am spus că sufăr de o boală groaznică și i-am explicat pe larg despre ce fel de boală groaznică este vorba. El mi-a promis că mă vindecă, a precizat că este la curent cu această boală și că are leacul ei. Firește, m-am căsătorit cu el pentru ca tratamentul să fie cât mai eficace.

EL: Și v-a vindecat?

EA: Da.

EL: Cum?

EA: Simplu. Mi-a interzis să mai vorbesc la figurat. Vorbeam tot timpul la modul propriu. Dar vă întreb acum pe dumneavoastră: oare aceea a mai fost viață? Cum să trăiești fără să vorbești cu soțul tău măcar o dată pe săptămână la figurat? Ce este oare viața fără metafore? Fără posibilitatea de a transfigura ceva, un obiect, o întâmplare sau o stare de lucruri, fără putința de a decanta o idee, punând în ea flacăra miraculoasă a figurației? În sfârșit... pe scurt, în cele din urmă, după o discuție care s-a petrecut chiar în acest parc și pe această bancă, ne-am despărțit. Mi-a spus cu o voce tristă, tristă, tristă: „Du-te, și dacă va fi cazul, să te întorci pe această bancă în seara de revelion, ca atunci când ne-am cunoscut...” O, și ce drag îmi era, ce drag îmi era...

EL: Doamnă dacă ați știți cât de zguduit sunt de tot ce mi-ați spus, dacă ați știți cât sunt de zguduit! Dacă nu mi-ați lua-o în nume de rău, aș spune că sunt și uimit, dar mă rețin. Eu știu ce înseamnă o suferință, ce înseamnă o boală, și vă înțeleg. Doamne, cum vă mai înțeleg!

EA: Și dumneavoastră, domnule, ați suferit de o boală?

EL: Am să fiu sincer până la capăt și am să răspund: da. De o boală asemănătoare cu a dumneavoastră. Boala mea consta în aceea, doamnă, că mă luam după exemple. Nu știu de unde mă captușisem cu această boală, pentru că mama mea nu se lua după exemple, tatăl meu nu se lua după exemple, bunicul meu — nu,

bunica mea — nu. Dimineața, cum mă sculam, nici nu apucam să-mi beau ceaiul, că și fugeam la fereastră.

Mă uitam după exemple. La teatru, la fel... La cinematograf, la fel... Toată ziua căutam exemple. Mai ales pe stradă, căci, probabil știți, străzile sunt pline de exemple. Deși de atâtea ori m-am jurat, de atâtea ori...

Nu puteam să fac absolut nimic dacă nu aveam un exemplu. Ca să mănânc, trebuia să am un exemplu; ca să strănut, trebuia să am un exemplu; ca să zâmbesc, trebuia să am un exemplu; ca să dorm, trebuia să am un exemplu; ca să privesc, trebuia să am un exemplu; ca să interpretez, trebuia să am un exemplu; ca să minimalizez, trebuia să am un exemplu; ca să... Apoi, boala s-a complicat. Am început să fac toate lucrurile pe jumătate: mâncam pe jumătate, beam pe jumătate, gândeam pe jumătate, iubeam pe jumătate, mergeam pe jumătate, dormeam pe jumătate, visam pe jumătate, glumeam pe jumătate, clipeam pe jumătate, zâmbeam pe jumătate, râdeam pe jumătate, fluieram pe jumătate, sforăiam pe jumătate, admiram pe jumătate, interpretam pe jumătate, înțelegeam pe jumătate, și așa mai departe. M-au dus la un doctor și doctorul mi-a spus că boala nu are leac și că există perspectiva să ajung într-o bună zi să fac toate lucrurile pe sfert. Atunci, bineînțeles, părinții m-au alungat de-acasă, de frică să nu-i contaminez cu boala mea pe frații mei și pe surorile mele, care urmau cu toții o școală de ambliopi.

Am venit în parcul acesta, pe banca aceasta, și am cunoscut o tânără femeie cu care m-am căsătorit. Era un om minunat. Suferea însă de o boală, în sensul că lua lucrurile la modul propriu; am încercat și am reușit să o vindec, dar ne-am despărțit într-o seară de revelion, tot pe această bancă. Îmi pare foarte rău, pentru că mi-era tare dragă. Mi-era atât de dragă încât iubeam chiar și boala ei.

EA: Și fostul meu soț suferea de boala exemplilor. În sensul că se lua tot timpul după exemple. Apoi începuse să facă toate lucrurile pe jumătate, ceea ce era groaznic de enervant. Dar mi-era drag. Nici până acum nu știu de ce a trebuit să ne despărțim.

(Ora 24. În oraș, toate ceasurile în stare de funcțiune anunță momentul cu solemnitate. Bărbatul și femeia se întorc unul spre celălalt în proporție de o sută de grade).

EL: La mulți ani!

EA: La mulți ani, domnule, și vă rog să mă iertați dacă v-am plictisit cu povestea vieții mele.

EL: Doamnă, și eu vă rog să mă iertați dacă v-am plictisit cu povestea vieții mele.

EA: De mult nu am mai întâlnit un om care să-mi inspire atâta încredere și care să mă asculte cu atâta atenție. Numai fostul meu soț îmi inspira atâta încredere și mă asculta cu atâta atenție.

EL: Doamnă, aș vrea, înainte de a ne despărți, să vă urez noapte bună și să vă întreb dacă nu doriți, eventual, să ne căsătorim. Mă gândesc că atât caracterul, cât și felul meu de a fi... în plus, aș încerca să vă vindec de boala de care suferiți.

EA: Domnule, îmi pare foarte rău că nu mai pot să-l aștept pe fostul meu soț, care mi-a promis acum un an că va veni în noaptea asta aici, dar am să accept propunerea dumneavoastră. Fostul meu soț ar suferi dacă ar ști că nu-l mai aștept. (Varsă o lacrimă) Era un om minunat. Realmente minunat.

EL (solemn): Doamnă, vă felicit cu ocazia căsătoriei dumneavoastră cu mine. Întrucât ora este întârziată, eu mă duc să mă culc. Ne vedem mâine seară, tot aici, pentru perfectarea ultimelor amănunte în vederea căsătoriei.

EA: Desigur, domnule. Noapte bună.

(Bărbatul pleacă și dispare pe o aloc. Peste câteva mi nu te apare alt bărbat, care este identic cu cel care a plecat. Acesta este grăbit și agitat).

EL: Draga mea, iartă-mă că am întârziat. Ți-am promis că voi fi aici în noaptea de revelion, dar am întârziat.

EA: Dragul meu, iartă-mă, dar chiar adineaori m-am recăsătorit cu un bărbat care mi-a inspirat foarte multă încredere. Îmi pare foarte rău.

EL: Nu-i nimic, draga mea. Ne întâlnim la revelionul viitor. Atunci n-am să mai întârzii. Noapte bună, draga mea.

EA: Noapte bună, dragul meu.

UN CAZ CONCRET

NAE: Nu-i așa, frate Gogule, că e plăcut să mănânci la restaurant, să fii servit prompt și curat? În caz că ospătarul te cunoaște, fiindu-i client vechi, te simți ca acasă. Deși...

GOGU: Ce vrei să spui cu asta?

NAE: Altceva e să ai căminul tău, casa ta, masa ta, ne vasta ta. Nimic nu poate înlocui tihna și comoditatea căminului conjugal. Vii acasă, obosit, nevasta îți servește o mâncare caldă, îți dă halatul și papucii, te întreabă cum îți merge la serviciu, plus alte diferite chestiuni intime. Din păcate, nevastă-mea...

GOGU: Ce voiai să spui de nevastă-ta? Că nu-ți asigură căldura sufletească necesară? Că nu te așteaptă fericită în pragul casei?

NAE: Nu mă așteaptă. Vin acasă și stau singur cuc. Mă uit pe pereți, sufletul meu e pustiu. Uneori mă uit la televizor. Îmi fac singur de mâncare. Îmi spăl singur ciorapii. Îmi calc singur cămășile.

GOGU: Dar ea unde este?

NAE: Nu știu.

GOGU: Așa făcea și prima mea soție. Dispărea. Când o întrebam unde a fost zicea că făcuse o vizită unei mătuși. Își fabricase circa zece mătuși fictive. Ar trebui să pui piciorul în prag. Nu trebuie să admiti să fii unii lit. L-ai cheile și închide-o în dormitor, leag-o de piciorul patului. Nevasta trebuie să stea permanent în casă, să asigure cu ființa ei căldura căminului conjugal. Eu am divorțat din cauza asta de trei ori până acum. Ultima soție pleca la piață și întârzia sistematic zece-cinșpe minute, deși îi cronometrasem drumul minut cu minut. Am exclus-o din viața mea fără pic de remușcări. Te sfătuiesc și pe dumneata să divorțezi.

NAE: De cine să divorțez?

GOGU: De nevastă.

NAE: Care nevastă?

GOGU: De nevasta pe care ziceai că n-o găsești acasă.

NAE: Păi cum s-o găsesc acasă dacă nu sunt însurat?!

GOGU: Nu ești însurat?

NAE: Nu.

GOGU: Atunci despre ce nevastă vorbeai?

NAE: Vorbeam despre o nevastă posibilă. Vorbesc la figurat. Mă înțelegi? Localul public îți oferă totul, în afară de căldura sufletească.

Căldura sufletească nu ți-o poate oferi decât o soție. Dar merită să te căsătorești doar pentru căldura sufletească?

GOGU: Dragul meu, după părerea mea e mai avantajos să fii singur și să aspiři mereu spre un cămin conjugal. Poate o să ți se pară paradoxal, dar menajul de unul singur, cu două mese zilnice la restaurant, este mai avantajos din punct de vedere material decât e căsătorie care se sfârșește cu divorț.

NAE: Da, dar mai e ceva.

GOGU: Ce?

NAE: Un avantaj al căsătoriei. Copiii.

GOGU: Da. E adevărat. Una dintre rațiunile mariajului e copiii. Faci copii, ai bucurii.

NAE: Crezi?

GOGU: Ce?

NAE: Că, dacă ai copii, ai bucurii?

GOGU: Vorbesc în principiu.

NAE: În principiu, da. Dar în practică? Un văr de-al meu avea un copil excelent, premiant, fenomen. Ei bine, când s-a întors de la un examen — pe care îl luase cu zece plus, firește — a alunecat pe parchet, a ieșit prin fereastră, din fereastră în balcon și din balcon...

GOGU: Nu mai spune, mi se face rău. Într-adevăr. Cu copiii e o adevărată loterie; îi faci, îi crești, ca să ai un sprijin la bătrânețe... Adică să aibă cine să-ți dea un pahar cu apă.

NAE: Auzi? Te întreb ceva: merită să faci un copil pentru un pahar cu apă? Dumneata știi cât costă un copil per total, adică de la naștere până la majorat? O avere.

GOGU: Bineînțeles. Da' de ce-l iei de la naștere. Ia-l cu nouă luni înainte, că de-atunci începe cheltuiala.

NAE: Păi cu banii respectivi angajez femeie cu ora. Sau îmi trag apă în dormitor, direct la pat. Nu?

GOGU: Păi sigur.

NAE: Când e mic, cumpără-i scutece, biberon, cumpără-i jucării. Te informez că, recent, s-au scumpit jucăriile.

Știi cât au ajuns niște zdrăngănele? De la un leu și nouăzeci și cinci de bani la doi și cinci. Păi merită?

GOGU: Auzi? Berea asta mă cam umflă în burtă. Hai să luăm câte o tărie. Maistre, dă-ne două vizichiuri mari.

NAE: Sigur că unii bat mult pe chestia sentimentală.

Adică pe fiorul acela divin când auzi gânguritul copilului care zice: „tată”. Cât o fi un vizichi la ăștia?

GOGU: Nu contează, fac eu cinste. Auzi? Ce vream să zic? A, da. Păi, dragă, există jucării care zic „tată” și „Mamă” pe bază de tranzistor!!

NAE: Bineînțeles. Chiar dacă sunt scumpe, tot ieși mai ieftin decât cu un copil natural.

GOGU: Plus că jucăria o poți repara. Pe când copilul... Auzi, eu aș vrea să-mi faci un calcul precis, pentru că dumneata ești de meserie: cât mă costă un copil făcut-crescut până la 20 de ani, și cât scot eu de la el dacă mă întreține pe urmă 20 de ani, adică până la adâncă bătrânețe?

NAE: Un moment. Am calculatorul la mine (Calculează pe un calculator de buzunar). Ieși în pierdere.

GOGU: Vorbești serios?

NAE: Da. Cu câteva mii de lei.

GOGU: Serios?! Înseamnă că nu merită efortul și riscul. Adică cum să-ți spun... Maistre, mai dă-ne două vizichiuri. Totuși, mai controlează o dată, poate a greșit calculatorul.

NAE: Cum o să greșească dacă e electronic?! Nu-i avantajos copilul, îți spun. Ieși în pierdere. Am un caz concret în familie. Un văr de-al meu s-a însurat ceva mai târziu, adică la maturitate, a înfiat un copil, l-a dat la școală, la facultate, a ieșit inginer...

GOGU: Și?

NAE: La bătrânețe, când n-a mai putut, i-a zis: „măi băiete, eu te-am crescut pe tine, acum crește-mă și tu”. Știi ce i-a răspuns fiu-su, inginerul?

GOGU: Ce?

NAE: „Hai sictir, parazit social! Du-te la muncă!

GOGU: Și? El, tat-su, ce-a făcut?

NAE: Cum „ce-a făcut”? L-a dat în judecată. Acum sunt deja la a treia înfățișare. L-a cerut despăgubiri.

GOGU: Normal.

NAE: Păi dar cum?!

GOGU: Pot să dau și eu un rând?

NAE: Dă. Auzi, nici nu mă gândesc să fac copii. Să-ți dau și eu un caz concret. Fii atent. Un cumnat de-al meu...Maistre, adu, dom'le, vizichiurile alea odată! Cum zi ce-am, un cumnat de-al meu, încă de pe vremea când era copil, avea un copil...

GOGU: Stai așa, că nu pricep. (Năuc) Era copil și avea un copil?!

NAE: Ai răbdare, că-ți explic...

(Discuția continuă și după căderea cortinei).

MINCIUNA

SOȚIA: Dragă, tu mă minți des pe mine?

SOȚUL: Draga mea, nu te supăra, dar asemenea întrebări nu se pun în timpul mesei. În orice caz, nu la felul unu.

Dacă vrei o discuție pe o temă morală, păstrează-te pentru desert.

SOȚIA: Ia zi, când m-ai mințit tu pe mine ultima oară?

SOȚUL: Ultima oară te-am mințit azi, de unu aprilie, când mi-am schimbat glasul la telefon și...

SOȚIA: Asta n-a fost minciună, a fost păcăleală. Ceva simbolic și tradițional. Spunemi când m-ai mințit de-adevăratelea. De pildă, alaltăieri, când ai venit acasă la miezul nopții, de-ai trezit toți vecinii de pe palier. De ce-ai trântit ușa de la intrare? De ce mi-ai spus că vii de la birou, unde ai avut lucrări urgente, când eu am telefonat acolo și n-a răspuns nimeni, nici la tine, nici la șef, și când am constatat cu nasul meu că mirosea! a „Riesling” de Valea Călugărească la trei sferturi? De ce m-ai mințit?

SOȚUL: Dintr-o rea obișnuință. Decât să spun adevărul, prefer o minciună. Mi-e mai simplu și mai comod.

SOȚIA: Bine, de acord, mă minți din obișnuință și comoditate, ți-e greu să recunoști de prima oară c-ai fost la șpriț cu colegii, în timp ce eu aștept de o lună să mă scoți la un film, dar cel puțin mai fă și tu un efort de imaginație, minte mai frumos. „Am fost la birou, am avut de lucru”. Cine te mai crede? Nici copiii de lapte.

Dar ia spunemi, de pildă, așa: „Dragă, să vezi ce chestie teribilă am pățit, că din cauza asta am și întârziat: tocmai ieșisem de la birou, când văd în stradă lume multă adunată în jurul unui copil de câțiva anișori care plângea de ți se rupea inima. Eu, milos cum sunt, mă

reped imediat, iau copilul, îl mângâi, îi cumpăr bomboane, aflu că s-a rătăcit și că nu mai știe să se întoarcă acasă...” Și de aici începe aventura.

SOȚUL: Ce aventură?

SOȚIA: Adică spui că ai fost cu copilul prin patru cartiere, că ai întrebat din casă în casă cine-l cunoaște, până i-ai găsit, în sfârșit, părinții, părinții te pupă și te udă cu lacrimile lor, vor să-ți dea o recompensă, tu nu primești nimic, decât un pahar, două cu vin, și așa mai departe. Asta da, e o minciună. Chiar dacă te suspectez, totuși, mă emoționează și-mi zic: „uite, soțul meu, pe care îl credeam așa și-așa, e în stare de gesturi sublime”, te-aș pupa, ai crește în ochii mei. De ce nu ai imaginație?

SOȚUL: Dragă, să fiu sincer, eu am un coleg care mi-a dat acest sfat, dar n-am avut curajul. El, când întârzie în oraș, îi spune nevastei niște chestii de cazii pe jos, are o fantezie mai ceva ca Jules Verne. Știi ce i-a spus ultima oară când a întârziat în oraș? Că l-au răpit niște extraterestri, care l-au dus în pădurea Bănoasa și l-au interogat vreo patru ore, i-au luat leafa din buzunar și l-au amenințat că, dacă spune ceva la cineva, îl topesc cu laserul. La care el a întrebat: „Dar soției pot să-i spun?”. „Soției, da”, au zis ei. Ce părere ai de minciuna asta, ținând seama de faptul că el pierduse banii la poker?

SOȚIA: E foarte bună și credibilă.

SOȚUL: El mi-a spus că pot s-o folosesc și eu, dar mie mi-a fost jenă, era prea gogonată. Auzi, vrei să-ți mai spun una tot de-a lui? Adică nu, pe-asta nu ți-o mai spun acum. Dacă vrei, ți-o spun săptămâna viitoare, când avem programat un chef cu lăutari și două colege nou angajate, brunete ca focul, plus grătar în grădină, sub bolta de viță. Atunci, când mă întorc, pe la douășpe-unu noaptea, ți-o spun. E grozavă, a mai fost folosită de trei ori până acum și-a avut succes. E tot ceva științifico-fantastic.

SOȚIA: Și o să mi-o spui ca și cum ți s-ar fi întâmplat ție?

SOȚUL: Da.

SOȚIA: Of. Doamne! Când o să gândești și tu odată cu capul tău, dragul meu? Când o să fii și tu pe picioarele tale?

GENIUL

Scriitorul e la birou. Lucrează. Sună telefonul.

SCRIITORUL: Alo! Da, mătușă! De unde vorbești? Din Buzău? Ce să fac? Așa și-așa. Mata? Da, te ascult. Cine? Da. Să vină la mine. Sănătate. (Închide. Sonerie la ușă. Apoi intră Debutantul, un tip tânăr, zdravăn, înalt, urmat de Tatăl, un tip la fel de bine făcut).

TATĂL: Bună ziua. (Arătând spre Debutant) El e.

SCRIITORUL: Cine?

DEBUTANTUL: Persoana despre care v-a vorbit mătușa.

TATĂL: Mătușa de la Buzău.

SCRIITORUL: Păi când ați avut timp s-ajungeți, c-am vorbit acum un minut?

DEBUTANTUL: Păi când vorbeați, noi eram deja la ușă.

TATĂL: Ascultam. (Cei doi râd. Sunt bine dispuși)

SCRIITORUL (sobru): Despre ce-i vorba?

DEBUTANTUL: Păi nu v-a spus mătușa?

SCRIITORUL: Am înțeles că ați scris o piesă. Adică unul dintre dumneavoastră.

TATĂL: Mai precis, o comedie. El a scris-o, fiul meu.

SCRIITORUL: Și eu ce să fac?

DEBUTANTUL: Să ne dați o recomandare.

TATĂL: Către Teatrul Național.

SCRIITORUL: Totuși, trebuie s-o citesc mai întâi. Lăsați-o aici și veniți peste o săptămână.

TATĂL: De ce să venim peste o săptămână, dacă am venit acum?! Ce rost are să batem drumurile de po mană? Citiți-o pe loc.

SCRIITORUL: Bine. O citesc. (Începe să citească)

DEBUTANTUL: De ce nu râdeți, că doar e comedie?

TATĂL: Eu și cu maică-sa am râs de ne-am prăpădit.

Între timp, maică-sa s-a prăpădit de-adevăratelea, să raca. (Arată spre Debutant.) A rămas orfan. Cum ți se pare?

SCRIITORUL: Păi... Cum să zic... e...

TATĂL: Îți spun eu cum să zici. Zici că e bună. Ia un pix și scrie.

DEBUTANTUL (cu reproș): Tată! De ce să zică că e bună?

TATĂL: Dar cum vrei să zică?

DEBUTANTUL: Că e foarte bună.

TATĂL (către Scriitor): Exact. Dacă tot zici că e bună, zi că e foarte bună. Nu e mare diferență.

SCRIITORUL (încurcat): Nu știu cum să vă zic, dar...

(Sună telefonul) Alo! Da, mătușă. Da, au venit... Am citit, am... Da, le dau recomandarea. Da! (Se apucă să scrie) TATĂL: Auzi? Stai așa! Nu te grăbi. Dacă tot zici că e foarte bună, de ce să nu scrii că e genială?

SCRIITORUL: Nici chiar așa!

DEBUTANTUL: Dom-le, dacă vrei să-mi faci un serviciu, fă-mi-l ca lumea. Fii generos.

SCRIITORUL: Dragă, îmi pare rău, pot să scriu că ești foarte bun, dar genial, nu. Pentru mine acest cuvânt e sfânt.

TATĂL (se enervează brusc, și-i smulge manuscrisul din mână): Bine, dom'le, dacă nu vrei, nu vrei! Ne ducem la altul! Că n-oi fi dumneata singurul maestru din București!

DEBUTANTUL: Luați-le voi, consacrații, pe toate! Fiți numai voi geniali! Îmbuibați-vă! Noi, debutanții, să crăpăm!

(Cei doi ies. Scriitorul rămâne stupefiat. Sună telefonul.)

SCRIITORUL: Da, mătușă... îmi pare rău, dar... Nici chiar așa, știu... (Urlete în telefon) Bine... Fii calmă...

Pa! (Fuge la ușă. Cei doi n-au plecat. Așteaptă. Se privesc câteva clipe în tăcere, înfruntându-se cu înrâncenare. Par stăpâni pe situație) TATĂL (stăpân pe situație): Ce dorești?

SCRIITORUL: Poftiți înapoi. (Cei doi reintră. Scriitorul se așază la birou și scrie pe o hârtie. Apoi i-o întinde

Debutantului. Acesta o citește atent, apoi i-o dă înapoi)

DEBUTANTUL: Geniu se scrie cu literă mare! (Scriitorul ia hârtia și reface „greșeala”. Debutantul îi șop tește Tatălui) Nenorocitul! Se dă mare maestru și ha bar n-are de gramatică! (Cei doi râd de se prăpădesc).

PÂRGHIA PARADOXALĂ

Sunt la masa de lucru. Intră Iulian Broască, tip cu e înfățișare athletică, în ciuda vârstei oarecum înaintate. În spatele lui — o femeie foarte corpolentă și mustăcioasă, care poartă o valiză încăpătoare.

IULIAN BROASCA: Bună ziua, domnule scriitor. Eu sunt inventatorul Iulian Broască. V-am telefonat ieri.

EU: (deranjat): Ieri, alaltăieri, răsalaltăieri...

IULIAN BROASCA: Am insistat întrucât doream foarte mult să faceți cunoștință cu câteva din realizările mele tehnice de ultimă oră.

EU: Din păcate, nu știu dacă am să vă pot fi de vreun folos, cunoștințele și aptitudinile mele tehnice fiind aproape nule.

IULIAN BROASCA: Domnule scriitor, vreau să vă informez că invențiile pe care am să vi le prezint, pe cât sunt de complexe, pe atât de simple. Le înțelege orice profan. Sunt simple ca apa și ca alfabetul. Nu vreau decât să scrieți două-trei fraze despre ele, maximum patru, într-o publicație de mare tiraj.

EU: Bine, arătați-mi una dintre invenții.

IULIAN BROASCA (un semn către Femeie): Puica! (Femeia deschide imediat valiza) Soția și mâna mea dreaptă.

EU: Sărut-mâinile. (Femeia rânjește scurt, dezvelind o dantură precară)

IULIAN BROASCA (scoate din valiză și așază pe masă o alcătuire ciudată din sârme, bare și becuțe colorate): Aceasta, scumpe maestre, este ultima mea invenție. Se numește pârghia paradoxală.

EU: Paradoxală?!

IULIAN BROASCA: Da, paradoxală. Am să vă explic imediat de ce se intitulează așa și care este sensul ei intrinsec.

EU: Vă rog.

IULIAN BROASCĂ (solemn): După cum bine se cunoaște, știința contemporană se află într-un impas. Unul dintre cele mai grave din istoria sa milenară. Un impas fără ieșire. De ce? Explicația e simplă: tot inventând și fabricând lucruri concrete, direct folositoare, știința a căzut într-un pragmatism meschin, penibil, derizoriu, adică a coborât până într-acolo încât a ajuns să semene cu un câine care se învârtește după propria lui coadă, iertați-mi expresia. Știința, unul dintre cele mai pure idealuri ale umanității, a ajuns, săraca, să se ocupe de șuruburi. Nu contează că acesta e polipivotant sau autodeviant, tot șurub rămâne. Adică, cuprinsă de frenezia concretului marginal, s-a îndepărtat de sine, a uitat să mai filosofeze, și-a pierdut simțul poetic, artistic. Mă înțelegeți?

EU: Nu. Nu înțeleg nimic.

IULIAN BROASCA: Mă mir. Doar e foarte simplu. Eu pentru asta venisem la dumneavoastră, ca să mă înțelegeți, să mă popularizați,

să mă ajutați să intru în manualele școlare. Acesta e idealul meu personal dintotdeauna, vi-l mărturisesc sincer: să intru în manuale.

EU: Explicați-mi concret despre ce este vorba, poate așa o să pricep ceva.

IULIAN BROASCĂ: Foarte bine, să trecem la concret. Iată: această pârghie, acționată de un impuls a cărui origine nu are nicio importanță, ajunge la punct superior maxim. Odată ajunsă aici, ea încremenește și poate să rămână veșnic așa sau poate să coboare, după dorință.

EU: Și? Ce-i cu asta?

IULIAN BROASCĂ: Cum „ce-i cu asta”?

EU: Asta e pârghia paradoxală?

IULIAN BROASCĂ: Da.

EU: Și la ce folosește?

IULIAN BROASCĂ: Vai de mine! Păi eu ce v-am explicat până acum?! Că știința trebuie să iasă din practicism și să acționeze pentru sine, să-și caute esența, să-și descopere sensurile ei intrinsece. Pe mine nu mă interesează utilitatea pârghiei, ci paradoxul ei.

EU: Nu înțeleg nimic.

IULIAN BROASCA: Nimic?

EU: Absolut nimic.

IULIAN BROASCA: Atunci s-o luăm metodic. Dumneavoastră sunteți un creator, nu? Adică faceți artă.

EU: De fapt, literatură.

IULIAN BROASCĂ: Nu contează. Important e să creați. Pentru ce creați? Pentru a crea plăcere! Plăcere pentru dumneavoastră, plăcere pentru rude, plăcere pentru cititori.

EU (indignat): Pardon! Eu nu scriu pentru și din plăcere!

IULIAN BROASCĂ: Nu?!

EU: Nu! Eu scriu împins de o chemare și cu un anumit scop precis.

IULIAN BROASCĂ (perplex): Cum, dumneata nu faci artă în sine și pentru sine?!

EU: Nu. Nici prin cap nu-mi trece.

IULIAN BROASCA (către Soție): Draga mea, strânge tot și să mergem. Cred că am greșit adresa. Acest așa-zis creator nu va

putea înțelege niciodată pârghia paradoxală. E un biet rob al artei cu tendință. Vai de capul lui! (Cei doi și-au închis valiza și s-au îndreptat spre ușă).

IULIAN BROASCĂ (cu un dispreț superior): îmi pare rău de cunoștință, domnule! (Iese) EU: Și mie. (Către Soție, ironic, desigur). Sărut mâinile, distinsă doamnă!

SOȚIA (scoate limba; se pare că e mută): Hi!

FAZANII

Scena I

(Se petrece într-un magazin)

NICU: Nu vă supărați, cine e responsabilul magazinului?

GICU: Eu. Ce doriți?

NICU: Zece metri pătrați de tablă galvanizată.

GICU: N-avem.

NICU: Scuzați-mă, dar figura dumneavoastră mi se pare cunoscută.

GICU: S-ar putea. Eu nu prea am memorie.

NICU: Eu am. Nu te cheamă Gicu?

GICU: Ba da.

NICU: Ce faci, mă Gicule?

GICU: Bine, măi...

NICU: Nicu mă cheamă. Și eu tot bine.

GICU: Mă bucur.

NICU: Auzi? Zici că nu poți să mă servești?

GICU: Cită tablă galvanizată vrei?

NICU: Cincizeci de metri.

GICU: Păi exact atâta mai am. Și am promis-o cuiva.

NICU: Nu-i nimic că ai promis-o. Mi-o dai mie.

GICU: Ți-o dau. Și?

NICU: Adică cum „și”?

GICU: Da. Și?

NICU: Nu înțeleg.

GICU: Mă mir. E simplu ca bună-ziua: mie ce-mi iese din chestia asta?

NICU: Ce să-ți iasă?

GICU: Păi asta te întreb. Că doar nu te servesc de florile mărului, pentru că m-a apucat acum duiosia, amintindu-mi cum jucam noi șotron în copilărie?

NICU: Dragă, fii bun și explică-te.

GICU: Mă explic. Eu te servesc pe tine cu cincizeci de metri de tablă galvanizată.

NICU: Da.

GICU: Tu cu ce mă servești pe mine?

NICU: Cu ce să te servesc?

GICU: Nu știu. Te întreb. Dacă i-o dau tipului căruia i-am promis-o, ăla îmi aduce niște fazani, nu vine cu mina goală, are bunul simț să-mi fie recunoscător cu ceva.

E o obligație elementară.

NICU: De ce să fie o obligație elementară, din moment ce eu cumpăr acest produs? Îl plătesc. E dreptul meu să-l obțin.

GICU: Cine a spus că nu e dreptul tău?! Dar eu n-am niciun drept?

NICU: Ce drept?

GICU: Dreptul de a spune că nu am. „Mai întrebați dumneavoastră peste o săptămână, poate ne vine ceva”. Iar peste o săptămână îți spun la fel. Ce faci în situația asta?

NICU: Nu știu.

GICU: Păi vezi?!

NICU: Deci, să recapitulăm: eu îți cer niște tablă galvanizată, tu îmi răspunzi că nu ai, dar, de fapt, tu ai, dar ai promis-o cuiva care îți va da în schimb niște fazani.

GICU: Exact.

NICU: Perfect. Am înțeles.

GICU: Ai înțeles, dar de ce atât de greu? Parcă în școală erai mai inteligent.

NICU: Ai dreptate. Pe atunci îmi mergea mintea mai bine. Am îmbătrânit.

GICU: Toți îmbătrânim. Asta e viața.

NICU: Atunci, sănătate.

GICU: Mulțumesc. La fel.

Scena II

(Se petrece pe stradă)

NICU: Ce faci, Gicule?

GICU: Amărât.

NICU: De ce?

GICU: Așa... Pentru că s-a înrăit lumea grozav. Simte că-i vine sfârșitul și face numai rele. Numai rele!

NICU: Da' ce-ai pățit, dragă, de-ai ajuns la asemenea triste concluzii?

GICU: Măi, cineva mi-a făcut o chestie incalificabilă.

Ceva îngrozitor.

NICU: Ce?

GICU: A scris o reclamație împotriva mea. Cum că dau marfă pe sub mână și în schimbul unor ciubucuri.

Culmea e că șefii au luat în serios această calomnie și m-au dat afară.

NICU: Formidabil!

GICU: Pe cuvânt.

NICU: Dar știi cine a scris reclamația?

GICU: Nu.

NICU: Eu am scris-o.

GICU: Tu?! Mi-ai făcut tu chestia asta?!

NICU: Da. Eu.

GICU: Păi de ce?

NICU: Cum de ce? Pentru că aveam nevoie de niște tablă. Și tu mi-ai cerut în schimb niște fazani. Iar eu nu aveam de unde să fac rost de fazani. Nu sunt vânător.

GICU: Măi, ce minte poți să ai?! De ce nu mi-ai spus mie? Îți vindeam câteva bucăți pe loc. Am acasă vreo cinci. Doi împăiați, trei în frigider.

NICU: Păi n-am știut că ești vânător! De ce nu mi-ai spus?

GICU: Nu, că nu sunt vânător. Sunt primiți.

NICU: Ce rău îmi pare că n-am știut! Scuzele mele.

LA BĂRBIERIT

DUDU: Dudule, vreau să te anunț în mod solemn că te disprețuiesc! Da! Te disprețuiesc profund și definitiv.

Dacă până acum aveam față de tine o oarecare înțelegere, acum nu-mi mai inspire nici măcar milă. Ești cel mai laș și umil om de pe pământ. Ești o cârpă. Toată lumea știe că ai fost întotdeauna lipsit de șira spinării, servil și slugarnic, dar nimeni n-ar fi bănuț c-o sa de cazi într-un asemenea hal. Cum ai putut să comiți ieri acel gest incalificabil datorită căruia te-ai acoperit definitiv cu disprețul total al colegilor și șefilor! Am fost dispus să te înțeleg atunci câte te duceai după măslīne și lămâi pentru directorul adjunct și secretara directorului plin, sau când te strecurai în sala de ședințe și aranjai masa prezidiului, cumpărai flori din banii tăi și aduceai apă proaspătă, deși asta era treaba femeii de serviciu. Se știe, de asemeni, că de sărbători ai luat jumătate din porcul părinților și l-ai împărțit pe la șefi, că ai fost văzut la circ cu nepoții inginerului șef pe genunchi, ai recunoscut tu însuși în fața colegilor că duci flori soțiilor tuturor superiorilor tăi la aniversa rea zilei lor de naștere, slugărnicia ta neavând margini.

Ieri, însă, m-ai dezgustat definitiv, ai întrecut orice măsură. Când directorul plin a întrebat cine are o ți gară bună, tu ai strigat ca un bezmetic: „Am eu un pachet de «Kent», tovarășe director!” Tu nu aveai, însă, acel pachet la tine, nu-l aveai nici acasă, dar caracterul tău infect de slugă a răbufnit peste voința și rațiunea ta. Te-ai repezit în stradă, ai luat un taxi, te-ai dus la „Intercontinental”, ai cumpărat de la portar un pachet și te-ai aruncat iar în taxi, ai ajuns, ai alergat transpirat, cu pulsul peste o sută, gata să faci un infarct sau o apoplexie. De ce? Se știe că ești mediocru din punct de vedere profesional, dar nu ești singurul. Și Zoglu de la financiar e o catastrofă, a uitat până și tabla înmulțirii, încurcă hărțile și aiurește cifrele, dar, când i se spune adevărul, protestează, țipă, amenință, se bate cu pumnii în piept, nu se umilește. Tu de ce nu ai niciun strop de demnitate în tine? De ce, mediocru fiind, nu ții, totuși, capul în sus? Cum suporti să fii ironizat de toată lumea, să ți se spună de la obraz tot felul de jigniri insuportabile, ca, de pildă, fraza pe care ți-a aruncat-o alaltăieri Dobroiu: „Dudule, s-au adus la piață ouă de prepeliță, slăbiciunea contabilului șef, iar tu stai și arzi gazul la birou”. Pur și simplu nu te mai suport! Mi-e silă, înțelegi? Mi-e silă! Ori te schimbi, ori nu știi ce-ți fac!

SOȚIA: Dragă, ce-i cu tine? Stai în fața oglinzii și vorbești singur?!

DUDU: Nu vorbesc singur! Vorbesc cu mine! Și închide ușa! Iar altă dată să nu te mai prind că tragi cu urechea, că-ți rup picioarele! (Singur) Fii atent, Dudule, începând de mâine te schimbi radical. Când ți-o sugera adjunctul, pe tonu' ăla al lui insinuant și ușor miștocăresc, cinic și umilitor, cum că să iei mașina lui de neam prost, garnisită de nevastă-sa cu tot felul de brizbrizuri, de cățeluși chici, care dau din cap, etichete cu reclame occidentale pentru benzina super-super Esso Esso... sau: „Cumpărând benzină Shell puneți în motorul dumneavoastră un tigru”... fir-ați ai dracului cu reclama voastră împutită... Așa... unde rămăsesem?...Da... Deci, tipul, făcând și butada lui preferată, chestia aia tâmpită cu „service contra service”, în sensul că după ce-i cumperi benzină poți să nu te mai întorci la serviciu, ai și tu câteva ore libere să faci ce vrei... să te duci la cumpărături... la gagici... la dracu' să te ia...Auzi? Îi zici textual: hai sictir, mă, parvenitule... ingineraș cu studii la seral, care habar n-ai de tabla înmulțirii, umbli cu minicalculatorul după tine ca să afli cât fac doi ori trei... tu care te duci cu cine știu eu la pescuit la Butimanu și-i pui râma în ac și-i frământăți mămăliga, iar balabusta de nevastă-ta face conversație cu balabusta lui, graseind și țuguindu-și buzele, parcă eu nu știu de unde ai făcut rost de penultimul „Paris Match”, ăla cu Caroline de Monaco, cu care se grozăvește nevastă-ta și-l face cadou în dreapta și-n stângă... mă, tu pe mine mă ironizezi, pe mine îți refulezi tu umilințele, găinarule și căcănarule, pe mine mă trimiți tu să-ți schimb uleiul, pe mine, mă... Alo! Nu mai trage, dragă, cu urechea la ușă, du-te la bucătărie! Eu, când mă bărbieresc, fac exerciții de dicție, de logopedic... du-te-n treaba ta, acolo!... Dudule, fii atent, tot mâine o mai sictirești și pe scârba aia de Melania... (imitând-o) „Dudule, n-ai o țigărică de-aia albă și lungă-lungă, de-aia de-a ta...” Adică eu sunt fabricant de țigări... regie de stat... monopol... Toți cu ironii... cu subtilități... toți cu simțul umorului, ancestralul nostru simț al umorului... Ei, lasă că vă învăț eu minte! Ah, m-am tăiat în bărbie... Fir-ați ai dracului, cu Gilette-urile voastre cu tot, firmă de trei lulele. Stela, unde e spirtul?

SOȚIA: S-a terminat.

DUDU: Și ce dacă s-a terminat? Spirt să te faci! Eu cu ce dau pe obraz?

SOȚIA: Vezi că e fără douăzeci. Cafeaua e gata.

DUDU: Nu beau nicio cafea! De azi beau ceai! Fii atentă ce-ți spun, Stela! Începând de azi, îți declar se lemn... Adică ce să-ți declar ție, că tu tot nu pricepi nimic... Tot nu-ți pasă... Unde e spirtul? Fir-ați ai dracului să fiți... Lasă că...

MERSUL PE SÂRMĂ

În arena unui circ fără public, Maestrul (cu frac și joben) dă lecții învățăcelului (în costum de arlechin). Acesta din urmă se află în fața instalației de mers pe sârmă.

MAESTRUL: Ce lecție avem pentru azi?

ÎNVĂȚĂCELUL: Lecția a cincea. Mersul pe sârmă.

MAESTRUL: Dă-i drumul.

ÎNVĂȚĂCELUL (înfiorat): Maestre, dar mi-e frică.

MAESTRUL: Frică?! Nu cunosc acest cuvânt.

ÎNVĂȚĂCELUL (face primul pas și se sperie): Dar de ce trebuie să învăț să merg pe sârmă? Am învățat dresura, trapezul, iluzionismul și fachirismul. Pentru ce-mi trebuie și mersul pe sârmă? Explicați-mi.

MAESTRUL (cu răbdarea lui de fier): Bine, dragul meu, am să-ți explic. Nimic nu se poate obține de la tine fără explicații. Mersul pe sârmă este una dintre cele mai elementare necesități ale vieții. Ca aerul, ca apa, ca pâinea prăjită, ca mersul pe jos, ca vitaminele. A ști să mergi pe sârmă o ca și cum ai avea o mână în plus, un picior în plus sau o ureche în plus. Ca să nu lungim vorba, îți voi da un exemplu.

ÎNVĂȚĂCELUL: Da, prefer un exemplu. Ca de obicei.

MAESTRUL: Metoda mea — o știi foarte bine — se bazează pe exemple și demonstrații practice. Teoria, dragul meu, e bună în școală. În viață, nu face două parale. De pildă, vrei să cumperi un cal. Cum afli dacă un cal e tânăr sau bătrân? Teoretic, te uiți în documentele lui. Dar dacă nu le are? Sau sunt false?

ÎNVĂȚĂCELUL: Îl cauți în gură.

MAESTRUL: Exact. Îl cauți în gură și-i numeri dinții. (Aiuristic) Câți dinți îi lipsesc, atâția ani are.

ÎNVĂȚĂCELUL (năuc): Și dacă nu mai are niciun dinte?

MAESTRUL (derutat): Înseamnă că, e mai presus de orice vârstă... Că trăiește în plus... Sau vrei să cumperi un copac viu și te

interesează ce vârstă are. Cum procedezi?

ÎNVĂȚĂCELUL: Îi numeri cercurile.

MAESTRUL: Sigur că da. Teoretic, așa e. Dar cum procedezi practic? Tai copacul, îi numeri cercurile și, dacă-ți convine, îl cumperi. Dacă nu, nu.

ÎNVĂȚĂCELUL (plictisit): Maestre, să trecem la lecția propriu-zisă. Exemplele acestea îmi sunt suficiente.

MAESTRUL: Un moment, dragul meu. Acum am să-ți dau o pildă în privința necesității mersului pe sârmă. Mă ascuți?

ÎNVĂȚĂCELUL: Vă rog.

MAESTRUL: Un exemplu rupt din viață, concret, palpabil. Să zicem că un prieten de-al dumitale oarecare... Butușină, să-i zicem...

ÎNVĂȚĂCELUL: N-am un asemenea prieten.

MAESTRUL: Nu contează. Am luat un exemplu fictiv. Un exemplu posibil (Nervos) Și nu mă întrerupe! (Învățăcelul se sperie) Acest Butușină a făcut o crimă. N-are importanță ce fel de crimă: premeditată sau nepremeditată, abominabilă sau normală. Din această cauză, el este pus în discuție pentru a se lua o hotărâre. Adică dacă să i se taie capul sau nu. Urcă sus!

ÎNVĂȚĂCELUL (surprins): Poftim?

MAESTRUL: Am spus să urci pe podium și să fii gata pentru exercițiul practic.

ÎNVĂȚĂCELUL (urcă pe podiumul instalației): Sunt gata.

MAESTRUL: Deci, se pune problema ce pedeapsă să i se dea individului.

ÎNVĂȚĂCELUL: Lui Butușină.

MAESTRUL: Exact. Unul zice să i se ia capul, altul zice să nu i se ia capul. Fiecare cu părerea lui. Vine și rândul tău. Când ți se dă cuvântul, te afli acolo unde te afli acum, adică la capătul sârmei. Și zici: „Stimați prieteni!” Sau: „Stimați colegi!”. Sau cum dorești. După care tușești și faci primul pas... Fă primul pas ÎNVĂȚĂCELUL (face primul pas pe sârmă, cu picioarele tremurânde): Am făcut.

MAESTRUL: Perfect. Și continui: „Sigur, colegul și prietenul nostru Butușină a greșit săvârșind această crimă!.

Deci, ai mai făcut un pas. Fă pasul!

ÎNVĂȚĂCELUL: L-am făcut.

MAESTRUL: După care, te gândești și zici în sinea ta: „Butușină e prietenul meu. Oare, în caz că eu aș săvârși o crimă... sau o simplă găinărie... el nu m-ar ajuta pe mine?!” Și zici cu glas tare: „Totuși, să ne mai gândim. Să ne gândim la faptul că Butușină e și el om”. Și mai faci un pas. Ca să câștigi timp. Fă pasul!

ÎNVĂȚĂCELUL: L-am făcut.

MAESTRUL: După care mergi și mai departe și strigi: „Om! Ce minunat sună acest cuvânt!”

ÎNVĂȚĂCELUL: Deci, mai fac un pas.

MAESTRUL: Nu. Nu faci niciun pas. Te uiți pe figurile celorlalți, ca să vezi ce părere au despre părerea ta.

ÎNVĂȚĂCELUL: Și dacă nu se vede nimic?

MAESTRUL: Faci încă un pas și zici: „Și ce dacă e om?

Asta-i dă dreptul să facă ce-a făcut?!”

ÎNVĂȚĂCELUL: Exact.

MAESTRUL: „Tocmai pentru că e om nu trebuie să...” Și așa mai departe.

ÎNVĂȚĂCELUL: Am înțeles. Fac încă un pas.

MAESTRUL: Nu. Încă nu. Te uiți în sală și faci din nou o lectură pe chipul celorlalți. Dacă vezi că e bine, îl faci. Dacă nu, nu.

ÎNVĂȚĂCELUL: Și?

MAESTRUL: Un moment. Să presupunem că intervine un element neprevăzut: îți aduci aminte că ai o datorie de două mii de lei la Butușină. Sau de cinci mii de lei. Ce te faci dacă i se ia capul? îi înapoiezi banii soției lui sau te faci că habar n-ai de datoria respectivă?

ÎNVĂȚĂCELUL: Nu știu. Ce mă sfătuiți?

MAESTRUL: Mai faci un pas.

ÎNVĂȚĂCELUL: Și ce zic?

MAESTRUL: Nu zici nimic. Te întrebi: „Oare dacă Butușină va fi iertat de pedeapsă datorită intervenției mele, mă va ierta el, la rândul lui, de datoria respectivă?”

ÎNVĂȚĂCELUL: Să presupunem că da.

MAESTRUL: Și atunci ce faci? îl salvezi?

ÎNVĂȚĂCELUL: N-am încotro.

MAESTRUL: De acord, dar cum procedezi ca să-i obții achitarea?

ÎNVĂȚĂCELUL: Fac un pas hotărât și zic că e nevinovat, am fost martor ocular, era în legitimă apărare.

MAESTRUL: Nu ține. Probele sunt irefutabile.

ÎNVĂȚĂCELUL: Ridic o mână și arăt spre el: „E încă tânăr, are viitorul în față, resursele lui fizice și intelectuale nu sunt nici pe sfert cheltuite, societatea le-ar putea folosi cu folos!” Sau: „Uitați ce soție ideală are și ce copii reușiți! Vor rămâne orfani, fără un sprijin și o îndrumare părintească!”.

MAESTRUL: Ești pe-aproape. Insistă.

ÎNVĂȚĂCELUL: Fac un pas?

MAESTRUL: Poți să faci chiar doi. Și să strigi cât te ține gura. Hai. Fă pașii! Și strigă !

ÎNVĂȚĂCELUL (urlă): „Fraților! Străbunii noștri ziceau: Erare humanum est! Adică numai cine nu face nu greșește... (Patetic) Să-l iertăm pe Butușină și să-l ajutăm să nu mai greșească în vecii vecilor, cu gândul sau cu fapta, cu stânga sau cu dreapta! Să fim lângă el, inimă lângă inimă, suflet lângă suflet, să-l luăm de mână ca pe un orb, arătându-i drumul cel drept, drumul salvării, al binelui cu B mare și al iubirii cu I mare”.

MAESTRUL (încântat): Acum poți să verși chiar și o lacrimă.

ÎNVĂȚĂCELUL (plângând): „Fraților! Dragii mei! Iată ce m-am gândit: să-l iau pe propria mea răspundere pentru tot restul vieții sale. Să răspund pentru faptele sale ca pentru faptele mele, pentru cugetul lui ca pentru cugetul meu! De va mai greși el, eu voi fi vinovat, pe mine să mă loviți! De va fi din nou om, pe mine să mă răsplătiți. Nu cu mult... Cer puțin: un zâmbet, o privire curată... (Pauză) Vă mulțumesc, prieteni. Vă mulțumesc”.

MAESTRUL: Cu alte cuvinte, te obligi să-l iei în cârcă.

Gândește-te bine.

ÎNVĂȚĂCELUL: Da... în sensul că...

MAESTRUL: Nu e vorba de niciun sens. Îl iei în cârcă la modul cel mai propriu și până la capăt. Hotărăște-te. Îl iei.

ÎNVĂȚĂCELUL: Păi, ce să fac? Îl iau.

MAESTRUL: Perfect. De altfel, nu mai ai decât trei pași de făcut. (Se urcă pe sârmă și se cațără pe umerii învățăcelului.)

ÎNVĂȚĂCELUL (îngrozit): Ce faceți, maestre? Era vorba să-l iau în cârcă pe Butușină, nu pe dumneavoastră?!

MAESTRUL: Păi, acum eu sunt Butușină. Nu joc eu rolul lui? Du-mă în cârcă. Hai, pornește! Fă ultimii pași.

(Învățăcelul face un pas cu Maestrul în cârcă; șovăie, se clatină și cade. Maestrul se ridică, gemând de durerea resimțită la unul dintre genunchi) Ce-ai făcut, nenorocitul? Împiedicatul!

ÎNVĂȚĂCELUL (se ridică cu greu, se resimte și el): Mii de scuze, maestre. Dar ce să fac dacă sunteți așa de...Mă refer la Butușină, desigur... Vedeți și dumneavoastră cât e de gras. (Enervat) Bagă în el ca un disperat, mănâncă de crapă, bea ca un bivol... M-a dezechilibrat...

MAESTRUL (nervos): Nu mă interesează! Tu singur te-ai oferit să-l duci în cârcă. Nu te-a obligat nimeni. Idiotule!

ÎNVĂȚĂCELUL: Maestre, trebuie să recunoașteți, totuși, că știu să cad și să amortizez. Am aterizat aproape în picioare...

MAESTRUL: Asta mai lipsea, să-mi rupi șira spinării, să mă lași invalid. Gata, luăm totul de la început! Sus pe sârmă !

ÎNVĂȚĂCELUL: Nu lăsăm pe mâine?

MAESTRUL: Nu lăsăm nimic! Repetiția e cheia victoriei.

ÎNVĂȚĂCELUL (încearcă să câștige timp): Cu excepția artei, bineînțeles. În artă, dacă te repeți...

MAESTRUL: Hai, sus! Sus! (îi dă un imbold) La muncă!

Niciun succes fără muncă, nicio muncă fără succes.

(Învățăcelul urcă pe instalație.) Încordează-te, concentrează-te, capacitează-te! Hai! Un pas! Bravo! Încă un pas! Bravo! Al treilea! Bravo, Acum stai!

ÎNVĂȚĂCELUL: De ce?

MAESTRUL: De ce? Pentru că acum trebuie să-l iei în cârcă pe Butușină (Se urcă pe instalație și se cațără în cârca învățăcelului.) A fost ideea ta. Du-o până la capăt. Hai! (Învățăcelul face un pas) Hai! Curaj! (În rolul celui alt) „Prietenii, colegii și tovarășii! Sigur că e greu și riscant. Dar ce frumos! Ce nobil e să-ți ajuți aproapele să revină pe calea cea dreaptă... (Transpus și fanatic) Însuși Iisus a zis: voi lăsa cele nouăzeci și nouă de oi cuminți ca s-o aduc înapoi pe cea rătăcită... Însuși Aristotel a zis: homo homini! Însuși Marx și Hegel, ca să nu mai vorbim de Nietzsche. Toți au pledat în favoarea omului. Gorki clama: Omul, o, omul! Însuși Capone a stors lacrimile juriului, proclamând: „Întâi suntem oameni și pe urmă restul...”

ÎNVĂȚĂCELUL: (emoționat): Maestre, mai am un singur pas! (Momentul e dramatic, sudoarea curge de pe el șiroaie).

MAESTRUL (în transă): „... care dintre voi e fără prihană să ridice piatra și să mă lovească... sau scaunul electric și să mă ardă de viu! (Strigă) Karamazov se târa ca un șarpe și cerșea: lăsați-mi păcatul... Nu-mi luați vina... Vreau să fiu vinovat... (Prăbușit) Toți suntem vinovați...”

ÎNVĂȚĂCELUL (face ultimul pas): Maestre! (Desfigurat de bucurie) Am ajuns! Butușină e salvat! (Face un gest exuberant și Maestrul cade din nou la pământ).

MAESTRUL (nu ia în seamă căderea, e prea fericit de izblândă): Bravo! Am fost magnifici! Tu, ca execuție tehnică, eu, ca execuție ideatică. Totul a fost strălucit. Sunt mulțumit de dumneata. Strădania mea a fost răs plătită. (Se pregătește de plecare) Mâine avem ultima lecție: saltul mortal. Și pe urmă, gata, îți dau drumul în viață. (Plecând) Cu bine, dragul meu. Cu bine.

PE ACEEAȘI CRACĂ

Un drum de munte, prin pădure. Doi bărbați — Umorist I și Umorist II, de vârste și înfățișări diferite — urcă din greu, gâfâind. Apoi se opresc. Au ajuns la o răscruce. Momente de derută: nu știu încotro s-o apuce.

UMORIST I (așezându-se): Ce-i asta?

UMORIST II: O răscruce.

UMORIST I: Toată viața m-am ferit de răscruci ca de dracu'. Răscrucile te obligă să iei o decizie tranșantă. Ori dreapta, ori stânga. Nu există cale de mijloc. Nu se poate merge pe două drumuri deodată, așa cum nu se poate alerga după doi iepuri deodată.

UMORIST II: Pe această temă există o sumedenie de proverbe dintre cele mai înțelepte.

UMORIST I: De pildă?

UMORIST II: „Nu se poate să fii, în același timp, gol pușcă, cu amanta în brațe, și cu sufletu-n rai”.

UMORIST I: Adică imposibilitatea de a te bucura de două posibilități deodată, ambele avantajoase.

UMORIST II: Exact.

UMORIST I: Trebuie să te mulțumești cu una singură.

UMORIST II: Da. Cu o singură alternativă. Ori laie, ori bălaie. Ori slută, ori mută. Ori suavă, ori puhavă. Ori brună, ori jună. Ori blondină, ori virgină.

UMORIST I: Da, e clar. Va trebui să alegem o variantă.

Văd acolo niște indicatoare. Ce scrie pe ele?

UMORIST II: Din experiența mea personală, nu e bine să te iei niciodată după indicatoarele rutiere. Mă vei întreba de ce.

UMORIST I: Da, de ce?

UMORIST II: Pentru că drumurile noastre colcăie de tot felul de indivizi perfizi, înzestrați cu simțul umorului, care se țin de farse. De pildă, anul trecut, un văr de-al meu plecase spre o localitate care se numește Angelești, unde avea o rudă de gradul doi. La puțin timp după ieșirea din București, s-a uitat pe un indicator, dar, fiind noapte, iar indicatorul puțin șters și murdar, n-a înțeles ce scrie pe plăcuță. Totuși, se ia după indicator și merge mai departe. Merge, merge și se trezește la frontieră, unde-l opresc grănicerii. „Dom-le, pașaportul dumitale”. „Păi care pașaport, că eu nu vreau să ies din țară, eu mă duc la o rudă de gradul doi, care se află aici, în țară, la Angelești”. „Dom-le, zice grănicerul, păi drumul pe care ai apucat dumneata nu duce la Angelești, duce la Los Angeles. Ai luat-o greșit, nu te-ai uitat bine pe indicator”. Într-adevăr, tipul se întoarce, se uită pe indicator și vede că, cineva, un individ răuvoitor, ștersese ultimele două litere. În loc de Angelești, era Angeles. Înțelegi? Sunt indivizi care circulă pe drumurile publice anume ca să creeze confuzii.

UMORIST I: Totuși, ia vezi ce scrie pe indicatoarele ace le-a. Te rog.

UMORIST II: (se duce și citește): Pe unul scrie așa: „Toate potecile mele duc direct spre „Trei surcele”. Sunt două versuri cu rimă.

UMORIST I: Ce înseamnă „Trei surcele”? E vorba de celebra cabană turistică?

UMORIST II: Probabil.

UMORIST I: Ce scrie pe celălalt indicator?

UMORIST II: „Dreapta de vei ține, ai s-ajungi la mine”.

UMORIST I: Adică la dracu’?!

UMORIST II: Probabil.

UMORIST I: E clar, au apărut și pe-aici indivizi cu simțul umorului. Adică umoriștii amatori. Nu înțeleg de ce nu-i împușcă nimeni. Nu mergem mai departe până nu știm exact încotro ne ducem.

UMORIST II: Mai e un indicator. Vrei să-ți spun ce scrie pe el?

UMORIST I: Tot în versuri?

UMORIST II: Tot.

UMORIST I: Atunci e scris de un român. Românul s-a născut cu pixul în mână.

UMORIST II: Scrie așa: „Dracu’ te-a pus / De-ai mers în sus? Mergi tot în jos / cu pasul gros. / Mergi tot la vale / Dar nu agale. / Ci te prăvale, / Cu oile tale / Ce plâng cu jale...” Mai citesc?

UMORIST I: Nu. E „Miorița”, în penultima variantă, compusă de un cioban proprietar de ARO pe motorină.

Trebuie să așteptăm un călător care să ne dea o indicație sigură și sobră, fără metafore. Trebuie să pice și vreun prozator amator.

UMORIST II: Întârziem la congres.

UMORIST I: Nu vor începe fără noi. Le trebuie jumătate plus unu. Eu fac parte din jumătate, tu ești plus unu.

UMORIST II: Uite pe cineva. Un om de-al locului. (Apare Băcița, femeie între trei vârste, ardeleană, cu figură specifică): Bună ziua, dadă.

BĂCIȚA (sceptică): Apăi, noroc, măi tovarăși.

UMORIST I: Fii amabilă și zi-ne și nouă dacă mai e mult până la cabana „Patru nuiete”.

BĂCIȚA: Doi pași.

UMORIST II: Fii mai exactă.

BĂCIȚA: Două, trei ore. Aproximativ patru. Maximum cinci.

UMORIST I: E clar. Lumea e plină de miștocari.

UMORIST II: Dadă, noi doi suntem umoriști.

BĂCIȚA: Să fiți sănătoși.

UMORIST II: și mergem la cabana „Patru nuiete” pentru a participa la Congresul anual al râsului. Suntem delegați. Fără noi nu poate începe. Dânsul face parte din conducere, eu sunt votant. Nu știi o scurtătură?

UMORIST I: Una cât mai scurtă. Nu mai avem resurse fizice. (Către celălalt:) Dă-i un pachet de țigări.

UMORIST II: Fumezi?

BĂCIȚA: Da, dar numai „Kent”, că tușesc. (Tușește) UMORIST II: N-avem decât „Marlboro”.

BĂCIȚA: (ia pachetul): Da, dar o să tușesc. (Tușește) Vedeți. Tușesc la „Marlboro”.

UMORIST I: Dar la două pachete?! (îi dă încă un pachet)

BĂCIȚA: La două se schimbă. Iau un „faringosept” și-mi trece. (își aprinde o țigară) Luați pe-acolo și-o țineți tot încolo. Și-ajungeți într-un sfert de ceas. Da' nu mai spuneți la nimeni, că e secret.

UMORIST II: Scurtătura nu e pentru turiști?

BĂCIȚA: Nu. E pentru conducerea superioară a cabanei.

Adică pentru administrator. Noroc bun. (Pleacă, fluierând voioasă).

UMORIST I: Ai văzut câtă șmecherie e în această neaoșă ființă a locului?! Cum am servito, cum ne-a servit.

UMORIST II: Să mergem. Dacă nu suntem la timp, nu mai candidăm la un loc în prezidiu sau în comisia de numărătoare.

UMORIST I: Da. Să mergem.

(Cei doi pleacă în direcția indicată de Băciță, dar se opresc, brusc și îngroziți).

UMORIST I: Ajutor!

UMORIST II: Help!

UMORIST I: Strigă pe franțuzește, tâmpitule! Cine știe nemțește în pustietatea asta?

UMORIST II: Au secours!

UMORIST I: Ce s-a întâmplat?

UMORIST II: Nu știu. Cred că suntem deasupra unei oră păstii.

UMORIST I: Și ce-i de făcut?

UMORIST II: Agăț-te de creanga aceea.

UMORIST I: M-am agățat. Tu ce faci?

UMORIST II: Mă agăț de picioarele tale. N-am altă soluție.

UMORIST I: Te-ai agățat?

UMORIST II: M-am agățat. Te ții bine?

UMORIST I: Da, mă țin bine.

UMORIST II: Ține-te neapărat bine. E esențial ca tu să te ții cât mai bine. Întrucât eu mă țin de tine, depind de faptul cât te ții tu de bine.

UMORIST I: Am înțeles, nu mai fă atâtea jocuri de cuvinte. Nu e cazul. Situația noastră e cât se poate de dramatică și va deveni, în curând, tragică. Individul care ne-a indicat această scurtătură e o asasină. Ne-a trimis direct spre o prăpastie.

UMORIST II: Crezi că la mijloc e mina destinului sau mina unor confrăți?

UMORIST I: Amândouă. Adică destinul se poate împlini prin mina confrăților, iar confrății prin mâna destinului.

UMORIST II: Dar de ce spuneai că situația noastră va deveni în curând tragică?

UMORIST I: Nu atâta a mea, cât a ta.

UMORIST II: În ce sens?

UMORIST I: În sensul că nu mai rezist. Adică nu te mai pot ține agățat de mine. Va trebui să-ți dau drumul.

UMORIST II: Unde? În prăpastie?!

UMORIST I: Da. Nu mai rezist. Nu mai am forță în mâini. Îmi pare realmente rău de tine, dar asta e situația. Abia mă mai țin.

UMORIST II: Ai tu inima să mă lași să mor schilodit, mâncat de vulturi sau fiare sălbatice?

UMORIST I: Fii rezonabil. N-are rost să murim amândoi. Dă-ți drumul. Nu mai rezist mai mult de un minut. Spuneți ultimele dorințe.

UMORIST II: Transmite soției mele și copiilor mei cele mai...

UMORIST I: Lasă că știu eu ce să le transmit. Zi-i mai de parte. Spune dorința cea mai arzătoare, că nu mai rezist.

UMORIST II: Te rog să te ocupi de reeditarea operelor mele complete. Adună tot ce-am scris. Să fie măcar zece volume.

UMORIST I: Ești penibil. Din tot ce-ai scris tu, nu se poate aduna decât un modest volumaș. Majoritatea sunt schițe ocazionale și perimate. Îți promit că-ți fac un volum de opere complete de cincizeci de pagini.

UMORIST II: Cum?! Doar cincizeci? O broșură?!

UMORIST I: Bine, o să aibă o sută, dar dă-ți drumul odată, că se rupe craca cu noi! mai ai vreo ultimă dorință?

UMORIST II: Aranjează cu un critic de prestigiu să-mi scrie prefața. Un studiu consistent, exhaustiv.

UMORIST I: O să încerc, dar nu cred că o să reușesc. Criticii nu prea respectă umorul. În al doilea rând, nici tu nu erai o figură prea

marcantă. Făceai parte din categoria scriitorilor facili. Nu figurai în dicționare și în manuale. Hai, dă-ți drumul!

UMORIST II: Atunci, scrie-mi măcar tu câteva rânduri pe ultima copertă. Zi că am fost o figură unică, pitorească, un bărbat generos și vesel, spumos, simpatic. Zi că sunt o grea pierdere pentru literatura noastră comică, zi că am fost genial.

UMORIST I: Doamne ferește, cum o să fii genial?! Dacă tu ești genial atunci eu ce sunt? O să zic că ai fost notabil. Zi mersi și pentru atât. Despre morți, numai de bine. Dă-ți drumul!

UMORIST II: Ești un ticălos și un nemernic. Am bănuț întotdeauna că mă invidiai și mă pizmuiai pentru că sunt mai bun decât tine, mai profund, mai spumos, mai abisal. Îți declar în această clipă supremă tot disprețul meu, tot...

UMORIST I: Hai, că mă plictisești! De-abia acum îți dai arama pe față, când nu mai ai încotro, când ești pe marginea prăpastiei. Lașule! N-ai pic de demnitate în tine!

UMORIST II: Eu nu sunt demn? Eu?! Dar tu!

UMORIST I: Eu, ce? Când n-am fost eu demn?

UMORIST II: vrei să-ți spun când? Vrei?

UMORIST I: Vreau.

UMORIST II: când am venit la tine și ți-am spus că...

cineva știi tu cine... o persoană sus-pusă a uniunii noastre... membru corespondent al Academiei de umor...

UMORIST I: Ce-i cu el?

UMORIST II: când ți-am spus că individul se află cu nevastă-ta într-o cameră de hotel, ce-ai făcut tu?

UMORIST I: Ce-am făcut?

UMORIST II: Ai luat cuțitul de bucătărie și-ai plecat să-i înjunghii.

UMORIST I: Și? Nu i-am înjunghiat?

UMORIST II: Nu. Ei sunt bine-mersi și azi. Nu le-ai făcut nimic.

UMORIST I: Poate că n-am nimerit camera...

UMORIST II: N-aveai cum să n-o nimeriști, îți spusesem numărul ei exact: paisprezece. Dar tu — din lașitate, bineînțeles — te-ai dus și te-ai îmbătat.

UMORIST I: Crezi că numai din cauza asta se poate în bată un om? Numai din lașitate?!

UMORIST II: vrei să-ți mai spun și altele despre tine, despre nevastă-ta, despre copii, despre unchii și cumnații tăi, să-ți demonstrez cât de mizerabili și jechoși sunteți cu toții, cât de...

UMORIST I: În principiu, da, m-ar interesa să aflu cât mai multe despre membrii familiei mele, dat fiind că nici eu nu am o părere prea bună despre ei. Din păcate, nu mai avem timp. Trebuie să-ți dau drumul chiar în clipa asta. Altfel ne prăbușim amândoi.

UMORIST II: Foarte bine! Să murim amândoi!

UMORIST I: Ce câștigi? Dacă rămân în viață, mă ocup de opera ta, de familia ta.

UMORIST II: Cât ești de ticălos, ai putea să mă minți.

Prefer să te știu lângă mine, în groapă. Importanța mea va crește fiind înmormântat odată cu tine, care ești cât de cât o personalitate oficială. Dă-ți drumul dacă ai curajul! Hai, mori! Și, odată cu tine, opera ta cu subiecte și poante de doi lei, ciupite de ici de colo, din reviste și almanahuri străine. Știu tot, îți cunosc toate sursele!

UMORIST I: Ești odios. Odios și...

UMORIST II: știu. Și egoist. Dar ce să facem, ăsta-i des unul. (Patetic și filosofic) Toți suntem pe aceeași cracă!

Când se rupe, ne ducem. Toți! întreaga specie! Nimeni nu moare singur... Toți murim împreună. Toți suntem pe aceeași cracă... Dă-ți drumul! Adio!

UMORIST I: Am să-mi eliberez un picior și am să te lovesc cu el în gură și peste mâini până ai să-ți dai drumul. Până am să scap de tine, nenorocitul! Vierme ce ești! (într-adevăr, își eliberează un picior și începe să-l lovească, nemilos) UMORIST II: Ajutor! *A/t, secours! Help!*

(Apare Băcița, fumând „Marlboro”)

BĂCIȚA: No, că ce s-a întâmplat?

UMORIST II: Dadă, salvează-mă! Dânsul vrea să mă arunce în prăpastie. E o bestie... o brută... o ființă a junglei...

BĂCIȚA: Care prăpastie?

UMORIST II Prăpastia de sub noi. Nu mă lăsa să cad, am familie acasă, viitorul în față...

BĂCIȚA: Domnule dragă, nu e nicio prăpastie dedesubt. Vi s-a părut. Sunteți la o jumătate de metru de pământ. Eu am crezut că vă zbenguți. Dați-vă drumul pe răspunderea mea.

(Cei doi umoriști își dau drumul, pe rând. Într-adevăr, dedesubtul lor nu se află nicio prăpastie).

UMORIST I: Ia te uită ce chestie! Sub noi nu era nicio prăpastie. A fost o iluzie.

UMORIST II: chiar așa. O simplă iluzie. Poteca e foarte normală și bună.

UMORIST I: Dar cum naiba s-a întâmplat de-am crezut noi că...

UMORIST II: Ne-am speriat și... Cred că ne-am autosugestionat. Autosugestia e...

UMORIST I: Hai să mergem. Dacă ne grăbim, prindem alegerea prezidiului și a comisiei de numărătoare a votului. La revedere, dadă. Mersi! (Către Umorist II): Cum îți spuneam, dragă colega...

VISĂTORII

O cameră-dormitor. În mizerie și dezordine. În patul vechi și demodat dorm El și Ea. Ea cu părul pe moațe, El – zburlit și cu fața buhăita.

EL (se trezește și cască): Iubito! ghici cât e ceasul?

EA (somnoroasă): Cât?

EL: Douășpe.

EA: Noaptea?

EL: Pe dracu'! Ziua. E adevărat că-mi faci o cafeluță?

EA: Nu. Invers.

EL: Bine. Îți fac eu ție.

EA: Pe urmă te duci să iei lapte și pline. Pâine proaspătă.

EL: Nu. La lapte și la pâine te duci tu. E rândul tău.

EA: Dacă te bazezi pe mine, o să răbdăm de foame.

EL: O să răbdăm de foame. (Se duce să pună de cafea. Vorbește din bucătărie) Ai dormit bine?

EA: Excelent.

EL: Ai visat frumos?

EA: Minunat. Se făcea că... Am uitat ce... Dar era ceva frumos.

EL (aduce două cafele, apoi își aprind câte o țigară): Nimic mai dulce pe această lume decât să lenevești cu cafeluța la pat. Mai dulce ca mierea de albine.

EA: Mi-am adus aminte. Am visat că primisem din partea ta un dormitor și un salonaș „Louis Quinze” *splendide*. Absolut *splendide*.

EL: Trebuia să-ți duci visul până la capăt, și să mă visezi și pe mine Louis Quinze. De ce ești egoistă?

EA: Altă dată m-am visat trăind pe vremea faraonilor. Se făcea că eram Nefertiti și că mă îmbăiam într-o cadă plină cu lapte de iapă. Oh, dacă m-aș fi născut cu câteva mii de ani în urmă... Sau măcar cu câteva sute de ani... Mi-ar fi plăcut să fiu iubita unui artist celebru: Liszt, Mozart, Paganini, Villon sau chiar Balzac, care era mai gras și mai dizgrațios decât tine, dar care era atât de tandru în dragoste! Doamne, ce scrisori dumnezeiești i-a scris acelei contese blonde cu care s-a căsătorit! Mi-a fost dat să mă nasc în secolul douăzeci, ca să te întâlnesc pe tine și să trăim în mediocritate. Scuză-mă că ți-o spun, nu-ți fac niciun reproș, nici ție nu-ți place să muncești, nici mie, dar mi-ar fi plăcut să trăiesc în lux, să mă fi dus în fiecare vară pe Coasta de Azur, să mă fi scăldat în cea mai albastră apă din lume, să joc la ruleta din Monte Carlo, din Montreux sau Cannes.

EL: Montreux e în Elveția, nu e pe Coasta de Azur.

EA: Știu. Tu mă duci în fiecare vară la o mătușă, pe malul Bahluiului, cu vecu în curte. La teatru de când n-am mai fost? În schimb, mă trimiți la lapte, la ouă și la spanac. Cu cultura și cu sensibilitatea mea, am ajuns să fac cumpărături. Mi-ar fi plăcut să am pe mână un rege bătrân și sclerozat, să-l înșel cu un prinț tânăr și gelos, să vând secrete de stat țărilor vecine și să fiu arsă pe rug. Ce subiect de roman și de seriale tv aș fi ajuns! De ce nu ai și tu un pic de vocație literară ca să scrii măcar câteva pagini despre trista mea viață, lipsită de trecut și perspectivă?

(El fumează o țigară și se gândește aiurea, îl interesează ce spune Ea cât negrul de sub unghie. Totuși, trebuie să-i dea impresia că o ia în serios; cine știe, poate, până la urmă, se duce să cumpere pâine și lapte).

EL: Da' ce crezi, că eu nu m-am visat adeseori rege. Împărat, șah sau faraon? Mi-ar fi plăcut să fiu stăpân al unei țări și să fiu propulsat de o femeie superbă și ambițioasă. Tu de ce nu mi-ai dat un imbold în viață?

De ce nu m-ai împins să fac carieră? Dacă mă iubeai cât de cât, nu mă lăsaai să dorm până la zece și jumătate, mă sculai la șase

dimineata și mă trimiteai să-mi termin studiile, mă introduceai în diferite cercuri, îmi creai relații, te lăsaai curtată de diferiți tipi cu munci de răspundere sau, eventual, te culcai cu ei fără să fi știut eu, și le cereai, în schimb, să mă împingă pe scara socială. Inteligent și cult sunt, slavă domnului, aș fi putut să ajung pe puțin director sau ministru adjunct de resort. Cunosceam franceza, germana, cât de cât, în tinerețe recitam din Goethe ore întregi, dar ce folos? M-am produs o dată la casa de cultură a sectorului. Nu mă ascultau decât două babe și tu, restul erau în așteptarea filmului.

EA: Ce să fac dacă nu mi-a venit ideea la timp ca să te înșel cu cine trebuie?! Trebuia să mă dirijezi din umbră, trebuia să mă faci să înțeleg ce urmărești. Ai lăsat totul pe seama mea. Foarte rău. (Pauză) În sfârșit, din fericire, avem strictul necesar.

EL (enervat): Dar asta îmi trebuie mie? Strictul necesar îl au și animalele, care trăiesc de azi pe mâine! Vreau să trăiesc fără să am grija strictului necesar, vreau un valet care să mă servească la pat, un bucătar, și un portar, de pildă!

EA: Avem portar la bloc.

EL: Vreau portarul meu personal! Să-mi aducă ziarul la pat și să mă anunțe când mă caută cineva.

EA: N-avea nicio grijă, vei fi anunțat chiar azi că te caută tipul de la IREB. Ai cu ce plăti lumina?

EL: Dar de ce să plătesc eu lumina? Toate angaralele să le rezolve administratorul!

EA: Care administrator?

EL: Administratorul meu personal, secretarul care se ocupă cu probleme diurne. Asta e obligația lui.

EA: Nu înțeleg.

EL: Ce nu înțelegi, draga mea? Că aș avea dreptul la un secretar particular, care să mă scutească de toate plictiselile mărunte, dându-mi răgazul să mă ocup de problemele mari și generale? Ca să nu mai zic că aș avea dreptul și la un frizer personal, nu? Uite de când nu m-am mai tuns! Bineînțeles că și tu ai avea dreptul la o coafeză și o cameristă.

EA: Dragul meu, ca să am o cameristă, trebuie, mai întâi, să am o cameră a mea. O cameră de zi, pentru primiri, o cameră de dormit, o

cameră de muzică și jocuri, ca să nu mai zic de o cameră de toaletă și de saună.

EL: Draga mea, nu te enerva, pentru că eu nu mă enervez, după cum vezi. Când spun că meriți o cameristă, înseamnă că mă refer, implicit, și la un anumit număr de camere ale tale. Așa cum cred că așa avea și eu dreptul la un birou al meu — o cameră spațioasă, luminoasă, împodobită cu multe plante ornamentale, unde să meditez și să-mi însemn anumite gânduri mai mult sau mai puțin disparate. Îmi trebuie, de asemenea, o curte spațioasă, cu alei bine îngrijite, unde să-mi fac cele trei plimbări zilnice, ascultând cântecul privighetorilor.

EA: Dar eu n-aș avea dreptul la o seră?! Știi cât iubesc florile, cum îmi ud mușcata din fereastră aproape zilnic și cât îmi doresc niște trandafiri japonezi și niște cactuși. Și știi ce-aș mai vrea? Să-mi dai voie să mă plimb prin grădina ta pe un ponei. Firește, nu la orele când îți faci tu plimbările. Îmi dai voie?

EL: Bineînțeles. Știi la ce mă gândesc? Mă gândesc că un pic de călărie nu mi-ar strica nici mie, mai ales la sciatică, m-ar obliga să-mi țin șira spinării dreaptă.

Dar mă întreb unde am putea construi grajdurile?

EA: În fundul grădinii.

EL: Asta presupune ca grădina să fie destul de mare ca să nu simți mirosul bălegarului. În plus, ne trebuie un grăjdar.

EA: Da, o să angajăm un grăjdar. Dar și un grădinar.

EL: Grăjdarul ar putea face și treburile grădinarului.

EA: Cum poți să spui o asemenea prostie? Grăjdăritul și grădinăritul sunt profesii cu totul și cu totul diferite.

EL: Dar crezi că am putea avea o piscină în aer liber?

Înotul m-ar întineri cu zece ani.

EA: Într-adevăr, avem nevoie neapărat de o piscină. O

piscină din marmură albastră. Am citit într-o revistă despre ultimul răcnet în materie, la americani: o instalație japoneză numită geakuzi, care încălzește apa și face valuri care te masează. Actrițele de la Hollywood n-au pic de burtă. Fă și tu rost de o instalație geakuzi.

EL: Acum, zău, că ești absurdă ! De unde vrei să fac rost de geakuzi?

EA: Te privește ! (Răzgându-se) Vreau geakuzi! Vreau geakuzi!
(Sonerie) EL: Mai încet, dragă, nu țipa! (Se duce și se uită pe gaura cheii) A venit administratorul după întreținere. Ce fac? Îi deschid sau nu? (Sonerie insistentă).

EA (истерică): Dar ce mă privesc pe mine toate astea?

Ești bărbat, descurcă-te! Nu mă amesteca în mizeria ta! Lasă-mi neatins micul strop de puritate care mi-a mai rămas! O, Doamne!
(Sonerie). Hai să ne sinucidem!

EL: Cu ce? Butelia s-a terminat de o săptămână. Frânghia de rufe nu ne ține, e putredă. Locuim la etajul doi, prea jos. Ca să ajungem la o cale ferată ne trebuie un taxi: or, noi nu mai avem decât douăzeci și doi de lei. Adică pentru pâine, lapte și țigări...

EA (transfigurată): O sinucidere în cuplu, dovadă supremă a încrederii și fidelității. Tu în brațele mele, eu în brațele tale. Eva Braun a crezut enorm în Adolf al ei... Sau chiar dacă s-a îndoit de el, în cele din urmă, totuși, l-a urmat, credincioasă. Clara Petucci, la fel, nu l-a părăsit pe duce, deși... Poate nici tu n-ai merită sacrificiul meu, cum poate nici Romeo nu l-a meritat în întregime pe al Julietei, dar aș face-o ca să te emoționez și să te înalț în ochii tuturor.
(Dezlănțuită) Uite, îți dau viața mea. E a ta.

(Sonerie)

EL: Și cu ăsta de la ușă ce facem? Sună ca un disperat.

Acum nu mai pot să mă duc nici după cumpărături, dau nas în nas cu el. Idiotul!

EA (recită din Shakespeare): „Romeo, să-mi fi lăsat și mie o picătură de otravă... Dar, ia să văd, n-a mai rămas pe buza ta un strop, să-l sorb c-o sărutare și să...”

(Sonerie)

EL (spre cel de la ușă): Du-te dracului!

EA (prăbușită pe pat, scâncește încet): Vreau geakuzi! Vreau geakuzi!

TRISTEȚEA VÂNZĂTORULUI DE STICLE GOALE

În fața unui centru pentru achiziționarea de sticle goale și borcane goale stau la rând doi bărbați încă în putere, distinși, bine îmbrăcați.

Spectatorii mai avizați vor putea citi pe chipul lor, fără dificultate, urmele lăsate de folosirea îndelungată a alcoolului: roșeața exagerată a obrazilor, ochi injectați, tremurul mâinilor, *etc.* Ei poartă câte două sacoșe doldora de sticle goale.

BĂRBAT I: Ați venit demult?

BĂRBAT II: Nu. Doar acum zece minute.

BĂRBAT I: Dar ce-o fi cu nea Grigore? Ar fi trebuit să deschidă.

BĂRBAT II: Trebuie să apară din clipă în clipă.

BĂRBAT I: De obicei, el nu întârzie.

BĂRBAT II: Ba da. Alaltăieri a întârziat șaisprezece minute.

BĂRBAT I: Ați fost și alaltăieri?

BĂRBAT II: Da.

BĂRBAT I: Mă mir, nu v-am văzut. De câte ori veniți pe săptămână?

BĂRBAT II: Uneori și de trei.

BĂRBAT I: Eu numai de două.

BĂRBAT II: Înseamnă că nu sunteți un consumator profesionist.

BĂRBAT I: Vai de mine! Mă jigniți.

BĂRBAT II Atunci toată stima! îmi permiteți să mă recomand: Vasiliu Muscel.

BĂRBAT I: Popescu-Vaslui.

BĂRBAT II: Dar de ce veniți doar de două ori pe săptămână?

BĂRBAT I: Din cauza deficiențelor care există actualmente în comerțul nostru de colectarea sticlelor goale. Nu se primesc recipiente de votcă.

BĂRBAT II: Într-adevăr. Sticlele de import nu se primesc. De ce? Simplu: pentru că nu se exportă.

BĂRBAT I: Foarte rău. Asta e pur și simplu o discriminare. Adică eu, dacă sunt băutor de votcă să nu profit de binefacerile care li se acordă băutorilor de vin?

BĂRBAT II: Aveți dreptate. E o inechitate strigătoare la cer. Dar de ce beți albitură?

BĂRBAT I: Care albitură?

BĂRBAT II: Păstârnacul...

BĂRBAT I: N-am înțeles.

BĂRBAT II: votca, dom'le! Așa se zice acum, cifrat: „dă-mi un păstârnac mic” sau „dă-mi o albitură mare”.

BĂRBAT I: Aha! Ce m-ați întrebat?

BĂRBAT II: Cine v-a recomandat albitura?

BĂRBAT I: Medicul.

BĂRBAT II: Un medic cunoscut?

BĂRBAT I: Bineînțeles. Mie, cer puțin, mi-e foarte cunoscut. Ne știm din copilărie. Mi-a zis că am circulația, periferică deficitară.

BĂRBAT II: Aha. Și cât v-a recomandat?

BĂRBAT I: N-a precizat. A lăsat la aprecierea mea. M-a conșeiat, totuși, să nu depășesc zece sticle pe trimestru. La care eu l-am întrebat: „nu te supăra, doctore, câte trimestre sunt într-o săptămână?” (Râd amândoi de se prăpădesc).

BĂRBAT II: Mie mi-a recomandat medicul să beau vin roșu. Mai bine-zis a insistat.

BĂRBAT I: A insistat? Dar de ce? Suferiți cu stomacul?

BĂRBAT II: Nu, ferească sfântul. Am diabet. Vinul roșu, dacă e puțin acrișor, face bine la glicemie. Așa au stabilit, recent, savanții olandezi. Dar, scuzați-mă că vă întreb: votca — sau albitura, cum îi spuneți dumneavoastră — nu mărește colesterolul?

BĂRBAT I: N-ați aflat ce-au declarat, tot recent, savanții suedezi?

BĂRBAT II: Ce?

BĂRBAT I: Că ei nu dau doi bani pe colesterol. Poa' să fie și patru, și cinci, și șapte! Cu cât e mai mare, cu atât mai bine.

BĂRBAT II: și lipidele?

BĂRBAT I: La fel. S-a dat liber și la lipide. Transaminazele — la fel. Rămâne între noi: s-a descoperit că ficatul n-are de-a face cu alcoolul.

BĂRBAT II: Apropo de celula hepatică: se zice că ar fi nemuritoare.

BĂRBAT I: Cum așa?!

BĂRBAT II: Savanții au pus la microscop o celulă din ficatul unei mumii în vârstă de peste zece mii de ani. Era bine-mersi.

BĂRBAT I: Cine? Celula?

BĂRBAT II: Da.

BĂRBAT I: V-am spus, ficatul și alcoolul sunt total independente. Adică fiecare își vede de treaba lui. Dar ce s-a întâmplat? Vă văd un pic transpirat.

BĂRBAT II: Nimic. Am avut un vertij.

BĂRBAT I: Gata, știu despre ce-i vorba ! Sunteți nedres.

BĂRBAT II: Ați ghicit.

BĂRBAT I: Eu, dimineața, dacă nu mă dreg, nu sunt bun de nimic. Strămoșii noștri romani știau ei ce știau când spuneau: cui pe cui se scoate.

BĂRBAT II: Dresul este dreptul inalienabil al organismului. O datorie de onoare față de el.

BĂRBAT I: Există în acest sens o parabolă celebră cu Napoleon. O știți?

BĂRBAT II: Nu.

BĂRBAT I: Împăratul, aflat în dificultate, în toiul unei lupte, ordonă să fie capturat un ofițer din statul major al inamicului pentru a afla secretul rezistenței. Misiunea e îndeplinită, ofițerul inamic este schingiuit în fel și chip o zi și-o noapte — nimic. Refuză să vorbească. Atunci, unul dintre anchetatori îi face împăratului următoarea propunere: să-l îmbete zdravăn pe ofițer, iar a doua zi dimineață să nu-i dea nimic de dres. „Îmi pare rău, a zis Napoleon, dar noi suntem un popor civilizat, nu folosim metode barbare”.

BĂRBAT II: Într-adevăr, a nu da unui consumator primul ajutor e un gest mai mult decât barbar. Toulouse-Lautrec, marele pictor și consumator, nu spunea degeaba că oamenii sunt de două feluri: oameni care se dreg și oameni care nu se dreg.

BĂRBAT I: În acest sens voiam să vă invit după aceea până la mine acasă. Stau vizavi. Cu acest prilej aș vrea să vă fac o demonstrație de spălatul sticlelor în chip automat.

BĂRBAT II: Automat?!

BĂRBAT I: Vă înțeleg mirarea, întrucât e vorba de invenția mea personală. Enervat de faptul că nevastă-mea îmi ciobea săptămânal câte o sticlă, am elaborat această idee. Mai precis, am făcut o adaptare a unui mixer și totul merge perfect. Știți în cât timp spăl o sticlă?

BĂRBAT II: În cât?

BĂRBAT I: Două minute și cînșpe secunde.

BĂRBAT II: Excelent. N-ați omologat ideea?

BĂRBAT I: Nu. Am fost refuzat. Mi s-a spus că nu e rentabilă. Din punct de vedere economic, da, e adevărat.

Dar din punct de vedere moral? Închipuiți-vă, dimineața, când nesiguranța mâinilor este oarecum accentuată, ce folos ar aduce o astfel de mică mecanizare!

BĂRBAT II: Păcat că n-ați fost încurajat. De când nu mai sunteți în câmpul muncii?

BĂRBAT I: De când a intrat soția. I-am zis-o de la obraz: „Dragă, mai trage și tu, că eu am tras destul!”

BĂRBAT II: și eu i-am zis la fel. „Scumpa mea, *c'est la vie*.”

BĂRBAT I: Și?

BĂRBAT II: N-a avut de ales. E drept că și eu fac piața, răspund la telefon... Vând sticlele... etc...

BĂRBAT I: (a început să bată vântul, e frig): Acest nea Grigore își cam face de cap. Întârzie. Știți ce mi-a făcut într-o dimineață? Mi-a respins o sticlă pe motiv că avea o pată. I-am explicat că pata este exclusă din principiu întrucât spălarea s-a făcut cu mâna mea. Iar dacă exista, totuși, o pată, aceasta era din fabricație. El, nimic. Nu și nu!

BĂRBAT II ; Trebuie reclamat pentru abuz. Și pentru întârziere. Cum vine, eu îi cer condica.

BĂRBAT I: Scrii dumneata și semnăm împreună.

BĂRBAT II: Asta-i pur și simplu o porcărie! O sfidare la adresa bunului simț. El stă acasă, la căldură, ca un îmbuibat, și noi tremurăm aici! Nesimțitul!

BĂRBAT I: Mitocan! Ce pretenție ai? Crezi că ceilalți sunt altfel? Când te duci la câte o vânzătoare de alimentară cu sticle goale se uită la tine ca la un lepros. De ce? (Indignat la culme) Cine-i dă dreptul ei, unei vânzătoare de alimentară, unei mitocance ghiftuite de bani, să mă umilească pe mine cu privirea ei? Cine?

BĂRBAT II: (s-a dus și a controlat la ușa din spate dacă nu cumva a venit nea Grigore): Uneori, pur și simplu îmi vine să mă las de băutură. Nevastă-mea insistă să mă duc la dezalcoolizare.

BĂRBAT I: Fii serios ! Dezalcoolizarea e o prostie. Cum, ieși de-acolo, te iei imediat. Am un caz în familie cu un cumnat: bea și mai rău. Există o lege sfântă: cine a băut va mai bea.

BĂRBAT II: Asta e din Biblie?

BĂRBAT I: Bineînțeles. Ce spune Biblia e de neclintit. Inclusiv judecata de apoi, care trebuie să pice din clipă în clipă. Eu de-aia și

beau, să nu mă prindă treaz. Vreau să le spun adevărul în față. Lui Christos, lui Dumnezeu, Sfântul Petru, cui o mai fi în comisie. Adevărul!

BĂRBAT II: Și, totuși, eu am să mă las de băut. Dar nu din cauza nevestei, nu mă iau după ea în viață. Mă las în semn de protest.

BĂRBAT I: Față de cine?

BĂRBAT II: Față de stat. Statul, domnul meu, nu apreciază și nu încurajează comerțul cu sticle goale. Ba, dimpotrivă.

BĂRBAT I: Mi-ați mai spus, dar în ce sens?

BĂRBAT II: În sensul că sticla goală ar fi trebuit să fie universal șanjabilă, ca aurul sau ca valuta forte. Adică să merg oriunde, în orice local public, cu câteva sticle goale în sacoșă și să mi se dea contravaloarea lor în lei sau în produsul pe care am poftă să-l consum: mici, friptură de vacă, friptură de porc, morun, șalău, un vin alb, un vin roșu sau un coniac francezesc. Vreau să intru la „Capșa” sau „Intercontinental” ca un lord, să mănânc și să beau pe săturate, iar la plecare să plătesc cu zece sticle goale și să dau bacșiș portarului două borcane de compot bulgăresc. Asta ar însemna încura jarea cu adevărat a vânzătorului de sticle goale profesionist. De ce nu se face așa ceva?

BĂRBAT I: Nu știu. Cred că nu le-a venit ideea.

BĂRBAT II: Foarte bine. Până le vine ideea, eu declar grevă. Nu mai beau! Și, în consecință, nu mai vând sticle goale. Să-i văd cum se descurcă.

BĂRBAT I: (naiv): Atunci, înseamnă că plecați și că îmi cedați mie locul dumneavoastră?

BĂRBAT II: M-am referit la viitor, nu la prezent.

BĂRBAT I: Atunci scuzați-mă.

BĂRBAT II: Nu face nimic.

BĂRBAT I: Domnule, văd că te-ai făcut foarte palid. Dumitale nu ți-e bine?

BĂRBAT II: Da, nu mi-e bine. Aș spune chiar că mi-e foarte rău.

BĂRBAT I: Nu te-ai dres cu nimic-nimic?!

BĂRBAT II: N-am avut.

BĂRBAT I: Păi de ce nu spui, dom'le, așa?! (Scoate din buzunar o sticlă cu etichetă de medicament și i-o pune la gură): Trage un gât. Așa... Imediat o să te simți bine. Te simți mai bine?

BĂRBAT II: Da, mă simt mai bine.

BĂRBAT I: Dar dumneata cum stai fără niciun pic de băutură în casă?

BĂRBAT II: Mi-o ia nevastă-mea.

BĂRBAT I: Foarte rău. Ți-o ascunde?

BĂRBAT II: Nu. O bea.

BĂRBAT I: A, e și ea?!

BĂRBAT II: Da. Mi-a zis că, dacă nu mă las cu se ia și ea.

BĂRBAT I: Și s-a luat?

BĂRBAT II: Da.

BĂRBAT I: Foarte bine. Totuși, faptul că nu ai nicio rezervă de dres pentru dis-de-diminează, când totul e închis, nu-i bine. E riscant. Într-o noapte, ora să mă curăț.

BĂRBAT II: chiar așa?

BĂRBAT I: Da, chiar așa. Nu aveam nimic de băut în casă și mă răcisem tot, îmi amortiseră membrele, inclusiv lobul urechii drepte, tensiunea îmi scăzuse la minimum. Noroc cu soția, care a sărit să-mi facă o frecție cu „Diana”.

BĂRBAT II: și v-a ajutat cu ceva frecția?

BĂRBAT I: Da! Cum am văzut sticla de „Diana”, am băut-o pe loc.

BĂRBAT II: E bună?!

BĂRBAT I: Excelentă. Puțin cam parfumată la gust, dar, în rest, excelentă. După ce mi-am revenit, am mai băut una, de plăcere.

BĂRBAT II: Dar spirtul medicinal?

BĂRBAT I: Spirtul medicinal?! Sigur că da... în caz de Doamne ferește...

BĂRBAT II: (în panică): Cred că a venit nea Grigore. În sfârșit!

BĂRBAT I (se uită): Da. A venit.

BĂRBAT II: (umil, cu o falsă bucurie): Să trăiești, nea Grigore! Bine ai venit!

BĂRBAT I (zâmbind cu gura până la urechi): Sănătos voinic?!

SUMAR

Premiul 4
Gigi al cincilea 6
Lacrimi ipocrite 7
Concentrare 8
Cauze și efecte 10
Ouăle 12
La analize 13
Micile împrumuturi 14
Vacanță primitivă 15
Zâmbetul 17
O schemă 18
Un secret pentru Vasile 20
Ruj de buze 21
Plagiatul 23
Scurtu Ion 25
La pescuit 26
Uichend 28
Precocitate 29
Lacrimi 31
Furnizorul de cazuri 33
Portarul Gorovei sau beția puterii 36
Dialog în aer liber 38
Un gest romantic 39
Opera pe din două 40
Peștișorul de aur 42
Figura 43
Regrete 45
Știuca de la Mogoșoaia 46
Un final ratat 49
Spionaj pe pătrățele 50
Cu ce drept? 51
Ceaiul 53
Un caz particular 54
Oameni fără simțul umorului 55
Timidul 58
Omul care cere 60
Vecinul de pat 61

Ce ne facem? 63
Țumpi 64
„Talleyrand” 65
Ceva de reparat 66
Totul e să știi de la cine iei 67
La margine de București 68
Gutuia 69
Ce face omul cu mâna lui 70
Griji 71
Originalul 72
Suflete tari 73
Confruntare de idei 74
Ambiția și urmările ei 75
Logică 77
Nepoatele 78
Coruperea 79
Debutantul 80
Necruțătorul 81
Combinație 82
Motiv plauzibil 83
La aniversare 84
O vorbă bună 85
Ghinionistul 86
Porcul 87
Unde faci revelionul? 88
Dumitrescu și Dumitrașcu 89
Serviciu contra serviciu 90
Vi-l recomand pe Bică 91
Reabilitare 93
Despre artă 94
Fără motiv 96
La mica înțelegere 97
Propuneri 98
Vizita întoarsă 99
Întâmplare și necesitate 100
Sfidare 101
Sentimente și textile 102

Oajă Vasile ajută o bătrânică 103
Reclamație 104
Un anunț greu de formulat 105
Cum am ajuns biciclist 106
Pregătiri de plecare 107
Maniere 108
Ingratitudine 109
Dureri sentimentale 110
Stăpânirea de sine 111
Portarul 111
Am invitați 113
Ca să fie 114
Porcul se îngrașă în ajun
115
Gogoșari 117
E bine? 118
Lupașcu va fi fericit 120
Mamă, a venit Costică!
121
Costică, a venit mama!
122
O soluție radicală 123
Surpriza 126
Cultivatorul de dovleci 127
Deșu și Kant 128
Omul care vine din Buzău
129
Suferință 131
Un caz concret 136
Minciuna 138
Geniul 140
Pârghia paradoxală 141

Fazanii 143
La bărbierit 145
Mersul pe sârmă 147
Pe aceeași cracă 151
Visătorii 156
Tristețea vânzătorului de
sticle goale 159

Notes

[←1]

Din volumul „Cartea cu dușmani”, voi. I, sub tipar la Editura Tehnică.

[←2]

Din volumul „Cartea cu dușmani”, voi. II, sub tipar la Editura Academiei.

[←3]

Din Cartea cu dușmani”, vol. III, sub tipar la Editura Enciclopedică.